My First English-Marathi Dictionary

माझा पहिला इंग्रजी-मराठी शब्दकोश

My First English-Marathi Dictionary

माझा पहिला इंग्रजी-मराठी शब्दकोश

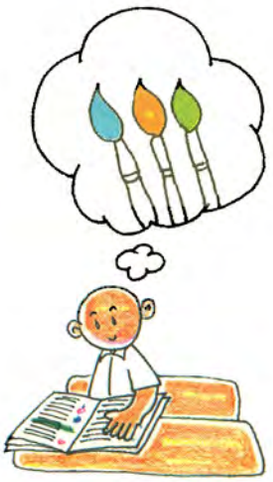

MAHARASHTRA STATE BUREAU OF TEXTBOOK PRODUCTION
AND CURRICULUM RESEARCH, PUNE.

प्रथमावृत्ती : २००५
पुनर्मुद्रण : २००८

लेखन-समीक्षण सहभाग
१. डॉ. ललिता वर्तक
२. प्रा. रोहित कावळे
३. प्रा. रवींद्र ताशिलदार
४. श्रीमती एस. बी. इराणी
५. प्रा. शमा पडळकर
६. श्रीमती श्रुती चौधरी
७. श्रीमती सुलभा सिंधये
८. श्रीमती मृणालिनी देसाई
९. श्रीमती रेखा ठोंबरे
१०. श्री. उद्धव महाजन
११. श्री. प्रशांत गावंडे
१२. श्री. अशोक सी. राऊत
१३. श्री. कमलाकर वाकणकर
१४. श्री. प्रकाश गणपत जाधव
१५. प्रा. एम. आर. खोपडे
१६. श्रीमती चारुकेशा चिंधडे
१७. श्रीमती शैलजा सोनटक्के

संपादन-संयोजन
धनवंती हर्डीकर
विशेषाधिकारी, इंग्रजी
संतोष ज. पवार
विषय सहायक, इंग्रजी

मुखपृष्ठ व चित्रांकन
रेश्मा बर्वे

निर्मिती
दीपक शेकटकर
निर्मिती अधिकारी

अक्षरजुळणी
मुद्रा विभाग
पाठ्यपुस्तक मंडळ, पुणे-४.

कागद
७० जी.एस.एम. मेपलीथो

मुद्रक रॉयल बुक बाईन्डीग वर्क्स

1,00,000.

मुद्रणादेश
न/टेक - २००८-०९

प्रकाशक
विवेक गोसावी
नियंत्रक , महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, प्रभादेवी, मुंबई-२५.

© **महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे-४११ ००४.**

* या शब्दकोशासाठी पाठ्यपुस्तक मंडळास **महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषदेकडून 'सर्व शिक्षा अभियान'** अंतर्गत अर्थसाहाय्य प्राप्त झाले आहे.

प्रस्तावना

इयत्ता पहिलीपासून इंग्रजी विषय शिकवण्यास सुरुवात केल्यापासून पहिली ते चौथीच्या विद्यार्थ्यांसाठी आणि त्यांच्या शिक्षकांसाठी संदर्भ-साहित्य तयार करण्याची गरज निर्माण झाली होती. हे विचारात घेऊन पाठ्यपुस्तक मंडळाने महाराष्ट्र राज्य प्राथमिक शिक्षण परिषदेच्या आर्थिक साहाय्याने 'सर्व शिक्षा अभियान' या कार्यक्रमासाठी या द्वैभाषिक कोशाची निर्मिती केली आहे. **'My First English-Marathi Dictionary' (माझा पहिला इंग्रजी-मराठी शब्दकोश)** हा कोश आपल्या हाती देताना आम्हाला आनंद होत आहे.

या कोशात इयत्ता पहिली ते चौथीच्या प्रचलित पाठ्यपुस्तकांतील सर्व शब्दांचा समावेश केला आहे. त्याचप्रमाणे वर्गात, परिसरात मुलांच्या पाहण्यात येतील असे इतरही काही उपयुक्त शब्द कोशात दिले आहेत. मुलांचा वयोगट आणि पार्श्वभूमी लक्षात घेऊन अर्थ, उच्चार, रूपे, वापर यासंबंधीची माहिती दिली आहे. व्याकरणिक माहिती मात्र जाणीवपूर्वकच दिलेली नाही. व्याकरणाची तांत्रिक माहिती न देता सोप्या उदाहरणांतून शब्दांचा कसा वापर होतो ते दाखवले आहे. काही उपयुक्त सूचनाही दिल्या आहेत. कोशासारखे साहित्य प्रथमच हाताळणाऱ्या मुलांना कोश वापरणे सोपे जावे अशी काळजी घेण्यात आली आहे.

हा कोश मुलांनी पुन्हा पुन्हा आवडीने पहावा, यासाठी त्यात भरपूर चित्रे दिली आहेत. काही चित्रे वस्तुनिष्ठ आहेत, तर काही चित्रे कार्टून शैलीतील आहेत. या चित्रांचा उपयोग रंजनासाठी आहे, तसाच मुलांच्या कल्पनाशक्तीला, विचारांना चालना देण्यासाठीही करावा, अशी अपेक्षा आहे.

इंग्रजी शब्द कसे तयार होतात, नेमके कसे वापरले जातात, त्यांच्या जोडीने कोणते शब्द येतात, त्यांची वाक्ये कशी होतात अशी सर्व प्रकारची उत्सुकता मुलांच्या मनात निर्माण व्हावी आणि त्यातून त्यांनी कोशाचा जास्तीत जास्त वापर करावा, यासाठी कोशात जागोजागी गमतीदार प्रश्न, कोडी आणि उपक्रम दिले आहेत.

कोशातील शब्दांचे उच्चार दाखवताना ब्रिटिश किंवा अमेरिकन उच्चारणच फक्त आदर्श आहे अशी भूमिका घेतलेली नाही. प्रमाण मानल्या जाणाऱ्या कोशांचा आधार घेतला आहे, पण मुख्यतः सुशिक्षित भारतीय व्यक्तींचे उच्चारण विचारात घेतले आहे.

या कोशाचे एक मुख्य वैशिष्ट्य म्हणजे या कोशातील आशय हा संपूर्णपणे भारतीय पार्श्वभूमीवर दिला आहे. त्यामुळे कोशातील चित्रे, प्रसंग मुलांना परिचयाचे वाटतीलच, पण त्याचबरोबर आजी, आजोबा, राखी, साडी, रोटी, भाकरी असे ओळखीचे शब्दही दिसतील. टीपॉय, टिफिन, 'इयत्ता' या अर्थाने येणारा स्टँडर्ड हा शब्द असे खास भारतीय वळणाचे इंग्रजी शब्दही सहज सापडतील.

या कोशाच्या लेखन-संपादनाचे काम अतिशय मर्यादित कालावधीत पूर्ण करण्यात आले. त्या कामासाठी राज्याच्या विविध भागांत आणि विविध शैक्षणिक स्तरांवर काम करणाऱ्या अनेक तज्ज्ञांची मंडळाला मदत झाली आहे. मुलांसाठी इंग्रजी भाषेचे भारतीय संदर्भ-साहित्य तयार करण्याच्या या कामात त्यांनी मंडळाला जे बहुमूल्य सहकार्य दिले, त्यासाठी मंडळ त्यांचे मनःपूर्वक आभारी आहे.

या कोशासाठी रेश्मा बर्वे यांनी अत्यंत कमी वेळात अतिशय आकर्षक अशी बोलकी बहुरंगी चित्रे काढून दिली आणि कोशाला सुंदर स्वरूप दिले, त्याबद्दल मंडळ त्यांचेही आभारी आहे.

मुलांसाठी या स्वरूपाचा इंग्रजी-मराठी चित्रमय कोश मंडळातर्फे प्रथमच प्रकाशित होत आहे. तो विद्यार्थ्यांना आणि त्यांच्या शिक्षकांना निश्चितच उपयुक्त वाटेल. त्यासंबंधी त्यांच्या काही विशेष सूचना असल्यास त्यांनी त्या मंडळाला अवश्य कळवाव्यात.

(डॉ. वसंत अ. काळपांडे)
संचालक
महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ, पुणे-४.

पुणे
दिनांक : २२ मार्च २००५
- भारतीय सौर : १ चैत्र १९२७

शिक्षक आणि पालकांसाठी

१. या डिक्शनरीत **इयत्ता पहिली ते चौथीच्या पुस्तकांतले सगळे शब्द** दिलेले आहेत, **तसेच नेहमी वापरले जाणारे आणखीही काही उपयुक्त शब्द** दिले आहेत. एकेका शब्दाच्या अनेक अर्थछटा असतात, तसेच सारख्या दिसणाऱ्या शब्दांच्या व्याकरणिक जाती वेगळ्या असू शकतात. पाठ्यपुस्तकांत आलेल्या सर्व छटांचा आणि जातींचा प्रामुख्याने समावेश केलेला आहे. मात्र, पृष्ठसंख्या आणि मुलांचा वयोगट विचारात घेता व्यवहारात वापरल्या जाणाऱ्या सर्व शब्दांचा किंवा त्यांच्या सर्व अर्थांचा समावेश करण्याचे उद्दिष्ट ठेवलेले नाही.

२. प्रत्येक शब्दाचा उच्चार, रूपे, अर्थ आणि वापर क्रमाने स्पष्ट केला आहे. **व्याकरणिक माहितीचे ओझे या वयातील मुलांना नसावे, या हेतूने व्याकरणिक विवेचन जाणीवपूर्वक टाळले आहे.**

३. शब्दांचा वापर आणि संदर्भ स्पष्ट करण्यासाठी बहुतेक शब्दांचा इंग्रजी वाक्यात उपयोग करून दाखवला आहे, आणि पुढे त्या वाक्यांचे मराठी रूपांतर दिले आहे. मुलांना इंग्रजी चांगले वाचता येऊ लागेपर्यंत मराठी रूपांतराचा आधार घेता येईल. काही निवडक शब्दांसाठी (उदा. trade, transport) उदाहरणाची वाक्ये न देता फक्त अर्थ दिला आहे. उदाहरणासाठी मुलांच्या पाठ्यपुस्तकातील काही वाक्ये दिली आहेत. त्याचप्रमाणे लहान मुलांच्या कथा, त्यांच्या आसपास घडणाऱ्या घटना, त्यांचे आपसातील बोलणे, मोठ्यांशी होणारे संवाद, त्यांच्या अभ्यासाचे किंवा कुतूहलाचे इतर विषय यांतूनही काही वाक्ये निवडली आहेत.

४. शब्द आणि वाक्ये भारतीय वातावरणाच्या कोंदणात दिली आहेत.

५. शब्दांच्या वापरासाठी आवश्यक अशी इतर काही माहिती त्या त्या ठिकाणी वेगळ्या चौकटींत दिली आहे.

६. काही विचारप्रवर्तक प्रश्न, कोडी, गंमतीदार गोष्टी यांचाही जागोजागी समावेश केला आहे. त्यामुळे मुलांना शब्दकोश पुन्हापुन्हा पहावासा वाटेल, तो वापरण्याची गोडी लागेल अशी अपेक्षा आहे.

७. या शब्दकोशातील उच्चारण हे केवळ ब्रिटिश किंवा अमेरिकन उच्चारणांचा आदर्श ठेवून दिलेले नाही. **सुशिक्षित भारतीय माणसांचे उच्चारण ग्राह्य धरून शक्यतो प्रमाण इंग्रजी भाषेला जवळचे उच्चारण दिले आहे.** मात्र इंग्रजी भाषा समजण्यास अडचण येईल असे बदल स्वीकारलेले नाहीत. इंग्रजीच्या पाठ्यपुस्तकांत (My English Book One/Two/Three/Four) ज्या धर्तीवर उच्चार दिलेले आहेत, साधारणतः त्याच धर्तीवर या शब्दकोशात उच्चार दाखवलेले आहेत. मात्र, पाठ्यपुस्तकातील ध्वनिलेखन प्रौढांसाठी (शिक्षकांसाठी) होते, त्यामुळे त्यात ' ' हे stress दाखवणारे चिन्ह किंवा 'ङ्' सारखे अप्रचलित अक्षर यांचा वापर केलेला होता. **या कोशातील उच्चार मुलांनी वाचावे अशी अपेक्षा असल्याने यातील उच्चार आणखी सुलभ स्वरूपात दाखवण्याचा प्रयत्न करण्यात आला आहे.** या ठिकाणी इंग्रजी शब्दावरील आघात दाखवण्यासाठी ठळक अक्षरांचा वापर केला आहे आणि शब्दाचा बाकीचा भाग फिक्या अक्षरांत दाखवला आहे. शब्दाचे ठळक आणि फिक्या अक्षरांतील अवयव पाडताना इंग्रजी उच्चारानुसार पाडले आहेत. त्यामुळे व्यंजनाक्षर ठळक तर स्वरचिन्ह फिके (उदा. **मि**) असे काही ठिकाणी दिसेल. मात्र व्यंजनाबरोबर येणाऱ्या 'अ'साठी स्वतंत्र स्वरचिन्ह नसल्याने वाचनाच्या सोयीसाठी जरूर तेथे ते संपूर्ण अक्षर ठळक दाखवले आहे.

उच्चार दाखवण्यासाठी वापरलेली चिन्हे शेजारील तक्त्यात दाखवली आहेत.

ध्वनिचिन्हे : स्वर

चिन्ह	उदाहरण	चिन्ह	उदाहरण	चिन्ह	उदाहरण
ई	eat / ईट् /	ऑ	box / बॉक्स् /	अ	away / अवेऽ /
	see / सी /	ऑऽ	ball / बॉऽल् /	अऽ	girl / गऽर्ल् /
इ	sit / सिट् /	उ	wool / वुल् /	एऽ	gate / गेऽट् /
ए	pen / पेन् /	ऊ	moon / मून् /	ओऽ	boat / बोऽट् /
ॲ	bat / बॅट् /	अ	up / अप् /	आय्/ आइ	bike / बाइक् /
आ	father / फादर् /		cup / कप् /		

ध्वनिचिन्हे : व्यंजने

प्	pen / पेन् /	फ्	fan / फॅन् /	ह्	house / हाउस् /
ब्	bat / बॅट् /	व्ह्	van / व्हॅन् /	म्	man / मॅन् /
ट्	tea / टी /	थ्	thank / थँक् /	न्	name / नेऽम् /
ड्	doll / डॉल् /	द्	this / दिस् /	ंग् / ंक्	sing / सिंग् / uncle / अंकल्
क्	cat / कॅट् /	श	sheep / शीप् /	ल्	look / लुक् /
ग्	go / गोऽ /	झ	measure / मेझर् /	र्	red / रेड् /
च्	cheek / चीक् /	स्	seat / सीट् /	य्	yes / येस् /
ज्	June / जून् /	झ्	zip / झिप् /	व्	water / वॉऽटर् /

• यातील ऽ हे चिन्ह स्वर दीर्घ आहे असे दाखवते. • अ आणि अ मध्ये फरक असा, की अ हा स्वर साधा आहे; तर अ हा जोर देऊन म्हणायचा स्वर आहे. • 'झ'चा उच्चार झबल्यातल्या 'झ' सारखा, तर झ चा उच्चार काहीसा झेंड्यातल्या 'झ' सारखा होतो.

* आधी हे वाचा *

* डिक्शनरीतले शब्द 'a' पासून 'z' पर्यंत ओळीने लावलेले असतात. सारख्या अक्षराने सुरू होणाऱ्या शब्दांचा क्रम त्यातल्या दुसऱ्या अक्षराप्रमाणे ठरवतात. पहिली दोन अक्षरे सारखी असतील तर तिसऱ्या अक्षराप्रमाणे ठरवतात. याप्रमाणे सर्व शब्द लागेपर्यंत करतात. शब्दांचा a, about, above, absent हा **क्रम** कसा लावला ते आता तुमच्या लक्षात आलं असेल. हे लक्षात ठेवलंत की तुम्हांला हवा असणारा शब्द तुम्हांला शोधता येईल.

* इंग्रजी शब्दांचे **उच्चार** पुढे लगेचच कंसात दाखवले आहेत. ते देवनागरी लिपीत दिल्यामुळे तुम्हांला ते वाचता येतील. इंग्रजी शब्द म्हणताना त्यांच्या विशिष्ट भागावर जास्त जोर देण्याची पद्धत आहे. हा जोर देऊन म्हटला जाणारा भाग ठळक अक्षरांत दिला आहे आणि बाकीचा भाग थोड्या फिक्या अक्षरांत दिला आहे. फिक्या अक्षरांतल्या भागावर जोर देऊ नका. उच्चाराची नेमकी पद्धत शक्यतो पालक किंवा शिक्षकांकडून समजावून घ्या. उदाहरणार्थ, पाय मोडलेल्या अक्षरांच्या उच्चारात आणि पाय न मोडलेल्या अक्षरांच्या उच्चारात फरक असतो. 'ट', 'ड', 'फ', 'व', 'ऑ' अशा काही अक्षरांचे इंग्रजीतले उच्चार मराठीपेक्षा थोडे वेगळे असतात. हे फरक शक्य झाल्यास प्रत्यक्षातच कोणाकडून तरी समजावून घ्या. तोपर्यंत मराठी वळणाचे उच्चार करायलाही हरकत नाही. थोड्या सरावानंतर इंग्रजी उच्चार करून पाहायला आणि वापरायला तुम्हांला आवडेल.

* काही शब्दांची वेगवेगळी **रूपं** असतात. उदा. 'आंबा - आंबे' किंवा 'जा - जातो - गेला' वगैरे. इंग्रजी शब्दांचीही अशी रूपं असतात. उदा. 'mango - mangoes' किंवा 'go - goes - going - went - gone' वगैरे. डिक्शनरीत शब्द देताना आधी मूळ शब्द देतात आणि नंतर ही रूपं देतात. या डिक्शनरीत ही रूपं निळ्या अक्षरांत दाखवली आहेत. तुम्हांला हवा असलेला शब्द शोधताना ही निळ्या अक्षरांतील रूपंसुद्धा पहा. या रूपांचा नेमका अर्थ वाक्यातल्या आजूबाजूच्या शब्दांवरून लक्षात येतो.

* उच्चार आणि रूपांनंतर शब्दांचा **अर्थ** दिला आहे. काही शब्दांना वेगवेगळे अर्थ असतात. हे वेगवेगळे अर्थ वेगळे क्रमांक घालून दिले आहेत. शब्द पाहताना आधी सगळे अर्थ पहा आणि मग तुम्हांला कोणता अर्थ उपयोगी आहे ते ठरवा. काही शब्द सारखे दिसतात, पण त्यांचे अर्थ, उपयोग, रूपं या गोष्टी वेगळ्या असतात. अशा शब्दांना वरच्या बाजूला क्रमांक घालून ते वेगवेगळे स्वतंत्र शब्द म्हणून दिले आहेत. उदा., **watch**[१], **watch**[२]. तुम्हांला हवा तो शब्द शोधताना हे सगळे शब्द पहा.

* **शब्द कसा वापरला जातो,** ते दाखवण्यासाठी त्यासोबत तो शब्द असणारं इंग्रजी वाक्य दिलं आहे आणि तेच वाक्य मराठीतूनही दिलं आहे. इंग्रजी आणि मराठी वाक्यांत ते ते शब्द ठळक छापले आहेत. ही वाक्यं वाचून तुम्हांला त्या शब्दाचा अर्थ अधिक चांगला कळेल आणि इंग्रजीत तो शब्द कसा वापरला जातो, तेही दिसेल. तुम्हीही अशी वाक्यं तयार करण्याचा प्रयत्न करू शकाल.

* इंग्रजी मजकुरात आलेले मराठी किंवा भारतीय शब्द – उदाहरणार्थ, *sari* (साडी), *rakhi* (राखी) – तिरक्या अक्षरांत दिले आहेत. ते तुम्हांला ओळखू येतील.

* या शब्दकोशातील चित्रांत काही चित्रं खऱ्यासारखी आहेत, तर काही गंमतचित्रं आहेत. शब्द, अर्थ, त्यांची वाक्यं हे समजून घेताना तुम्हांला या चित्रांचा उपयोग होईल आणि काही गमतीजमतीपण लक्षात येतील. या गंमतचित्रांतील प्रसंग पाहून त्या वेळी नेमकं काय घडलं असेल, कोण काय म्हणलं असेल, याचा विचार करून पहा. काही शब्दांचा अर्थ त्यांतून आणखी चांगला कळेल.

* या डिक्शनरीत खास तुम्हांला भेटायला Brainy आणि Smiley हे दोघंजण आले आहेत. 'ब्रेनी'ला तुम्हांला थोडा विचार करावा लागेल असे प्रश्न आणि कोडी घालायला आवडतं, तर 'स्माइली'ला गमतीदार कोडी, प्रश्न आणि विनोद सांगायला आवडतात. त्यांच्याशी दोस्ती करणार ना ? त्यांच्या प्रश्नांची उत्तरं शेवटच्या पानावर आहेत.

* या डिक्शनरीत काही ठिकाणी रंगीत चिठ्ठ्यांवर माहिती दिलेली दिसेल, ती वाचा.

* मलपृष्ठावर डिक्शनरी घेऊन खेळायचे काही खेळ दिले आहेत, ते खेळून पहा.

Numbers : संख्या

1	one	वन्	एक
2	two	टू	दोन
3	three	थ्री	तीन
4	four	फॉऽ/फॉऽर्	चार
5	five	फाइव्ह्	पाच
6	six	सिक्स्	सहा
7	seven	सेव्हन्	सात
8	eight	एऽट्	आठ
9	nine	नाइन्	नऊ
10	ten	टेन्	दहा

1st	first	फऽस्ट्/फर्स्ट्	पहिला
2nd	second	सेक्न्ड्	दुसरा
3rd	third	थऽड्/थर्ड्	तिसरा
4th	fourth	फॉऽथ्/फॉर्थ्	चौथा
5th	fifth	फिफ्थ्	पाचवा
6th	sixth	सिक्स्थ्	सहावा
7th	seventh	सेव्हन्थ्	सातवा
8th	eighth	एऽट्थ्	आठवा
9th	ninth	नाइन्थ्	नववा
10th	tenth	टेन्थ्	दहावा

11	eleven	इलेव्हन्	अकरा
12	twelve	ट्वेल्व्ह्	बारा
13	thirteen	थऽटीन्	तेरा
14	fourteen	फॉऽटीन्	चौदा
15	fifteen	फिफ्टीन्	पंधरा
16	sixteen	सिक्स्टीन्	सोळा
17	seventeen	सेव्हन्टीन्	सतरा
18	eighteen	एऽटीन्	अठरा
19	nineteen	नाइन्टीन्	एकोणीस
20	twenty	ट्वेन्टि	वीस

21	twenty-one	ट्वेन्टिवन्	एकवीस
22	twenty-two	ट्वेन्टिटू	बावीस
23	twenty-three	ट्वेन्टिथ्री	तेवीस
24	twenty-four	ट्वेन्टिफॉऽर्	चोवीस
25	twenty-five	ट्वेन्टिफाइव्ह्	पंचवीस
26	twenty-six	ट्वेन्टिसिक्स्	सव्वीस
27	twenty-seven	ट्वेन्टिसेव्हन्	सत्तावीस
28	twenty-eight	ट्वेन्टिएऽट्	अठ्ठावीस
29	twenty-nine	ट्वेन्टिनाइन्	एकोणतीस
30	thirty	थऽटि/थर्टि	तीस
40	forty	फॉऽटि	चाळीस
50	fifty	फिफ्टि	पन्नास
60	sixty	सिक्स्टि	साठ
70	seventy	सेव्हन्टि	सत्तर
80	eighty	एऽटि	ऐंशी
90	ninety	नाइन्टि	नव्वद
100	hundred	हन्ड्रड	शंभर

* 21 ते 29 प्रमाणेच 31 ते 99 मधील संख्या तयार करतात. उदाहरणार्थ, forty-two (42), ninety-three (93).

1000	thousand	थाउझ्न्ड्	हजार

आठवड्याचे दिवस : Days of the Week		
Monday	(मन्डेऽ)	सोमवार
Tuesday	(ट्यूझ्डेऽ/चूझ्डेऽ)	मंगळवार
Wednesday	(वेन्झ्डेऽ)	बुधवार
Thursday	(थऽझ्डेऽ)	गुरुवार
Friday	(फ्रायडेऽ/फ्राइडेऽ)	शुक्रवार
Saturday	(सॅटडेऽ/सॅटर्डेऽ)	शनिवार
Sunday	(सन्डेऽ)	रविवार

वर्षाचे महिने : Months of the Year		
January	(जॅन्युअरी)	जानेवारी
February	(फेब्रुरि)	फेब्रुवारी
March	(माऽच्/मार्च्)	मार्च
April	(एऽप्रल्/एऽप्रिल्)	एप्रिल
May	(मेऽ)	मे
June	(जून्)	जून
July	(जुलाइ/जुलाय्)	जुलै
August	(ऑऽगस्ट)	ऑगस्ट
September	(सप्टेम्बऽ/सप्टेम्बर्)	सप्टेंबर
October	(ऑक्टोऽबऽ/ऑक्टोऽबर्)	ऑक्टोबर
November	(नोऽव्हेम्बऽ/नोऽव्हेम्बर्)	नोव्हेंबर
December	(डिसेम्बऽ/डिसेम्बर्)	डिसेंबर

लेखनाचे काही नियम

- वाक्यातील पहिले अक्षर कॅपिटल लिहितात.
- नावातील पहिले अक्षर कॅपिटल लिहितात. उदाहरणार्थ, Suhas, Sangeeta.
- वाक्याच्या शेवटी पूर्णविराम [.] देतात.
- प्रश्नाच्या शेवटी प्रश्नचिन्ह [?] आणि उद्गाराच्या शेवटी उद्गारचिन्ह [!] देतात.
- यादीतील एकेका गोष्टीनंतर स्वल्पविराम [,] वापरतात. मोठमोठ्या वाक्यांत कुठे थांबायचे, हे दाखवण्यासाठीही स्वल्पविराम वापरतात.
- काय म्हटले हे दाखवण्यासाठी त्याआधी आणि त्यानंतर अवतरणचिन्ह [‘’] वापरतात. उदाहरणार्थ, ‘Please come here,’ she said.
- ‘वाघाची शेपटी,’ ‘संगीताचे घर,’ ‘अमरचा मित्र’ वगैरे इंग्रजीत लिहिताना [’s] वापरून [tiger’s tail], [Sangeeta’s house], [Amar’s friend] असे लिहितात. त्यातील [’] या चिन्हाला apostrophe (अपॉस्ट्रॉफि) म्हणतात.

– अनेक वस्तू दाखवणाऱ्या शब्दांच्या शेवटी ‘s’ हे अक्षर येत असेल, तर त्यापुढे [’s] ऐवजी नुसते [’] हे चिन्ह वापरतात. उदाहरणार्थ, [rabbits’ ears] (सशांचे कान), [boys’ school] (मुलांची शाळा).

– नावांच्या शेवटी ‘s’ असेल, तर फक्त [’] किंवा [’s] यांपैकी काहीही वापरले तरी चालते. उदा. [Suhas’s bag/Suhas’ bag].

– [’s] च्या वापराची आणखी काही उदाहरणे : [children’s books] [princess’s ring]

– काही ठरावीक शब्द लिहिताना मधले अक्षर/अक्षरे गाळली आहेत हे दाखवण्यासाठीही [’] हे चिन्ह वापरतात. उदाहरणार्थ, I’m, you’re, he’s, she’ll, don’t.

a (अ, जोर देऊन म्हटल्यास एऽ) an १. एक : Draw **a** star. **एक** चांदणी काढा. • There was **an** orange in the basket. टोपलीत **एक** संत्रे होते. २. प्रत्येक. कोणताही : **A** big sea is called an ocean. **कोणत्याही** मोठ्या समुद्रास महासागर म्हणतात.

about (अबाउट्) १. बद्दल. विषयी. संबंधी : I am going to talk **about my favourite animal**. मी माझ्या **सगळ्यांत आवडत्या प्राण्याबद्दल** बोलणार आहे. २. इकडेतिकडे. सगळ्या बाजूंनी : A hare was hopping **about** in a jungle. एक ससा जंगलात **इकडेतिकडे** टुणटुण उड्या मारत होता. ३. अंदाजे. जवळजवळ. सुमारे : There are **about** fifty lemons on that tree. त्या झाडावर **सुमारे** पन्नास लिंबे आहेत. • He came at **about** six. तो **जवळजवळ** सहा वाजता आला.

अ, अु, अऽ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ए, एऽ, ओऽ, अॅ, ऑ अशा उच्चारांनी सुरू होणाऱ्या शब्दांच्या आधी '**a**' ऐवजी '**an**' वापरतात.

above (अबव्ह्) वर. वरती : The sky **above** and the ground below. **वर** आभाळ आणि खाली जमीन.

absent (ॲब्सन्ट्) गैरहजर. रजा : How many children are **absent** today ? आज किती मुले **गैरहजर** आहेत ?

accident (ॲक्सिडन्ट्) accidents अपघात : There was an **accident** on the main road. मुख्य रस्त्यावर एक **अपघात** झाला.

यांच्या आधी '**a**' वापराल की '**an**' ?

across (अक्रॉस्) या बाजूकडून त्या बाजूकडे. समोरच्या बाजूला. पलीकडच्या बाजूला : She took the little boy **across** the road. त्या छोट्या मुलाला ती रस्त्याच्या **पलीकडच्या बाजूला** घेऊन गेली.

act (ॲक्ट्) acts acting acted १. कृती करणे : Listen and **act.** ऐका आणि **कृती करा.**
२. अभिनय करणे. नाटकात, सिनेमात काम करणे : She **acted** in the school play last year. गेल्या वर्षी तिने शाळेच्या नाटकात **काम केले.**
• **actor** (ॲक्टऽ/ॲक्टर्) नट • **actress** (ॲक्ट्रस) नटी

action (ॲक्शन्) actions कृती : Listen carefully and find the picture that shows the **action.** काळजीपूर्वक ऐका आणि ती **कृती** दाखवणारे चित्र शोधा.

add (ॲड्) **adds adding added** १. भर घालणे. मिसळणे : **Add** a spoonful of sugar. एक चमचा साखर **घाला.** • **Add** three more words to the list. या यादीत तीन शब्दांची **भर घाला.** २. बेरीज करणे : You get five if you **add** two and three. दोन आणि तीन यांची **बेरीज केली** तर पाच येतात.

address (अड्रेस्) **addresses** पत्ता : Write your name and **address** on the card. कार्डावर तुमचे नाव आणि **पत्ता** लिहा.

advertisement (अड्व्हर्टिस्मन्ट्) **advertisements** जाहिरात : There were many **advertisements** in the newspaper. वर्तमानपत्रात खूप **जाहिराती** होत्या.

aeroplane (एअरप्लेऽन्) **aeroplanes** विमान : We saw an **aeroplane** flying in the sky. आम्ही आकाशात उडणारे एक **विमान** पाहिले.

afraid (अफ्रेड्/अफ्रेऽड्) एखाद्या गोष्टीला घाबरत किंवा भीत असलेला : I am not **afraid** of dogs. मी कुत्र्यांना **घाबरत** नाही.

after (आफ्टऽ/आफ्टर्) १. नंतर : **After some time**, he saw the giants. **काही वेळानंतर** त्याला ते राक्षस दिसले. २. पाठोपाठ : Read aloud **after the teacher**. **शिक्षकांपाठोपाठ** मोठ्याने वाचा. ३. ओळीने लावलेल्या/येणाऱ्या गोष्टींचा क्रम सांगताना 'पुढचे', 'नंतर येणारे' अशा अर्थाने वापरला जाणारा शब्द : The letter 'c' comes **after 'b'**. **'बी' नंतर** 'सी' हे अक्षर येते. ४. मागे. एखादी गोष्ट गेली असेल त्याच दिशेने : The cat ran **after the mouse**. मांजर **उंदरामागे** धावले.

afternoon (आफ्टनून्) **afternoons** दुपार : It was very hot in the **afternoon.** **दुपारी** खूप उकाडा होता.

afterwards (आफ्टवड्झ्) थोड्या वेळाने. नंतर : We will go there **afterwards.** आपण तिकडे **थोड्या वेळाने** जाऊ.

again (अगेऽन्/अगेन्) पुन्हा. परत : Rain, rain, come **again.** पावसा, पावसा, **पुन्हा** ये. • **again and again** : पुन्हा पुन्हा.

against (अगेन्स्ट्) १. विरुद्ध : Our team will play **against their team** आमचा संघ त्यांच्या **संघाविरुद्ध** खेळेल. २. टेकून. टेकवून : He put the board **against the wall**. त्याने फळी **भिंतीला टेकवून** ठेवली.

ago (अगोऽ) पूर्वी : I came home **two hours ago**. मी **दोन तासांपूर्वी** घरी आलो. • **long, long ago** फार फार वर्षांपूर्वी.

ahead (अहेड्) पुढे. समोर : Look straight **ahead**. सरळ **समोर** बघा.

air (एअ/एअर्) हवा : There is **air** all around us. आपल्याभोवती सगळीकडे **हवा** असते.

alive (अलाइव्ह्) जिवंत : Once I caught a fish **alive.** एकदा मी एक **जिवंत** मासा पकडला.

all (ऑऽल्) १. सर्व. सगळे : They **all** started laughing. ते **सगळे** हसायला लागले. • She ate up **all** the grapes. तिने **सगळी** द्राक्षे खाऊन टाकली.

२. पूर्ण. सारा. अख्खा. सगळा : It was a holiday. Raju played **all** day. तो सुट्टीचा दिवस होता. **सारा** दिवस राजू खेळत होता.

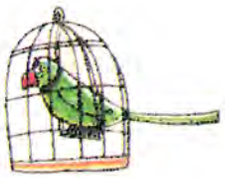

alone (अलोऽन्) एकटा : The poor parrot was **alone** in the cage. बिचारा पोपट पिंजऱ्यात **एकटा** होता.

along (अलॉंग्) १. एखाद्या गोष्टीच्या कडेने, कडेकडेने किंवा त्यावरून : You will see a small shop if you walk **along this road**. **या रस्त्याने** चालत गेलात, तर तुम्हांला एक छोटे दुकान दिसेल. २. तसेच पुढे : And so the engine speeds **along.** आणि इंजिन **तसेच** धावत **पुढे** जाते. • **Come along**. चल माझ्याबरोबर.

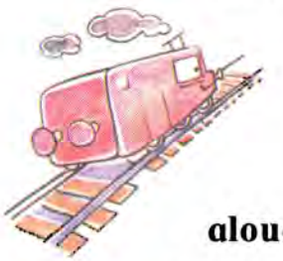

aloud (अलाउड्) मोठ्याने : Read the words **aloud**. शब्द **मोठ्याने** वाचा.

alphabet (ॲल्फबेट्) एखाद्या भाषेतील सर्व मुळाक्षरांची क्रमवार यादी. वर्णमाला : Say the letters of the **alphabet** from 'a' to 'z'. **वर्णमालेतील** अक्षरे 'a' पासून 'z' पर्यंत म्हणा. • **alphabetical order** वर्णमालेतील अक्षरांचा ठरलेला क्रम.

एकेका अक्षराला letter (लेटर) म्हणतात, alphabet (ॲल्फबेट) नाही.

also (ऑऽल्सोऽ) सुद्धा. देखील : I can read and write Marathi and **also English**. मला मराठी लिहिता-वाचता येतं आणि **इंग्रजीसुद्धा**.

always (ऑऽल्वेऽझ्) नेहमी. कायम : There were **always** some letters in the postbox. पोस्टाच्या पेटीत **नेहमी** काही पत्रे असायची.

I am हे शब्द काही वेळा थोडक्यात I'm असेही लिहितात.

am (म्/अम्, जोर देऊन म्हटल्यास ॲम्) **be पहा.**
स्वतःबद्दल बोलताना वापरला जाणारा शब्द. आहे : I **am** reading. मी वाचतो **आहे.** • I **am** thin. मी लुकडा **आहे**.

among (अमंग्) १. पुष्कळ लोकांच्या किंवा गोष्टींच्या मध्ये : He hid **among the trees**. तो **झाडांमध्ये** लपला. २. त्यांमध्ये. त्यांपैकी : There were some roses **among the flowers**. त्या **फुलांपैकी** काही फुले गुलाबाची होती. ३. आपसात : Don't talk **among yourselves**. **तुम्ही आपसात** बोलू नका. ४. सगळ्यांना, प्रत्येकाला मिळेल असे : Divide the apple **among all four of you**. हे सफरचंद **तुम्ही चौघेही** वाटून घ्या.

या पानावरचे प्राणी डिक्शनरीतून शोधून काढा.

an (न्/अन्, जोर देऊन म्हटल्यास ॲन्) **a पहा.**

and (न्/अन्/अन्ड्, जोर देऊन म्हटल्यास ॲन्ड्) आणि : I keep the books, cards **and** charts in this cupboard. मी पुस्तके, कार्डे **आणि** तक्ते या कपाटात ठेवतो. • The king got angry **and** took the mouse's cap. राजा रागावला **आणि** त्याने उंदराची टोपी घेतली.

angle (ॲंग्ल्) angles कोन : There are three **angles** in a triangle. त्रिकोणाला तीन **कोन** असतात.

angry (ॲंग्रि) रागावलेला. संतापलेला : Are you **angry** with me? तुम्ही माझ्यावर **रागावला** आहात का? • The **angry** man stamped his foot. त्या **रागावलेल्या** माणसाने जोरात पाय आपटला.

animal (ॲनिमल्) animals प्राणी : There are many plants and **animals** in this world. या जगात अनेक वनस्पती व **प्राणी** आहेत.

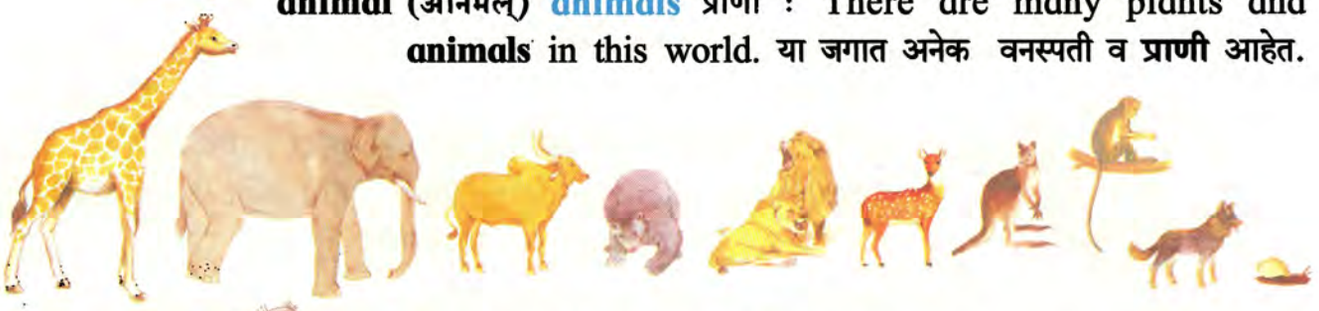

ankle (ॲंक्ल्) ankles घोटा : The water on the street came up to my **ankles.** रस्त्यातले पाणी माझ्या **घोट्यापर्यंत** आले.

another (अनदऽ/अनदर्) दुसरा एखादा. आणखी एखादा : We'll play **another** game. आपण **दुसरा एखादा** खेळ खेळू.

answer[१] (आन्सऽ/आन्सर्) answers answering answered उत्तर देणे : He **answered** my question. त्याने माझ्या प्रश्नाचे **उत्तर दिले.**

answer[२] (आन्सऽ/आन्सर्) answers उत्तर : Listen carefully and write the **answer.** काळजीपूर्वक ऐका व **उत्तर** लिहा.

ant (ॲन्ट्) ants मुंगी : **Ants** work very hard. **मुंग्या** खूप काम करतात.

antenna (ॲन्टेनऽ) antennas/antennae १. फुलपाखरे, झुरळ वगैरे कीटकांच्या डोक्यावरच्या लांब, बारीक मिश्यांतील एक मिशी : The butterfly shook its **antennas.** त्या फुलपाखराने आपल्या **मिश्या** हालवल्या. २. रेडिओ किंवा टीव्ही वगैरेंसाठी उभारलेले संदेशवाहक उपकरण. ॲंटेना : There was a bird sitting on the TV **antenna.** टीव्हीच्या **ॲंटेनावर** एक पक्षी बसलेला होता.

any (एनि) १. कोणतेही : You can choose **any** letter. तुम्ही **कोणतेही** अक्षर निवडू शकता. • Say **any** poem. **कोणतीही** एक कविता म्हणा.

२. प्रश्न विचारताना 'काही', 'थोडेफार' अशा अर्थाने वापरला जाणारा शब्द : Have you **any** wool ? तुझ्याकडे **थोडीफार** लोकर आहे का ? • Have you got **any** marbles ? तुझ्याकडे **काही** गोट्या आहेत का ? ३. अजिबात. थोडेसुद्धा. एकही : I don't have **any** money. माझ्याकडे **थोडेसुद्धा** पैसे नाहीत. • He didn't have **any** pencils. त्याच्याकडे **एकही** पेन्सिल नव्हती.

anybody (एनिबडी) १. कोणी, कुणाला, कोणाचे, कोणाकडे इत्यादी : Is there **anybody** inside ? आत **कोणी** आहे का ? Does **anybody** know the answer ? **कुणाला** उत्तर माहीत आहे का ? २. प्रश्न विचारताना 'एकजण तरी, एकाने तरी, एकाला तरी' इत्यादी अर्थांनी वापरला जाणारा शब्द : Did **anybody** help him ? त्याला **एकाने तरी** मदत केली का ? ३. कोणीही, कोणालाही इत्यादी : **Anybody** can go there. तिथे **कोणीही** जाऊ शकेल. • Don't pinch **anybody.** **कुणालाही** चिमटे काढू नकोस.

anyone (एनिवन्) अर्थ आणि वापर **anybody** प्रमाणे.

anything (एनिथिंग्) १. कोणतीही गोष्ट. काहीही. पाहिजे ते. हवे ते : You can draw **anything.** तुम्ही **पाहिजे ते** काढू शकता. २. काहीच : But I didn't do **anything.** पण मी **काहीच** केले नाही.

Brainy's Box

या चौकटीत एकूण किती शब्द आहेत, ते सांगा.

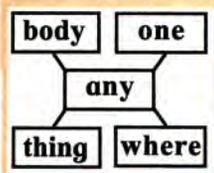

anywhere (एनिवेअ/एनिवेअर्) कोठेही : An elephant can shoot the water in its trunk **anywhere.** हत्ती आपल्या सोंडेतील पाणी **कोठेही** जोरात मारू शकतो.

apple (ॲप्ल्) **apples** सफरचंद : Bansi bought red, juicy **apples.** बन्सीने लाल, रसाळ **सफरचंदे** विकत घेतली.

are (र्/अर्, जोर देऊन म्हटल्यास आऽ/आर्) **be** पहा. १. आहोत : We **are** going on a picnic. आम्ही सहलीला चाललो **आहोत.** २. आहात : What **are** you doing ? तुम्ही काय करत **आहात** ? ३. आहेत : They **are** playing. ते खेळत **आहेत.**

कधीकधी **are** हा शब्द थोडक्यात **'re** असाही लिहितात – **we're you're they're**

arm (आऽम्/आर्म्) **arms** खांद्यापासून हातापर्यंतचा भाग. हात. बाहू. भुजा : Fold your **arms.** **हाताची** घडी घाला.

army (आऽमि/आर्मि) **armies** सैन्य. लष्कर : Her brother is in the **army.** तिचा भाऊ **सैन्यात** आहे.

around (अराउन्ड्) १. भोवती : Run **around the tree.** **झाडाच्या भोवती** पळा. २. उलट दिशेला तोंड होईल अशा रीतीने. पाठीमागच्या बाजूस : Turn **around.** **पाठीमागे** वळा. ३. एखाद्या जागेत सगळीकडे : She took the guests

around the school. ती पाहुण्यांना **शाळेत सगळीकडे** घेऊन गेली. ४. आसपास. जवळपास : There was no one **around**. तेथे **आसपास** कोणीच नव्हते.

arrange (अरेऽन्ज्) arranges arranging arranged व्यवस्था करणे. नीट लावणे : **Arrange** the books on the shelf. पुस्तके फळीवर **नीट लावून ठेवा.**

arrow (ॲरोऽ) arrows बाण : The **arrow** had six feathers at the other end. **बाणाच्या** दुसऱ्या टोकाला सहा पिसे होती.

art (आऽर्ट्/आर्ट्) arts कला : Drawing is an **art.** चित्र काढणे ही एक **कला** आहे.

हे वाचा :

as fresh as a

as small as an

as bright as a

artist (आऽटिस्ट्/आर्टिस्ट्) artists चित्रकार. कलाकार : Our teacher is a good **artist.** आमचे गुरुजी चांगले **चित्रकार** आहेत.

as (अझ्, जोराने म्हटल्यास ॲझ्) १. तसे. त्याप्रमाणे. त्यासारखे : Do **as** I say. मी सांगेन **तसे** करा. २. 'जितके ... तितके', 'जेवढ्या ... तेवढ्या' अशा अर्थाने 'as ... as' हे शब्द वापरले जातात : **As** fast **as** you can. **जितक्या** लवकर करता येईल **तितक्या** लवकर. • Find **as** many words **as** you can. **जेवढे** शब्द शोधता येतील **तेवढे** शोधा. ३. एखाद्या गोष्टीएवढा. तसा : green **as grass गवतासारखा** हिरवागार. • **as** gentle **as a feather**. **पिसाएवढा** हळुवार. ४. अमुक म्हणून. त्या दृष्टीने. त्या नात्याने : **As** a friend you should help her. मैत्रीण **म्हणून** तू तिला मदत करायला हवीस.

ask (आस्क्) asks asking asked विचारणे : The children liked to **ask** questions. मुलांना प्रश्न **विचारायला** आवडे. • **ask for** मागणे : What will you **ask for** ? तू काय **मागशील** ?

asleep (अस्लीप्) झोपलेला : Lazy Mary was fast **asleep**. आळशी मेरी गाढ **झोपलेली** होती.

एकच शब्द वापरा आणि सगळी वाक्ये पूर्ण करा :

- Look ..... that bird.
- I go to bed ..... 10.
- The dog barked ..... the cat.
- Take one card ..... a time.

at (अट्, जोर देऊन म्हटल्यास ॲट्) १. विशिष्ट जागा किंवा स्थान दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : There is a small yard **at the back.** **मागच्या बाजूला** एक छोटे अंगण आहे. २. एखाद्या गोष्टीकडे. त्या बाजूला. त्या दिशेने : Look **at the moon**. **चंद्राकडे** पहा. • He threw stones **at** the **giants**. त्याने त्या **राक्षसांना** दगड मारले.

३. किती वाजता किंवा कोणत्या वेळी, केव्हा हे दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : • I get up **at 7.30**. मी **७.३० ला** उठतो. • We buy new clothes **at Diwali**. **दिवाळीच्या वेळी** आम्ही नवे कपडे खरेदी करतो.

४. एखादया गोष्टीची किंमत किंवा दर किंवा वेग वगैरे सांगताना वापरला जाणारा शब्द : I bought the bananas **at 1 rupee each**. मी **रुपयाला एक या दराने** केळी विकत घेतली. • She drove the car **at the speed of 80 kilometres**. तिने **८० किलोमीटर वेगाने** गाडी चालवली. • Speak one **at a time**. **एका वेळी** एकानेच बोला.

ate (एऽट्) eat पहा.

attack (अटॅक्) **attacks attacking attacked** हल्ला करणे : The tiger **attacked** the buffalo. वाघाने म्हशीवर **हल्ला केला**.

attention (अटेन्शन्) लक्ष : Pay **attention,** everybody. प्रत्येकाने **लक्ष** द्या. • **Attention ! सावधान !**

aunt (आन्ट्) **aunts** काकू/आत्या/मामी/मावशी : My **aunt** knows many stories. माझ्या **मावशीला** खूप गोष्टी माहीत आहेत.

awake (अवेऽक्) झोपेतून जागा झालेला किंवा जागा असलेला : Is the baby **awake**? बाळ **जागे** आहे का ?

away (अवेऽ) १. दूर. लांब : The little bird flew **away.** तो छोटा पक्षी **दूर** उडून गेला. २. अंतर किंवा काळ दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : The hospital was **two kilometres away.** दवाखाना दोन **किलोमीटरवर** होता. • *Diwali* is just **one week away.** दिवाळी फक्त **एक आठवड्यावर** आली.

axe (ॲक्स्) **axes** कुऱ्हाड : He cut the log with an **axe.** त्याने **कुऱ्हाडीने** त्या ओंडक्याचे तुकडे केले.

baa (बाऽ) मेंढीच्या ओरडण्याचा आवाज.

baby (बेऽबि) **babies** बाळ. अगदी छोटे मूल : **Baby** took its first step today. **बाळाने** आज पहिले पाऊल टाकले.

back[१] (बॅक्) १. परत : Go **back** to your classroom. तुमच्या वर्गात **परत** जा. • Give me **back** my pencil. माझी पेन्सिल मला **परत** दे. २. मागे. पाठीमागे : Go **back** two steps. दोन पावले **मागे** जा.

back[२] (बॅक्) **backs** १. मागची बाजू : We were sitting at the **back.** आम्ही **मागच्या बाजूला** बसलो होतो. २. पाठ : He put the bundles on the donkey's **back.** त्याने ती गाठोडी गाढवाच्या **पाठीवर** ठेवली.

bad (बॅड्) वाईट : The giants were very **bad.** ते राक्षस फार **वाईट** होते.

badge (बॅज्) **badges** बिल्ला : We all wear a school **badge**. आम्ही सगळेजण शाळेचा **बिल्ला** लावतो.

badminton (बॅड्मिन्टन्) एक खेळ. बॅडमिंटन.

bag (बॅग्) **bags** पिशवी. थैली. दप्तर : I have some sweets in my **bag.** माझ्या **पिशवीत** गोड खाऊ आहे. • She put her slate in her school **bag.** तिने आपली पाटी आपल्या शाळेच्या **दप्तरात** ठेवली.

bajra (बाज्रा) बाजरी : We grow jowar and **bajra** in our field. आम्ही आमच्या शेतात ज्वारी आणि **बाजरी** पिकवतो.

bake (बेऽक्) **bakes baking baked** पाव, बिस्किटे, केक वगैरे बनवणे. भट्टीत भाजणे : **Bake** me a cake as fast as you can. लवकरात लवकर माझ्यासाठी एक केक **बनव.**

baker (बेऽकऽ/बेऽकर्) **bakers** पाव, बिस्किटे, केक वगैरे बनवणारा तसेच विकणारा. बेकरीवाला : The **baker** had a cat and a dog. **बेकरीवाल्याकडे** एक कुत्रा आणि एक मांजर होते.

bakery (बेऽकरि) **bakeries** पाव, बिस्किटे, केक वगैरे तयार करण्याची जागा. अशा पदार्थांचे दुकान. बेकरी : You get fresh bread in this **bakery.** या **बेकरीत** ताजा पाव मिळतो.

balance (बॅलन्स्) **balances** तराजू किंवा वजनकाटा : This tiny **balance** is for weighing very small things. अगदी छोट्या वस्तूंचे वजन करण्यासाठी हा छोटासा **तराजू** आहे.

ball (बॉऽल्) **balls** चेंडू : I throw the **ball** up. मी **चेंडू** वर फेकतो.

balloon (बलून्) **balloons** फुगा : My aunt gave me three big **balloons.** माझ्या आत्याने मला तीन मोठे **फुगे** दिले.

banana (बनान) **bananas** केळ. केळे : He bought a bunch of bright yellow **bananas.** त्याने पिवळ्याधमक **केळ्यांचा** एक घड विकत आणला.

band (बॅन्ड्) **bands** १. पट्टा. पट्टी. काहीतरी बांधण्यासाठी तयार केलेला पट्टीचा गोल. • **hair band** हेअर बँड किंवा केसाचा पट्टा • **rubber band** रबर बँड. २. बँड. वादकांचा ताफा. वाद्यवृंद : A **band** went by playing nice songs. एक **बँड** येथून छानछान गाणी वाजवत गेला.

bandage (बॅन्डिज्) **bandages** जखमेवर बांधलेली मऊ कापडाची पट्टी : A **bandage** was tied round his head. त्याच्या डोक्याला **पट्टी** बांधलेली होती.

bang (बँग्) मोठा आवाज : The cracker burst with a **bang.** **मोठा आवाज** होऊन फटाका फुटला.

bank (बँक्) **banks** बँक. पतपेढी : My mother works in a **bank.** माझी आई **बँकेत** काम करते. • **piggy bank** लहान मुलांसाठी पैसे साठवायचे गंमतीदार आकाराचे छोटेसे भांडे.

banyan (बॅन्यन्) **banyans** वड. वडाचे झाड : We like to play on this **banyan** tree. या **वडाच्या** झाडावर खेळायला आम्हांला आवडते.

bar (बार्) **bars** १. लांबट आकाराची वडी : Soap **bar** साबण**बार.** २. गज.दांडी : There were **bars** in the window. खिडकीला **गज** होते.

bark (बाऽक्/बार्क्) **barks barking barked** भुंकणे : Moti **barked** loudly at the cat. त्या मांजरावर मोती मोठमोठ्याने **भुंकला.**

basin (बेऽस्न्) **basins** मोठ्या तोंडाचे आणि उतरत्या कडांचे भांडे. बेसिन : Take some water in a **basin.** एका **मोठ्या तोंडाच्या भांड्यात** थोडे पाणी घ्या. • **wash basin** हात, तोंड धुण्यासाठी भांडे. वॉश बेसिन. बेसिन.

basket (बास्किट्) **baskets** टोपली. परडी. बास्केट : There is a **basket** of fruits on the table. टेबलावर एक फळांची **टोपली** आहे.

basketball (बास्किट्बॉऽल्) एक प्रकारचा खेळ. बास्केटबॉल.

bass drum (बेऽस् ड्रम्) **bass drums** ढोल : I can play on my **bass drum**. मी माझा **ढोल** वाजवू शकतो.

bat[१] (बॅट्) **bats** १. बॅट : My father gave me a new **bat.** माझ्या बाबांनी मला नवी **बॅट** दिली. २. वटवाघूळ : The **bat** hangs upside down. **वटवाघूळ** उलटे लटकते.

bat[२] (बॅट्) **bats batting batted** बॅटने चेंडू टोलवणे. फलंदाजी करणे. बॅटिंग करणे : Our team will **bat** first. आधी आमचा संघ **फलंदाजी करेल.**

batch (बॅच्) **batches** एका वेळी हाताळल्या जाणाऱ्या वस्तूंचा किंवा व्यक्तींचा गट. एका वेळी शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा गट. बॅच : Would you like to join the morning **batch** ? तुला सकाळच्या **बॅचला** यायचं आहे का ?

bath (बाथ्) **baths** अंघोळ : He had his **bath** and changed his clothes. त्याने **अंघोळ** केली आणि कपडे बदलले.

bathe (बेऽद्) **bathes bathing bathed** १. अंघोळ करणे. नहाणे : There were many people **bathing** in the river. नदीत खूप लोक **अंघोळ करत** होते. २. अंघोळ घालणे. न्हाऊ घालणे : She **bathed** the baby in warm water. तिने ऊन पाण्याने बाळाला **न्हाऊ घातले.**

bathroom (बाथ्रुम्) **bathrooms** मोरी. न्हाणीघर : She put a new soap-cake in the **bathroom**. तिने **न्हाणीघरात** साबणाची नवीन वडी ठेवली.

bathtub (बाथ्‌टब्‌) bathtubs आत बसून अंघोळ करण्यासाठी मोठे लांबट भांडे. टब : He was bathing in a **bathtub.** तो **टबात** अंघोळ करत होता.

be (बी) am are is being was were been १. असणे. एखाद्या गोष्टीचे नाव सांगताना, माहिती देताना किंवा वर्णन करताना वापरला जाणारा शब्द : The new doll will not **be** so nice. नवी बाहुली एवढी छान **असणार** नाही. २. होणे. घडणे. असणे : **Be** quiet. शांत **व्हा**./गप्प **बसा**. • एखादी गोष्ट चालू आहे/होती, होऊन गेली, होईल, करण्यात आली, येईल वगैरे सांगताना 'be' ची ठरावीक रूपे वापरतात. उदा. We **are** playing. आम्ही खेळत **आहोत**. • The car **was** repaired. गाडी दुरुस्त **झाली**./**करण्यात आली**.

इथे दिलेले am, are, is, was, were हे शब्द 'be' पेक्षा वेगळे दिसत असले, तरी ती 'be' चीच रूपे आहेत. त्यांची डिक्शनरीत दिलेली माहिती वाचा.

beak (बीक्‌) beaks चोच : The crane has a long **beak.** करकोच्याची **चोच** लांब असते.

bean (बीन्‌) beans गवार, घेवडा वगैरे शेंगभाजी, त्यातील बी किंवा दाणा : Wash the **beans** well . **घेवड्याच्या शेंगा** स्वच्छ धुवा. • These **beans** are very colourful. हे **घेवड्याचे दाणे** खूप रंगीबेरंगी आहेत.

bear (बेअ/बेअर्‌) bears अस्वल : The **bear** was big, black and furry. **अस्वल** मोठे, काळे आणि केसाळ होते.

beard (बिअड्‌/बिअर्ड्‌) beards दाढी : The magician had a very long, white **beard.** जादूगाराला लांबलचक पांढरी **दाढी** होती.

beat (बीट्‌) beats beating beat beaten १. मारणे. पिटणे. बदडून काढणे : Raju, did you **beat** Ravi ? राजू, तू रवीला **मारलेस** का ? २. ढोल वगैरे वाजवणे : My brother is very good at **beating** the drum. माझा भाऊ ढोल **वाजवण्यात** फारच तरबेज आहे.

beautiful (ब्यूटिफुल्‌) सुंदर : The princess was very **beautiful.** राजकुमारी फार **सुंदर** होती.

became **become पहा.**

because (बिकझ्‌, जोर देऊन म्हटल्यास बिकॉझ्‌) कारण : Why did you let it go ? **Because** it bit my finger so. तू त्याला का सोडलंस ? **कारण** तो माझ्या बोटाला अस्सा चावला.

become (बिकम्‌) becomes becoming became become कोणीतरी किंवा काहीतरी होणे. बनणे : They **became** friends. ते मित्र **बनले**.

bed (बेड्‌) beds बिछाना. पलंग : I sleep in my soft **bed** with mother close by. माझ्या मऊ **बिछान्यात** आईच्या अगदी जवळ मी झोपते. • **bedroom** (बेड्‌रुम) झोपण्याची वेगळी खोली. बेडरूम.

bee (बी) **bees** मधमाशी **Bees** were buzzing around the flowers. फुलांभोवती **मधमाश्या** गुणगुणत होत्या.

'बीन्' उच्चाराचा आणखी एक शब्द शोधा.

been (बीन्) **be पहा.** १. पूर्वी झालेल्या, होऊन गेलेल्या गोष्टींबाबत बोलताना have/has/had बरोबर वापरला जाणारा शब्द : He has **been** very ill. तो **पूर्वी** फार आजारी **होता.** २. 'गेलो होतो', 'जाऊन आलो' अशा अर्थाने have/has/had बरोबर वापरला जाणारा शब्द : I have **been** to Agra. मी आग्र्याला **जाऊन आलो.**

before (बिफॉऽ/बिफॉऽर्) १. आधी. आधीचा : Come to my house **before** you go to school. शाळेत जायच्या **आधी** माझ्या घरी ये. • The day **before** yesterday. कालच्या **आधीचा** म्हणजेच परवाचा दिवस. २. पुढे. पुढचा : I was **before** you in the queue. मी रांगेत तुझ्या **पुढे** होतो. ३. समोर : They threw some grains **before** the birds. त्यांनी पक्ष्यांच्या **समोर** थोडे धान्याचे दाणे टाकले.

beggar (बेगऽ/बेगर्) **beggars** भिकारी : "The king is a **beggar**," said the mouse. "राजा **भिकारी** आहे," उंदीर म्हणाला.

Beginning with 'b' :
A bee
A black bee
A black bee and a bear
A black bee and a big bear
A black bee and a big bear behind a .....

begin (बिगिन्) **begins beginning began begun** १. सुरू करणे. सुरुवात करणे : The giants **began** to fight. राक्षसांनी मारामारी करायला **सुरुवात केली.** २. सुरू होणे. सुरुवात होणे : The word 'bat' **begins** with 'b'. 'बॅट' हा शब्द 'बी' अक्षराने **सुरू होतो.**

behave (बिहेऽव्ह) **behaves behaving behaved** विशिष्ट रीतीने वागणे : They **behaved** well. ते चांगले **वागले.** • **Behave** yourself. नीट **वाग.**

behind (बिहाइन्ड्) १. पाठीमागे. आड : Then they hid **behind** the door. मग ते दारा**आड** लपले. २. मागे : The tortoise is far **behind**. कासव फार **मागे** आहे.

believe (बिलीव्ह) **believes believing believed** विश्वास ठेवणे. खरे वाटणे : No one **believes** his stories about ghosts. त्याच्या भुतांच्या गोष्टींवर कोणीच **विश्वास ठेवत** नाही.

bell (बेल्) **bells** घंटा : When will the **bell** ring ? **घंटा** कधी होईल ?

belong (बिलाँग्) **belongs belonging belonged** एखादी वस्तू एखाद्याच्या मालकीची असणे. एखाद्याची असणे : This book **belongs to me**. हे पुस्तक **माझे आहे.**

below (बिलोऽ) खाली. खालच्या बाजूला : Draw the nose **below** the eyes and the mouth **below** the nose. डोळ्यांच्या **खालच्या** बाजूला नाक आणि नाकाच्या **खाली** तोंड काढा.

belt (बेल्ट्) **belts** पट्टा : The tailor made a big **belt** for himself. शिंप्याने स्वत:साठी एक भलामोठा **पट्टा** तयार केला.

bench (बेन्च्) **benches** बाक : There are twenty-five **benches** in our classroom. आमच्या वर्गात पंचवीस **बाके** आहेत. • *Aaji* and I sat on a **bench** in the park. आजी आणि मी बागेत एका **बाकावर** बसलो.

bend (बेन्ड्) **bends bending bent** वाकणे : Other animals **bend** down to drink water. But not an elephant ! पाणी पिताना बाकीचे प्राणी खाली **वाकतात,** पण हत्तीचे तसे नाही !

beside (बिसाइड्) शेजारी. कडेला. बाजूला : The cat slept **beside** the stove. मांजर चुलीच्या **कडेला** झोपले. • There is a playground **beside** our school. आमच्या शाळेच्या **शेजारी** खेळाचे मैदान आहे.

best (बेस्ट्) उत्तम. सर्वांत चांगला : Swapnil was chosen as the **best** student in the school. शाळेतील **सर्वांत उत्तम** विद्यार्थी म्हणून स्वप्निलची निवड झाली. • **best friend** सर्वांत जवळचा मित्र/मैत्रीण.

better (बेटऽ/बेटर्) जास्त चांगला : Milk is **better than tea**. **चहापेक्षा** दूध **जास्त चांगले**.

between (बिट्वीन्) १. दोन गोष्टींच्या मध्ये. मधल्या भागात. मधोमध : There was a garden **between the two buildings**. **त्या दोन इमारतींच्या मधल्या भागात** एक बाग होती. • I like to walk **between *Aai* and *Baba*.** मला **आई आणि बाबांच्या मधोमध** चालायला आवडते. २. दोघांत. दोघांच्यात (एकाचा दुसऱ्याशी) : There is a match **between 'A' and 'B' divisions. 'अ' तुकडीचा 'ब' तुकडीशी** सामना आहे.

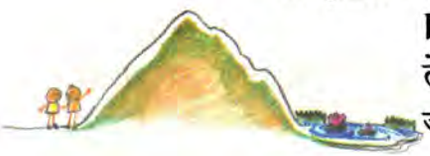

beyond (बिऑन्ड्/बियॉन्ड्) १. पलीकडे. पलीकडच्या बाजूला : There is a lake **beyond this hill**. या **टेकडीच्या पलीकडे** एक तळे आहे. २. त्याबाहेर. ते ओलांडून पुढे : Run along but don't go **beyond the gate**. जा पळ, पण **फाटक ओलांडून** पुढे जाऊ नको.

bicycle (बाय्सिक्ल्) **bicycles** सायकल : Monu learnt to ride a **bicycle**. मोनू **सायकल** चालवायला शिकली.

big (बिग्) मोठा. मोठ्या आकाराचा. भलामोठा : An elephant is a **big** animal. हत्ती हा एक **भलामोठा** प्राणी आहे. • **bigger** (बिगऽ/बिगर्) अधिक मोठा. • **biggest** (बिगिस्ट्) सर्वांत मोठा.

bike (बाइक्) **bikes** सायकल, मोटारसायकल वगैरे दुचाकी वाहन : Sonu's uncle gave her a ride on his new **bike**. सोनूच्या मामाने आपल्या नवीन **मोटरसायकलवरून** तिला एक फेरी मारून आणली.

bill (बिल्) **bills** देयक. बिल. कशाचे किती पैसे द्यायचे ते दाखवणारा कागद : Pay your **bill.** **बिलाचे** पैसे द्या. (म्हणजेच **बिल** भरा.)

bin (बिन्) **bins** मोठा डबा. कणगी. विशेषत: केराचा डबा किंवा केराची टोपली.

bird (बऽड्/बर्ड्) **birds** पक्षी : **Birds** fly in the sky. **पक्षी** आकाशात उडतात.

birthday (बऽथ्डेऽ/बर्थ्डेऽ) **birthdays** वाढदिवस : Today is Shilpa's **birthday**. आज शिल्पाचा **वाढदिवस** आहे.

biscuit (बिस्किट्) **biscuits** भट्टीत भाजलेला एक चपटा, कुरकुरीत पदार्थ. बिस्कीट : I will give you a **biscuit.** मी तुला **बिस्कीट** देईन.

bit[1] (बिट्) **bits** छोटा तुकडा. (कागदाचा) कपटा : Pick up these **bits** of paper. हे कागदाचे **कपटे/तुकडे** उचला.

bit[2] **bite पहा.**

bite (बाइट्) **bites biting bit bitten** चावणे. चावा घेणे. दाताने तुकडा पाडणे : Which finger did it **bite**? तो कोणत्या बोटाला **चावला**?

bitter (बिटऽ/बिटर्) कडू : Some cucumbers are **bitter.** काही काकड्या **कडू** असतात.

black (ब्लॅक्) काळा : A **black** bird sat on a **black** bull's back. **काळ्या** बैलाच्या पाठीवर एक **काळा** पक्षी बसला.

blackboard (ब्लॅक्बॉऽड्) **blackboards** फळा : "Look at the **blackboard,**" said the teacher. "**फळ्याकडे** पहा," बाई म्हणाल्या.

blade (ब्लेऽड्/ब्लेड्) **blades** १. अरुंद चपटी पट्टी. पाते : This knife has a long **blade.** या सुरीचे **पाते** लांब आहे. • a **blade** of grass. गवताचे **पाते**.

blank[1] (ब्लँक्) **blanks** रिकामी जागा : Fill in the **blanks.** **रिकाम्या जागा** भरा.

blank[2] (ब्लँक्) कोरा. काही न लिहिलेला : Give me a **blank** card. मला एक **कोरे** कार्ड दे.

blew (ब्लू) **blow**[1] **पहा.**

blind (ब्लाइन्ड्) अंध. आंधळा : The **blind** man carried a white cane. त्या **आंधळ्या** माणसाच्या हातात एक पांढरी काठी होती.

blouse (ब्लाउझ्) **blouses** पोलके : She put a white lace on a blue **blouse.** तिने निळ्या **पोलक्याला** पांढरी लेस लावली.

blow[१] (ब्लोऽ) **blows blowing blew blown** १. फुंकणे. फुंकर मारणे : Don't **blow** so hard. इतक्या जोरात **फुंकर मारू** नको. २. एखादे वाद्य फुंकून वाजवणे : **Blow** the bugle. बिगुल **वाजवा.** ३. आत हवा फुंकून आकार देणे : Beena **blew** soap bubbles. बीनाने **फुंकर मारून** साबणाचे बुडबुडे काढले. ४. वारा वाहणे : A cold wind was **blowing**. गार **वारा वाहत** होता.

blow[२] (ब्लोऽ) **blows** दणका. फटका : He killed seven flies at one **blow**. त्याने एका **फटक्यात** (एक **फटका** मारून) सात माश्या मारल्या.

blue (ब्लू) निळा : Leela's ball was new and **blue**. लीलाचा चेंडू नवा आणि **निळा** होता. • The kite flew high in the **blue** sky. पतंग **निळ्या** आकाशात उंच उडाला.

board[१] (बॉऽड्/बॉर्ड्) **boards** १. फळा. फलक. दुकानाच्या नावाची किंवा सूचना वगैरे लिहिलेली पाटी : Have you seen English words on the **boards** of shops? तुम्ही दुकानांच्या **पाट्यांवर** इंग्रजी शब्द पाहिले आहेत का? २. फळी : Put this **board** on the table. ही **फळी** टेबलावर ठेवा.

board[२] (बॉऽड्/बॉर्ड्) **boards boarding boarded** आगगाडी, बस, जहाज किंवा विमानात चढणे. प्रवेश करणे : The boy is **boarding** a bus. तो मुलगा बसमध्ये **चढत** आहे.

boat (बोऽट्) **boats** नाव. होडी. बोट : Row your **boat** gently. तुमची **होडी** हलकेच/शांतपणे वल्हवा. • paper **boat** कागदाची **नाव.**

body (बॉडि) **bodies** शरीर. अंग : The light comes from a part of the firefly's **body**. काजव्याच्या **शरीराच्या** एका भागातून तो उजेड येतो.

boil (बॉइल्) **boils boiling boiled** उकळणे : **Boil** the water. पाणी **उकळ.**

bone (बोऽन्) **bones** हाड : Dogs like to chew **bones**. कुत्र्यांना **हाडे** चघळायला आवडते.

book (बुक्) **books** पुस्तक : This **book** has many pictures in it. या **पुस्तकात** खूप चित्रे आहेत.

boot (बूट) **boots** घोट्याच्या वरपर्यंत जाणारा किंवा गुडघ्यापर्यंत जाणारा बूट. गमबूट : He bought rubber **boots**. त्याने रबरी **बूट** विकत घेतले.

border (बॉऽडऽ/बॉर्डर्) **borders** १. कडा. कडेचा भाग. काठ : The green *sari* had a red **border**. हिरव्या साडीला लाल **काठ** होते. २. हद्द. सीमा : The enemy could not cross the **border**. शत्रूला **सीमा/हद्द** ओलांडता आली नाही.

Top to bottom :

अरे !
शब्दांचा क्रम चुकला !
नीट लावा बरं !

bottom
both
border
bottle
borrow
boot
bought

borrow (बॉरोऽ) borrows borrowing borrowed उधार घेणे. उसने घेणे. तात्पुरते मागून घेणे : Can I **borrow** your pencil ? मी तुझी पेन्सिल **थोड्या वेळापुरती घेऊ का** ?

both (बोऽथ्) दोघे. दोन्ही : Hold the bat with **both** the hands. बॅट **दोन्ही** हातांनी धरा. • So **both** of you are doing nothing. म्हणजे तुम्ही **दोघं** काहीच करत नाही आहात.

bottle (बॉट्ल्) bottles बाटली : She poured some medicine from the **bottle** into the spoon. तिने **बाटलीतून** थोडे औषध चमच्यात ओतले.

bottom[१] (बॉटम्) bottoms तळ. बूड : The ocean has a **bottom** but it is not flat. महासागराला **तळ** असतो, पण तो सपाट नसतो.

bottom[२] (बॉटम्) सर्वांत खालच्या बाजूचा : Fold the **bottom** corners. **खालच्या बाजूचे** कोपरे दुमडा.

bought (बॉऽट्) **buy** पहा.

bounce (बाउन्स्) bounces bouncing bounced १. उसळी घेणे. आपटले असता जोरात उलट उसळून येणे : This ball **bounces** well. हा चेंडू चांगला **उसळतो**. २. टप्पे खेळणे : **Bounce** the ball on the floor, not against the glass door. जमिनीवर **टप्पे खेळ**, काचेच्या दारावर नको. ३. उत्साहाने उड्या मारणे : The children began to **bounce** on the new mattress. नव्या गादीवर मुले **उत्साहाने उड्या मारू लागली.**

bow[१] (बोऽ) bows १. रिबीन, लेस, दोरीला विशिष्ट प्रकारे गाठ मारून बांधलेले फूल. २. धनुष्य : A **bow** is used to shoot arrows. बाण मारण्यासाठी **धनुष्य** वापरतात.

bow[२] (बाउ) bows bowing bowed वंदन करणे. अदबीने वाकणे. लवणे. लववणे : The king walks in. Everyone **bows**. राजा आत येतो. सर्वजण **अदबीने वाकून** उभे राहतात.

bowl (बोऽल्) bowls १. गोल, खोलगट आकाराचे भांडे. वाटी. कटोरी. वाडगा : Put these fruits in a **bowl**. ही फळे एखाद्या **वाडग्यात** ठेव. २. अशा भांड्यातील पदार्थ : He ate a **bowl** of rice. त्याने **वाटीभर** भात खाल्ला.

bow-wow (बाउवाउ/बाव्वाव्) भो-भो. भू-भू. भुंकण्याचा आवाज.

box (बॉक्स्) boxes १. वस्तू ठेवण्याची पेटी. डबी. खोके : My mother gave me a new pencil **box**. आईने मला पेन्सिलीची नवी **पेटी** दिली. • **postbox**. पोस्टाची पेटी. २. छापील मजकुरात दिलेली चौकट : Read the words given in the **box**. **चौकटीत** दिलेले शब्द वाचा.

boy (बॉय्) **boys** मुलगा : *Aajoba* says I am a good **boy**. मी शहाणा **मुलगा** आहे असे आजोबा म्हणतात.

brain (ब्रेऽन्) **brains** मेंदू : Robot's **brain** was a super computer. रोबोटचा **मेंदू** म्हणजे एक शक्तिशाली संगणक होता.

branch (ब्रान्च्) **branches** फांदी : We sat on a big **branch**. आम्ही एका मोठ्या **फांदीवर** बसलो.

brave (ब्रेऽव्ह्) शूर : "Tailor, you are really **brave,**" said the king. "शिंपीदादा, तुम्ही खरंच **शूर** आहात," राजा म्हणाला.

bread (ब्रेड्) पाव. ब्रेड : He had **bread** with his tea. त्याने चहाबरोबर **पाव** खाल्ला. • **a slice of bread** पावाची फाक. स्लाइस.

break[१] (ब्रेऽक्) **breaks breaking broke broken** १. तुटणे. फुटणे. मोडणे : The cup fell on the floor and **broke**. तो कप फरशीवर पडला आणि **फुटला.** २. तोडणे. मोडणे. तुकडे करणे : The teacher **broke** the chalk-stick to make two pieces. दोन तुकडे करण्यासाठी बाईंनी खडूची कांडी **मोडली.**

break[२] (ब्रेऽक्) **breaks** मधली सुट्टी. अल्पविराम : We have a **break** at one o'clock. एक वाजता आमची **मधली सुट्टी** होते. • **lunch break** जेवणाची सुट्टी.

breakfast (ब्रेऽक्फस्ट्) सकाळची न्याहारी : When do you have **breakfast**? तुम्ही सकाळी **न्याहारी** केव्हा करता ?

brick (ब्रिक्) **bricks** वीट : A **brick** has six sides. **विटेला** सहा बाजू असतात.

bridge (ब्रिज्) **bridges** पूल : There is a small **bridge** on the river. नदीवर एक छोटा **पूल** आहे.

bright (ब्राइट्) १. तेजस्वी. प्रकाशमान : There was a **bright** star near the moon. चंद्राजवळ एक **तेजस्वी** तारा होता. २. हुशार. तरतरीत : All the children in that class were **bright**. त्या वर्गातील सर्वच मुले **हुशार** होती.

bring (ब्रिंग्) **brings bringing brought** आणणे. आणून देणे : I have **brought** this picture for you. हे चित्र मी तुमच्यासाठी **आणले** आहे.

brinjal (ब्रिन्जल्) **brinjals** वांगे : We grow **brinjals** on our farm. आम्ही आमच्या शेतात **वांगी** पिकवतो.

broke (ब्रोऽक्) } **break**[१] पहा.
broken (ब्रोऽक्न्)

broom (ब्रूम्) **brooms** झाडू. केरसुणी : Let's sweep the floor with the **brooms**. आपण **केरसुण्या** घेऊन फरशी झाडूया.

brother (ब्रदऽ/ब्रदर्) **brothers** भाऊ : Do you have a **brother**? तुला **भाऊ** आहे का ?

brought (ब्रॉऽट्) **bring** पहा.

brown (ब्राउन्) तपकिरी. करडा. ब्राउन : Bring **brown** bread and butter in the **brown** bag. **तपकिरी** पिशवीतून **ब्राउन** ब्रेड आणि लोणी आण.

brush[१] (ब्रश्) **brushes** १. रंगवण्याचे एक साधन. कुंचला. ब्रश : I need a **brush** to paint this picture. हे चित्र रंगवण्यासाठी मला **ब्रश** हवा आहे. २. एखादी गोष्ट घासण्यासाठी राठ केसांची घासणी. ब्रश : She cleaned the floor with a **brush**. तिने **ब्रश** घेऊन फरशी स्वच्छ घासली. ३. एखादी गोष्ट विंचरण्याचा ब्रश. • **hairbrush** : केसांचा ब्रश.

brush[२] (ब्रश्) **brushes brushing brushed** ब्रश वापरून घासणे. स्वच्छ करणे : Have you **brushed** your teeth? दात **घासलेस** का ?

bubble (बब्ल्) **bubbles** बुडबुडा : The **bubbles** looked beautiful in the sun. **बुडबुडे** उन्हात सुंदर दिसत होते.

bucket (बकिट्) **buckets** बादली : Put the **bucket** under the tap. **बादली** नळाखाली ठेवा.

buckle (बक्ल्) **buckles** पट्टा बांधण्यासाठी फासा. बक्कल : The belt had a shiny **buckle**. त्या पट्ट्याला एक चकाकणारे **बक्कल** होते.

buffalo (बफलोऽ) **buffaloes** म्हैस किंवा रेडा : **Buffaloes** were bathing in the stream. ओढ्यात **म्हशी** डुंबत होत्या.

bug (बग्) **bugs** किडा : There were **bugs** in the soil. मातीत **किडे** होते. • **bedbug** ढेकूण.

bugle (ब्यूग्ल्) **bugles** बिगुल. एक प्रकारचे वाद्य : He blew the **bugle** to call the soldiers. सैनिकांना बोलावण्यासाठी त्याने आपले **बिगुल** वाजवले.

build (बिल्ड्) **builds building built** घर, रस्ते वगैरे बांधणे. बांधकाम करणे : They **built** the wall in three days. त्यांनी तीन दिवसांत भिंत **बांधली**. • Birds **build** nests in trees. पाखरे झाडांवर घरटी **बांधतात**.

building (बिल्डिंग्) **buildings** इमारत : There are big **buildings** in cities. शहरांत मोठमोठ्या **इमारती** असतात.

bull (बुल्) bulls बैल : The white **bull** had straight horns and a long tail. पांढऱ्या **बैलाची** शिंगे सरळ होती आणि शेपटी लांब होती.

bullock (बुलक्) bullocks शेती, बैलगाडी ओढणे अशा कामांसाठी वापरले जाणारे बैल : **Bullocks** help us to plough the fields. शेते नांगरण्यासाठी आपल्याला **बैलांची** मदत होते. • **bullock cart** बैलगाडी.

bun (बन्) buns बनपाव. गोल आकाराचा गोड पाव किंवा केक : The children ate up all the **buns**. मुलांनी सगळे **बनपाव** खाऊन टाकले.

bunch (बन्च्) bunches १. घड. घोस. झुपका. एकत्र वाढणाऱ्या गोष्टी : a **bunch** of bananas केळ्यांचा **घड** • a **bunch** of grapes द्राक्षांचा **घड**. २. गुच्छ. जुडगा. एकत्र बांधलेल्या वस्तू : a **bunch** of flowers फुलांचा **गुच्छ**. • a **bunch** of keys किल्ल्यांचा **जुडगा**.

bundle (बन्ड्ल्) bundles अनेक गोष्टी एकत्र बांधून केलेली मोळी. गठ्ठा. गाठोडे : A **bundle** of sticks. काटक्यांची **मोळी**. • A **bundle** of clothes. कपड्यांचे **गाठोडे**. • He tied up the books in a **bundle**. त्याने त्या पुस्तकांचा एक **गठ्ठा** बांधला.

burn (बऽन्/बर्न्) burns burning burnt/burned १. जाळणे : They **burnt** all the dead leaves. त्यांनी सगळा पालापाचोळा **जाळून** टाकला. २. जळणे. पेटत असणे : There was a fire **burning** in the stove. शेगडीमध्ये विस्तव **पेटलेला** होता. ३. भाजणे. चटका बसणे. भाजल्यामुळे जखम होणे : She **burnt** her hand while putting out the fire. आग विझवताना तिच्या हाताला **भाजले**.

burst (बऽस्ट्/बर्स्ट्) bursts bursting burst जोरात फुटणे : The tyre **burst** with a loud noise. मोठा आवाज होऊन टायर **फुटले**.

bury (बेरि) buries burying buried पुरणे. गाडणे.

bus (बस्) buses प्रवाशांची ने-आण करणारी मोठी गाडी. बस : I came by **bus**. मी **बसने** आले.

bush (बुश्) bushes झुडूप. भरपूर फांद्या असणारे पण फार मोठे न होणारे कोणतेही झाड : a rose **bush** गुलाबाचे **झाड**. • There were many fireflies on the **bushes**. त्या **झुडपांवर** खूप काजवे होते.

bus stand (बस्स्टॅन्ड्) bus stands बसचा थांबा. प्रवाशांसाठी बस जेथे उभी राहते किंवा थांबते ती जागा. बस स्टँड : We live near the **bus stand**. आम्ही **बसस्टँडजवळ** राहतो.

bus stop (बस्स्टॉप्) bus stops प्रवासी चढण्या-उतरण्यासाठी बस वाटेत जिथे थांबते ती जागा. बसचा थांबा. बसस्टॉप. स्टॉप : We will get down at the next **bus stop**. आपण पुढच्या **स्टॉपला** उतरू.

busy (बिझि) कामात गुंतलेला. काम करत असणारा : My mother is **busy** all day. माझी आई दिवसभर काही ना काही **कामात गुंतलेली** असते.

but (बट्) पण. परंतु : The dog ran at the cat **but** the cat did not move. तो कुत्रा त्या मांजराच्या अंगावर धावून गेला **पण** ते मांजर हलले नाही.

butter (बटऽ/बटर्) लोणी : Who ate the **butter** ? **लोणी** कुणी खाल्ले ?

butterfly (बटऽफ्लाय्/बटर्फ्लाय्) butterflies फुलपाखरू : The **butterflies** flew from flower to flower. **फुलपाखरे** या फुलावरून त्या फुलावर उडत होती.

button (बट्न्) buttons १. बटण. गुंडी : My shirt has five **buttons**. माझ्या शर्टाला पाच **गुंड्या** आहेत. २. एखादी यांत्रिक गोष्ट चालवण्यासाठी दाबायची छोटीशी कळ. बटण : He pushed the **button** of the door bell. त्याने दारावरील घंटीचे **बटण** दाबले.

buy (बाय्) buys buying bought विकत घेणे. खरेदी करणे : We **bought** new clothes for *Diwali*. आम्ही दिवाळीसाठी नवे कपडे **खरेदी केले.**

buzz (बझ्) buzzes buzzing buzzed घोंघावणे. मधमाश्या, भुंगा, माशी वगैरेंचे गूं गूं आवाज करणे. गुणगुणणे : Many flies were **buzzing** near the *jilebis*. जिलब्यांजवळ खूप माश्या **घोंघावत** होत्या.

by (बाय्) १. एखाद्या गोष्टीच्या जवळ. कडेला : There is a big banyan tree **by the bus stop**. **बस स्टॉपच्या कडेला** एक मोठे वडाचे झाड आहे. २. जवळून. शेजारून : Pussy passed **by**. **शेजारून** मनीमाऊ गेली. ३. एखादी गोष्ट कोणी केली ते दाखवणारा शब्द : This picture was painted **by an artist**. हे चित्र एका **चित्रकाराने** रंगवले आहे. ४. हे करून. अशा रीतीने. याच्या मदतीने. असे : He opened the lock **by turning the key**. त्याने **किल्ली फिरवून** कुलूप उघडले. ५. या वाहनाने/या साधनाने/या मार्गे : I came **by bus**. मी **बसने** आले. • I'll send it **by post**. मी ते **पोस्टाने** पाठवीन. ६. या वेळी : The moon and stars come out **by night**. चंद्र आणि तारे **रात्रीच्या वेळी** बाहेर येतात. • **by and by** थोड्या वेळाने. मग : **By and by** she met Henny-Penny. **मग** तिला भेटली कोंबडीताई.

bye (बाय्) bye-bye निरोप घेताना म्हटला जाणारा अच्छा, टाटा यांसारखा शब्द.

cabbage (कॅबिज्) cabbages कोबी. पानकोबी.

cage (केऽज्) cages पिंजरा : They put the tiger in a **cage**. वाघाला त्यांनी **पिंजऱ्यात** टाकले.

cake (केऽक्) cakes केक. खाण्याचा एक गोड पदार्थ : Sonu's mother made a big **cake** for her birthday. सोनूच्या आईने तिच्या वाढदिवसाला एक मोठा **केक** केला.

calculate (कॅल्क्युलेऽट्) calculates calculating calculated हिशोब करणे. आकडेमोड करणे : She was **calculating** the total cost of the vegetables. भाज्यांच्या एकूण किमतीचा ती हिशोब करत होती. • **calculator** (कॅल्क्युलेऽटर्)हिशोब किंवा आकडेमोड करण्याचे साधन.

calendar (कॅलिन्डऽ/कॅलिन्डर्) calendars कॅलेंडर. दिनदर्शिका.

call[१] (कॉऽल्) calls calling called १. बोलावणे. हाक मारणे : The teacher has **called** you, go quickly. बाईंनी तुला **बोलावले** आहे, पटकन जा. २. नाव असणे. म्हटले जाणे. म्हणणे : Our school is **called** Bal Vidya Mandir. आमच्या शाळेचे **नाव** बाल विद्या मंदिर **आहे**. • What do you **call** it in English ? याला इंग्रजीत काय **म्हणतात** ? ३. फोन करणे : I will **call** you later. मी तुला नंतर **फोन करीन**.

call[२] (कॉऽल्) calls हाकं. साद. विशिष्ट आवाज : This is the **call** of a cuckoo. हा कोकिळेचा **आवाज** आहे.

calm (काम्) शांत. स्थिर : The class became **calm** when the teacher came. बाई आल्यानंतर वर्ग **शांत** झाला.

came (केऽम्) **come** पहा.

camel (कॅम्ल्) camels उंट : A **camel** can drink a lot of water at a time. **उंट** एका वेळी खूप पाणी पिऊ शकतो.

camera (कॅमर) cameras कॅमेरा. फोटो काढण्याचे यंत्र.

camp (कॅम्प्) camps १. शिबिर : I learnt to ride a horse at the **camp**. **शिबिरात** मी घोड्यावर बसायला शिकले. २. छावणी. तळ : We saw many tents in the army **camp**. लष्कराच्या **छावणीत** आम्हांला खूप तंबू दिसले.

can (कन्, जोर देऊन म्हटल्यास कॅन्) could एखादी गोष्ट करता येणे. करू शकणे. घडू शकणे : An elephant **can** do many things with its trunk. हत्ती आपल्या सोंडेने खूप गोष्टी करू शकतो. • **cannot/can't** एखादी गोष्ट न करू शकणे./न घडू शकणे.

cancel (कॅन्स्ल्) **cancels cancelling cancelled** रद्द करणे. रद्द होणे : Our test is **cancelled**. आपली चाचणी **रद्द झाली** आहे. (**होणार नाही**.)

candle (कॅन्ड्ल्) **candles** मेणबत्ती : Who blew the **candles** out ? फुंकर मारून **मेणबत्त्या** कोणी विझवल्या ?

candy (कॅन्डि) **candies** गोळी. चॉकलेट इत्यादी : There were many colourful **candies** in the glass jar. काचेच्या बरणीत खूप रंगीबेरंगी **गोळ्याचॉकलेटं** होती.

cane (केऽन्) **canes** काठी. छडी. बांबू .

cap (कॅप्) **caps** टोपी : The king took the mouse's **cap**. राजाने उंदराची **टोपी** घेतली.

capital (कॅपिट्ल्) **capitals** १. मोठ्या लिपीतील : **capital letters** मोठ्या लिपीतील अक्षरे. उदाहरणार्थ, A, B, C. २. राजधानी : Mumbai is the **capital** of Maharashtra. मुंबई ही महाराष्ट्राची **राजधानी** आहे.

captain (कॅप्टिन्) **captains** संघनायक. कर्णधार. कप्तान. कॅप्टन : Gaurav was the **captain** of 'A' division's team. 'अ' तुकडीच्या संघाचा **संघनायक** गौरव होता.

caption (कॅप्शन्) **captions** चित्रे किंवा आकृत्यांबरोबर दिलेला मजकूर : Read the **captions**. **चित्रासोबतचा मजकूर** वाचा.

car (काऽ/कार्) **cars** मोटार. मोटारगाडी : This new **car** is very fast. ही नवी **मोटार** फारच वेगवान आहे.

card (काऽड्/काई) **cards** जाड कागद. जाड, ताठ कागदाचा तुकडा. कार्ड : Write these words on your **cards**. हे शब्द तुमच्या **कार्डांवर** लिहा. • **playing cards** खेळायचे पत्ते.

care[१] (केअ/केअर्) काळजी. निगा : My grandfather takes **care** of our plants. माझे आजोबा आमच्या झाडांची **काळजी** घेतात. (निगा राखतात.)

care[२] (केअ/केअर्) **cares caring cared** काळजी किंवा पर्वा असणे. फिकीर वाटणे : The villagers **cared** about the peacocks around the village. गावाभोवतालच्या मोरांची गावकऱ्यांना **काळजी होती**. • I **don't care**. मला त्याची **पर्वा नाही**. • **care for** आवडणे. हवेसे वाटणे : Do you **care for** sweets ? तुला गोड पदार्थ **आवडतात** का ?

careful (केअफुल्/केअर्फुल्) काळजीपूर्वक. नीट काम करणारा. सावध : **Be careful** सावध रहा./काळजी घे. • **carefully** (केअर्फुलि) काळजीपूर्वक. नीट लक्ष देऊन : Listen **carefully**. **नीट लक्ष देऊन** ऐका.

careless (केअलस्/केअर्लस्) निष्काळजी. कसेतरी काम करणारा : He is a **careless** man. तो एक **निष्काळजी** माणूस आहे.

carom (कॅरम्) एक प्रकारचा बैठा खेळ. कॅरम.

carpenter (काऽपन्टऽ/कार्पन्टर्) **carpenters** सुतार : The **carpenter** repaired the broken chair. मोडलेली खुर्ची **सुताराने** दुरुस्त केली.

carrot (कॅरट्) **carrots** गाजर : What lovely red **carrots !** किती छान लाललाल **गाजरे !**

carry (कॅरि) **carries carrying carried** १. एखादी गोष्ट धरून, उचलून दुसरीकडे नेणे. वाहून नेणे : An elephant can **carry** things in its trunk. हत्ती आपल्या सोंडेत **धरून** वस्तू **नेऊ** शकतो. २. स्वतःजवळ बाळगणे. बरोबर ठेवणे : You must always **carry** a handkerchief. तुम्ही नेहमी हातरुमाल **जवळ ठेवला** पाहिजे.

cart (काऽट्/कार्ट्) **carts** घोडा, बैल वगैरे ओढतात ती दोन किंवा चार चाकांची गाडी : He put the sacks of grain in the **cart**. त्याने ती धान्याची पोती **गाडीत** ठेवली.

cartoon (काऽटून्/कार्टून्) **cartoons** १. गंमतशीर चित्र. व्यंगचित्र. २. चालत्या बोलत्या चित्रांचा चित्रपट. कार्टून चित्रपट : Have you seen Walt Disney's **cartoons** ? वॉल्ट डिस्ने यांचे **कार्टून** चित्रपट तू पाहिले आहेस का ?

cassette (कसेट्) **cassettes** ध्वनिफीत. कॅसेट : Our teacher plays Balchitravani **cassettes** in the break. आमचे गुरुजी सुट्टीत बालचित्रवाणीच्या **कॅसेट्स** लावतात.

castle (कास्ल्) **castles** किल्ला : The king built a **castle** on a high hill. उंच डोंगरावर राजाने **किल्ला** बांधला.

cat (कॅट्) **cats** मांजर : The **cat** ran after the mouse. **मांजर** उंदराच्या मागे धावले.

catch (कॅच्) **catches catching caught** १. धरणे. पकडणे. झेलणे : **Catch** the ball. चेंडू **झेल.** • The policeman **caught** the thief. पोलिसाने चोराला **पकडले.** २. एखादा आजार होणे : He has **caught** a cold. त्याला सर्दी **झाली** आहे.

caterpillar (कॅटऽपिलऽ/कॅटर्पिलर्) **caterpillars** सुरवंट : There is a **caterpillar** on that leaf. त्या पानावर एक **सुरवंट** आहे.

caught (कॉऽट्) **catch** पहा.

cauliflower (कॉलिफ्लाउअ/कॉलिफ्लाउअर्) **cauliflowers** फ्लॉवर. फुलकोबी. फ्लॉवरचा गड्डा : Wash the **cauliflower**. **फ्लॉवर** धू.

cave (केऽव्ह्) **caves** गुहा : There was a big **cave** in the mountain. डोंगरात एक मोठी **गुहा** होती.

ceiling (सीलिंग्) **ceilings** आढे. छत : Look at the **ceiling**. **आढ्याकडे** पहा. • **ceiling fan** छताला टांगण्याचा पंखा.

cell (सेल्) **cells** विजेवर चालणाऱ्या उपकरणात वीज तयार करण्यासाठी ठेवले जाणारे छोटे साधन. सेल. बॅटरी : This radio set needs new **cells**. या रेडिओत नवीन **सेल** घालायला हवेत.

centre (सेन्टऽ/सेन्टर्) **centres** केंद्र. मध्य. मुख्य जागा. एखाद्या कामासाठी खास जागा : You can play many games at the sports **centre**. क्रीडा **केंद्रात** आपल्याला खूप खेळ खेळता येतात.

century (सेन्चरि) **centuries** १. शंभर धावा. शतक : Sachin made two **centuries** in this match. या सामन्यात सचिनने दोन **शतके** काढली. २. शतक : We live in the twenty-first **century**. आपण एकविसाव्या **शतकात** राहतो.

अंकासाठीचे इंग्रजी शब्द सुरुवातीच्या पानांत पहा.

chain (चेऽन्) **chains** साखळी : My sister gave me a gold **chain**. माझ्या बहिणीने मला सोन्याची **साखळी** दिली.

chair (चेअ/चेअर्) **chairs** खुर्ची : There was a **chair** for the teacher near the table. टेबलाजवळ गुरुजींसाठी एक **खुर्ची** होती.

chalk (चॉऽक्) **chalks** खडू . खडूची कांडी : There were some **chalks** near the blackboard. फळ्याजवळ **खडूच्या कांड्या** होत्या.

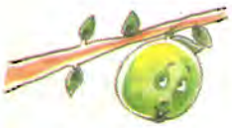

change[१] (चेऽन्ज्) **changes changing changed** १. बदलणे. बदल करणे : He **changed** his clothes. त्याने आपले कपडे **बदलले**. २. बदलणे. बदल होणे : The colour of this fruit **changes** when it is ripe. हे फळ पिकले की त्याचा रंग **बदलतो**.

इंग्रजी 'च' चा उच्चार चांदणीतल्या 'च' सारखा कधीच होत नाही. चंद्रातल्या 'च' सारखा होतो.

change[२] (चेऽन्ज्) **changes** बदल : Is there any **change** in the timetable ? वेळापत्रकात काही **बदल** आहे का ?

channel (चॅन्ल्) **channels** चॅनेल. टीव्ही कार्यक्रमांची वाहिनी. उदा. स्टार, झी, सह्याद्री इ. : We can see many **channels** on our TV. आमच्या टीव्हीवर आम्ही खूप **चॅनेल** पाहू शकतो.

chapter (चॅप्टऽ/चॅप्टर्) **chapters** प्रकरण. धडा : There were seven **chapters** in the book. त्या पुस्तकात सात **प्रकरणे** होती.

chart (चाऽट्/चार्ट्) **charts** तक्ता : Name the animals shown in the **chart**. **तक्त्यात** दाखवलेल्या प्राण्यांची नावे सांगा.

chase (चेऽस्) **chases chasing chased** पाठलाग करणे : The tiger was **chasing** the deer. वाघ हरणाचा **पाठलाग करत होता**.

chat (चॅट्) chats chatting chatted गप्पा मारणे : She **chats** with her neighbours all the time. सारा वेळ ती शेजाऱ्यांशी **गप्पा मारते.**

cheap (चीप्) स्वस्त : Mangoes are **cheap** this year. या वर्षी आंबे **स्वस्त** आहेत.

cheat (चीट्) cheats cheating cheated फसवणे. लबाडी करणे : This shopkeeper never **cheats** anyone. हा दुकानदार कधीही कोणाला **फसवत** नाही. • He is **cheating.** तो **लबाडी करतो** आहे.

check (चेक्) checks checking checked तपासणे. तपासून पाहणे : **Check** your answers. आपली उत्तरे **तपासून** पहा.

cheek (चीक्) cheeks गाल : Put your hands on your **cheeks**. आपले हात **गालावर** ठेवा.

chemist (केमिस्ट्) chemists औषधे वगैरे विकणारा दुकानदार.

chew (चू) chews chewing chewed चघळणे. चावून खाणे : We must **chew** our food well. आपण आपले अन्न चांगले **चावून** खाल्ले पाहिजे. • **chewing gum** चघळून खायची एक गोड वडी. च्युइंगम.

chicken (चिकिन्) chickens कोंबडी : We keep **chickens**. आम्ही **कोंबड्या** पाळतो. • **chick** कोंबडीचे पिल्लू.

chief (चीफ्) मुख्य. प्रमुख : Who was the **chief** guest ? **प्रमुख** पाहुणे कोण होते ?

child (चाइल्ड्) children लहान मूल : There were many **children** playing in the park. बागेत खूप **मुले** खेळत होती.

chilli (चिलि) chillies मिरची : He ground the **chillies** and garlic to make *chutney*. त्याने **मिरच्या** आणि लसूण वाटून चटणी बनवली. • **chilli powder** मिरचीची पूड. तिखट.

chin (चिन्) chins हनुवटी : He rubbed his **chin**. त्याने आपली **हनुवटी** चोळली.

chirp (चऽप्/चर्प्) chirps chirping chirped किलबिल करणे. चिवचिवाट करणे : Birds are **chirping** in the garden. बागेत पक्षी **किलबिलाट करत** आहेत.

chocolate (चॉक्लट्/चॉक्लिट्) chocolates १. कोकोच्या बियांपासून बनवला जाणारा एक गोड पदार्थ. चॉकलेट : Give me a piece of **chocolate**. मला

चॉकलेटचा एक तुकडा दे. २. दुधात चॉकलेट घालून बनवलेले पेय : Let's have hot **chocolate**. आपण गरमागरम **चॉकलेट** पिऊया.

choice (चॉइस्) choices निवड. पसंती. आवड.

chomp (चॉम्प्) chomps chomping chomped कचाकच खाणे : He **chomped** on the carrot. त्याने गाजर **कचाकच चावून खाल्ले.** • **chomp chomp** कचाकच चावून खाताना होणारा आवाज.

choose (चूझ्) chooses choosing chose chosen आपल्या पसंतीने निवडणे. पसंत करणे : What would you **choose**? तू काय **पसंत करशील**?

chose (चोऽझ्)
chosen (चोऽझ्न्) } **choose** पहा.

Christmas (क्रिस्मस्) नाताळ. ख्रिसमस : They made greeting cards for **Christmas**. त्यांनी **ख्रिसमससाठी** शुभेच्छा पत्रे बनवली.

church (चऽच्/चर्च्) churches चर्च. ख्रिस्ती प्रार्थनामंदिर.

cinema (सिनमा) चित्रपट. सिनेमा : My father does not go to the **cinema.** माझे बाबा **सिनेमाला** जात नाहीत.

circle[१] (सऽक्ल् / सर्क्ल्) circles वर्तुळ. गोल : Draw a **circle**. एक **वर्तुळ** काढा. • Make a **circle**. **गोल** करा.

circle[२] (सऽक्ल् /सर्क्ल्) circles circling circled कशाच्या तरी भोवती गोल काढणे. गोल, गोल फिरणे : **Circle** the remaining letters. उरलेल्या अक्षरांभोवती **गोल काढा.**

circus (सऽक्स्/सर्क्स्) circuses सर्कस. कसरतीच्या खेळांचा कार्यक्रम : We are going to the **circus**. आम्ही **सर्कसला** चाललो आहोत.

city (सिटि) cities शहर, मोठे नगर : Mumbai is the biggest **city** in Maharashtra. मुंबई हे महाराष्ट्रातील सर्वांत मोठे **शहर** आहे.

clap[१] (क्लॅप्) claps clapping clapped टाळ्या वाजवणे : Everyone **clapped** when the jokers came. विदूषक आल्यावर सर्वांनी **टाळ्या वाजवल्या.**

clap[२] (क्लॅप्) claps टाळी : Give her ten **claps**. तिच्याकरता दहा **टाळ्या** वाजवा.

class (क्लास्) classes १. इयत्ता : She is in **Class** Three. ती तिसऱ्या **इयत्तेत** आहे. २. एकत्र शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा गट. वर्ग : She is our **class** teacher. त्या आमच्या **वर्गशिक्षिका** आहेत. ३. एखाद्या विषयाचा

तास : We have five **classes** on Saturday. शनिवारी आम्हांला पाच **तास** असतात. ४. दर्जा. श्रेणी. वर्ग. क्लास : He got a first **class**. तो प्रथम **श्रेणीत** पास झाला. (त्याला फर्स्ट **क्लास** मिळाला.) • I need four second **class** tickets to Nagpur. मला नागपूरची दुसऱ्या **श्रेणीची** (सेकंड **क्लासची**) चार तिकिटे हवी आहेत.

classroom (क्लास्रुम्) **classrooms** एखादा वर्ग ज्या ठिकाणी भरवला जातो, ती जागा किंवा खोली. वर्ग : Let's clean the **classroom.** चला, आपण आपला **वर्ग** स्वच्छ करूया.

claw (क्लॉऽ) **claws** प्राण्यांचे किंवा पक्ष्यांचे नख. नख्या : Moti knew that the cat had very sharp **claws**. त्या मांजराची **नखं** चांगली धारदार आहेत, हे मोतीला माहीत होते.

clean[१] (क्लीन्) स्वच्छ. निर्मळ : She poured some milk in a **clean** saucer. तिने एका **स्वच्छ** बशीत थोडे दूध ओतले. • The cat licked the saucer **clean**. मांजराने चाटून पुसून बशी **स्वच्छ** केली.

clean[२] (क्लीन्) **cleans cleaning cleaned** एखादी गोष्ट स्वच्छ करणे. साफसफाई करणे : I **clean** my school bag every week. मी माझे शाळेचे दप्तर दर आठवड्याला **स्वच्छ करते.**

clear (क्लिअ/क्लिअर्) स्वच्छ. स्पष्ट : This water looks **clear**. हे पाणी **स्वच्छ** दिसते आहे. • a **clear voice** स्पष्ट आवाज.

clever (क्लेव्हऽ/क्लेव्हर्) हुशार. चतुर : This is the story of a lion and a **clever** fox. एका सिंहाची आणि **चतुर** कोल्ह्याची ही गोष्ट आहे.

climb (क्लाइम्) **climbs climbing climbed** चढणे : I like to **climb** trees. मला झाडावर **चढायला** आवडते.

clip (क्लिप्) **clips** चाप. क्लिप : I want a **clip** to hold these papers together. हे कागद एकत्र लावण्यासाठी मला एक **क्लिप** हवी आहे.

clock (क्लॉक्) **clocks** घड्याळ : There was a big **clock** on the wall. भिंतीवर एक मोठे **घड्याळ** होते.

close[१] (क्लोऽझ्) **closes closing closed** मिटणे. बंद होणे. बंद करणे : **Close** your eyes. डोळे **मिटा.** • The shop **closes** at nine. दुकान नऊ वाजता **बंद** होते.

close[२] (क्लोऽस्) जवळ. शेजारी : Our house is **close** to the school. आमचे घर शाळेच्या **जवळ** आहे.

cloth (क्लॉथ्) कापड : A mouse found a piece of **cloth**. एका उंदराला एक **कापडाचा** तुकडा सापडला.

clothes (क्लोऽद्झ्) कपडे : I'll stitch tiny **clothes** for them. मी त्यांच्यासाठी छोटे छोटे **कपडे** शिवीन.

cloud (क्लाउड्) **clouds** ढग : Big black **clouds** gathered in the sky. आकाशात मोठे, काळे **ढग** जमा झाले.

cluck (क्लक्) कोंबडीचा आवाज.

coal (कोऽल्) कोळसा : She put pieces of **coal** in the stove. तिने **कोळशाचे** तुकडे शेगडीत घातले.

coat (कोऽट्) **coats** कोट. (कोट बहुधा इतर कपड्यांवरून घालतात) : My father has a blue **coat**. माझ्या वडिलांकडे एक निळा **कोट** आहे.

cock[१] (कॉक्) **cocks** कोंबडा : The **cock** crows early in the morning and wakes me up. पहाटे **कोंबडा** आरवतो आणि मला झोपेतून उठवतो.

cock[२] (कॉक्) **cocks cocking cocked** टवकारणे. उभारणे : The cat **cocked** its ears when she heard the squirrels. खारींचे बोलणे ऐकून मांजरीचे कान **टवकारले.**

cockroach (कॉक्रोऽच्) **cockroaches** झुरळ : There was a **cockroach** behind the dustbin. केराच्या डब्याच्या मागे एक **झुरळ** होते.

coconut (कोऽकनट्) **coconuts** नारळ : A **coconut** tree is useful in many ways. **नारळाचे** झाड अनेक प्रकारे उपयोगी असते.

coffee (कॉफि) कॉफी. कॉफीच्या बियांची पावडर किंवा ती घालून केलेले पेय : Would you like to have tea or **coffee** ? आपण चहा घेणार की **कॉफी** ?

coin (कॉइन्) **coins** नाणे : I found a two-rupee **coin**. मला दोन रुपयांचे एक **नाणे** सापडले.

cold (कोऽल्ड्) १. गार. थंड : Wash your eyes with **cold** water. **गार** पाण्याने डोळे धू. २. थंडी. गारठा : The poor man was shivering with **cold**. तो बिचारा माणूस **थंडीत** कुडकुडत होता. ३. सर्दी. पडसे : I have a **cold.** मला **सर्दी** झालेली आहे.

collage (कॉलाझ्) **collages** विविध आकारांचे तुकडे चिकटवून बनवलेले चित्र किंवा आकृती : The children made a **collage** using pieces of cloth. कापडाचे तुकडे वापरून मुलांनी **चित्र** बनवले.

collar (कॉलऽ/कॉलर्) **collars** कॉलर. शर्ट, फ्रॉक वगैरेंच्या गळ्याभोवती असलेली पट्टी : The pink frock had a white **collar.** त्या गुलाबी फ्रॉकला पांढरी **कॉलर** होती.

या dictionary मध्ये सापडणाऱ्या दहा अक्षरी शब्दांचा संग्रह करा.

collect (कलेक्ट्) **collects collecting collected** गोळा करणे. जमा करणे : **Collect** all the rubbish in the dust pan. सगळा केरकचरा केरभरण्यात **गोळा करा.** • **collection** संग्रह : stamp collection तिकिटांचा संग्रह.

college (कॉलिज्) **colleges** महाविद्यालय. कॉलेज : My sister went to **college** when she passed out of school. शाळेतून पास झाल्यावर माझी बहीण **कॉलेजात** गेली.

colony (कॉलनी) **colonies** वसाहत. एकत्र घरे करून राहणाऱ्या लोकांची वस्ती. कॉलनी : We live in Anand **Colony**. आम्ही आनंद **कॉलनीत** राहतो.

colour[१] (कलऽ/कलर्) **colours** रंग : There are many **colours** in a rainbow. इंद्रधनुष्यात खूप **रंग** असतात.

colour[२] (कलऽ/कलर्) **colours colouring coloured** रंगवणे. रंग देणे : **Colour** the picture. चित्र **रंगवा.**

colourful (कलफुल्) रंगीबेरंगी. उठावदार. उजळ रंगाचा : The butterflies were as **colourful** as the flowers. फुलपाखरेही फुलांसारखीच **रंगीबेरंगी** होती.

comb[१] (कोऽम्) **combs** कंगवा. फणी : She put the **comb** beside the mirror. तिने **कंगवा** आरशाजवळ ठेवला.

comb[२] (कोऽम्) **combs combing combed** विंचरणे : Who **combs** your hair ? तुझे केस कोण **विंचरते** ?

come (कम्) **comes coming came come** येणे :
May I **come** in, Madam ? बाई, मी आत **येऊ** का ?
• **Come** here, quickly. पटकन इकडे **ये.**
• **Come on**. प्रोत्साहन देण्यासाठी, घाई करण्यासाठी वगैरे म्हटले जाणारे शब्द.

compare (कम्पेअ/कम्पेअर्) **compares comparing compared** तुलना करणे. दोन गोष्टींतील सारखेपणा व फरक पाहणे : **Compare** these two plants. या दोन झाडांची **तुलना करा.**

competition (कॉम्पटिशन्) **competitions** स्पर्धा : I want to take part in the swimming **competition**. मला पोहण्याच्या **स्पर्धेत** भाग घ्यायचा आहे.

complain (कम्प्लेऽन्) **complains complaining complained** तक्रार करणे. कुरकुरणे : He **complained** about the loud noise. त्याने कर्कश्श आवाजाबाबत **तक्रार केली.** • **complaint** (कम्प्लेऽन्ट्) तक्रार.

complete[१] (कम्प्लीट्) **completes completing completed** पूर्ण करणे : **Complete** the sentence. वाक्य **पूर्ण करा.**

complete[२] (कम्प्लीट्) पूर्ण. संपूर्ण : When will this picture be **complete** ? हे चित्र कधी **पूर्ण** होईल ?

computer (कम्प्यूटऽ/कम्प्यूटर्) **computers** संगणक. कॉम्प्यूटर : **Computers** make your work easy. **संगणकांमुळे** आपले काम सोपे होते.

conductor(कन्डुक्टऽ/कन्डुक्टर्) **conductors** वाहक. कंडक्टर : The **conductor** gave us tickets. **कंडक्टरने** आम्हांला तिकिटे दिली.

congratulations (कन्ग्रॅचुलेऽश्न्झ्) अभिनंदन : **Congratulations** on winning the match ! सामना जिंकल्याबद्दल **अभिनंदन** !

contain (कुन्टेऽन्) **contains containing contained** आत काहीतरी असणे : This box **contains** chocolates. या पेटीत चॉकलेटं आहेत.

cook[१] (कुक्) **cooks cooking cooked** शिजवणे. स्वयंपाक करणे : **Cook** the rice well. भात चांगला **शिजव**. • My brother, too, can **cook**. माझ्या भावालासुद्धा **स्वयंपाक करता** येतो.

cook[२] (कुक्) **cooks** स्वयंपाक करणारा. आचारी. स्वयंपाकी : The **cook** was a strong man. **आचारी** चांगला ताकदवान माणूस होता.

cooker (कुकऽ/कुकर्) **cookers** वाफेवर पदार्थ शिजवण्यासाठी झाकण असलेले भांडे. कुकर : Wait till the **cooker** whistles twice. **कुकरची** दोनदा शिट्टी होईपर्यंत थांब.

cool (कूल्) थंड. गार : Is the water **cool** ? पाणी **गार** आहे का ? • **cool wind** गार वारा.

copy[१] (कॉपि) **copies** अगदी हुबेहूब कशासारखी तरी दिसणारी गोष्ट. प्रत. नक्कल. कॉपी : Find an exact **copy** of this picture. **अगदी हुबेहूब या चित्रासारखे दिसणारे** चित्र शोधा.

copy[२] (कॉपि) **copies copying copied** पाहून तसेच्या तसे लिहिणे. तसेच्या तसे उतरवून घेणे : Look at the words carefully and **copy** them. शब्द नीट पहा आणि **तसेच्या तसे उतरवा.**

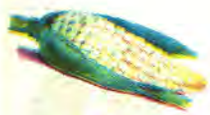

corn (कॉऽन्/कॉर्न्) मका, गहू इत्यादी : The farmer cuts the **corn**. शेतकरी **मक्याची** कापणी करतो. • **corn flour** मक्याचे पीठ.

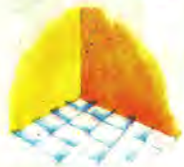

corner (कॉऽनऽ/कॉऽर्नर्) **corners** कोपरा : Who's that talking in the **corner** ? ते त्या **कोपऱ्यात** कोण बडबड करतंय ?

correct[१] (करेक्ट्) बरोबर. योग्य. खरे : Put the pictures in the **correct** order. चित्रे **योग्य** क्रमाने लावा.

correct[२] (करेक्ट्) corrects correcting corrected दुरुस्त करणे. चूक सुधारणे. तपासणे : **Correct** the sentences. वाक्ये **दुरुस्त करा.**

cost (कॉस्ट्) costs costing cost एखाद्या गोष्टीची ठरावीक किंमत असणे : How much does it **cost** ? याची काय **किंमत आहे** ? (हे **केवढ्याला आहे** ?)

cot (कॉट्) cots पलंग. बाज. खाट : A fat cat was sleeping near the **cot. बाजेजवळ** एक लठ्ठ मांजर झोपले होते.

cotton (कॉट्न्) १. कापूस : Many farmers in Maharashtra grow **cotton**. महाराष्ट्रातील अनेक शेतकरी **कापूस** पिकवतात. २. सुती : She wears **cotton** clothes. ती **सुती** कपडे घालते.

cough[१] (कॉफ्) coughs coughing coughed खोकणे : She was **coughing** all the time. ती सारखी **खोकत** होती.

cough[२] (कॉफ्) खोकला. I've got a **cough.** मला **खोकला** झाला आहे.

could (कुड्) **can** पहा.

count (काउन्ट्) counts counting counted मोजणे : **Count** the pencils and write down the number in your notebook. पेन्सिली **मोजा** आणि ती संख्या आपल्या वहीत लिहा.

country (क<u>न्</u>ट्रि) countries १. देश : India is my **country**. भारत माझा **देश** आहे. २. **the country** शहराबाहेरील भाग. लहान गावे, शेते, माळरान, वनराई यांचा प्रदेश.

या शब्दांतला एकेक 'c' पाहून काय उच्चार कराल - 'क', 'स' की 'च' ?

cough	correct
catch	nice
cradle	pencil
cycle	centre

court (कॉर्ट्/कॉर्ट्) courts १. न्यायालय २. दरबार ३. एखाद्या खेळाचे मैदान : A tennis **court**. टेनिसचे **मैदान.**

cousin (क<u>ज्</u>झ्न्) cousins चुलत, मावस, मामे किंवा आतेभावंड. नात्यातील व्यक्ती : He is my **cousin.** तो माझा **आतेभाऊ** आहे. • They were **cousins.** ते एकमेकांच्या **नात्यातील** होते.

cover[१] (क<u>व्</u>हऽ/क<u>व्</u>हर्) covers covering covered वेष्टन किंवा आवरण घालणे. झाकणे. लपवणे : **Cover** the grain with a plastic sheet. धान्यावर प्लॅस्टिकचे कापड **घाला.**

cover[२] (क<u>व्</u>हऽ/क<u>व्</u>हर्) covers आवरण. आच्छादन. पुस्तक किंवा वहीचे मुखपृष्ठ. कव्हर : This book has a colourful **cover.** या पुस्तकाचे **मुखपृष्ठ** रंगीबेरंगी आहे.

cow (काउ) cows गाय : Our **cow** gives ten litres of milk every day. आमची **गाय** दररोज दहा लीटर दूध देते.

coward (काउअड्/कावर्ड्) **cowards** भित्रा : We do not want **cowards** in this army. या सैन्यात आम्हांला **भित्रे** लोक नको आहेत.

crab (क्रॅब्) **crabs** खेकडा : We saw many **crabs** on the seashore. आम्ही समुद्राच्या किनाऱ्यावर खूप **खेकडे** पाहिले.

cracker (क्रॅकऽ/क्रॅकर्) **crackers** आवाजाचा फटाका : Now we don't burst **crackers**. आता आम्ही **फटाके** उडवत नाही.

cradle (क्रेऽड्ल्) **cradles** पाळणा : The baby was fast asleep in the **cradle**. बाळ **पाळण्यात** गाढ झोपले होते.

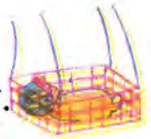

crane (क्रेऽन्) **cranes** करकोचा.

crawl (क्रॉऽल्) **crawls crawling crawled** रांगणे : He **crawled** under the table. तो **रांगत** टेबलाखाली गेला.

crayon (क्रेऽऑन्) **crayons** रंगीत खडू. तेली खडू : Use a green **crayon** to draw the grass. गवताचे चित्र काढायला **हिरवा खडू** वापर.

cream (क्रीम्) मलई. साय : *Aaji* gave us **cream** with sugar. आजीने आम्हांला **साय** साखर दिली.

creature (क्रीचऽ/क्रीचर्) **creatures** कोणताही लहानमोठा प्राणी. विशेषतः वेगळ्या प्रकारचा, विचित्र प्राणी : We find many strange **creatures** in the sea. समुद्रात आपल्याला अनेक विचित्र **प्राणी** आढळतात.

creep (क्रीप्) **creeps creeping crept** १. आवाज न करता सावकाश पुढे सरकणे : The cat **crept** into the kitchen. मांजर **गुपचूप** स्वयंपाकघरात **शिरले.** २. झाड किंवा वेल जमिनीलगत, भिंतीलगत वाढणे : The little plant **crept** towards the sun. ते छोटे झाड उन्हाच्या दिशेने **वाढू लागले.**

crew (क्रू) **crow**[२] पहा.

cricket (क्रिकिट्/क्रिकेट्) क्रिकेट : **Cricket** is our favourite game. **क्रिकेट** हा आमचा सर्वांत आवडता खेळ आहे.

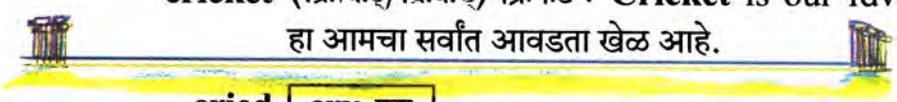

cried **cry** पहा.

crocodile (क्रॉकडाइल्) **crocodiles** मगर/सुसर : A **crocodile** lived in a big river. एका मोठ्या नदीत एक **मगर** राहत होती.

crooked (क्रुकिड्) वेडावाकडा. वाकडातिकडा : He wiped off the **crooked** lines. त्याने त्या **वाकड्यातिकड्या** रेघा पुसून टाकल्या.

crop (क्रॉप्) **crops** पीक. : **Crops** are swaying on the farm. मळ्यात **पिके** डोलत आहेत.

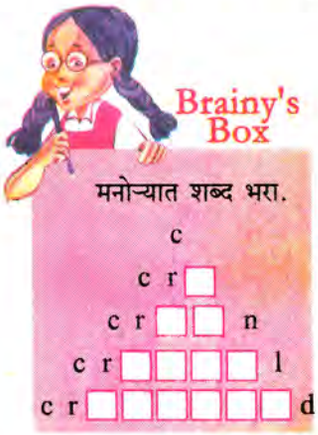

cross[१] (क्रॉस्) **crosses crossing crossed** १. ओलांडणे. ओलांडून जाणे. एका बाजूकडून दुसऱ्या बाजूकडे जाणे : **Cross** the road carefully. रस्ता जपून **ओलांडा.** २. एकमेकांवर तिरके धरणे किंवा ठेवणे : **Cross** your arms. हात एकमेकांवर **तिरके** धरा. • **cross out** खोडणे : **Cross out** the wrong answers. चुकीची उत्तरे **खोडा.**

cross[२] (क्रॉस्) **crosses** फुली. गुणाकाराचे चिन्ह : She put a **cross** against my name. तिने माझ्या नावासमोर **फुली** केली.

cross[३] (क्रॉस्) रागावलेला. चिडलेला : Why are you so **cross** ? तू एवढा का **चिडला** आहेस ?

crossing (क्रॉसिंग्) **crossings** रेल्वे, रस्ता वगैरे ओलांडण्याची ठरावीक जागा • **zebra crossing**. पांढऱ्या पट्ट्यांनी दाखवलेली रस्ता ओलांडण्याची जागा.

crossword (क्रॉस्वऽड्/क्रॉस्वर्ड्) **crosswords** शब्दकोडे. उभ्या आडव्या चौकटींत दिलेले शब्द ओळखून लिहिण्याचे कोडे : There are many **crossword** puzzles in our book. आमच्या पुस्तकात खूप **शब्दकोडी** आहेत.

crow[१] (क्रोऽ) **crows** कावळा : A **crow** is black. **कावळा** काळा असतो.

crow[२] (क्रोऽ) **crows crowing crowed/crew** आरवणे : Do you hear the cock **crowing** ? तुला कोंबड्याचे **आरवणे** ऐकू येते आहे का ?

crowd (क्राउड्) **crowds** गर्दी. जमाव : A **crowd** had gathered outside the palace. राजवाड्याच्या बाहेर **गर्दी** जमली होती.

crown (क्राउन्) **crowns** १. मुकुट : The queen wore a golden **crown**. राणीने सोन्याचा **मुकुट** घातला. २. माथा. डोक्याचा वरचा भाग : Jack fell down and broke his **crown**. जॅक खाली पडला आणि त्याचे **डोके** फुटले. (**डोक्याला** मार लागला.)

cruel (क्रूअल्) क्रूर. दुष्ट : The **cruel** magician turned the animals into stone. त्या **क्रूर** जादूगाराने प्राण्यांचे दगड बनवून टाकले.

crunch (क्रन्च्) कुरकुरीत पदार्थ खाताना येणारा आवाज. कुरुम कुरुम.

cry (क्राय्) **cries crying cried** १. रडणे : How many of the children are **crying** ? या मुलांपैकी कितीजण **रडत** आहेत ? • Don't **cry.** **रडू** नको. २. ओरडणे : All the three kittens began to **cry.** मांजराची ती तिन्ही पिल्लं **ओरडायला** लागली.

crystal (क्रिस्ट्ल्) **crystals** स्फटिक. उत्तम प्रकारची काच. बिलोरी काच : The fairy put the fish in a **crystal** bowl. परीने तो मासा **बिलोरी काचेच्या** गोल भांड्यात सोडला.

cub (क्रब्) **cubs** छावा. बछडा. वाघ, सिंह, अस्वल, लांडगा किंवा कोल्हा अशा प्राण्याचे पिल्लू : The lion **cubs** were playing in the sun. सिंहाचे **छावे** उन्हात खेळत होते.

cuckoo (कुकू) **cuckoos** कोकीळ : A **cuckoo** was singing in the mango tree. आंब्याच्या झाडावर एक **कोकीळ** गात होता.

cucumber (क्यूक्रम्बऽ/क्यूक्रम्बर्) **cucumbers** काकडी. Cut the **cucumber** into thin slices. **काकडी** कापून पातळ चकत्या करा.

cunning (कनिंग्) धूर्त. लबाड. लुच्चा. कावेबाज : The **cunning** fox took the birds to his cave. **लबाड** कोल्ह्याने त्या पक्ष्यांना आपल्या गुहेकडे नेले.

cup (क्रप्) **cups** कप. : Wash the **cup** well before you use it. वापरायच्या आधी **कप** नीट धू. • I want a **cup** of tea. मला एक **कप** चहा हवा आहे.

cupboard (क्रबड्/क्रबर्ड्) **cupboards** कपाट : Put your clothes in the **cupboard**. तुझे कपडे **कपाटात** ठेव.

curl (कऽल्/कर्ल्) **curls curling curled** एखाद्या गोष्टीला गोल आकार देणे. गोल आकारात वाकवणे : **Curl** your fingers. बोटे **वाकवा.** • **curly hair** कुरळे केस.

curtain (कऽट्न्/कर्ट्न्) **curtains** पडदा : Who is hiding behind the **curtain** ? **पडद्यामागे** कोण लपलंय ?

custard-apple (क्रस्टड् ॲप्ल्) **custard-apples** सीताफळ.

cut (क्रट्) **cuts cutting cut** कापणे. चिरणे : **Cut** the paper along the dotted line. ठिपक्यांच्या रेघेवरून कागद **कापा.**

cute (क्यूट्) दिसायला गोड. एकदम आवडेल असे : The puppies look so **cute** ! कुत्र्याची पिल्ले किती **गोड** दिसत आहेत !

cycle (साय्क्ल्) **cycles** सायकल : I'm learning to ride a **cycle**. मी **सायकल** चालवायला शिकतो आहे.

Daddy (डॅडि) वडील. डॅडी. (मुले वडिलांना 'डॅडी' म्हणतात.)

dame (डेऽम्) बाईसाहेब. आदरणीय स्त्री. (हा शब्द आता फारसा वापरला जात नाही.)

dance[१] (डान्स्) **dances dancing danced** नृत्य करणे. नाच करणे. नाचणे : Dinesh **dances** very well. दिनेश फारच चांगला **नाचतो.**

dance[२] (डान्स्) **dances** नाच. नृत्य : Our teacher taught us a new **dance**. बाईंनी आम्हांला नवीन **नाच** शिकवला.

d

dancer (डान्सऽ/डान्सर्) **dancers** नर्तक. नर्तिका : He is a **dancer**. तो एक **नर्तक** आहे.

dare (डेअ/डेअर्) **dares daring dared** धजणे. एखादी गोष्ट करण्याचे धाडस करणे : How **dare** you shout at the old man? त्या म्हाताऱ्या माणसावर ओरडण्याचे तू **धाडसच** कसे **केलेस ?**

dark (डाऽक्/डार्क्) १. अंधार. काळोख : It is **dark** outside. बाहेर **अंधार** आहे. • We cannot read in the **dark**. आपल्याला **काळोखात** वाचता येत नाही. २. गडद रंगाचा : Her skirt was **dark** blue. तिचा स्कर्ट **गडद** निळ्या रंगाचा होता.

darkness (डाऽक्नस्/डाऽर्क्नस्) अंधार : We had to sit in **darkness** when the lights went off. दिवे गेल्यावर आम्हांला **अंधारात** बसावे लागले.

date (डेऽट्) **dates** १. तारीख. दिनांक : The day and the **date** is written on the blackboard. फळ्यावर वार आणि **तारीख** लिहिलेली आहे. २. खजूर • **dried date** खारीक.

daughter (डॉऽटऽ/डॉऽटर्) **daughters** कन्या. मुलगी : The rich man had three **daughters.** त्या श्रीमंत माणसाला तीन **मुली** होत्या. • **daughter-in-law** सून.

dawn (डॉऽन्) **dawns** पहाट : Birds begin to chirp at **dawn**. पक्षी **पहाटे** किलबिल करायला लागतात.

day (डेऽ) **days** १. दिवस : There are seven **days** in a week. एका आठवड्यात सात **दिवस** असतात. २. सूर्य उगवल्यापासून मावळेपर्यंतचा काळ. दिवस. दिन : Night follows **day** and **day** follows night. **दिनानंतर** रात्र येते आणि रात्रीनंतर **दिन** येतो.

dead (डेड्) मृत. मेलेला : They buried the **dead** bird near a rose bush. तो **मेलेला** पक्षी त्यांनी गुलाबाच्या झाडाजवळ पुरला.

deaf (डेफ्) कर्णबधिर. बहिरा : He is **deaf** in one ear. तो एका कानाने **बहिरा** आहे. (म्हणजेच त्याला एका कानाने ऐकू येत नाही.)

dear (डिअ/डिअर्) १. खूप आवडता. लाडका : His daughter was very **dear** to him. त्याची मुलगी त्याची फार **लाडकी** होती. • **dear little** सोनुला. छकुला : A **dear little** plant was sleeping in the seed. त्या बीमध्ये एक **सोनुले** रोपटे झोपले होते. २. प्रिय. पत्राच्या मायन्यात वापरला जाणारा शब्द : **Dear** Mother **प्रिय** आई.

decide (डिसाइड्) **decides deciding decided** ठरवणे. निर्णय घेणे : The hare and the tortoise **decided** to have a race. ससा आणि कासवाने शर्यत लावायचे **ठरवले.**

decorate (डेकरेऽट्) **decorates decorating decorated** सजवणे. सजावट करणे : They **decorated** the car with flowers. त्यांनी गाडीला फुलांची **सजावट** केली.

deep (डीप्) खोल : The sea is very **deep**. समुद्र खूप **खोल** असतो.

deer (डिअ/डिअर्) **deer** हरिण किंवा अनेक हरणे : I saw a **deer**. मी एक **हरिण** पाहिले. • **Deer** run very fast. **हरणे** फार वेगाने पळतात.

defend (डिफेन्ड्) **defends defending defended** संरक्षण करणे : Soldiers **defend** our country against enemies. सैनिक शत्रूंपासून आपल्या देशाचे **संरक्षण करतात**.

Brainy's Box

'डेन्टिस्ट्'शी यमक जुळणारे आणखी शब्द शोधा.

dentist (डेन्टिस्ट्) **dentists** दाताचा डॉक्टर : The **dentist** gave me medicine for my toothache. माझ्या दातदुखीसाठी **दाताच्या डॉक्टरांनी** औषध दिले.

depot (डेपोऽ) **depots** कोठार. भांडार : Put the boxes in the **depot**. ती खोकी **कोठारात** नेऊन ठेव.

desert (डेझर्ट्/डेझर्ट्) **deserts** वाळवंट. वाळूचा प्रदेश : Few plants grow in a **desert**. **वाळवंटात** फार थोडी झाडे उगवतात.

design (डिझाइन्) **designs** नक्षी. नक्षीकाम. सजावटीचा नमुना : I have made a different **design** on every card. प्रत्येक कार्डावर मी वेगळी **नक्षी** काढली आहे.

desk (डेस्क्) **desks** लिहिण्या-वाचण्यासाठीचे टेबल. डेस्क. : Put your notebook on the **desk.** वही **डेस्कवर** ठेव.

diamond (डाय्मन्ड्) **diamonds** हिरा : There were twenty-one **diamonds** in the necklace. त्या हारात एकवीस **हिरे होते**.

dictionary (डिक्शन्रि) **dictionaries** शब्दांचे अर्थ, उच्चार, वापर याबद्दल माहिती देणारे पुस्तक. शब्दकोश. कोश.

did (डिड्) **do** पहा.

die (डाय्) **dies dying died** मरणे. मरण पावणे : If you do not water the plant, it **will die**. झाडाला पाणी घातले नाही, तर ते **मरून जाईल**.

diesel (डीझल्) एक प्रकारचे इंधन. डिझेल तेल : This truck runs on **diesel**, not petrol. हा ट्रक **डिझेलवर** चालतो, पेट्रोलवर नाही.

difference (डिफ्रन्स्) **differences** फरक : Spot the **differences** in the two pictures. या दोन चित्रांतील **फरक** ओळखा.

different (डिफ्रन्ट्) वेगळा. निराळा : Spot the word that begins with a **different** sound. **वेगळ्या** उच्चाराने सुरू होणारा शब्द शोधा.

difficult (डिफिकल्ट्) अवघड. कठीण : I am going to ask you a **difficult** question. मी तुम्हांला एक **कठीण** प्रश्न विचारणार आहे.

dig (डिग्) digs digging dug खणणे. उकरणे : They **dug** a big hole in the garden. त्यांनी बागेत एक मोठा खड्डा **खणला.**

dine (डाइन्) dines dining dined जेवणे. भोजन करणे. • **dining room** जेवणाची खोली.

ding-dong (डिंग्-डाँग्) घंटेचा आवाज. ठण्ठण्.

dinner (डिनऽ/डिनर्) जेवण : **Dinner** is ready. **जेवण** तयार आहे.

direction (डिरेक्शन् /डाय्रेक्शन्) directions दिशा.

dirty (डऽटि/डर्टि) मळलेला. घाणेरडा. अस्वच्छ : The naughty dog has got **dirty** again. हा खोडकर कुत्रा पुन्हा **घाणेरडा** झाला आहे.

discuss (डिस्कस्) discusses discussing discussed चर्चा करणे, वादविवाद करणे : **Discuss** the following things in Marathi. खालील गोष्टींची मराठीत **चर्चा करा.**

disease (डिझीझ्) diseases रोग. आजार : Keep your village clean to keep **diseases** away. **रोगांना** दूर ठेवण्यासाठी तुम्ही आपले गाव स्वच्छ ठेवा.

dish (डिश्) dishes १. ताट. ताटली : The king ate in a golden **dish**. राजा सोनेरी **ताटात** जेवत असे. २. खाण्याचे पदार्थ : Mother makes my favourite **dishes**. आई माझ्या आवडीचे **पदार्थ** करते.

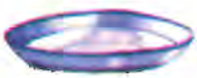

display (डिस्प्लेऽ) displays displaying displayed दाखवणे. प्रदर्शन करणे : Collect and **display** as many pictures as you can. तुम्हांला जमतील तेवढी चित्रे गोळा करून त्यांचे **प्रदर्शन** करा.

distance (डिस्टन्स्) distances अंतर : Keep **distance** between two lines. दोन ओळींमध्ये **अंतर** ठेवा.

disturb (डिस्टऽब् /डिस्टर्ब्) disturbs disturbing disturbed १. विसकटणे : Who **disturbed** the books on my table? माझ्या टेबलावरची पुस्तके कोणी **विसकटली** ? २. व्यत्यय आणणे. त्रास देणे : Don't **disturb** your mother, let her sleep. तुझ्या आईला **त्रास** देऊ नको, तिला झोपू दे.

divide (डिव्हाइड्) divides dividing divided भाग करणे. भागाकार करणे : The monkey **divided** the butter in two parts. माकडाने लोण्याचे दोन **भाग** केले. • **Divide** 9 by 3. नऊला तीनने **भागा.**

division (डिव्हिझ्न्) **divisions** १. विभाग. तुकडी : I am in 'B' **division**. मी 'ब' **तुकडीत** आहे. २. विभागणी. भागाकार : We learnt **division** today. आज आम्ही **भागाकार** शिकलो.

do (डू) **does doing did done** १. करणे : What are you **doing**? तुम्ही काय **करताय**? • I have **done** my homework. मी माझा घरचा अभ्यास **केलेला आहे**. २. प्रश्न विचारताना वापरला जाणारा शब्द : When **do** you go to bed? तू कधी झोपतोस? • Where **did** he put my book? त्याने माझे पुस्तक कुठे ठेवले? ३. नाही म्हणताना, नकार दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : I **do** not know. मला माहीत नाही. • I **did** not push her. मी तिला ढकलले नाही. ४. आग्रह करताना किंवा एखाद्या गोष्टीवर भर देण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : **Do** come. नक्की ये. • He **did** go there. तो तिथे गेलाच होता. ५. इतर काही (विशेषतः कृती दाखवणाऱ्या) शब्दांबरोबर/त्यांच्याऐवजी वापरला जाणारा शब्द : He doesn't play with them, but I **do**. तो त्यांच्याबरोबर खेळत नाही, पण मी **खेळतो**.

हे पाहून ठेवा :

do not : don't
does not : doesn't
did not : didn't

Do's : केल्या पाहिजेत अशा गोष्टी.
Don'ts : करू नयेत अशा गोष्टी.

doctor (डॉक्टऽ/डॉक्टर्) **doctors** औषधोपचार करणारा. डॉक्टर. वैद्य : You should go to a **doctor** if you are ill. तुम्ही आजारी असाल, तर तुम्ही **डॉक्टरकडे** गेले पाहिजे.

dog (डॉग्) **dogs** कुत्रा : The **dog** was very brave. तो **कुत्रा** खूप शूर होता. • **doggie/doggy** (डॉगि) कुत्र्यासाठी लाडाने वापरला जाणारा शब्द.

doll (डॉल्) **dolls** बाहुली : The little girl had a very nice **doll**. त्या छोट्या मुलीकडे एक खूप छान **बाहुली** होती. • **dolly** (डॉलि) बाहुलीचे लाडाचे नाव.

donkey (डाँकि) **donkeys** गाढव : A **donkey** has long ears. **गाढवाचे** कान लांब असतात.

door (डॉऽ/डोअर्) **doors** दार. दरवाजा : Open the **door**. **दार** उघड.

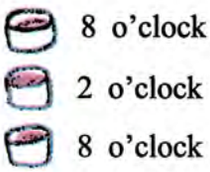

dose (डोऽस्) **doses** एका वेळी घ्यायच्या औषधाचे माप. डोस : The doctor asked me to take three **doses** of this medicine every day. डॉक्टरांनी मला या औषधाचे रोज तीन **डोस** घ्यायला सांगितले.

dot (डॉट्) **dots** ठिपका. टिंब. बिंदू : There are blue **dots** on my shirt. माझ्या शर्टवर निळ्या रंगाचे **ठिपके** आहेत. • **dotted** ठिपक्यांचा : **dotted** line **ठिपक्यांची** ओळ.

double (डब्ल्) १. तेच दुसऱ्यांदा. ओळीने दोनदा. दुहेरी : Find words that have **double** 'd'. **सलग दोनदा** 'd' हे अक्षर येणारे शब्द शोधा. २. दुप्पट : She is **double** as strong as you. ती तुझ्या **दुप्पट** ताकदवान आहे. • **double-decker** (डब्ल्डेकऽ) दुमजली बस.

down (डाउन्) १. खाली : Sit **down**. **खाली** बसा. २. खालच्या बाजूला : He lives **down** the lane. तो गल्लीच्या **खालच्या** बाजूला राहतो.

doze (डोऽझ्) **dozes dozing dozed** अर्धवट झोपेत असणे. डुलकी घेणे : A bull was **dozing** in the shade. बैल सावलीत **डुलक्या** घेत होता.

drank (ड्रँक्) **drink** पहा.

draw (ड्रॉऽ) **draws drawing drew drawn** १. चित्र काढणे : He **drew** a lion. त्याने सिंहाचे **चित्र काढले**. • **drawing** (ड्रॉऽइंग्) चित्र : You have made a wonderful **drawing**. तू फारच सुरेख **चित्र** काढले आहेस. २. ओढणे. ओढून घेणे : The elephant **draws** up water in its trunk. हत्ती आपल्या सोंडेमध्ये पाणी **ओढून** घेतो. • **drawer** (ड्रॉऽअर्) ओढून काढायचा कप्पा किंवा खण.

dream (ड्रीम्) **dreams** स्वप्न : I saw many rabbits in a **dream**. मी **स्वप्नात** खूप ससे पाहिले.

dress[१] (ड्रेस्) **dresses** पोशाख : She made a pink **dress** for the doll. तिने बाहुलीसाठी गुलाबी **पोशाख** बनवला.

dress[२] (ड्रेस्) **dresses dressing dressed** कपडे घालणे : Mother **dressed** my baby sister. माझ्या छोट्या बहिणीला आईने **कपडे घातले**.

drew (ड्रू) **draw** पहा.

drink (ड्रिंक्) **drinks drinking drank drunk** पिणे : She **drank** orange juice. तिने संत्र्याचा रस **प्यायला**.

drive (ड्राइव्ह्) **drives driving drove driven** १. गाडी चालवणे : My aunt is learning to **drive** a car. माझी मावशी **गाडी चालवायला** शिकते आहे. २. विशिष्ट दिशेने जायला लावणे. हाकणे : He **drove** the bullocks through the field. त्याने बैलांना शेतातून **हाकत** नेले.

driver (ड्राय्व्हर्/ड्राइव्हऽ/ड्राइव्हर्) **drivers** वाहन चालवणारा. चालक. ड्रायव्हर : The bus **driver** is my father's friend. ही बस **चालवत आहेत ते** माझ्या बाबांचे मित्र आहेत.

drop[१] (ड्रॉप्) **drops dropping dropped** खाली टाकणे. टाकून देणे : **Drop** the ball. चेंडू खाली **टाक**.

drop[२] (ड्रॉप्) **drops** थेंब : Put a few **drops** of lemon juice in it. त्यात लिंबाच्या रसाचे काही **थेंब** टाका.

drove (ड्रोऽव्ह्) **drive** पहा.

drum (ड्रम्) **drums** १. ढोल : You can play the **drum** with your hands or with sticks. **ढोल** हातांनी किंवा काठ्यांनी वाजवता येतो. २. गोल आकाराचे मोठे पिंप किंवा भांडे.

drunk (ड्रंक्) **drink** पहा.

dry[१] (ड्राय्) कोरडा. सुका. वाळलेला : Is the towel **dry** ? टॉवेल **वाळलेला** आहे का ?

dry[२] (ड्राय्) **dries drying dried** वाळवणे. सुकवणे : She was **drying** her hair in the sun. ती उन्हात केस **वाळवत** होती.

duck (डक्) **ducks** बदक : There were many **ducks** in the pond. तळ्यात खूप **बदके** होती. • **duckling** बदकाचे पिल्लू.

dug (डग्) **dig** पहा.

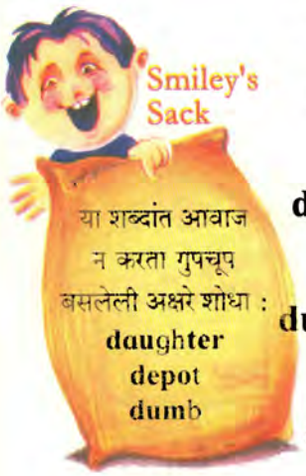

dull (डल्) १. कंटाळवाणा : That is a **dull** story. ती गोष्ट **कंटाळवाणी** आहे. २. निस्तेज. संथ. फिका : **dull** colours. **फिके, मळकट** रंग.

dumb (डम्) मुका. बोलता न येणारा : The king's servant was **dumb**, but not deaf. राजाचा नोकर **मुका** होता पण बहिरा नव्हता.

during (ड्युअरिंग्) त्या काळात. त्या वेळात : She doesn't sit still **during** the prayer. प्रार्थना **चालू असताना** ती शांत बसत नाही.

dust[१] (डस्ट्) धूळ : There is a lot of **dust** in that room. त्या खोलीत खूप **धूळ** आहे.

dust[२] (डस्ट्) **dusts dusting dusted** धूळ झटकणे. झाडून झटकून स्वच्छ करणे : They **dust** all the tables and chairs every day. सगळी टेबले आणि खुर्च्या ते दररोज **झाडून झटकून स्वच्छ करतात.**

dustbin (डस्ट्बिन्) **dustbins** केराची टोपली : There's a **dustbin** in the corner. कोपऱ्यात एक **केराची टोपली** आहे. • **dustpan** (डस्ट्पॅन्) **dustpans** केरभरणी. केराची सुपली.

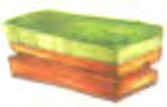

duster (डस्टऽ/डस्टर्) **dusters** पुसण्यासाठी, झटकण्यासाठी फडके किंवा इतर साधन. डस्टर : Put the **duster** on the table. **डस्टर** टेबलावर ठेव.

each (ईच्) प्रत्येक : **Each** book costs Rs. 20/. **प्रत्येक** पुस्तकाची किंमत वीस रुपये आहे. • **each other** दोघांनी एकमेकांना, एकमेकांशी इत्यादी : Sonu and Monu were talking to **each other**. सोनू-मोनू **दोघे एकमेकांशी** बोलत होते.

eagle (ईग्ल्) **eagles** गरुड : Once an **eagle** caught a snake. एकदा एका **गरुडाने** एका सापाला पकडले.

e

ear (इअ/इअर्) **ears** १. कान : She whispered something in her friend's **ear**. तिने आपल्या मैत्रिणीच्या **कानात** हळूच काहीतरी सांगितले. २. कणीस : **ear** of corn. मक्याचे **कणीस.**

early (अर्लि/अर्लि) लवकर. वेळेच्या अगोदर. आधी : Yesterday, I reached the school **early**. काल मी शाळेत **लवकर** पोहोचलो.

earth (अर्थ्/अर्थ्) १. पृथ्वी. पृथ्वीतल : The **earth** moves round the sun. **पृथ्वी** सूर्याभोवती फिरते. २. माती : We filled the hole with **earth**. आम्ही खड्ड्यात **माती** भरली. • **earthen** मातीची.

east (ईस्ट्) पूर्व : The sun rises in the **east**. सूर्य **पूर्वेला** उगवतो.

easy (ईझि) सोपा : These sums are **easy.** ही **गणितं** सोपी आहेत. • **easily** (ईझिलि) सहज. फार प्रयत्न न करता : I can solve them **easily**. मी ती **सहज** सोडवू शकेन.

eat (ईट्) **eats eating ate eaten** खाणे : Are you **eating** sugar, Johny ? जॉनी, तू साखर **खातो** आहेस का ?

edge (एज्) **edges** कड. काठ. किनार : Don't stand near the **edge** of the roof. छपराच्या **कडेला** उभा राहू नको.

egg (एग्) **eggs** अंडे : There were three **eggs** in the nest. घरट्यात तीन **अंडी** होती.

elastic (इलॅस्टिक्) रबराचे धागे असणारे कापड किंवा दोरी : My *chappals* have **elastic** belts. माझ्या चपलांना **इलॅस्टिकचे** पट्टे आहेत.

elbow (एल्बोऽ) **elbows** कोपर : He put his **elbows** on the table. त्याने आपली **कोपरे** टेबलावर टेकली.

elder (एल्डऽ/एल्डर्) थोरला. वयाने मोठा : My **elder** sister is in the seventh standard. माझी **मोठी** बहीण सातवीत आहे.

electricity (इलेक्ट्रिसिटि) वीज. विद्युत : This fan works on **electricity**. हा पंखा **विजेवर** चालतो. • **electric** (इलेक्ट्रिक्), • **electrical** (इलेक्ट्रिक्ल्) विजेचा. विजेवर चालणारा. वीज वापरणारा.

elephant (एलिफन्ट्) **elephants** हत्ती : An **elephant** is the largest animal on land. **हत्ती** हा जमिनीवरील सर्वांत मोठा प्राणी आहे.

elf (एल्फ्) **elves** पऱ्यांसारखी काल्पनिक व्यक्ती. यक्ष : Two little **elves** came in through the window. खिडकीतून दोन छोटे **यक्ष** आत आले.

empty (एम्टि) आत काहीच नसलेला. रिकामा : The jam jar was **empty.** मुरंब्याची बरणी **रिकामी** होती. • **empty-handed** रिकाम्या हाताने.

Brainy's Box

तुमच्या खूप ओळखीचा सात अक्षरी शब्द या पानात आहे का, पहा बरं.

enact (एनॅक्ट्/इनॅक्ट्) **enacts enacting enacted** योग्य त्या हावभाव – हालचालींसह सादर करणे. नाटकाच्या रूपात सादर करणे : Listen, read aloud and **enact**. ऐका, मोठ्याने वाचा आणि **हावभाव, हालचालींसह सादर करा.**

Smiley's Sack

आपण 'end' याच शब्दाने शेवट होणारे शब्द शोधूया.

end[१] (एन्ड्) **ends** १. शेवट. अखेर : I did not like the **end** of the story. या गोष्टीचा **शेवट** मला आवडला नाही. २. टोक : He tied a bucket to one **end** of the rope. दोरीच्या एका **टोकाला** त्याने बादली बांधली.

end[२] (एन्ड्) **ends ending ended** शेवट होणे. शेवट करणे : Find three words that **end** with 'y'. 'वाय्' या अक्षराने **शेवट होत असलेले** तीन शब्द शोधा.

enemy (एनमि) **enemies** शत्रू : We will drive the **enemy** away. आपण **शत्रूला** दूर हाकलून देऊ.

engine (एन्जिन्) **engines** इंजिन : The train's **engine** was red. गाडीचे **इंजिन** लाल होते.

English (इंग्लिश्) इंग्रजी. इंग्लिश : We can speak in **English**. आम्हांला **इंग्रजीत** बोलता येतं.

enjoy (एन्जॉय्/इन्जॉय्) **enjoys enjoying enjoyed** आनंद वाटणे. मजा येणे : I **enjoy** playing cricket. मला क्रिकेट खेळताना खूप **मजा येते.**

enough (इन्नफ्) १. पुरेसा. पुरेल इतका : There wasn't **enough** food for all. सर्वांना **पुरेल इतके** अन्न नव्हते. २. बस्स. पुरे : That's **enough** ! आता **बस्स** ! **पुरे** आता !

entrance (एन्ट्रन्स्) **entrances** आत जाण्याचा मार्ग. प्रवेशद्वार : There is a board near the **entrance**. **प्रवेशद्वाराजवळ** एक पाटी आहे.

envelope (एन्व्हलोऽप्) **envelopes** पाकीट : We put his name and address on the **envelope**. आम्ही **पाकिटावर** त्याचे नाव आणि पत्ता लिहिला.

equal (ईक्वल्) बरोबरीचा. समान. एकसारखा : Make two **equal** parts. दोन **समान** भाग करा.

erect (इरेक्ट्) ताठ : A soldier always stands **erect.** सैनिक नेहमी **ताठ** उभा राहतो.

etc. (इट्सेट्र) **etcetera** इत्यादी. वगैरे : We find monkeys, wolves, bears, leopards **etc.** in this forest. या रानात आपल्याला माकडे, लांडगे, अस्वले, बिबटे **इत्यादी** प्राणी आढळतात.

eve (ईव्ह) सायंकाळ : (हा शब्द फारसा वापरला जात नाही.)

even (ईव्हन्) आश्चर्य दाखवण्यासाठी, जोर देण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द. सुद्धा. देखील : You never **even** told us. तू आम्हांला सांगितलं**सुद्धा** नाहीस.

evening (ईव्हनिंग्) **evenings** संध्याकाळ : I go for a walk in the **evening**. मी **संध्याकाळी** फिरायला जाते.

ever (एव्हऽ/एव्हर्) १. कधीही. कोणत्याही वेळी. नेहमीच : He is **ever** ready to help others. तो इतरांना मदत करायला **नेहमीच** तयार असतो. २. यापूर्वी कधी. आतापर्यंत कधी : Have you **ever** travelled by boat ? तू **यापूर्वी कधी** बोटीने प्रवास केला आहेस का ?

Brainy's Box

प्रत्येक शब्दात लपलेले शब्द ओळखा.

every : ३ शब्द

everybody : ५ शब्द

everyone : ६ शब्द

everything : ६ शब्द

everywhere : ७ शब्द

every (एव्हरि) प्रत्येक : **Every** child got a balloon. **प्रत्येक** मुलाला एक फुगा मिळाला.

everybody (एव्हरिबॉडि) प्रत्येकजण. सगळेजण : Pay attention, **everybody**. **प्रत्येकाने** लक्ष द्या.

everyone (एव्हरिव्हन्) अर्थ आणि वापर **everybody** प्रमाणे.

everything (एव्हरिथिंग्) सर्व काही : You have **everything** you need. तुला हवे ते **सर्व काही** तुझ्याजवळ आहे.

everywhere (एव्हरिवेअर्) सर्वत्र. सगळीकडे : There were lamps **everywhere.** **सगळीकडे** दिवेच दिवे होते.

exact (इग्झॅक्ट्/एग्झॅक्ट्) नेमका : I don't know the **exact** answer. मला **नेमके** उत्तर माहीत नाही.

कधी कधी **examination** हा शब्द थोडक्यात **exam** असाही लिहितात.

examination (इग्झॅमिनेऽशन्) **examinations** परीक्षा : We have an **examination** in April. एप्रिलमध्ये आमची **परीक्षा** आहे.

example (इग्झाम्प्ल्) **examples** उदाहरण : The teacher gave us three **examples**. शिक्षकांनी आम्हांला तीन **उदाहरणे** दिली.

except (इक्सेप्ट्/एक्सेप्ट्) ते सोडून. त्याशिवाय : I like all vegetables **except** brinjals. वांगी **सोडून** मला सगळ्या भाज्या आवडतात.

बाजूला व्हा, बाजूला सरका असे गोडीने सांगण्यासाठी इंग्रजीत **'Excuse me'** असे म्हणतात.

excuse (इक्स्क्यूझ्/एक्स्क्यूझ्) **excuses excusing excused** क्षमा करणे. माफ करणे : Please **excuse** me for being late. उशिरा आल्याबद्दल मला कृपया **माफ करा.** • **Excuse me**. एखादी विनंती करण्यापूर्वी किंवा लक्ष वेधून घेण्यासाठी वापरण्यात येणारे शब्द.

exercise (एक्ससाइझ्) **exercises** १. स्वाध्याय. सराव : There are some **exercises** at the end of every lesson. प्रत्येक धड्याच्या शेवटी काही **स्वाध्याय** आहेत. २. व्यायामप्रकार : Our teacher taught us two new **exercises** today. गुरुजींनी आज आम्हांला दोन नवीन **व्यायामप्रकार** शिकवले.

explain (इक्स्प्लेऽन्/एक्स्प्लेऽन्) **explains explaining explained** समजावून सांगणे : My brother **explained** the joke to me. माझ्या भावाने मला तो विनोद **समजावून सांगितला.**

eye (आय्) **eyes** डोळा : Open your **eyes**. **डोळे** उघडा. • **eyebrow** (आय्ब्राउ) भुवई • **eyelid** (आय्लिड्) पापणी.

face (फेऽस्) **faces** चेहरा : We should keep our **face** clean and bright. आपण आपला **चेहरा** स्वच्छ आणि तरतरीत ठेवायला हवा. • **make faces** वेडावून दाखवणे : The monkeys **made faces at** the cap seller. माकडांनी त्या टोप्या विकणाऱ्या माणसाला **वेडावून दाखवले.**

factory (फॅक्टरि) **factories** कारखाना : My father works in a sugar **factory**. माझे बाबा साखर **कारखान्यात** काम करतात.

fail (फेऽल्) **fails failing failed** १. अपयशी होणे. नापास होणे : No one **failed** in the exam. परीक्षेत कोणीच **नापास झाले** नाही. २. एखादी गोष्ट करायची विसरणे. राहून जाणे : He never **fails** to do his homework. तो गृहपाठ करायला कधीही **विसरत** नाही. • **without fail** न चुकता. न विसरता : Come **without fail.** **न चुकता** ये.

fair[१] (फेअ/फेअर्) **fairs** मेळा. जत्रा : Raju went to the **fair** with his grandfather. राजू आपल्या आजोबांबरोबर **जत्रेला** गेला.

fair[२] (फेअ/फेअर्) योग्य. बरोबर : That's not **fair**. हे **बरोबर** नाही.

fairy (फेअरि) **fairies** परी : The **fairy** had golden wings. त्या **परीला** सोनेरी पंख होते. • **fairy tales** परीकथा.

fall (फॉऽल्) **falls falling fell fallen** खाली पडणे. कोसळणे : Jack **fell** down. जॅक खाली **पडला**. • The sky is **falling** ! आभाळ **कोसळते** आहे !

false (फॉल्स्) खोटा : Say true or **false**. खरं की **खोटं** ते सांगा. • The joker wore a **false** nose. विदूषकाने **खोटे** नाक लावले होते.

family (फॅमलि/फॅमिली) **families** १. कुटुंब : Our **family** is small – *Aai*, Papa and I. आमचे **कुटुंब** छोटेसेच आहे – आई, पपा आणि मी. २. घराणे. आई-वडील, मुले, जवळचे नातेवाईक असे सर्वजण.

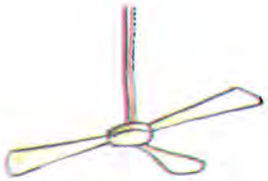

fan (फॅन्) **fans** पंखा : Start the **fan.** **पंखा** सुरू करा.

far (फाऽ/फार्) दूर. लांब : How **far** is it from here to your house ? इथून तुझे घर किती **दूर** आहे ?

farm (फाऽम्/फार्म्) **farms** शेत. मळा : My grandfather had a **farm.** माझ्या आजोबांचा एक **मळा** होता.

farmer (फाऽमऽ/फार्मर्) **farmers** शेतकरी : **Farmers** have to work very hard. **शेतकऱ्यांना** फार कष्ट करावे लागतात.

fast[१] (फास्ट्) १. जलद. वेगाने. भरभर : Walk **fast.** **भरभर** चाला. २. वेगवान : The king wanted a **fast** horse. राजाला **वेगवान** घोडा हवा होता. • **faster** (फास्टऽ/फास्टर्) अधिक वेगाने. जास्त भरभर : He ran **faster** and **faster.** तो **आणखी जोरात** पळू लागला.

fast[२] (फास्ट्) १. गाढ : He was **fast** asleep. तो **गाढ** झोपला होता. २. घट्ट : Stick it **fast.** ते **घट्ट** चिकटव. • **fast friend** जिवलग मित्र.

fat (फॅट्) लठ्ठ. जाड : Look at that **fat** cat. तो **लठ्ठ** बोका पहा. • **fatter** (फॅटऽ/फॅटर्) आणखी लठ्ठ. जास्त जाड.

father (फादऽ/फादर्) **fathers** वडील. पिता : What's your **father's** name ? तुझ्या **वडिलांचे** नाव काय आहे ?

favour (फेऽव्हऽ/फेऽव्हर्) **favours favouring favoured** उपकार करणे. फायदा, काम करून देणे : I will **favour** you. मी तुझे **काम** करून देईन.

favourite (फेऽव्हरिट्) खूप, सगळ्यांत जास्त आवडणारा : Make a list of your **favourite** things. तुम्हांला **सर्वांत जास्त आवडणाऱ्या** गोष्टींची यादी करा.

fear (फिअ/फिअर्) **fears fearing feared** भीती वाटणे. भिणे : She **fears** dogs. तिला कुत्र्यांची **भीती वाटते.**

feather (फेदऽ/फेदर्) **feathers** पीस : A peacock has beautiful **feathers.** मोराला सुंदर **पिसे** असतात.

fed (फेड्) **feed** पहा.

feed (फीड्) **feeds feeding fed** खायला देणे. खाऊ घालणे. भरवणे. चारणे: She **fed** the baby some rice. तिने बाळाला थोडा भात **भरवला.**

feel (फील्) **feels feeling felt** १. स्पर्श करून किंवा हात लावून पाहणे : **Feel** the sandpaper. खरकागदाला **हात लावून पहा.** २. मऊ, खरखरीत, गार वगैरे लागणे : The kitten **feels** so soft. मांजराचे पिल्लू किती मऊ **लागते आहे.** ३. जाणवणे. वाटणे : The hare was **feeling** very sleepy. सशाला अगदी झोपाळल्यासारखे **वाटत होते.**

feet (फीट्) **foot** पहा.

fell (फेल्) **fall पहा.**

fellow (फेलोऽ) **fellows** माणूस. मुलगा. व्यक्ती : Malhar was a poor **fellow**. मल्हार हा एक गरीब **माणूस** होता.

felt (फेल्ट्) **feel पहा.**

fence (फेन्स्) **fences** कुंपण : They are putting a wire **fence** around the garden. ते बागेला तारेचे **कुंपण** घालत आहेत.

festival (फेस्टिव्हल्) **festivals** उत्सव. सण : *Diwali* is a **festival** of lamps. दिवाळी हा दिव्यांचा **उत्सव** आहे.

fetch (फेच्) **fetches fetching fetched** जाऊन आणणे : Jack went to **fetch** a pail of water. जॅक एक बादली पाणी **आणायला गेला.**

few (फ्यू) फारच कमी. अगदी थोडे : **Few** people can reach the top. **अगदी थोड्या** लोकांना वरपर्यंत जाता येते. • **a few** काही. थोडी : I'll eat **a few** carrots. मी **थोडी** गाजरे खाईन. • **quite a few** बरीच : He ate up **quite a few** carrots. त्याने **बरीच** गाजरे खाल्ली.

field (फील्ड्) **fields** शेत : We grow groundnut in our **field**. आम्ही आमच्या **शेतात** भुईमूग पिकवतो.

fig (फिग्) **figs** अंजीर : Do you like **figs** ? तुला **अंजिरे** आवडतात का ?

fight[१] (फाइट्) **fights fighting fought** लढणे. भांडणे. मारामारी करणे : They started **fighting**. ते **मारामारी करायला** लागले.

fight[२] (फाइट्) **fights** लढाई. युद्ध. भांडण : Sometimes they have **fights.** काही वेळा त्यांच्यात **भांडणे** होतात.

fill (फिल्) **fills filling filled** भरणे : **Fill** the glass with water. पेला पाण्याने **भरा.**

film (फिल्म्) **films** १. चित्रपट. सिनेमा. फिल्म : I saw a **film** yesterday. मी काल एक **चित्रपट/सिनेमा** पाहिला. २. फोटोसाठी वापरल्या जाणाऱ्या कागदाची पट्टी किंवा गुंडाळी. फिल्म : Put a new **film** in the camera. कॅमेऱ्यात नवी **फिल्म** घाला.

find (फाइन्ड्) **finds finding found** १. शोधणे : **Find** the English words in this passage. या उताऱ्यातील इंग्रजी शब्द **शोधा.** २. सापडणे : I **found** this feather under the banyan tree. हे पीस मला वडाच्या झाडाखाली **सापडले.**

fine (फाइन्) छान. मजेत : I am **fine**. मी **मजेत** आहे.

finger (फिंगऽ/फिंगर्) **fingers** ☞ हाताचे बोट : Trace the letter with your **finger**. तुमच्या **बोटाने** अक्षर गिरवा.

finish (फिनिश्) **finishes finishing finished** संपवणे. समाप्त करणे : I'll **finish** my work tomorrow. मी माझे काम उद्या **संपवीन.**

fire (फायऽ/फायर्) **fires** आग. जाळ. विस्तव : Don't go near the **fire**. **आगीच्या** जवळ जाऊ नको.

firefly (फायऽफ्लाय्/फायर्फ्लाय) **fireflies** काजवा : We saw **fireflies** glowing on the trees. आम्ही झाडांवर **काजवे** चमकताना पाहिले.

firm (फऽम्/फर्म्) न दबणारा. न खचणारा. न हलणारा. मजबूत : Make the pole **firm** in the ground. खांब जमिनीत **घट्ट** बसवा.

first (फऽस्ट्/फर्स्ट्) १. पहिला : Write the **first** letter. **पहिले** अक्षर लिहा. २. सर्वांत आधी. पहिल्यांदा : **First** the farmer sows the seeds. सर्वांत **आधी** शेतकरी बी पेरतो.

fish (फिश्) **fishes** मासा. मासे. मासळी : I saw a red **fish**. मी एक लाल **मासा** पाहिला. • He caught many **fish**. त्याने खूप **मासे** पकडले. • There were three **fishes** in a lake. तळ्यात तीन **मासे** होते. • **fish** market **मासळी** बाजार.

fisherman (फिशऽमन्/फिशर्मन्) **fishermen** मासे पकडणारा. कोळी : The **fisherman** caught a big golden fish in his net. **कोळ्याने** आपल्या जाळ्यात एक मोठा सोनेरी मासा पकडला.

fit[1] (फिट्) योग्य. बरोबर : Is this water **fit** for drinking ? हे पाणी **पिण्याजोगे** आहे का ?

fit[2] (फिट्) **fits fitting fitted** १. अगदी बरोबर मापाचे होणे. नीट बसणे : The new clothes **fit** him well. त्याला नवीन कपडे **अगदी बरोबर झाले**. २. लावणे. बसवणे : **Fit** the bucket with a handle. बादलीला कडी **बसव**.

fix (फिक्स्) **fixes fixing fixed** १. घट्ट बसवणे. एखादी गोष्ट एखाद्या ठिकाणी घट्ट लावणे : The board was **fixed** on the wall. पाटी भिंतीवर **घट्ट बसवलेली** होती. २. दुरुस्त करणे. नीट करणे : My uncle **fixed** my toy train for me. काकाने मला माझी खेळातली आगगाडी **दुरुस्त करून दिली**. ३. तारीख, वेळ ठरवणे. नक्की करणे : The date of the exam was not **fixed.** परीक्षेची तारीख **ठरली** नव्हती.

flag (फ्लॅग्) **flags** झेंडा : There were many colourful **flags** there. तिथे खूप रंगीबेरंगी **झेंडे** होते.

flame (फ्लेऽम्) **flames** ज्योत. ज्वाला : The gas stove has a blue **flame.** गॅसच्या शेगडीची **ज्योत** निळी असते.

flap (फ्लॅप्) **flaps** कागदाची किंवा कापडाची तीन बाजूंनी सुटी असणारी पट्टी : Tuck in the smaller **flaps**. छोट्या **पट्ट्या** आत खोचा.

flash (फ्लॅश्) **flashes flashing flashed** एकदम प्रकाशमान होणे किंवा चकाकणे. चमकणे : Lightning **flashed**. आकाशात वीज **चमकली.**

flat (फ्लॅट्) १. सपाट. चपटा : Some houses have sloping roofs and some have **flat** roofs. काही घरांची छपरे उतरती असतात आणि काही घरांची छपरे **सपाट** असतात. २. एका मोठ्या इमारतीतील वेगवेगळे स्वतंत्र गाळे किंवा घरे. सदनिका. फ्लॅट.

flew (फ्लू) **fly**[१] पहा.

flies (फ्लाइझ्) **fly**[१] व **fly**[२] पहा.

float (फ्लोऽट्) **floats floating floated** तरंगणे : Wood **floats** on water. लाकूड पाण्यावर **तरंगते.**

floor (फ्लॉऽ/फ्लॉऽर्) **floors** १. जमीन. जमिनीवर घातलेली फरशी : She sat on the **floor**. ती **जमिनीवर** बसली. २. मजला. माळा : She lives on the first **floor**. ती पहिल्या **मजल्यावर** राहते.

flour (फ्लाउअ/फ्लावऽ/फ्लावर्) **flours** पीठ : Mother makes *bhakaris* from jowar **flour**. आई ज्वारीच्या **पिठाच्या** भाकऱ्या करते.

flow (फ्लोऽ) **flows flowing flowed** वाहणे. वाहत जाणे : A small river **flows** through the village. गावातून एक लहानशी नदी **वाहते.**

flower (फ्लाउअ/फ्लावऽ/फ्लावर्) **flowers** फूल : A rose is a beautiful **flower**. गुलाब हे एक सुंदर **फूल** आहे.

flown (फ्लोऽन्) **fly**[१] पहा.

flute (फ्लूट्) **flutes** बासरी. मुरली. पावा : The boy played sweet songs on his **flute**. मुलाने त्याच्या **बासरीवर** गोड गाणी वाजवली.

flutter (फ्लटऽ/फ्लटर्) **flutters fluttering fluttered** फडफडणे. फडफडवणे : The little bird **fluttered** its wings. त्या छोट्याशा पाखराने आपले पंख **फडफडवले.**

fly[१] (फ्लाय्) **flies flying flew flown** १. उडणे : How I wish I could **fly** ! मला **उडता** यावे असे मला फार वाटते. २. उडवणे. विमान चालवणे : Can you **fly** a kite ? तुला पतंग **उडवता** येतो का ? • My uncle **flies** a big aeroplane. माझा मामा मोठे विमान **चालवतो.** ३. फडकवणे. फडकणे : **Fly** the flag. झेंडा **फडकवा.**

fly[२] (फ्लाय्) **flies** माशी : Don't let the **flies** sit on your food. **माश्यांना** आपल्या अन्नावर बसू देऊ नका.

fold (फोऽल्ड्) **folds folding folded** घडी घालणे. दुमडणे : **Fold** the paper. कागदाची **घडी घाला.**

follow (फॉलोऽ) **follows following followed** मागोमाग जाणे : One day, her cat **followed** her to school. एक दिवस तिचे मांजर तिच्या **मागोमाग** शाळेत **गेले.** • **following** पुढे दिलेले. खाली दिलेले : Read the **following** words. **खाली दिलेले** शब्द वाचा.

food (फूड्) अन्न. खाद्यपदार्थ : You must eat all the **food** on your plate. तुझ्या ताटातले सगळे **अन्न** तू खाल्ले पाहिजेस.

fool (फूल्) **fools** विनोदी बोलणारा आणि वागणारा. वेडा. मूर्ख : I'll tell you a story of three **fools**. मी तुम्हांला तीन **मूर्खांची** गोष्ट सांगतो.

foolish (फूलिश्) मूर्ख. अक्कलशून्य : Isn't it **foolish** to cry now ? आता रडत बसणे **मूर्खपणाचे** नाही का ?

foot (फुट्) **feet** पाऊल : Put the other **foot** forward. दुसरे **पाऊल** पुढे टाक. • **footpath** पायी चालत जाणाऱ्यांसाठी रस्ता. पदपथ.

football (फुटबॉऽल्) पायाने चेंडू मारून खेळायचा एक मैदानी खेळ. फुटबॉल.

for[१] (फऽ/फर्, जोर देऊन म्हटल्यास फॉऽ/फॉऽर्) १. करिता. साठी : This hat is **for you**. ही हॅट **तुझ्यासाठी** आहे. • Wait **for me**. **माझ्यासाठी** थांबा. २. काळ, अंतर दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : They worked **for a week**. त्यांनी **एक आठवडा** काम केले. • He ran **for 100 metres**. तो **शंभर मीटर** धावला. ३. कुठे जायचे ते दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : I am getting ready **for school**. मी **शाळेत जाण्यासाठी** तयार होत आहे. ४. त्याबद्दल. त्याकरिता : Thank you **for giving me the picture**. **मला चित्र दिल्याबद्दल** आभारी आहे. ५. ऐवजी. बदल्यात : She gave him two pens **for three pencils**. तिने त्याला **तीन पेन्सिलींच्या बदल्यात** दोन पेने दिली. ६. या अर्थाचा : What is the word **for** 'lunch' in Marathi ? मराठीत 'lunch' **या अर्थाचा** कोणता शब्द आहे ?

for[२] (फऽ/फर्, जोर देऊन म्हटल्यास फॉऽ/फॉऽर्) कारण : She began to smile **for** she had found the answer. ती हसायला लागली **कारण** तिला उत्तर सापडले होते.

forest (फॉरिस्ट्) **forests** अरण्य. रान. जंगल : There are big trees in this **forest**. या **अरण्यात** खूप मोठमोठी झाडे आहेत.

forgave (फगेऽव्ह्/फर्गेऽव्ह्) **forgive** पहा.

forget (फगेट्/फर्गेट्) **forgets forgetting forgot forgotten** विसरणे : Don't **forget** to do your work. तुमचे काम करायला **विसरू** नका.

forgetful (फगेट्फुल्/फर्गेट्फुल्) विसराळू : Manish was a **forgetful** boy. मनीष हा **विसराळू** मुलगा होता.

forgive (फगिव्ह्/फर्गिव्ह्) **forgives forgiving forgave forgiven** माफ करणे. क्षमा करणे. राग सोडून देणे : Please **forgive** me. I will not do it again. मला कृपा करून **माफ करा**. मी पुन्हा असे करणार नाही.

Forgive and forget.
झाले गेले विसरून जा.

forgot (फगॉट्/फर्गॉट्) } **forget पहा.**
forgotten (फगॉट्न्/फर्गॉट्न्)

form[१] (फॉर्म्/फॉर्म्) **forms forming formed** १. आकार देणे/तयार करणे: He **formed** the lump of mud into a pot. चिखलाच्या गोळ्याला **आकार देऊन** त्याने त्याचे मडके **बनवले**. • **Form** a circle. गोल करा. २. आकार येणे. तयार होणे : Ice **formed** in the tray in the fridge. फ्रिजच्या आतल्या ट्रेमध्ये बर्फ **तयार झाला**.

form[२] (फॉर्म्/फॉर्म्) **forms** १. रूप. आकार : 'Exam' is a short **form** of 'Examination'. 'Exam' हे 'Examination' चे छोटे **रूप** आहे. २. उत्तरे लिहिण्यासाठी ठरावीक जागा असणारा प्रश्नोत्तरांचा नमुना. फॉर्म : Our teacher showed us how to fill the **form**. गुरुजींनी आम्हांला **फॉर्म** कसा भरायचा ते दाखवले.

fort (फॉर्ट्/फॉर्ट्) **forts** गड. किल्ला : There is an old **fort** on the hill. त्या डोंगरावर एक जुना **किल्ला** आहे.

forward (फॉर्वड्/फॉर्वर्ड) पुढे : Come **forward**. **पुढे** या.

fought (फॉट्) **fight**[१] पहा.

found (फाउन्ड्) **find** पहा.

fox (फॉक्स्) **foxes** कोल्हा : A **fox** is smaller than a wolf. **कोल्हा** लांडग्यापेक्षा लहान असतो.

frame (फ्रेम्) **frames** १. लाकडी, धातूची, प्लॅस्टिकची वगैरे चौकट : He put the photo in a **frame**. त्याने तो फोटो एका **चौकटीत** लावला.
२. चौकट. सांगाडा : He made a **frame** for the Diwali lantern using thin sticks. आकाशकंदील बनवण्यासाठी त्याने पातळ काटक्या वापरून **सांगाडा** बनवला. • **framework** सांगाडा.

free (फ्री) १. स्वतंत्र. मुक्त. मोकळा सोडलेला : He opened the cage and set the parrot **free**. त्याने पिंजऱ्याचे दार उघडले आणि पोपटाला **मोकळे** सोडले.
२. फुकट. मोफत : You get a **free** soap with this tin. या डब्यावर एक साबण **मोफत** मिळेल.

freeze (फ्रीझ्) **freezes freezing froze frozen** १. गोठणे. खूप गारठल्यामुळे घट्ट होणे : Water **freezes** to form ice. पाणी **गोठून** त्याचा बर्फ होतो. २. गोठवणे : **Freeze** the fish to keep it fresh. मासळी ताजी राहावी म्हणून ती **गोठवून** ठेवा.

fresh (फ्रेश्) ताजा. टवटवीत. ताजातवाना : Always eat **fresh** food. नेहमी **ताजे** अन्न खावे. • The flowers look **fresh**. फुले **टवटवीत** दिसतात. • I feel **fresh**. मला **ताजेतवाने** वाटते.

fridge (फ्रिज्) **fridges** शीत कपाट. फ्रीज : Keep the fruits in the **fridge**. फळे **फ्रीजमध्ये** ठेवा.

friend (फ्रेन्ड्) **friends** मित्र किंवा मैत्रीण : She eats her tiffin with her **friends.** ती तिच्या **मैत्रिणींबरोबर** डबा खाते.

frighten (फ्रायट्न्) **frightens frightening frightened** घाबरवणे. भिववणे : Don't **frighten** the children. मुलांना **घाबरवू** नका.

frock (फ्रॉक्) **frocks** झगा. फ्रॉक : How do you like my new **frock**? तुला माझा नवा **फ्रॉक** कसा वाटतो ?

frog (फ्रॉग्) **frogs** बेडूक : **Frogs** live both on land and in water. **बेडूक** जमिनीवर आणि पाण्यात दोन्हीकडे राहतात.

from (फ्रम्, जोर देऊन म्हटल्यास फ्रॉम्) १. तिथून. तिथपासून : I came back **from school** at 6.00. मी **शाळेतून** सहाला परत आलो. • Say all the letters **from** 'a' to 'z'. **'ए'पासून** 'झेड्'पर्यंत सगळी अक्षरे म्हणा. • The village is 5 kilometres **from the hill**. **टेकडीपासून** गाव पाच किलोमीटर दूर आहे. २. त्यातून. त्यातील : Choose any three words **from the list**. **यादीतील** कोणतेही तीन शब्द निवडा. ३. एखादी गोष्ट कुठून आली ते किंवा तिची मूळ जागा दाखवणारा शब्द : She picked fresh flowers **from the tree**. तिने **झाडावरची** ताजी फुले तोडली. • He is **from Yavatmal**. तो **मूळचा यवतमाळचा** आहे. • She got a letter **from her school**. तिला तिच्या **शाळेतून** एक पत्र आले. ४. तेव्हापासून. त्या वेळेपासून : We work **from 9** to 5. आम्ही **नऊ वाजल्यापासून** पाच वाजेपर्यंत काम करतो. ५. एखादी गोष्ट कशापासून बनवली ते दाखवणारा शब्द : We make yoghurt **from milk**. आपण **दुधापासून** दही बनवतो. ६. पासून : She saved the village **from its enemies**. तिने **शत्रूंपासून** गावाचे रक्षण केले.

front (फ्रन्ट्) १. पुढील भाग. एखाद्या गोष्टीचा पहिल्यांदा किंवा समोरून दिसणारा भाग : The **front** of that house was white. त्या घराचा **पुढचा भाग** पांढरा होता. २. पुढचा : He was in the **front** row. तो सर्वांत

पुढच्या ओळीत होता. • **in front of** पुढे. समोर : Don't stand **in front of the TV**. **टीव्हीसमोर** उभी राहू नको.

froze (फ्रोऽझ्) } **freeze** पहा.
frozen (फ्रोऽझ्न्)

fruit (फ्रूट्) **fruits** फळ : Mango is my favourite **fruit**. आंबा हे माझे आवडते **फळ** आहे.

fry (फ्राय्) **fries frying fried** तळणे : Mother was **frying** *poories*. आई पुऱ्या **तळत** होती.

full (फुल्) भरलेला : The bucket was **full**. बादली **भरलेली** होती.

fun (फ़न्) गंमत. मौज. मजा : We will have lots of **fun**. आपल्याला खूप **मजा** येईल./आपण खूप **मजा** करू.

funny (फ़नि) गमतीदार. विनोदी. हसवणारा : The story of the three fools was very **funny**. तीन मूर्खांची गोष्ट फारच **मजेदार** होती.

fur (फऽ/फऽर्) अस्वल, कोल्हा, मांजर अशा प्राण्यांच्या अंगावरील मऊ दाट केस : The rabbit's **fur** was very soft and white. सशाच्या **अंगावरील केस** मऊमऊ आणि पांढरेशुभ्र होते. • **furry** (फऽरि) केसाळ.

furniture (फऽनिचऽ/फर्निचर्) टेबल, खुर्ची, पलंग, कपाट असे सामान.

game (गेऽम्) **games** १. खेळ : Let's play a new **game** today. आज आपण एक नवा **खेळ** खेळू. २. डाव : We played three **games** of tag during the break. सुट्टीत आम्ही पकडापकडीचे तीन **डाव** खेळलो.

gap (गॅप्) **gaps** फट. मधली मोकळी जागा. मधले अंतर : The children came in through the **gap** in the fence. कुंपणातील **फटीतून** मुले आत आली. • Fill in the **gaps**. **रिकाम्या जागा** भरा.

garage (गॅरा[झ्]/गॅरिज्/गराज्) **garages** १. मोटार ठेवण्याची जागा. गॅरेज : There is a **garage** at the back of the house. घराच्या पाठीमागे **गॅरेज** आहे. २. वाहने दुरुस्त करून मिळण्याचे ठिकाण : The car is at the **garage**. गाडी **गॅरेजला** आहे. (म्हणजेच दुरुस्तीला दिली आहे.)

garden (गाऽड्न्/गार्ड्न्) **gardens** बाग. बगीचा : There are many flowers in the **garden**. **बगिच्यात** खूप फुले आहेत.

gardener (गाऽड्नऽ/गार्ड्नर्) **gardeners** माळी. बागवान : The **gardener** does not let us pluck those flowers. **माळीबाबा** आम्हांला ती फुले तोडू देत नाहीत.

garland (गाऽलन्ड्/गार्लन्ड्) garlands पाने, फुले अशा गोष्टींचा हार. पानाफुलांचे चक्र : Someone had put a lovely **garland** on the statue. पुतळ्याला कोणीतरी सुंदर **हार** घातला होता.

garlic (गाऽलिक्/गार्लिक्) लसूण : **Garlic** has a strong smell. **लसणाला** खूपच उग्र वास असतो.

gas (गॅस्) gases वायू : Air contains many different **gases.** हवेत अनेक वेगवेगळे **वायू** असतात.

gate (गेऽट्) gates फाटक. प्रवेशद्वार. गेट : They close the **gate** at eight every day. ते दररोज आठ वाजता **फाटक** बंद करतात.

gather (गॅदऽ/गॅदर्) gathers gathering gathered १. गोळा करणे. जमा करणे: She **gathered** lots of flowers. तिने खूप फुले **गोळा केली.** २. गोळा होणे. जमा होणे : Many people had **gathered** near the TV shop. टीव्हीच्या दुकानाजवळ खूप लोक **जमा झाले** होते.

gathering (गॅदरिंग्) gatherings संमेलन. मेळावा : All the parents came for the school **gathering.** शाळेच्या **संमेलनासाठी** सगळे पालक आले.

gave (गेऽव्ह्) give पहा.

geese (गीस्) goose पहा.

gentle (जेन्ट्ल्) सौम्य. हळुवार : Her mother spoke in a **gentle** voice. तिची आई **हळुवार** आवाजात बोलली.

gentleman (जेन्ट्ल्मन्) gentlemen सद्गृहस्थ. चांगला माणूस : A **gentleman** is always ready to help others. **चांगला माणूस** इतरांना मदत करायला नेहमी तयार असतो.

gently (जेन्ट्लि) सौम्यपणे. हळुवारपणे : He picked up the small bird **gently**. त्याने **हळुवारपणे** तो छोटासा पक्षी उचलला.

geography (जिऑग्रफि) भूगोल : There are many maps in our **geography** book. आमच्या **भूगोलाच्या** पुस्तकात खूप नकाशे आहेत.

Brainy's Box

या शब्दांची सुरुवात 'ग' ने की 'ज' ने ते सांगा.

get (गेट्) gets getting got १. मिळणे : Did you **get** my letter? तुला माझे पत्र **मिळाले** का? २. आणणे. घेऊन येणे : **Get** the doctor quickly. लगेच डॉक्टरना **घेऊन या.** • **Get** me some apples from the market. मला बाजारातून थोडी सफरचंदे **आण.** ३. होणे : We **got** ready for school. आम्ही शाळेसाठी तयार **झालो.** (शाळेत जायची तयारी केली.) ४. समजणे : **Got** it? हे **समजलं** का? ५. करायला लावणे. एखादी गोष्ट करवून घेणे : The teacher **got** all the students

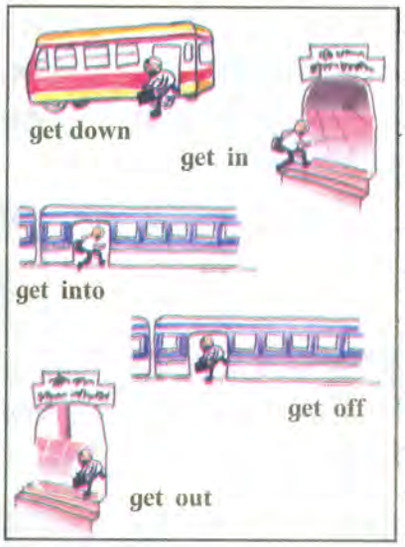

to clean the classroom. बाईंनी सगळ्या मुलांकडून वर्ग स्वच्छ **करून घेतला.** ६. पोचणे : We **got** home in time for tea. आम्ही चहाच्या वेळेत घरी **पोचलो.** ७. एखादा आजार होणे : She has **got** a cough and cold. तिला खोकला आणि सर्दी **झाली आहे.** ८. हालचाल दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : **get down** खाली उतरणे. • **get in** आत जाणे. • **get into** आत शिरणे. • **get off** एखाद्या वाहनातून वगैरे खाली उतरणे. • **get out** बाहेर जाणे.

• **get over** आजारातून बरे होणे किंवा वाईट प्रसंगातून सावरणे : They **get over** their quarrels. त्या आपली भांडणे **विसरून जातात.**

• **get up** उठून उभे राहणे. झोपेतून उठणे : I **got up** at 7.00 today. मी आज सात वाजता **उठलो.**

ghost (गोउस्ट्) ghosts भूत : My sister says there are no **ghosts.** **भुते** नसतातच असे माझी बहीण म्हणते.

giant[१] (जायन्ट्) giants राक्षस : The **giant** was as tall as a tree. **राक्षस** झाडाएवढा उंच होता.

giant[२] (जायन्ट्) प्रचंड मोठा : Raju sat in a **giant** wheel at the fair. राजू जत्रेत **प्रचंड मोठ्या** चक्रात बसला.

gift (गिफ्ट्) gifts भेट. भेटवस्तू : I got many **gifts** on my birthday. मला माझ्या वाढदिवसाला खूप **भेटवस्तू** मिळाल्या.

ginger (जिन्जऽ/जिन्जर्) आले. सुंठ : Put some **ginger** in the tea. चहात थोडे **आले** घाल.

giraffe (जिराफ्/जराफ्) giraffes जिराफ : I saw a TV programme on **giraffes.** मी टीव्हीवर एक **जिराफांवरचा** कार्यक्रम पाहिला.

girl (गर्ल्/गर्ल्) girls मुलगी : This year, there is a new **girl** in our class. या वर्षी आमच्या वर्गात एक नवीन **मुलगी** आली आहे.

give (गिव्ह्) gives giving gave given १. देणे : **Give** me that duster. ते डस्टर मला **दे.** • एखादी वस्तू दुसऱ्याला देऊन टाकणे : He **gave** all his books to the library. त्याने आपली सगळी पुस्तके ग्रंथालयाला **दिली.** • औषध वगैरे देणे : The doctor **gives** us medicine. डॉक्टर आपल्याला औषध **देतात.** • मत, कल्पना, मुदत वगैरे देणे : The teacher **gave** us three days to complete our work. गुरुजींनी आम्हांला आमचे काम पूर्ण करण्यासाठी तीन दिवस **दिले.** The rainbow **gives** me an idea. इंद्रधनुष्य पाहून मला एक कल्पना **सुचली आहे.** • त्रास देणे : The new machine is **giving** a lot of trouble. हे नवीन मशीन फारच त्रास **देते** आहे. (नीट चालत नाही.)

२. हसणे, जांभई देणे, पाहणे अशा कृती दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : The baby **gave** us a smile. बाळ आमच्याकडे पाहून **हसले.** ३. निर्माण करणे : Candles **give** a soft light. मेणबत्ती मंद प्रकाश **देते.** • A cow **gives** milk. गाय दूध **देते.**

• **give back** परत देणे : **Give** me **back** my book. मला माझे पुस्तक **परत दे.**

• **give out** वाटणे. वाटप करणे.

• **give up** प्रयत्न सोडून देणे. हरल्याचे कबूल करणे : I **give up**. मी **हरलो.**

• **given** दाखवलेले. सांगितलेले. दिलेले : Copy the words **given** below. खाली **दिलेले** शब्द पाहून तसेच लिहा.

glad (ग्लॅड्) खूष. आनंद झालेला : We are **glad** to meet you. तुम्हांला भेटताना आम्हांला खूप **आनंद** होतो आहे.

glass[१] (ग्लास्) काच : He built a **glasshouse** with **glass** walls and a **glass** roof for his plants. त्याने आपल्या झाडांकरिता **काचेच्या** भिंती आणि **काचेचे** छप्पर असणारे एक **काचेचे** घर बांधले.

glass[२] (ग्लास्) glasses पेला. भांडे. ग्लास : Put these **glasses** on the table and pour some water in each **glass**. हे **पेले** टेबलावर ठेव आणि प्रत्येक **पेल्यात** थोडे पाणी ओत. • He drank two **glasses** of milk. तो दोन **ग्लास** दूध प्यायला.

glasses (ग्लासिझ्) चष्मा : My grandfather wears **glasses**. माझे आजोबा **चष्मा** लावतात.

gleam (ग्लीम्) gleams चमक. मंद प्रकाश. मधूनच दिसणारा प्रकाश : The fairy watched the fish's silver **gleam.** परी त्या माशाची चंदेरी **चमक** मन लावून पाहत होती.

glow (ग्लोऽ) glows glowing glowed चमकणे. जाळ न होता प्रकाश देणे : Fireflies **glow** in the dark. काजवे अंधारात **चमकतात.**

glue (ग्लू) गोंद. डिंक : Use **glue** to paste the pictures in your notebook. वहीत चित्रे चिकटवण्यासाठी **गोंद** वापरा.

go (गोऽ) goes going went gone १. जाणे. एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी जाणे : Don't **go** near the cat. मांजराच्या जवळ **जाऊ** नको. • They all **went** home. ते सगळे घरी **गेले.** २. निघून जाणे : Where do you **go,** White Clouds? पांढऱ्या ढगांनो, तुम्ही कुठे **निघून जाता**? ३. नाहीसे होणे : My toothache is **gone.** माझी दातदुखी **नाहीशी झाली.** ४. कशासाठी तरी जाणे : My mother and I **went shopping**. आई आणि मी **खरेदी करायला गेलो.** ५. रस्ता एखाद्या ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणापर्यंत जाणे/पसरणे : This road **goes**

from Mumbai to Nagpur. हा रस्ता मुंबईहून नागपूरला **जातो.** ६. होणे : He **went** mad. तो वेडा **झाला.** ७. विशिष्ट पद्धतीने आवाज किंवा हावभाव होणे/करणे : The bell **goes** ding-dong. घंटेचा डिंग-डाँग **आवाज येतो.** • Two little legs **go** tap tap tap. दोन छोटे पाय टॅप-टॅप-टॅप **करतात.**

• **go ahead** पुढे जाणे. पुढे होऊन एखादी गोष्ट करणे : 'May I open the window ?' '**Go ahead.**' 'मी ही खिडकी उघडू का ?' '**उघड ना./चालेल.**'

• **go for/on** कशासाठी तरी जाणे : They **went for** a picnic. ते सहलीला **गेले.**

• **go to** १. विशिष्ट ठिकाणी नियमितपणे त्या त्या कामासाठी जाणे : They **go to** school. ते शाळेत **जातात.** (म्हणजेच शाळेत शिकतात.) २. विशिष्ट गोष्टीसाठी जाणे : **go to bed** झोपायला जाणे. झोपी जाणे. • **go to the toilet** शू, शीसाठी जाणे.

• **go on** १. सुरू होणे : The lights **went on.** दिवे **लागले.** २. एखादी गोष्ट चालू राहणे, होत राहणे : This **went on** for some time. काही काळ हे असेच **चालू राहिले.** ३. बोलणे चालू ठेवणे : The chief guest **went on** for a long time. प्रमुख पाहुणे खूप वेळ **बोलत राहिले.**

• **go off** बंद होणे : The radio **went off.** रेडिओ **बंद झाला.**

• **go out** १. बाहेर जाणे : We are **going out** this evening. संध्याकाळी आम्ही **बाहेर जाणार** आहोत. २. विझणे : The candle **went out.** मेणबत्ती **विझली.**

goat (गोउट्) **goats** बकरी, शेळी. बोकड : A **goat** likes to eat leaves. **बकरीला** पाला खायला आवडतो.

God (गॉड्) परमेश्वर : He prays to **God** every day. तो दररोज **परमेश्वराची** प्रार्थना करतो.

god (गॉड्) **gods** एखाद्या विशिष्ट गोष्टीचे नियंत्रण करणारा. देव. देवता : The tree **god** became sad. वृक्ष **देवता** दुःखी झाली.

goddess (गॉडेस्) **goddesses** देवी. देवता : "I want to be a **goddess,**" said Malhar's wife. "मला **देवी** व्हायचं आहे," मल्हारची बायको म्हणाली.

goggles (गॉग्ल्झ्) उन्हाचा चष्मा. काळा चष्मा. गॉगल : Some people wear **goggles** in the sun. काही लोक उन्हात **काळा चष्मा** घालतात.

going to (गोउइंग् टु) एखादी गोष्ट पुढे करायची आहे किंवा होणार आहे, हे दाखवण्यासाठी वापरले जाणारे शब्द :
It's **going to fall.** हे **पडणार आहे.**

• I'm **going to write** a story. मी एक गोष्ट **लिहिणार आहे.**

gold (गोउल्ड्) सोने : The goddess gave him an axe made of **gold.** देवीने त्याला **सोन्याची** कुऱ्हाड दिली.

golden (गोऽल्ड्न्) सोनेरी : He bought a **golden** fish. त्याने एक **सोनेरी** मासा विकत आणला.

good (गुड्) चांगला. छान. मस्त. भला. शहाणा. नीट. योग्य : That's a **good** idea. ही **चांगली** कल्पना आहे. • You are a **good** girl. तू **शहाणी** मुलगी आहेस. • So **good** to eat. खायला किती **मस्त** ! • Give your bag a **good** shake. तुमची पिशवी **चांगली नीट** झटका. • **Good for nothing** कुचकामी. काही उपयोगाचा नसलेला.

केव्हा काय म्हणतात ?

सकाळी भेटल्यावर

दुपारी भेटल्यावर

संध्याकाळी/रात्री भेटल्यावर

संध्याकाळी/रात्री निरोप घेताना

goodwill (गुड्विल्) सदिच्छा. चांगली भावना. मैत्रीची, मदत करण्याची भावना : Come with a **goodwill**. **मैत्री** करण्यासाठी या.

goose (गूस्) geese हंस : A **goose** is bigger than a duck. बदकापेक्षा **हंस** मोठा असतो.

got (गॉट्) **get** पहा.

grain (ग्रेऽन्) grains धान्य. धान्याचा दाणा : Wheat, rice, jowar, bajra are all **grains.** गहू, तांदूळ, ज्वारी, बाजरी ही सारी **धान्ये** आहेत.

grandchild (ग्रॅन्चाइल्ड्) grandchildren नातवंड. मुलाचे किंवा मुलीचे मूल : She made *puranpolis* for her **grandchildren**. तिने आपल्या **नातवंडांसाठी** पुरणपोळ्या बनवल्या.

granddaughter (ग्रॅन्डॉऽटऽ/ग्रॅन्डॉऽटर्) granddaughters नात. मुलाची किंवा मुलीची मुलगी.

grandfather (ग्रॅन्फादऽ/ग्रॅन्फादर्) grandfathers आजोबा : My **grandfather** takes me for a walk every day. माझे **आजोबा** मला रोज फिरायला नेतात.

grandmother (ग्रॅन्मदऽ/ग्रॅन्मदर्) grandmothers आजी : I love my **grandmother**. मला माझी **आजी** फार आवडते.

grandson (ग्रॅन्सन्) grandsons नातू. मुलाचा किंवा मुलीचा मुलगा.

grant (ग्रान्ट्) grants granting granted एखाद्याला एखादी गोष्ट देणे किंवा देण्याचे मान्य करणे : **grant a wish**. इच्छा पूर्ण होईल असा वर देणे : 'O fish, please **grant** me a wish.' 'माशा, माशा, कृपा करून माझी एक इच्छा **पूर्ण कर**.'

grape (ग्रेऽप्) **grapes** द्राक्ष : I like black, seedless **grapes** very much. मला काळी, बिनबियांची **द्राक्षे** खूप आवडतात.

grass (ग्रास्) गवत. हिरवळ : It's fun to run on the green **grass**. हिरव्या **गवतावर** पळायला मजा येते.

grate (ग्रेऽट्) **grates grating grated** किसणे : I **grated** all the potatoes. मी सगळे बटाटे **किसले**. • **grater** (ग्रेऽटर्) **graters** किसणी.

graze (ग्रेऽझ्) **grazes grazing grazed** चरणे : Sheep were **grazing** in the meadow. कुरणात मेंढ्या **चरत** होत्या.

great (ग्रेऽट्) १. उत्तम. अप्रतिम. फारच छान : **Great ! अप्रतिम !** • The peacock looks **great**. मोर **फारच सुंदर** दिसतो. २. थोर. महान : a **great** leader. **थोर** नेता. ३. मोठा. प्रचंड. अधिक : People came in **great** numbers. लोक **मोठ्या** संख्येने आले. (म्हणजेच **खूप** लोक आले.) ४. खूप. अतिशय : **great** happiness **अतिशय** आनंद.

green (ग्रीन्) हिरवा : **Green** grass grows on the ground. जमिनीवर **हिरवे** गवत उगवते.

greeting (ग्रीटिंग्) **greetings** शुभेच्छा : Make **greeting** cards for your friends. तुमच्या मित्र-मैत्रिणींसाठी **शुभेच्छा** पत्रे तयार करा.

grew (ग्रू) **grow** पहा.

grind (ग्राइन्ड्) **grinds grinding ground** दळणे. वाटणे : Who will **grind** the wheat ? गहू कोण **दळणार** ? • **grinder** वाटण्याचे यंत्र.

ground[१] (ग्राउन्ड्) जमीन : Touch the **ground**. **जमिनीला** हात लावा.

ground[२] (ग्राउन्ड्) **grounds** खेळ किंवा इतर कार्यक्रमांसाठी वापरला जाणारा जमिनीचा तुकडा. मैदान : The children were playing on the **ground**. मुले **मैदानावर** खेळत होती.

ground[३] (ग्राउन्ड्) **grind** पहा.

groundnut (ग्राउन्ड्नट्) **groundnuts** भुईमूग. शेंगदाणा. दाणे : We get oil from **groundnuts**. **भुईमुगापासून** आपल्याला तेल मिळते.

group (ग्रूप्) **groups** गट : Form **groups** and play. **गट** पाडून खेळा.

grow (ग्रोऽ) **grows growing grew grown** १. वाढणे. विकसित होणे : Grass **grows** on the ground in the rainy season. पावसाळ्यात जमिनीवर हिरवळ **वाढते**. २. पिकवणे : We **grow** sunflowers in our field. आम्ही आमच्या शेतात सूर्यफुलाचे **पीक घेतो**. ३. मुलांची,

प्राण्यांची वाढ होणे. विकास होणे : **Growing** children should eat well. **वाढणाऱ्या** (म्हणजेच **वाढीच्या वयातील**) मुलांनी भरपूर जेवले पाहिजे. • I want to **grow** up. मला **मोठं व्हायचंय.** • **grown up** मोठा किंवा प्रौढ माणूस. ४. होणे : He has **grown** tall. तो उंच **झाला** आहे.

guava (ग्वाव्ह) guavas पेरू : Parrots like **guavas**. पोपटांना **पेरू** आवडतात.

guess (गेस्) guesses guessing guessed काय ते ओळखणे. अंदाज बांधणे : **Guess** what it is. हे काय आहे ते **ओळखा.**

guest (गेस्ट्) guests पाहुणा. अतिथी : Mother, Father and I went on a picnic with our **guests.** आई, बाबा आणि मी आमच्या **पाहुण्यांबरोबर** सहलीला गेलो.

gun (ग़न्) guns ज्यातून गोळ्या (किंवा मोठे गोळे) उडवतात असे हत्यार. उदा. पिस्तूल, बंदूक, तोफ : I have seen toy **guns** but not real ones. मी खेळातली **पिस्तुले** पाहिली आहेत पण खरी पाहिली नाहीत.

h

habit (हॅबिट्) habits सवय : Picking your nose is a dirty **habit**. नाकात बोटे घालणे ही एक घाणेरडी **सवय** आहे.

had (हॅड्) **have** पहा.

hair[१] (हेअ/हेअर्) डोक्यावरील केस : Comb your **hair**. **केस** विंचर.

hair[२] (हेअ/हेअर्) hairs एकेक केस : There is a **hair** on your shirt. तुझ्या शर्टावर एक **केस** आहे.

half (हाफ्) halves अर्धा भाग. निम्मा भाग : I'll take **half** a cup of tea. मी **अर्धा** कप चहा घेईन. • **Half** the children in the class had finished their work. वर्गातील **निम्म्या** मुलांनी आपले काम संपवले होते. **halves** या शब्दाचा उच्चार (हाव्ह्झ्) असा करतात.

hall (हॉऽल्) halls सभागृह : Five hundred persons can sit in this **hall**. या **सभागृहात** पाचशे माणसे बसू शकतात.

hammer (हॅमऽ/हॅमर्) hammers हातोडा. हातोडी : A **hammer** is heavy. **हातोडा** जड असतो.

hand[१] (हॅन्ड्) hands १. हात. हाताचा पंजा : Wash your **hands** well. **हात** स्वच्छ धू. • left **hand** डावा **हात**. • right **hand** उजवा **हात**. २. घड्याळाचा काटा : The hour-**hand** is at twelve. तास **काटा** बारावर आहे. • minute-**hand** मिनिट **काटा**. • second-**hand** सेकंद **काटा**.

hand[२] (हॅन्ड्) hands handing handed हातात देणे. वाटणे : **Hand out** these papers to all the children. हे कागद सर्व मुलांना **वाट.**

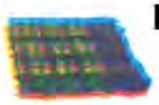

handkerchief (हॅन्कऽचीफ्/हॅन्कर्चीफ्) **handkerchiefs** हातरुमाल. रुमाल : I need a clean **handkerchief**. मला एक स्वच्छ **रुमाल** हवा आहे.

handle (हॅन्ड्ल्) **handles** दरवाजाची मूठ. बॅग, पेटी वगैरे उचलण्यासाठी असणारी कडी. कप, किटली, कढईचा कान. ब्रशचा दांडा : When I pulled the door, the **handle** came off in my hands. मी दार ओढल्यावर त्याची **मूठ** तुटून माझ्या हातातच आली.

hand-pump (हॅन्ड्पम्प) **hand-pumps** हवा भरण्यासाठी, पाणी वगैरे उपसण्यासाठी हाताने चालवण्याचे साधन. हातपंप : Show me how to use this **hand-pump.** हा **हातपंप** कसा चालवायचा ते मला दाखव.

handwriting (हॅन्ड्राय्टिंग्) हस्ताक्षर. अक्षर : Her *handwriting* is very good. तिचे **अक्षर** खूप छान आहे.

hang (हँग्) **hangs hanging hanged hung** १. लटकणे : A spider **was hanging** from the ceiling. आढ्यापासून एक कोळी **लटकत होता.** २. टांगणे. लटकवणे : Now **hang** out the piece of cloth to dry. आता ते फडके वाळण्यासाठी **टांगून ठेवा.** (म्हणजेच **वाळत टाका.**)

happen (हॅप्न्) **happens happening happened** घडणे. होणे : People came to see what was **happening.** काय **घडतंय** हे पाहायला लोक आले. • What **happened** next ? पुढे काय **झालं** ?

happy (हॅपि) १. सुखी. आनंदात, मजेत असणारा : Are you **happy** now ? आता तरी तू **सुखात** आहेस का ? • a **happy** face **आनंदी** चेहरा. २. विशेषतः शुभेच्छा देताना वापरला जाणारा शब्द. शुभ. आनंदाचा. सुखाचा : **Happy** Diwali ! **शुभ** दीपावली.

hard (हाऽड्/हार्ड्) १. कठीण. कडक : This guava is too **hard.** हा पेरू फारच **कडक** आहे. २. अवघड : The sums were not very **hard.** गणिते फार **अवघड** नव्हती. ३. खूप कष्टाचे. मेहनतीचे. जोराने. खूप मेहनत घेऊन : He worked **hard.** तो खूप **मेहनत घेऊन** काम करायचा.

hare (हेअ/हेअर्) **hares** ससा : The **hare** vanished in the grass. **ससा** गवतात दिसेनासा झाला.

hark (हाऽक्/हार्क्) कान देऊन ऐकणे. (हा शब्द सहसा वापरला जात नाही.)

Brainy's Box

कशाच्या 'handle' ला मराठीत काय म्हणतात, ते शोधा.

harm (हाऽम्/हार्म्) **harms harming harmed** दुखापत, इजा करणे. नुकसान करणे: He didn't **harm** the butterflies. फुलपाखरांना त्याने काही **दुखापत केली** नाही. • This rain will **harm** the crops. या पावसाने पिकांचे **नुकसान** होईल. • **harm** इजा. दुखापत. नुकसान.

has (हॅझ्) **have पहा.**

hat (हॅट्) **hats** बाहेर असताना घालायची, रुंद कड असणारी टोपी. हॅट : At the fair, they bought straw **hats** for the children. जत्रेत त्यांनी मुलांसाठी गवती **टोप्या** विकत घेतल्या.

hate (हेऽट्) **hates hating hated** तिरस्कार करणे. एखादी गोष्ट/व्यक्ती अजिबात न आवडणे : I **hate** people who spit on the road. रस्त्यावर थुंकणारे लोक मला **अजिबात आवडत नाहीत.**

have(हॅव्ह्) **has having had**

१. एखाद्याला किंवा एखाद्याजवळ एखादी गोष्ट असणे : Do you **have** a sister? तुला बहीण **आहे** का? • Birds **have** wings. पक्ष्यांना पंख **असतात.** • I **have** a doll. माझ्याकडे एक बाहुली **आहे.**

२. एखादी गोष्ट खाणे किंवा पिणे : I **shall have** milk. मी दूध **पिईन.**

३. दुखणे किंवा आजार असणे : She **had** cough and cold. तिला सर्दी-खोकला **झाला होता.**

४. एखादी गोष्ट घडणे, घडवणे, करणे वगैरे : They **had** an accident. त्यांना अपघात **झाला.** • Let's **have** a race. आपण शर्यत **लावूया.**

५. पूर्वी, आधी किंवा नुकत्याच घडलेल्या गोष्टींबद्दल बोलताना वापरला जाणारा शब्द : **Have** you finished writing? तुझं लिहून **झालं** का? • No, I **haven't**. नाही. माझं **नाही झालं.**

• **have got** एखाद्याला, एखाद्याजवळ काहीतरी असणे : I **have got** three pencils. **माझ्याकडे** तीन पेन्सिली **आहेत.**

• **have to** एखादी गोष्ट करायलाच लागणे. करणे भाग असणे : They **had to** go. त्यांना **जावेच लागले.**

hawker (हॉऽकऽ/हॉऽकर्) **hawkers** फेरीवाला : The **hawker** was selling a variety of things. **फेरीवाला** वेगवेगळ्या प्रकारच्या वस्तू विकत होता.

he (ही) तो, त्याने, त्याला इत्यादी : **He** is not at home. **तो** घरी नाही. • **He** saw me. **त्याने** मला पाहिले. **him himself his पहा.**

head (हेड्) **heads** १. डोके : A leaf fell on Chicken Licken's **head.** चिकन लिकनच्या **डोक्यावर** एक पान पडले. २. मुख्य. प्रमुख : She is the **head** of this office. ती या कार्यालयाची **प्रमुख** आहे.

headache (हेडेक्) डोकेदुखी : He has a **headache.** त्याचे **डोके दुखत** आहे.

headmaster(हेड्मास्टऽ/हेड्मास्टर्) **headmasters** मुख्याध्यापक : Our **headmaster** knows every student. आमच्या **मुख्याध्यापकांना** सर्व विद्यार्थी माहीत आहेत. • **headmistress** (हेड्मिस्ट्रस्) मुख्याध्यापिका.

Health is wealth.
आरोग्य हीच संपत्ती.

health (हेल्थ्) आरोग्य. • **healthy** (हेल्थि) निरोगी. आरोग्यसंपन्न. सुदृढ.

I **hear** thunder. मला ढगांचा गडगडाट **ऐकू येतो आहे.**

heart (हाऽट्/हार्ट्) **hearts** हृदय. मधला किंवा सर्वांत महत्त्वाचा भाग. गाभा.

heavy (हेव्हि) जड : The box was very **heavy**. पेटी खूप **जड** होती.

held (हेल्ड्) **hold** पहा.

hello (हलोऽ) एखाद्याला भेटल्याभेटल्या किंवा लक्ष वेधण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द.

helmet (हेल्मिट/हेल्मट्) **helmets** शिरस्त्राण. डोक्याचे रक्षण व्हावे म्हणून घातली जाणारी मजबूत टोपी. हेल्मेट : The soldiers wore **helmets**. सैनिकांनी **शिरस्त्राण** घातले होते.

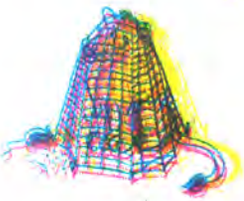

help[१] (हेल्प्) **helps helping helped** मदत करणे : The little mouse **helped** the lion. त्या छोट्याशा उंदराने सिंहाला **मदत केली.**

help[२] (हेल्प्) साहाय्य. मदत : Solve the puzzle with the **help** of the pictures. चित्रांच्या **मदतीने** कोडे सोडवा.

hen (हेन्) **hens** कोंबडी : Once a little red **hen** found a grain of wheat. एकदा एका छोट्याशा लाल **कोंबडीला** गव्हाचा दाणा सापडला.

her (हऽ/हऽर्) **she** पहा. तिला, तिची इत्यादी : Can you help **her ?** तू **तिला** मदत करू शकशील का ? • The little girl found **her** doll. त्या छोट्या मुलीला **तिची** बाहुली सापडली. • Don't fight with **her**. **तिच्याशी** भांडू नको. • Give **her** a biscuit. **तिला** एक बिस्कीट दे.

इंग्रजीत लहान, मोठ्या कोणत्याही स्त्रीबद्दल बोलताना 'her' वापरतात. आदर दाखवण्यासाठी मराठीत जसे 'त्यांना' म्हणतात, तसे इंग्रजीत 'their' म्हणत नाहीत. अनेक स्त्रिया असतील तरच 'their' वापरतात.

here (हिअ/हिअर्) इथे. इकडे. या ठिकाणी : We live **here**. आम्ही **इथे** राहतो. • Come **here**. चल, **इकडे** ये.

herself (हऽसेल्फ्/हर्सेल्फ्) ती स्वतः, तिने स्वतः, तिला स्वतःला इत्यादी.

hey (हेऽ) आनंदाचा किंवा लक्ष वेधण्यासाठीचा उद्गार.

hi (हाय्) मित्र-मैत्रिणी भेटल्यावर/लक्ष वेधण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द.

hid (हिड्) **hide** पहा.

hide (हाइड्) **hides hiding hid hidden** १. लपणे : Let's **hide**. चला, आपण **लपू**. २. लपवणे : What are you **hiding** ? तू काय **लपवतो** आहेस ? • **hide-and-seek** (हाइड्न्सीक्) लपंडाव.

high (हाय्) १. उंच : How **high** is this hill ? ही टेकडी किती **उंच** आहे ? २. उंचावर. उंचावरील : The grapes were too **high**. The fox could not reach them. द्राक्षे फार **उंचावर** होती. कोल्ह्याला त्यांच्यापर्यंत पोचता येईना. • **higher** (हायऽ/हायर्) १. आणखी उंच. २. आणखी वर : The kite went **higher.** पतंग **आणखी वर** गेला.

hill (हिल्) **hills** टेकडी. लहान डोंगर : There was a temple on the **hill**. **टेकडीवर** एक देऊळ होते.

मराठीत आपण 'तो, त्याला, त्याचे' हे शब्द सर्वांसाठी वापरत नाही. आदराने बोलताना 'ते, त्यांना, त्यांचे' असे म्हणतो. इंग्रजीत मात्र कुठल्याही मुलाबद्दल/ माणसाबद्दल बोलताना 'he, him, his' हेच शब्द वापरतात. आदर दाखवण्याच्या पद्धती वेगळ्या आहेत.

him (हिम्) त्याला, त्याच्यावर इत्यादी : I'll drive **him** out of the hut. मी **त्याला** झोपडीतून बाहेर हाकलून लावतो. • Raju is my friend. I play with **him**. राजू माझा मित्र आहे. मी **त्याच्याबरोबर** खेळतो.

himself (हिम्सेल्फ्) तो स्वतः, त्याला स्वतःला, त्याच्या स्वतःसाठी इत्यादी. : He bought a pen for **himself**. त्याने **स्वतःसाठी** एक पेन विकत घेतले.

his (हिझ्) त्याचा : What's **his** name? **त्याचे** नाव काय आहे? • Raju's little sister took **his** top. राजूच्या छोट्या बहिणीने **त्याचा** भोवरा घेतला.

history (हिस्ट्रि) इतिहास : I like my **History** book. मला माझे **इतिहासाचे** पुस्तक आवडते.

hit (हिट्) **hits hitting hit** १. मारणे : The wicked man **hit** the dog with a stick. त्या दुष्ट माणसाने कुत्र्याला काठीने **मारले**. २. आपटणे. धडकणे : The wicked man slipped and **hit** his head on the wall. तो दुष्ट माणूस घसरला आणि त्याचे डोके भिंतीवर **आपटले**.

hoarding (हॉर्डिंग्/हॉर्र्डिंग्) **hoardings** रस्त्याच्या कडेला जाहिरातींसाठी लावलेली मोठी पाटी. फलक.

hockey (हॉकि) एक प्रकारचा मैदानी खेळ. हॉकी.

hoe (होऽ) **hoes** शेती किंवा बागकामाचे एक अवजार. कुदळ : The farmer uses a **hoe**. शेतकरी **कुदळ** वापरतो.

hold (होऽल्ड्) **holds holding held** धरणे. पकडणे. धरून ठेवणे : **Hold** the slate in your hand. पाटी तुमच्या हातात **धरा**.

hole (होऽल्) **holes** १. भोक : There was a **hole** in his pocket. त्याच्या खिशाला एक **भोक** होते. २. बीळ : Rabbits live in **holes**. ससे **बिळांत** राहतात. ३. खड्डा : The dog dug out a **hole**. कुत्र्याने एक **खड्डा** खोदला.

holiday (हॉलडेऽ/हॉलिडेऽ) **holidays** सुट्टीचा दिवस. सुट्टी : Sunday is a **holiday**. रविवार हा **सुट्टीचा दिवस** आहे.

hollow (हॉलोऽ) पोकळ : A pumpkin is **hollow**. भोपळा **पोकळ** असतो.

home (होऽम्) **homes** घर : He forgot his tiffin box at **home**. तो आपला डबा **घरी** विसरला.

homework (होऽम्वऽक्/होऽम्वर्क्) गृहपाठ. घरचा अभ्यास : Teacher gave us lots of **homework**. बाईंनी आम्हांला खूप **गृहपाठ** दिला.

honest (ऑनिस्ट्) प्रामाणिक. इमानी : He was an **honest** man. तो एक **प्रामाणिक** माणूस होता.

honey (हनि) मध : Bees gather **honey**. मधमाश्या **मध** गोळा करतात.

hook[१] (हुक्) **hooks** एखादी गोष्ट अडकवण्यासाठी किंवा पकडण्यासाठी आकडा. हूकः He picked up the floating bag with a **hook.** ती तरंगणारी पिशवी त्याने **आकड्याने** उचलली. • fish **hook** माशाचा **गळ**.

hook[२] (हुक्) **hooks hooking hooked** हूक लावणे : Can you **hook** your frock by yourself? तुला तुझ्या फ्रॉकचे **हूक** स्वतःचे स्वतः **लावता** येतात का ?

hop (हॉप्) **hops hopping hopped** १. टुणटुण उड्या मारत चालणे : Sparrows were **hopping** about in our yard. आमच्या अंगणात चिमण्या **टुणटुण** उड्या मारत इकडेतिकडे फिरत होत्या. २. एका पायावर उड्या मारत चालणे. लंगडी घालणे : Do you **hop** on your left foot or right foot? तू डाव्या पायाने लंगडी घालतोस की उजव्या ? • **hop** लंगडी.

hope (होऽप्) **hopes hoping hoped** आशा वाटणे. एखादी गोष्ट व्हावी किंवा असावी असे वाटणे : I **hope** it stops raining. पाऊस पडायचा थांबावा **असे वाटते**.

hopscotch (हॉप्स्कॉच्) ठिकरी. जमिनीवर चौकटी आखून त्यात उड्या मारण्याचा लहान मुलांचा एक खेळ.

horn (हॉऽन्/हॉर्न्) **horns** १. शिंग : Cows, buffaloes, sheep, goats, deer all have **horns**. गाई, म्हशी, मेंढ्या, शेळ्या, हरणे सर्वांना **शिंगे** असतात. २. मोटारीचा किंवा इतर वाहनांचा भोंगा. हॉर्न : The driver blew the **horn**. ड्रायव्हरने **भोंगा** वाजवला. ३. वाजवण्याचे शिंग : The farmer blows the **horn**. शेतकरी **शिंग** फुंकतो.

horrible (हॉरिबल्) भयंकर [illegible]क. भीतिदायक. भीती वाटावी असा. अगदी वाईट : It was a **horrible** accident. तो एक **भयानक** अपघात होता.

horse (हॉऽस्/हॉर्स्) **horses** घोडा : A **horse** is a strong animal. **घोडा** हा एक ताकदवान प्राणी आहे.

hospital (हॉस्पिट्ल्) **hospitals** जखमी, आजारी लोक जिथे राहून औषधोपचार घेतात ती जागा. इस्पितळ. दवाखाना.

hot (हॉट्) १. गरम : I like **hot** tea. मला **गरम** चहा आवडतो. २. तिखट : Is this vegetable too **hot**? ही भाजी खूप **तिखट** आहे का ?

hotel (होऽटेल्) **hotels** पैसे देऊन राहण्याची, जेवणाची सोय असणारी जागा. हॉटेल.

hour (आउअ/आउअर्/आवर्) **hours** तास : There are sixty minutes in an **hour**. एका **तासात** साठ मिनिटे असतात. • half an **hour** अर्धा **तास**.

house (हाउस्) **houses** घर. निवारा : Come over to my **house**. माझ्या **घरी** ये ना. • doll's **house** बाहुलीचे **घर**.

how (हाउ) १. कसे. कशा रीतीने : **How** do you come to school ? तुम्ही शाळेत **कसे** येता ? २. कसे काय : **How** do you feel ? तुला कसे काय वाटते आहे ? ३. खूप आश्चर्य, आनंद, दुःख वगैरे दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : **How** sad ! **अरेरे** ! • **How many** किती : **How many** sweets do you want ? तुला **किती** गोळ्या हव्या आहेत ? • **How much** १. किती. केवढे : **How much** oil do you need ? तुला **किती** तेल हवे आहे ? २. केवढ्याला. काय भाव : **How much** are the apples ? सफरचंदे **केवढ्याला** आहेत ?

Brainy's Box

हे कधी म्हणाल ?
How nice !
How sad !
How sweet !
How wonderful !

huge (ह्यूज्) प्रचंड. मोठा : The blue whale is a **huge** animal. निळा देवमासा हा एक **प्रचंड मोठा** प्राणी आहे.

hung (हंग्) **hang** पहा.

hungry (हंग्रि) भुकेलेला : The dog looks **hungry**. हा कुत्रा **भुकेलेला** दिसतो आहे.

hunt (हन्ट्) **hunts hunting hunted** शिकार करणे : The old lion could not **hunt**. म्हाताऱ्या सिंहाला **शिकार करता** येत नसे.

hurry[१] (हरि) घाई : They were in a **hurry**. ते **घाईत** होते.

hurry[२] (हरि) **hurries hurrying hurried** एखादी गोष्ट भरभर, घाईने करणे : **Hurry** up. **घाई** करा. Don't **hurry**. **घाई** करू नका.

hurt (हर्ट्/हर्ट्) **hurts hurting hurt** १. दुखवणे. जखम. इजा करणे : Don't pull his hair. You are **hurting** him. त्याचे केस ओढू नको. तू त्याला **दुखवतो** आहेस. २. शरीराच्या एखाद्या भागात दुखणे : My leg **hurts**. माझा पाय दुखतो आहे.

husband (हझ्बन्ड्) **husbands** नवरा. पती : She helped her **husband** in all the work. ती तिच्या **नवऱ्याला** सगळ्या कामांत मदत करत असे.

hush (हश्) शांत बसायला सांगण्यासाठी केलेला आवाज. श्श !

hut (हट्) **huts** झोपडी : The poor man lived in a **hut**. तो गरीब माणूस **झोपडीत** राहत असे.

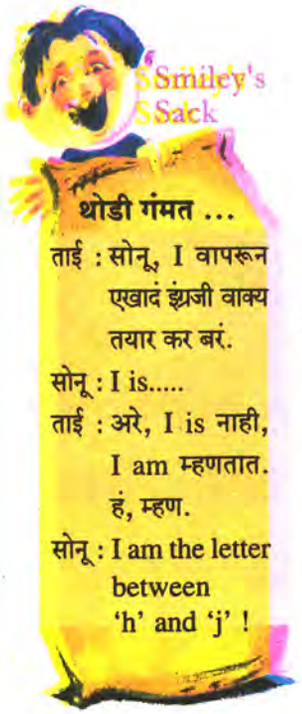

I (आय्) मी. मला : **I** am nine years old. **मी नऊ वर्षांची आहे.**
•**I** have a sister. **मला** एक बहीण आहे.
•**I** love ice-cream. **मला** आइस्क्रीम फार आवडते.

ice (आइस्) बर्फ : I don't want **ice** in the sugarcane juice. मला उसाच्या रसात **बर्फ** नको आहे.

ice-cream (आइस्क्रीम्) **ice-creams** आइस्क्रीम. दूध, मलई वगैरे गोठवून बनवलेला एक गोड पदार्थ : Do you like mango **ice-cream?** तुला आंब्याचे **आइस्क्रीम** आवडते का?

idea (आय्डिअ्) **ideas** कल्पना. युक्ती : That's a good **idea**. ही **कल्पना** छान आहे.

if (इफ्) असे असेल तर. असे झाले तर या अर्थाने वापरला जाणारा शब्द. जर. जर का : **If** the cat runs up the tree, I will bark at it. **जर का** मांजर झाडावर चढलं, **तर** मी त्याच्यावर भुंकीन. •What **if** I do this? मी असं केलं, **तर** काय होईल?

ill (इल्) आजारी : They all fell **ill**. ते सगळे **आजारी** पडले. •**illness** (इल्नस्) आजारपण.

imagine (इमॅजिन्) **imagines imagining imagined** कल्पना करणे. मनातल्या मनात वाटणे : **Imagine** you are driving a car. तुम्ही गाडी चालवत आहात अशी **कल्पना करा**.

important (इम्पॉर्ट्न्ट्/इम्पॉर्ट्न्ट्) महत्त्वाचे : The teacher had some **important** work to do. गुरुजींना काही **महत्त्वाचे** काम करायचे होते.

impossible (इम्पॉसिब्ल्) अशक्य : It is **impossible** to move this rock. हा खडक हलवणे **अशक्य** आहे.

in (इन्) १. आत. त्यामध्ये. त्यातील : There is a mouse **in that bag**. त्या **पिशवीत** एक उंदीर आहे. •There are fifty children **in our class**. आमच्या **वर्गात** पन्नास मुले आहेत. the man **in a green shirt हिरव्या शर्टातील** माणूस. •They were speaking **in English**. ते **इंग्रजीत** बोलत होते. २. त्या काळात. त्या काळामध्ये. तेवढ्या वेळात : Our school starts **in June**. आमची शाळा **जूनमध्ये** सुरू होते. •You have to solve this puzzle **in ten minutes**. हे कोडे तुम्ही **दहा मिनिटांत** सोडवायला हवे. •**in all** एकूण. How many girls and boys are there **in all**? तिथे मुले आणि मुली मिळून **एकूण** कितीजण आहेत?

incy wincy (इन्सिविन्सि) छोटासा : **incy wincy** spider. **छोटासा** कोळी.

information (इन्फमेऽशन्/इन्फर्मेऽशन्) माहिती.

injection (इन्जेक्शन्) **injections** अंगात टोचून द्यायचे औषध. इंजेक्शन : The doctor gave me an **injection**. डॉक्टरांनी मला **इंजेक्शन** दिले.

ink (इंक्) **inks** शाई : He uses an **ink** pen. तो **शाईचे** पेन वापरतो.

ink-pot (इंक्पॉट्) **ink-pots** शाईची बाटली. दौत : The **ink-pot** was empty. **शाईची दौत** रिकामी होती.

inner (इनऽ/इनर्) आतील. आतल्या बाजूचा : **inner** pages **आतली** पाने.

insect (इन्सेक्ट्) **insects** कीटक. किडा : Flies, ants, butterflies, bees, etc. are all **insects**. माश्या, मुंग्या, फुलपाखरे, मधमाश्या हे सारे **कीटकच** आहेत.

inside (इन्साइड्) १. आतली बाजू : The **inside** of this guava is pink. या पेरूची **आतली बाजू** गुलाबी आहे. २. आत. आतल्या बाजूला : He went **inside**. तो **आत** गेला.

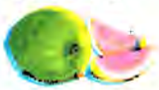

intelligent (इन्टेलिजन्ट्) हुशार. बुद्धिमान : Brainy is a very **intelligent** girl. ब्रेनी ही फार **बुद्धिमान** मुलगी आहे.

into (इन्टु) १. आतमध्ये : Come **into** the room. खोली**मध्ये** या. २. एखाद्या गोष्टीत होणारा बदल सांगताना वापरला जाणारा शब्द : Water changes **into** ice. पाण्याचा बर्फ होतो. • Cut the banana **into** pieces. केळे कापून त्याचे तुकडे करा.

introduce (इन्ट्रड्यूस्) **introduces introducing introduced** ओळख करून देणे : **Introduce** yourself. स्वतःची **ओळख करून द्या**.

iron[१] (आयन्/आयर्न्) **irons** १. लोखंड : **Iron** is a metal. **लोखंड** हा एक धातू आहे. २. इस्त्री : This **iron** is hot. ही **इस्त्री** गरम आहे.

iron[२] (आयन्/आयर्न्) **irons ironing ironed** इस्त्री करणे : He **ironed** all his clothes carefully. त्याने त्याच्या सगळ्या कपड्यांना नीट **इस्त्री केली**.

is (इझ्) **be** पहा. आहे : • She **is** tall. ती उंच **आहे**. • **Is** he at home? तो घरी **आहे** का? • The feather **is** flying away with the wind. ते पीस वाऱ्यावर उडून चालले **आहे**.

island (आयलन्ड्) **islands** बेट : पाण्याने वेढलेला प्रदेश.

it (इट्) १. एखाद्या गोष्टीचा पुन्हा उल्लेख करण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द. ते : My bag looks dirty. I'll wash **it**. माझी पिशवी मळकी दिसते आहे. मी **ती** धुणार आहे. २. काही प्रकारच्या वाक्यांची सुरवात करताना

वापरला जाणारा शब्द : **It's** raining. पाऊस पडतो आहे. • **It** was very hot. फार उकडत होते. • **its** (इट्स्) त्याचे (एखाद्या वस्तूचे, प्राण्याचे किंवा बाळाचे) : **Its** tail was short. **त्याची** शेपटी आखूड होती.

itself (इट्सेल्फ्) ते स्वतः, त्याचे स्वतःचे इत्यादी.

jacket (जॅकिट्) **jackets** आखूड, कमी लांबीचा कोट. जाकीट : He was wearing a red **jacket**. त्याने लाल **जाकीट** घातले होते.

'एखाद्या वस्तूचे, प्राण्याचे, त्याचे' अशा अर्थाने its वापरताना मधे ' हे चिन्ह देत नाहीत.
It's म्हणजे It is.

jaggery (जॅगरि) गूळ.

jail (जेऽल्) **jails** तुरुंग : People are sent to **jail** if they do wrong. लोकांनी काही वाईट केल्यास त्यांना **तुरुंगात** पाठवतात.

jam (जॅम्) **jams** १. मुरंबा. फळांचा पाक. जॅम : I like to eat bread with **jam**. मला ब्रेड/पावाबरोबर **मुरंबा** खायला आवडते. २. कोंडी : There was a traffic **jam** on the road. रस्त्यावर वाहतुकीची **कोंडी** झाली होती.

jar (जाऽ/जार्) **jars** बरणी : Take a glass **jar**. एक काचेची **बरणी** घ्या.

jeep (जीप्) **jeeps** खराब रस्त्यावरून जाऊ शकणारी एक प्रकारची मजबूत मोटारगाडी. जीप : We travelled in the mountains in a **jeep**. आम्ही डोंगरांमध्ये **जीपमधून** प्रवास केला.

jewel (जूअल्) **jewels** रत्न. हिरा, माणिक इत्यादी : There was a big **jewel** in the crown. मुकुटात एक मोठा **हिरा** होता.

jewellery (जूअल्रि) दागदागिने : The queen had a lot of **jewellery**. राणीकडे खूप **दागदागिने** होते.

इंग्रजीतल्या 'ज' चा उच्चार 'आजी' मधल्या 'ज' सारखा होतो. 'आजोबा' मधल्या 'ज' सारखा नाही.

job (जॉब्) **jobs** काम. नोकरी : What is his **job**? त्याचे **काम** काय आहे ?

join (जॉइन्) **joins joining joined** १. जोडणे : **Join** the dots. ठिपके **जोडा**. २. इतरांबरोबर एखादी गोष्ट करणे : He will **join** us for lunch. ते आपल्या**बरोबर** जेवण **करतील**.

joke (जोऽक्) **jokes** विनोद. चुटका : I know many **jokes**. मला खूप **विनोद** माहीत आहेत.

joker (जोऽकऽ/जोऽकर्) **jokers** विदूषक. विनोद करणारा : The **joker** makes us laugh. **विदूषक** आपल्याला हसवतो.

journey (जऽनि/जर्नि) **journeys** प्रवास. सफर : The **journey** up the hill was difficult. डोंगरावर जातानाचा **प्रवास** अवघड होता.

jowar (जोआर्) ज्वारी.

joy (जॉय्) आनंद. मजा : The children began to jump for **joy**. मुले **आनंदाने** उड्या मारू लागली.

jug (जग्) **jugs** चंबू. सुरई : Put the **jug** on the table. **सुरई** टेबलावर ठेव.

juice (जूस्) **juices** रस : Is this orange **juice** sour? हा संत्र्याचा **रस** आंबट आहे का?

juicy (जूसि) भरपूर रसाचा. रसाळ : Buy our fresh and **juicy** oranges. आमची ताजी **रसाळ** संत्री विकत घ्या.

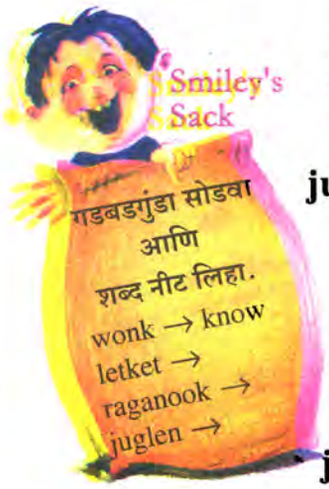

jumble (जम्बल्) **jumbles jumbling jumbled** कसेतरी एकत्र मिसळले जाणे. गडबडगुंडा होणे : The letters in these words are all **jumbled** up. या शब्दांतल्या सगळ्या अक्षरांचा **गडबडगुंडा झाला** आहे.

jump (जम्प्) **jumps jumping jumped** उडी मारणे : She **jumped** very high. तिने खूप उंच **उडी मारली**.

jungle (जंग्ल्) **jungles** वन. जंगल : A **jungle** is home to many animals. अनेक प्राण्यांना **जंगल** हेच घर आहे.

just (जस्ट्) १. एवढ्यात. इतक्यात. नुकताच : Jack **just** jumped down. जॅकने **नुकतीच** खाली उडी मारली. २. फक्त : I'll write **just** one more word. मी आणखी **फक्त** एकच शब्द लिहितो. ३. अगदी तेच किंवा तसेच : This is **just** what I need. मला **अगदी हीच** गोष्ट हवी होती.

k

kangaroo (कँगरू) **kangaroos** कांगारू : **Kangaroos** take long leaps. **कांगारू** मोठमोठ्या उड्या घेतात.

keep (कीप्) **keeps keeping kept** १. ठेवणे. ठेवून देणे : He **kept** the sack down. त्याने पोते खाली **ठेवले**. • **Keep** the charts in the cupboard. ते तक्ते कपाटात **ठेवून दे**. २. तसेच ठेवणे. राहणे : **Keep** the door closed. दार बंद **ठेवा**. • **Keep** your face clean. आपला चेहरा स्वच्छ **ठेवा**. • **Keep** quiet. गप्प रहा./शांत रहा. ३. एखादी गोष्ट करत राहणे : **Keep** walking. चालत **रहा**. ४. पाळणे : They **keep** goats. ते बकऱ्या **पाळतात**.

kettle (केट्ल्) **kettles** किटली. चहाचे भांडे : Pour some water in the **kettle**. **किटलीत** थोडे पाणी ओत.

key (की) **keys** किल्ली : Where are the **keys** to these cupboards? या कपाटांच्या **किल्ल्या** कुठे आहेत ?

kick (किक्) **kicks kicking kicked** लाथ मारणे : The donkey **kicked** the wolf hard. गाढवाने लांडग्याला जोरात **लाथ मारली**.

kill (किल्) **kills killing killed** ठार मारणे : She **killed** the cockroach with a broom. तिने केरसुणीने ते झुरळ **मारले**.

kilo (कीलोऽ) **kilos** किलोग्रॅम. किलो. वजनाचे परिमाण.

kilometre (किलॉमिटऽ/किलॉमिटर्) **kilometres** किलोमीटर. अंतर मोजायचे परिमाण.

kind[१] (काइन्ड्) दयाळू : He was a **kind** man. तो **दयाळू** माणूस होता.

kind[२] (काइन्ड्) **kinds** प्रकार. जात. तऱ्हा : There are many **kinds** of pulses. कडधान्यांचे खूप **प्रकार** आहेत.

king (किंग्) **kings** राजा : Once upon a time, there was a **king**. कोणे एके काळी एक **राजा** होता.

kingdom (किंग्डम्) **kingdoms** राज्य : The king gave the tailor half of his **kingdom**. राजाने आपले अर्धे **राज्य** शिंप्याला दिले.

kiss (किस्) **kisses kissing kissed** पापा घेणे : The little girl **kissed** her doll. त्या छोट्या मुलीने आपल्या बाहुलीचा **पापा घेतला**.

kitchen (किचिन्) **kitchens** स्वयंपाकघर :

Mother is in the **kitchen**. आई **स्वयंपाकघरात** आहे.

kite (काइट्) **kites** १. पतंग. वावडी : It is fun to fly **kites**. **पतंग** उडवायला मजा येते. २. घार.

kitten (किट्न्) **kittens** मांजराचे पिल्लू : We have two **kittens**. आमच्याकडे **मांजराची** दोन **पिल्ले** आहेत.

knee (नी) **knees** गुडघा : Touch your toes without bending your **knees**. **गुडघे** न वाकवता पायाच्या बोटांना हात लावा.

knew (न्यू) **know** पहा.

knife (नाइफ्) **knives** सुरा. सुरी. चाकू : Don't play with the **knife**. **चाकूशी** खेळू नको.

knit (निट्) **knits knitting knit** विणणे. विणकाम करणे : She was **knitting** a *shawl* for *Aaji*. ती आजीसाठी शाल **विणत** होती.

knives (नाइव्हझ्) **knife** पहा.

knock (नॉक्) **knocks knocking knocked** टकटक करणे : Who is **knocking** at the door? दारावर कोण **टकटक करतंय**?

knot (नॉट्) **knots** गाठ : Can you tie a **knot**? तुला **गाठ** बांधता येते का?

know (नोऽ) **knows knowing knew known** १. माहीत असणे : They **know** a magic word. त्यांना एक जादूचा **शब्द माहीत आहे**. I **know** her. मला ती **माहीत आहे**. (म्हणजेच मी तिला **ओळखतो**.)

२. समजणे : Now I **know** who makes the shoes. आता मला **समजले** हे जोडे कोण बनवते ते. ३. एखादी गोष्ट येत असणे : I **know** how to swim. मला पोहायला **येते**.

I

label[१] (लेऽब्ल्) **labels** एखाद्या वस्तूचे नाव, किंमत वगैरे दाखवण्यासाठी लावलेली चिठ्ठी. लेबल : He pasted a **label** on the box. त्याने त्या खोक्याला एक **चिठ्ठी** चिकटवली.

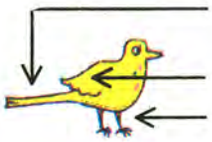

label[२] (लेऽब्ल्) **labels labelling labelled** एखाद्या वस्तूला अशी चिठ्ठी चिकटवणे किंवा नाव देणे : **Label** the picture. चित्राला **नावे द्या**.

lace (लेऽस्) **laces** जाळीदार नक्षीचे कापड किंवा अशा कापडाची पट्टी. लेस : Sonu's mother put a lovely **lace** on her frock. सोनूच्या आईने तिच्या फ्रॉकला एक सुंदरशी **लेस** लावली. • shoe **lace** बुटांचे **बंद** किंवा **नाडी**.

ladder (लॅडऽ/लॅडर्) **ladders** शिडी : The dog in the circus climbed up the **ladder**. सर्कशीतील कुत्रा **शिडीवर** चढला.

lady (लेऽडि) **ladies** स्त्रियांबद्दल आदराने वापरला जाणारा शब्द. महिला : These seats are for **ladies**. या जागा **महिलांसाठी** आहेत.

lake (लेऽक्) **lakes** तळे : There were many lotuses in the **lake**. **तळ्यात** खूप कमळे होती.

lamb (लॅम्) **lambs** कोकरू : Little **lambs**, little **lambs**, where do you sleep? छोट्या **कोकरांनो**, छोट्या **कोकरांनो**, तुम्ही कुठे झोपता ?

lamp (लॅम्प्) **lamps** दिवा : There was a glass **lamp** in the corner. कोपऱ्यात एक काचेचा **दिवा** होता.

Brainy's Box

एकेक अक्षर जोडून शब्द बनवा.

a

a ☐

a n ☐

☐ a n d

land[१] (लॅन्ड्) जमीन. भूमी : Some animals live on **land** and some in water. काही प्राणी **जमिनीवर** राहतात आणि काही पाण्यात राहतात. • He bought a piece of **land**. त्याने **जमिनीचा** तुकडा विकत घेतला.

land[२] (लॅन्ड्) **lands** देश. प्रदेश : This is fairy **land**. हा परीयांचा **देश** आहे.

lane (लेऽन्) **lanes** अरुंद रस्ता. बोळ. गल्ली : Mr Kale lives in the next **lane**. श्री. काळे पुढच्या **बोळात** राहतात.

language (लॅंग्विज्) **languages** भाषा : I know two **languages** – Marathi and English. मला दोन **भाषा** येतात – मराठी आणि इंग्रजी.

lantern (लॅन्टऽन्/लॅन्टर्न) **lanterns** कंदील : He took a **lantern** and a stick. त्याने एक **कंदील** आणि एक काठी घेतली. • **paper lantern** आकाशकंदील.

lap (लॅप्) मांडी : The baby was sleeping in her mother's **lap**. छोटे बाळ आईच्या **मांडीवर** झोपले होते.

large (लाऽज्/लार्ज्) मोठा : Her daughter gave her a **large** pumpkin. तिच्या मुलीने तिला एक **भलामोठा** भोपळा दिला. • **largest** (लार्जिस्ट्) सर्वांत मोठा.

गेल्या सोमवारी : last Monday
मागच्या आठवड्यात : last week
गेल्या महिन्यात : last month
मागच्या वर्षी : last year

last (लास्ट्) शेवटचा : 'Z' is the **last** letter of the alphabet. 'Z' हे वर्णमालेतील **शेवटचे** अक्षर आहे. • **at last** शेवटी : **At last**, they both fell down. **शेवटी** ते दोघेही खाली पडले.

late (लेऽट्) उशिरा : He got up **late**. तो **उशिरा** उठला. • I was **late**. मला **उशीर** झाला.

later (लेऽटऽ/लेऽटर्) नंतर. मग. थोड्या वेळाने : Do it **later**. ते **नंतर** कर.

lather (लाऽदऽ/लाऽदर्) साबणाचा फेस : Make a lot of **lather**. भरपूर **फेस** बनवा.

laugh (लाऽफ्) **laughs laughing laughed** हसणे. मोठ्याने हसणे : Don't **laugh**. **हसू** नका.

laughter (लाफ्टऽ/लाफ्टर्) हसू. हसणे : We heard the sound of their **laughter**. आम्ही त्यांच्या **हसण्याचा** आवाज ऐकला.

laundry (लॉऽन्ड्रि) **laundries** कपडे धुवून, इस्त्री करून मिळण्याची जागा. लॉन्ड्री : He took the clothes to the **laundry**. त्याने कपडे **लाँड्रीत** नेले. • **laundryman** (लॉऽन्ड्रिमन्) **laundrymen** लाँड्रीवाला. परीट. धोबी.

lay (लेऽ) **lie**[३] पहा.

lazy (लेऽझि) आळशी : **Lazy** Mary slept the whole day. **आळशी** मेरी दिवसभर झोपून राहिली.

leader (लीडऽ/लीडर्) **leaders** नायक. पुढारी. नेता : Choose a **leader** for your group. तुमच्या गटासाठी एक **नायक** निवडा.

leaf (लीफ्) **leaves** झाडाचे पान : **Leaves** of different trees have different shapes. वेगवेगळ्या झाडांच्या **पानांचे** आकार वेगवेगळे असतात.

leafy (लीफि) खूप पाने असणारे : Fresh **leafy vegetables**! ताज्या **पालेभाज्या**!

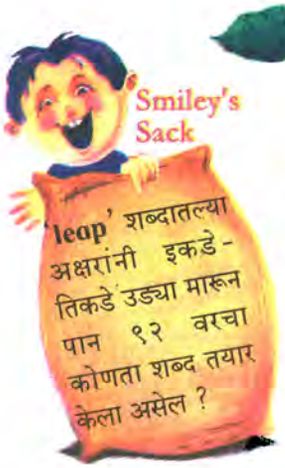

leap[१] (लीप्) **leaps leaping leaped/leapt** उंच किंवा लांब उडी मारणे. झेप घेणे : They **leapt** over the fence. त्यांनी कुंपणावरून पलीकडे **उडी मारली**.

leap[२] (लीप्) **leaps** मोठी उडी : The hare ran with long **leaps**. ससा **लांब लांब उड्या** मारत पळाला.

learn (लर्न्/लर्न्) **learns learning learned/learnt** शिकणे : My younger sister is **learning** to write. माझी छोटी बहीण लिहायला **शिकत** आहे.

least (लीस्ट्) सर्वांत कमी **at least** कमीत कमी : Write **at least** one sentence about it. त्याबद्दल **कमीत कमी** एक वाक्य लिहा.

leather (लेदऽ/लेदर्) चामडे : These purses are made of **leather**. या पर्सेस **चामड्याच्या** आहेत. (चामड्यापासून बनवलेल्या आहेत.)

leave[१] (लीव्ह्) **leaves leaving left** १. निघणे. निघून जाणे : This bus **leaves** at 6.30. ही बस ६.३० ला **निघते**. (म्हणजेच **सुटते**.) २. तसेच ठेवणे. तसेच किंवा तिथेच राहू देणे : He **left** his water bottle in school. तो आपली पाण्याची बाटली शाळेतच **ठेवून आला**. ३. शिल्लक ठेवणे. उरवणे. शिल्लक राहणे : **Leave** some chocolates for me. माझ्यासाठी थोडी चॉकलेटं **शिल्लक ठेवा**.

leave[२] (लीव्ह्) रजा : He is on **leave** today. आज तो **रजेवर** आहे.

leaves (लीव्हझ्) **leaf** पहा.

left[१] (लेफ्ट्) १. डावा : Show me your **left** hand. मला तुझा **डावा** हात दाखव. २. डावीकडे : Turn **left**. **डावीकडे** वळा. ३. डावी बाजू : Jump to your **left**. तुमच्या **डाव्या बाजूला** उडी मारा.

left[२] (लेफ्ट्) **leave**[१] पहा.

leg (लेग्) **legs** पाय : Jump on one **leg**. एका **पायावर** उडी मारा. A table has four **legs**. टेबलाला चार **पाय** असतात.

lemon (लेमन्) **lemons** लिंबू. लिंबाचे झाड : Do you like **lemon** pickle ? तुला **लिंबाचे** लोणचे आवडते का ?

lend (लेन्ड्) **lends lending lent** उसने देणे. तात्पुरते देणे : My friend **lent** me his crayons for the drawing class. माझ्या मित्राने त्याचे तेली खडू चित्रकलेच्या तासा**पुरते** मला **दिले**.

length (लेंग्थ्) लांबी : Measure the **length**. **लांबी** मोजा.

lent (लेन्ट्) **lend** पहा.

leopard (लेपड्/लेपर्ड्) **leopards** बिबट्या : Tigers have stripes and **leopards** have spots on their body. वाघाच्या अंगावर पट्टे असतात आणि **बिबट्याच्या** अंगावर ठिपके असतात.

less (लेस्) कमी. त्यापेक्षा कमी : Give me **less** rice. मला भात **कमी** दे.

कधी कधी 'let us' हे शब्द थोडक्यात 'let's' असेही लिहितात.

lesson (लेस्न्) **lessons** धडा. पाठ : There are twelve **lessons** in this book. या पुस्तकात बारा **धडे** आहेत.

let (लेट्) **lets letting let** एखादी गोष्ट होऊ देणे. करू देणे : **Let** me go. मला जाऊ **दे**. **Let** us run a race. आपण शर्यत **लावूया**.

letter (लेटऽ/लेटर्) **letters** १. अक्षर : 'X' is the last **letter** in ox, box and fox. Ox, box आणि fox या शब्दांतील शेवटचे **अक्षर** 'x' आहे. २. पत्र : I wrote a **letter** to my friend. मी माझ्या मित्राला **पत्र** लिहिले.

liar (लायऽ/लायर्/लाइअर्) **liars** खोटारडा. थापाड्या : 'You **liar**, I'll beat you up.' '**खोटारड्या**, तुला बदडून काढीन.'

library (लाय्ब्रिरि) **libraries** ग्रंथालय. वाचनालय : There are many story books in our **library**. आमच्या **ग्रंथालयात** गोष्टींची खूप पुस्तके आहेत.

lick (लिक्) **licks licking licked** चाटणे : The puppy **licked** his cheeks. कुत्र्याच्या पिल्लाने त्याचे गाल **चाटले**.

lid (लिड्) **lids** झाकण : Does this box have a tight **lid**? या पेटीचे **झाकण** घट्ट आहे का?

A good heart cannot lie.

चांगल्या मनाच्या माणसाला खोटं बोलता येत नाही.

lie[१] (लाय्) **lies lying lied** खोटे बोलणे. खोटे सांगणे : He is **lying**. तो **खोटं** बोलतोय.

lie[२] (लाय्) **lies** थाप. खोटे : Telling **lies**? **थापा** मारतोस?/ **खोटं** सांगतोस?

lie[३] (लाय्) **lies lying lay lain** १. आडवे होणे. पडलेले असणे : The book **was lying** on the table. पुस्तक टेबलावर **पडले होते**. २. एखाद्या ठिकाणी असणे. वसणे : Lonavala **lies** in the Sahyadri mountains. लोणावळा सह्याद्री पर्वतात **वसले आहे**.

life (लाइफ्) **lives** जीवन. आयुष्य. प्राण.

lift[१] (लिफ्ट्) **lifts lifting lifted** वर घेणे. उचलणे : **Lift** the left foot. डावे पाऊल **उचला**. **Lift** this bag. ही पिशवी **उचल**.

lift[२] (लिफ्ट्) **lifts** उंच इमारतीत वर-खाली जाण्यासाठी असणारा विजेचा पाळणा. लिफ्ट.

light[१] (लाइट्) प्रकाश. उजेड : The sun gives us **light**. सूर्य आपल्याला **प्रकाश** देतो. **lightning** (लाइट्निंग्) आभाळात चमकणारी वीज.

light[२] (लाइट्) **lights** प्रकाश देणारे साधन. दिवा : Put off the **light**. **दिवा** बंद करा.

light[३] (लाइट्) **lights lighting lit/lighted** पेटवणे. लावणे : **Light** the candle. मेणबत्ती **पेटव**. **lighter** ज्योत देणारे साधन. लायटर.

light[४] (लाइट्) हलका. कमी वजनाचा : That bag is heavy, but this bag is **light**. ती पिशवी जड आहे, पण ही पिशवी **हलकी** आहे.

like[१] (लाइक्) **likes liking liked** आवडणे : I **like** mangoes. मला आंबे **आवडतात**.

like[२] (लाइक्) त्यासारखा. तसा : My younger sister looks **like** me. माझी छोटी बहीण **माझ्यासारखी** दिसते. • **'What is** cotton **like**?' 'It's soft.' 'कापूस **कसा असतो**?' 'मऊ असतो.'

line[१] (लाइन्) **lines** १. रेषा. रेघ : Write on the blue **line**. निळ्या **रेघेवर** लिहा. २. ओळ. एका ओळीतील मजकूर : Read aloud each **line**. प्रत्येक **ओळ** मोठ्याने वाचा. • Make two **lines**. दोन **ओळी** करा.

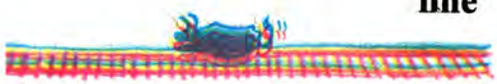

line[२] (लाइन्) **lines** आगगाडीचा मार्ग. रेल्वे लाइन : There was a buffalo on the **line**. **आगगाडीच्या मार्गावर** एक म्हैस होती.

line[३] (लाइन्) **lines lining lined** एखाद्या गोष्टीच्या कडेला ओळीने उभे राहणे : Children **lined** the street to see the elephants. हत्तींना पाहण्यासाठी मुले रस्त्याच्या **कडेला ओळीने उभी होती**.

lion (लायन्) **lions** सिंह : A **lion** is said to be the king of animals. **सिंहाला** प्राण्यांचा राजा म्हटले जाते.

lip (लिप्) **lips** ओठ : Keep a finger on your **lips**. **ओठांवर** बोट ठेवा.

liquid (लिक्विड्) **liquids** द्रवपदार्थ. पाण्यासारखा पातळ पदार्थ : Water and oil are both **liquids**. पाणी आणि तेल हे दोन्ही **द्रवपदार्थ** आहेत.

list[१] (लिस्ट्) **lists** यादी : Find the longest word in the **list**. **यादीतील** सर्वांत मोठा शब्द शोधा.

list[२] (लिस्ट्) **lists listing listed** यादी करणे : **List** the names of fruits given in this dictionary. या शब्दकोशात दिलेल्या फळांच्या नावांची **यादी करा**.

listen (लिस्न्) **listens listening listened** ऐकणे : **Listen** carefully and do as I say. नीट लक्ष देऊन **ऐका** आणि मी म्हणेन तसं करा.

lit (लिट्) **light**[३] पहा.

litre (लीटऽ/लीटर्) **litres** लीटर.

little (लिट्ल्) १. छोटा. छोटासा : He lived in a **little** hut. तो एका **छोट्याशा** झोपडीत राहायचा. २. वयाने लहान : I could not say 'r' when I was **little**. मी **लहान** असताना मला 'र' म्हणता यायचा नाही.

३. अगदी कमी. अगदी थोडा : There was **little** rice in the pot. भांड्यात **अगदीच थोडा** भात होता. • **a little** थोडे. थोडेसे : Speak **a little** louder. आणखी **थोडे** मोठ्याने बोला.

Brainy's Box

या डिक्शनरीतून 'एल्' अक्षराने सुरू होणाऱ्या 'living things' शोधा.

live (लिव्ह्) **lives living lived** १. राहणे : Where does he **live**? तो कुठे **राहतो**? २. जीवन जगणे. जिवंत असणे : We cannot **live** without food and water. आपण अन्नपाण्याशिवाय **जगू** शकत नाही. • **living** जिवंत. • **living thing** सजीव. • **living room** बैठकीची खोली.

lives (लाइव्हझ्) **life** पहा.

lizard (लिझ्ऽड्/लिझर्ड्) **lizards** पाल, सरडा इत्यादी : There was a **lizard** behind the pot in the garden. बागेतल्या कुंडीच्या मागे एक **सरडा** होता. • **house lizard** पाल.

lock[१] (लॉक्) **locks** कुलूप. टाळे : There was a big **lock** on the door. दरवाजाला मोठे **कुलूप** होते.

lock[२] (लॉक्) **locks locking locked** कुलूप लावणे. कुलूप घालणे : Have you **locked** the cupboard? तू कपाटाला **कुलूप लावलंस** का?

locket (लॉकिट्) **lockets** छोट्याशा पेटीसारखे गळ्यात घालायचे पदक. लॉकेट : Her grandmother gave her a golden **locket**. तिच्या आजीने तिला सोन्याचे **लॉकेट** दिले.

log (लॉग्) **logs** लाकडाचा ओंडका : Elephants can pick heavy **logs** with their trunks. हत्ती आपल्या सोंडेने जड जड **ओंडके** उचलू शकतात.

lonely (लोऽन्लि) एकटा. उदास. मित्रमैत्रिणी नसणारा : She felt **lonely** in the new school. नव्या शाळेत तिला **एकटे एकटे** वाटायचे.

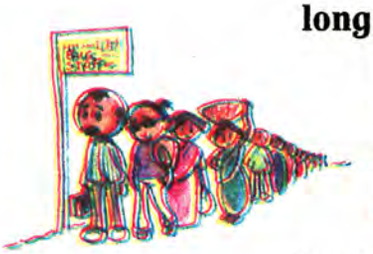

long (लॉंग्) १. लांब. दीर्घ. लांबीने मोठा : There was a **long** queue at the bus stop. बस स्टॉपवर **लांबलचक** रांग होती. • **longest** (लॉंगिस्ट्) सर्वांत जास्त लांब. २. 'किती वेळ', 'तेवढा सगळा वेळ' असे म्हणताना वापरला जाणारा शब्द : How **long** will you take? तुला किती **वेळ** लागेल? • He studied **all day long**. **सगळा दिवसभर** त्याने अभ्यास केला.

look (लुक्) **looks looking looked** १. पाहणे : **Look** at me. माझ्याकडे **पहा**. २. दिसणे : The teacher **looked** angry. बाई रागावलेल्या **दिसत होत्या**. • **look after** काळजी घेणे : You must **look after** your pets. तुम्ही पाळलेल्या प्राण्यांची तुम्हीच **काळजी घेतली** पाहिजे. • **look for** शोधणे : I am **looking for** an old woman. मी एका म्हातारीला **शोधतो** आहे.

loose (लूस्) १. सैल. ढगळ : I like to wear **loose** clothes. मला **सैल** कपडे घालायला आवडतात. २. सुटा. न बांधलेला : She gave us **loose** sheets of paper. तिने आम्हांला **सुटे** कागद दिले.

lorry (लॉरि) **lorries** मोठी मालवाहू मोटार गाडी. लॉरी : There were a hundred sacks in the **lorry**. **लॉरीत** शंभर पोती होती.

lose (लूझ्) **loses losing lost** १. हरवणे : Raju **lost** his new *chappals*. राजूने आपल्या नवीन चपला **हरवल्या**. २. हरणे. पराभूत होणे : We **lost** the match. आम्ही सामना **हरलो**.

lost (लॉस्ट्) **lose पहा.**

lot (लॉट्) **lots** खूप. पुष्कळ : We had a **lot** of fun. आम्ही **खूप** मज्जा केली. • She gave us **lots** of books. तिने आम्हांला **खूप** पुस्तके दिली.

lotus (लोऽटस्) **lotuses** कमळ : The **lotus** closed its petals at night. रात्री **कमळाने** आपल्या पाकळ्या मिटल्या.

loud (लाउड्) आवाजाचे वर्णन करताना वापरला जाणारा शब्द. जोराचा. मोठा : We heard a **loud** noise. आम्हांला **मोठा** आवाज ऐकू आला. • **louder** (लाउड्ऽ/लाउडर्) आणखी मोठ्याने. आणखी जोरात.

loudly (लाउड्लि) मोठ्याने. जोरात : She was speaking very **loudly**. ती फारच **मोठ्याने** बोलत होती.

love (ल्व्ह्) **loves loving loved** प्रेम करणे. खूप खूप आवडणे : A mother **loves** all her children. आई आपल्या सगळ्या मुलांवर **प्रेम करते.**

lovely (ल्व्हलि) सुरेख. सुंदर. मस्त : What **lovely** butterflies ! किती **सुंदर** फुलपाखरे !

low (लोऽ) १. जमिनीलगतचा. बसका. फार उंच/वर नसलेला : They jumped easily over the **low** fence. **जमिनीलगतच्या** त्या कुंपणावरून त्यांनी सहज उडी मारली. २. कमी : We got this book at a **low** price. आम्हांला हे पुस्तक **कमी** किमतीत मिळाले. ३. (आवाजाबद्दल बोलताना) हळू : Speak in a **low** voice. **हळू** आवाजात बोल.

luck (लक्) नशीब. भाग्य : His **luck** changed after that day. त्या दिवसानंतर त्याचे **नशीब** पालटले. • **good luck** • **best of luck** शुभेच्छा देताना वापरले जाणारे शब्द.

luckily (लकिलि) सुदैवाने. नशिबाने : He fell down. But **luckily** he fell on a mattress. तो खाली पडला, पण **सुदैवाने** तो गादीवर पडला.

lucky (लकि) सुदैवी. नशीबवान. भाग्यवान : Some **lucky** people never have accidents. काही काही **नशीबवान** लोकांना कधीच अपघात होत नाहीत.

lump (लम्प्) **lumps** गोळा. ढेकूळ. डिखळ : The cats found a **lump** of butter. दोन मांजरांना लोण्याचा एक **गोळा** सापडला.

lunch (लन्च्) दुपारचे जेवण : When do you have your **lunch**? तुम्ही तुमचे **दुपारचे जेवण** कधी घेता?

lying (लाइंग्) **lie**[१], **lie**[३] पहा.

machine (मशीन्) **machines** यंत्र. मशीन : There are big **machines** in a factory. कारखान्यात मोठमोठी **यंत्रे** असतात. • **sewing machine** शिवण यंत्र. शिलाई यंत्र • **washing machine** धुलाई यंत्र.

mad (मॅड्) वेडा : Are you **mad**? तू **वेडी** आहेस का?

Madam (मॅड्म्) शिक्षिका किंवा वडीलधाऱ्या स्त्रियांना आदराने 'मॅडम' म्हटले जाते.

made (मेऽड्) **make** पहा.

magic (मॅजिक्) जादू. जादूचा : He turned the boy into a rabbit by **magic**. त्याने **जादूने** त्या मुलाचा ससा केला. • It must be a **magic** fish. हा नक्कीच **जादूचा** मासा असला पाहिजे. • **magic trick** जादूची करामत.

magician (मजिश्न्) **magicians** जादूगार : The **magician** showed us how to do magic tricks. **जादूगाराने** आम्हांला जादूच्या करामती कशा करतात ते दाखवले.

main (मेऽन्) मुख्य. प्रमुख : This is the **main** gate. हे **मुख्य** प्रवेशद्वार आहे.

make (मेऽक्) **makes making made** १. तयार करणे. करणे. बनवणे : I **made** this card myself. हे कार्ड मी स्वत: **तयार केले**. • I'll **make** two parts of this butter. मी या लोण्याचे दोन भाग **करतो**. २. करायला लावणे. करवणे : You always **make** me laugh. तू नेहमी मला हसायला **लावतोस**.

Mama (ममा) आई. ममा (मुले आईला ममा म्हणतात.)

man (मॅन्) **men** माणूस : Do you know that **man**? त्या **माणसाला** तू ओळखतोस का?

manage (मॅनिज्) **manages managing managed** सांभाळणे. हाताळणे. देखरेख, व्यवस्था पाहणे : The teacher told me to **manage** the

class for some time. बाईंनी मला थोडा वेळ वर्ग **सांभाळायला** सांगितले.

mango (मँगोऽ) **mangoes** आंबा : Raju and his sister sat down to eat **mangoes**. राजू आणि त्याची बहीण **आंबे** खायला बसले.

many (मेनि) पुष्कळ. अनेक : There were **many** animals in the zoo. प्राणिसंग्रहालयामध्ये **अनेक** प्राणी होते.

map (मॅप्) **maps** नकाशा : There is a **map** of Maharashtra in our classroom. आमच्या वर्गात महाराष्ट्राचा **नकाशा** आहे.

marble (माऽब्ल्/मार्ब्ल्) **marbles** गोटी : He had collected many **marbles**. त्याने खूप **गोट्या** जमा केल्या होत्या. • **marble** संगमरवर

margin (माऽजिन्/मार्जिन्) **margins** समास : Write today's date in the **margin**. **समासामध्ये** आजची तारीख लिहा.

marigold (मॅरिगोऽल्ड्) झेंडू : He decorated his bike with **marigold** flowers. त्याने **झेंडूच्या** फुलांनी आपली सायकल सजवली.

mark[१] (माऽक्/मार्क्) **marks** १. खूण. चिन्ह : She made a tick **mark** in the box. ☑ तिने चौकटीत बरोबरची **खूण** केली. २. परीक्षेत मिळालेले गुण. मार्क : He got good **marks** in the test. त्याला चाचणीत चांगले **गुण** मिळाले.

mark[२] (माऽक्/मार्क्) **marks marking marked** खूण करणे : The teacher **marked** her notebook and kept it away. बाईंनी तिच्या वहीवर **खूण करून** ती बाजूला ठेवली.

market (माऽकिट्/मार्किट्) **markets** बाजार. मार्केट : We go to the **market** on Sunday. आम्ही रविवारी **बाजारात** जातो.

marry (मॅरि) **marries marrying married** लग्न करणे. लग्न लावणे : The princess did not want to **marry**. राजकन्येला **लग्न करायचे** नव्हते. • **marriage** (मॅरिज्) लग्न. विवाह.

Mars (माऽझ्/मार्झ्) मंगळ ग्रह.

master (मास्टऽ/मास्टर्) **masters** धनी. विशेषत: एखाद्या प्राण्याचा मालक : The horse loved its **master**. घोड्याचे आपल्या **मालकावर** प्रेम होते.

mat (मॅट्) **mats** चटई. सतरंजी : He spread the **mat**. त्याने **चटई** अंथरली.

match[१] (मॅच्) **matches matching matched** जुळवणे. जोडी लावणे : **Match** the words. शब्दांच्या **जोड्या लावा**.

match[२] (मॅच्) **matches** १. सामना. मॅच : Gaurav and his team won the **match**. गौरव आणि त्याच्या संघाने **सामना** जिंकला. २. आगकाडी. काडी : Strike a **match**. **काडी** पेटव.

matchbox (मॅच्बॉक्स्) **matchboxes** काडेपेटी. आगपेटी : Put the **matchboxes** away. **काडेपेट्या** ठेवून दे.

mathematics (मॅथ्मॅटिक्स्) गणित : Sonali likes **mathematics** best. सोनालीला सगळ्यांत जास्त **गणित** आवडते.

matter (मॅटऽ/मॅटर्) **matters** करण्यासारखी/सांगण्यासारखी गोष्ट. • What's the **matter** with you? तुला काय झाले आहे ?/तुला काय होते आहे ?

mattress (मॅट्रस्) **mattresses** गादी : The **mattress** is thick and soft. **गादी** जाड आणि मऊ आहे.

may (मेऽ) **might** १. काय होऊ शकेल/घडू शकेल ते सांगताना वापरला जाणारा शब्द : The teacher **may tell** us a story today. आज **एखादेवेळी** गुरुजी आपल्याला गोष्ट **सांगतील**. २. परवानगी विचारताना किंवा देताना वापरला जाणारा शब्द : **May** I come in, Sir ? सर, मी आत येऊ का ?

me (मि, जोर देऊन म्हटल्यास मी) **I** पहा. मला, माझ्यापेक्षा इत्यादी : Give it to **me**. ते **मला** दे. • She is taller than **me**. ती **माझ्यापेक्षा** उंच आहे.

meadow (मेडोऽ) **meadows** कुरण : He took the sheep to the **meadow**. तो मेंढ्यांना **कुरणात** घेऊन गेला.

meal (मील्) **meals** जेवण. जेवणातील पदार्थ : Time for taking **meals** ! **जेवणाची/जेवायची** वेळ झाली.

mean (मीन्) **means meaning meant** १. अर्थ असणे : What does this word **mean**? या शब्दाचा **अर्थ** काय आहे? २. एखादी गोष्ट करायचे/म्हणायचे मनात असणे : And I **mean** everyone. आणि 'प्रत्येकजण' असंच मला **म्हणायचं आहे**.

Brainy's Box

या वाक्यांचे अर्थ ओळखा !

- The man on my **left** just **left**.
- The **rest** of them want to **rest**.
- He **returned** the **return** tickets.
- **Stick** the **sticks** together.

meaning (मीनिंग्) **meanings** अर्थ : Guess the **meaning** of these words. या शब्दांचे **अर्थ** ओळखा.

meaningful (मीनिंग्फुल्) अर्थपूर्ण. अर्थ असणारा : Use the given words and make up **meaningful** sentences. दिलेले शब्द वापरा आणि **अर्थपूर्ण** वाक्ये तयार करा.

measure (मे झऽ/मे झर्) **measures measuring measured** माप घेणे. मोजणे : **Measure** the length of the room. खोलीची लांबी **मोजा**. • **measure** (मे झऽ/मे झर्) **measures** माप.

medal (मेड्ल्) **medals** पदक : Amina won a gold **medal** in drawing. अमिनाला चित्रकलेमध्ये सुवर्ण**पदक** मिळाले.

medicine (मेड्सिन्) **medicines** औषध : I don't like this **medicine**. मला हे **औषध** आवडत नाही.

meet (मीट्) **meets meeting met** १. भेटणे : On the way, she **met** a wolf. रस्त्यात तिला एक लांडगा **भेटला**. २. भागवणे : How do they **meet** their needs? ते आपल्या गरजा कशा **भागवतात** ?

melon (मेलन्) **melons** खरबूज. एक प्रकारचे फळ.

melt (मेल्ट्) **melts melting melted** वितळणे : The butter began to **melt**. लोणी **वितळायला** लागले.

memory (मेमरि) **memories** स्मरणशक्ती : He has a good **memory**. त्याची **स्मरणशक्ती** चांगली आहे.
• **memory** games **स्मरणशक्तीचे** खेळ.

men (मेन्) **man** पहा.

meow (मीआउ/मीआव्) मांजराच्या ओरडण्याचा आवाज. म्याव म्याव.

merrily (मेरलि) आनंदाने. मजेत : Children were playing **merrily** in the garden. मुले बागेमध्ये **आनंदाने** खेळत होती.

merry (मेरि) आनंदी. आनंदाचा. मौजमजेचा : **Merry** Christmas ! ख्रिसमसच्या वेळी शुभेच्छा देताना म्हटले जाणारे शब्द.

merry-making (मेरिमेऽकिंग्) आनंदोत्सव. मौजमजा : There's **merry-making** on the farm. मळ्यात **आनंद** साजरा करत आहेत.

message (मेसिज्) **messages** निरोप. संदेश : Take this **message** to your mother. हा **निरोप** तुझ्या आईला पोचव.

met (मेट्) **meet** पहा.

metal (मेट्ल्) **metals** धातू. उदाहरणार्थ, लोखंड, चांदी.

metre (मीटऽ/मीटर्) **metres** मीटर : She bought 6 **metres** of cloth. तिने सहा **मीटर** कापड खरेदी केले.

mew (म्यू) **mews mewing mewed** मांजराचे म्याव म्याव करणे.

miaow (मिआउ/मिआव्) मांजराच्या ओरडण्याचा आवाज.

mice (माइस्) **mouse** पहा.

middle (मिड्ल्) मधला : Underline the **middle** letter. **मधले** अक्षर अधोरेखित करा.

घड्याळ लावून एक मिनिट भाज्या आणि त्यांची नावे पहा. मग डिक्शनरी बंद करून पहा त्यातले किती शब्द लिहिता येतात ते !

vegetables

cabbage

cauliflower

carrot

chilli

potato

radish

tomato

इकडे बघा. मी मदत करतोय.

vege s

cab e

cauli

rot

c i

ato

ra

to o

might (माइट्) काय होऊ शकेल, करता येईल, केले असेल, झाले असेल अशा गोष्टी सांगताना वापरला जाणारा शब्द : He **might** have forgotten it. तो **एखादे वेळी** ते विसरला असेल. **may** पहा.

milk[१] (मिल्क्) दूध : She drinks two glasses of **milk** every day. ती दररोज दोन ग्लास **दूध** पिते.

milk teeth म्हणजे दुधाचे दात. लहान मुलांचे दुधाचे दात पडून जातात आणि कायमचे दात येतात.

milk[२] (मिल्क्) **milks milking milked** दूध काढणे. धार काढणे : He **milks** the cows every day. तो दररोज गाईच्या **धारा काढतो**.

mill (मिल्) **mills** गिरणी. कारखाना : The **mill** was closed. **गिरणी** बंद होती. • **paper mill** कागद कारखाना. • **rice mill** भात गिरणी. • **flour mill** पिठाची गिरणी किंवा चक्की.

mime (माइम्) मूकाभिनय करणे. न बोलता हातवारे करून, अभिनयातून एखादी गोष्ट दाखवणे : • **mime-time** मूकाभिनयाचा खेळ.

mind[१] (माइन्ड्) **minds** मन : Guess the fruit I have in **mind**. माझ्या **मनातले** फळ ओळखा.

mind[२] (माइन्ड्) **minds minding minded** १. हरकत असणे. त्रास वाटणे. वाईट वाटणे. (विशेषत: प्रश्न विचारताना किंवा विनंती करताना वापरला जाणारा शब्द) : Do you **mind** if I open the window? मी ही खिडकी उघडली तर तुझी काही **हरकत आहे** का? • I **don't mind**. माझी काही **हरकत नाही**. २. नीट लक्ष देणे. सांभाळणे. लक्ष ठेवणे : **Mind** your head. आपलं डोकं **सांभाळा**. (नाहीतर आपटेल.)

mine (माइन्) माझा. माझ्या मालकीचा : This pencil is **mine**. ही पेन्सिल **माझी** आहे.

minute (मिनिट्) **minutes** मिनिट : I can do this in ten **minutes**. मी हे दहा **मिनिटांत** करू शकेन.

mirror (मिरऽ/मिरर्) **mirrors** आरसा : He looked in the **mirror**. त्याने **आरशात** पाहिले.

Miss[१] (मिस्) १. कुमारी : **Miss** Deepa Deshmukh. **कुमारी** दीपा देशमुख. २. शिक्षिका, स्त्रिया, विशेषत: मुली किंवा तरुण स्त्रिया यांच्याशी आदराने बोलताना वापरला जाणारा शब्द : Good morning, **Miss**.

miss[२] (मिस्) **misses missing missed** १. हुकणे. चुकणे. न मिळणे : We **missed** the bus. आमची बस **चुकली**. २. एखादी गोष्ट/व्यक्ती समोर नसताना तिची आठवण येणे, ती असावी असे वाटणे : Teacher, we will **miss** you next year. बाई, आम्हांला पुढच्या वर्षी तुमची **आठवण येईल**.

• **missing**. हरवलेला, राहिलेला, गळलेला. • Find the **missing** letters. **राहिलेली/गळालेली** अक्षरे शोधा.

mistake (मिस्टेऽक्) **mistakes** चूक : We all make **mistakes**. आपण सर्वजण **चुका** करत असतो.

Mister (मिस्टऽ/मिस्टर) **Mr** श्रीयुत : **Mr** Avinash Pawar. **श्री**. अविनाश पवार. • **Mrs** (मिसिझ) श्रीमती : **Mrs** Uma Pawar. **श्रीमती** उमा पवार.

mitten (मिट्न्) **mittens** एक प्रकारचा हातमोजा. मिट्न.

mix (मिक्स्) **mixes mixing mixed** मिसळणे. एकत्र करणे : He **mixed** the chilli powder and salt. त्याने तिखट आणि मीठ **एकत्र मिसळले**. • The cards have all got **mixed** up. ही सगळी कार्डे **मिसळली** गेली आहेत (**एकत्र** झाली आहेत.) • **mixture** (मिक्स्चऽ/मिक्स्चर्) मिश्रण.

mobile (मोऽबाइल्) **mobiles** वाऱ्याबरोबर सहज हालणारी चित्रे असणारी शोभेची वस्तू. तरंगचित्र. चिमणाळे : The teacher showed us how to make a **mobile**. गुरुजींनी आम्हांला **तरंगचित्र** कसे तयार करतात, ते दाखवले. • **mobile phone** फिरता फोन. मोबाइल. भ्रमणध्वनी.

modern (मॉडऽन/मॉडर्न्) आधुनिक. नवीन पद्धतीचा : Young girls like **modern** dresses. तरुण मुलींना **नवीन पद्धतीचे** कपडे आवडतात.

money (मनि) पैसा : We will save up our **money** and buy a new doll. आपण आपले **पैसे** वाचवू व एक नवीन बाहुली विकत घेऊ.

mongoose (मॉंगूस्) **mongooses** मुंगूस : A **mongoose** can kill a snake. **मुंगूस** सापाला मारू शकते.

monkey (मंकि) **monkeys** माकड किंवा वानर : **Monkeys** were swinging on trees. **माकडे** झाडांवर झोके घेत होती.

month (मन्थ्) **months** महिना : There are twelve **months** in a year. एका वर्षात बारा **महिने** असतात.

moo (मू) **moos mooing mooed** हंबरणे : Cows **moo**. गाई **हंबरतात**.

mood (मूड्) **moods** मनातील भावना. लहर. मूड : He was in a **happy mood**. तो **आनंदात** होता.

moon (मून्) **moons** चंद्र : The **moon** and stars come out by night. **चंद्र** व तारे रात्रीच्या वेळी बाहेर येतात/(दिसतात). • **moonlight** चंद्रप्रकाश. चांदणे. • **full moon** पूर्ण चंद्र. पौर्णिमेचा चंद्र.

more (मॉऽ/मॉऽर्/मोअर्) १. आणखी. अजून : Walk two **more** steps. **आणखी** दोन पावले चाल. २. त्याहून अधिक. त्याहून जास्त : He was **more** frightened than his sister. तो त्याच्या **बहिणीपेक्षा जास्त** घाबरला होता.

'त्याहून जास्त' या अर्थाने 'more' शब्द वापरण्याऐवजी काही काही शब्दांच्या नंतर -er जोडतात. उदाहरणार्थ, small : छोटा, smaller : आणखी छोटा.

morning (मॉऽनिंग्/मॉर्निंग्) **mornings** सकाळ : Every **morning** he went for a walk. दररोज **सकाळी** ते फिरायला जायचे.

mosque (मॉस्क्) **mosques** मशीद.

mosquito (मॉस्कीटोऽ) **mosquitoes** डास : **Mosquitoes** bite people. **डास** माणसांना चावतात.

most (मोऽस्ट्) १. जास्तीत जास्त. सर्वांत जास्त : She helped the **most**. तिने **सर्वांत जास्त** मदत केली. २. सर्वांहून जास्त. सर्वांपेक्षा अधिक : Who is the **most** intelligent ? **सर्वांपेक्षा जास्त** बुद्धिमान कोण आहे ?

mother (मदऽ/मदर्) **mothers** आई : Baby sleeps close to her **mother**. बाळ आपल्या **आईच्या** जवळ झोपते. • Raju helps his **mother** in the kitchen. राजू स्वयंपाकघरात **आईला** मदत करतो. • **mother tongue** मातृभाषा. Marathi is my **mother tongue**. माझी **मातृभाषा** मराठी आहे.

'सर्वांत जास्त' या अर्थाने 'most' शब्द वापरण्याऐवजी काही शब्दांच्या नंतर -est जोडतात. उदा., smallest : सर्वांत छोटा.

motherland (मदऽलॅन्ड्/मदर्लॅन्ड्) मातृभूमी : India is my **motherland**. भारत ही माझी **मातृभूमी** आहे.

motor (मोऽटऽ/मोऽटर्) **motors** मोटार. एखादे यंत्र चालवण्यासाठी त्यात बसवलेले साधन : This pump needs a new **motor**. या पंपाला नवीन **मोटार** बसवायला हवी आहे. • **motor car** मोटार गाडी.

• **motor cycle** मोटार सायकल.

mountain (माउन्टिन्/माउन्टन्) **mountains** पर्वत : There were clouds near the top of the **mountain**. **पर्वताच्या** माथ्याजवळ ढग होते.

mouse (माउस्) **mice** उंदीर : The lion caught the **mouse**. सिंहाने त्या **उंदराला** पकडले.

close closer closest

moustache (मुस्टाश्) मिश्या : The giant had a thick **moustache**. राक्षसाला जाडजूड **मिश्या** होत्या.

happy happier happiest

mouth (माउथ्) **mouths** तोंड : There was sugar in Johnny's **mouth**. जॉनीच्या **तोंडात** साखर होती.

sad sadder saddest

move (मूव्ह्) **moves moving moved** १. हलणे. हालचाल करणे : A stone cannot **move**. दगडाला **हालचाल करता** येत नाही.

२. हलवणे : The elephant can **move** its trunk in many different ways. हत्ती आपली सोंड खूप वेगवेगळ्या प्रकारे **हलवू** शकतो. • Who **moved** this chair ? ही खुर्ची कोणी **हलवली**?

much (मच्) खूप. फार. पुष्कळ : He liked *jilebis* very **much**. त्याला जिलब्या **फार** आवडायच्या.

mud (मड्) चिखल : Their hands and feet were covered with **mud**. त्यांचे हातपाय **चिखलाने** माखले होते.

mug (मग्) **mugs** उभट आकाराचा मोठा कप. मग : The **mug** fell on the floor and broke. **मग** फरशीवर पडला आणि फुटला.

Mummy (मम्मि) आई. मम्मी (मुले आईला ममी म्हणतात.)

munch (मन्च्) **munches munching munched** चावून चावून खाणे. खात बसणे : The hare **munched** on the vegetables. ससा भाज्या **खात बसला**.

mushroom (मश्रुम्) **mushrooms** अळंबी. भूछत्र : Some **mushrooms** have an umbrella shape. काही **अळंब्यांचा** आकार छत्रीसारखा असतो.

music (म्यूझिक्) संगीत. गायन, वाद्यवादन किंवा दोन्ही : Our **music** teacher has taught us many songs. आमच्या **संगीताच्या** गुरुजींनी आम्हांला खूप गाणी शिकवली आहेत.

must (मस्ट्) एखादी गोष्ट केलीच पाहिजे, व्हायलाच हवी किंवा असलीच पाहिजे असे सांगण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : We **must find out**. आपण हे **शोधून काढलंच पाहिजे**. • They **must go**. त्यांनी **जायलाच हवे**. • It **must be** a magic fish. हा **नक्कीच** जादूचा मासा **असला पाहिजे**.

my (माय्) माझा : Where is **my** shirt ? **माझा** शर्ट कुठे आहे? • I play with **my** friends. मी **माझ्या** मित्रमैत्रिणींबरोबर खेळते.

myself (माय्सेल्फ्) मी स्वतः, मला स्वतःला इत्यादी. : I made it **myself**. हे मी **स्वतःचे स्वतः** बनवले.

n

nail (नेऽल्) **nails** १. नख : She was cutting her **nails**. ती आपली **नखे** कापत होती. २. खिळा : She struck the **nail** with a hammer. तिने **खिळ्यावर** हातोडा मारला.

name[१] (नेऽम्) **names** नाव : What's your **name** ? तुझे **नाव** काय आहे?

name[२] (नेऽम्) **names naming named** १. नाव सांगणे : Can you **name** the trees in this garden? या बागेतील झाडांची **नावे** तुम्हांला

सांगता येतील का? २. नाव देणे. नाव ठेवणे : Have they **named** the baby? त्यांनी बाळाचे **नाव ठेवले** का?

nap (नॅप्) **naps** मधेच थोडा वेळ घेतलेली झोप. डुलकी : I'll take a little **nap**. मी एक **डुलकी** घेतो.

या दोन पानांत दिसणाऱ्या कोणत्या गोष्टी nature मधील आहेत आणि कोणत्या नाहीत, ते सांगा.

narrow (नॅरोऽ) अरुंद : The roads in villages are **narrow**. खेड्यातील रस्ते **अरुंद** असतात.

nature (नेऽचऽ/नेऽचर्) १. निसर्ग. सृष्टी : Plastic is made by man. It is not found in **nature**. प्लॅस्टिक माणसाने बनवले आहे. ते **निसर्गात** आढळत नाही. • **natural** (नॅच्रल्) नैसर्गिक. निसर्गात तयार झालेले. २. स्वभाव. मूळ प्रवृत्ती : The queen was kind by **nature**. राणी दयाळू **स्वभावाची** होती.

naughty (नॉऽटि) खोडकर. खट्याळ : Some **naughty** boys were throwing stones at the tree. काही **खट्याळ** मुले झाडावर दगड मारत होती.

near (निअ/निअर्) जवळ. शेजारी : Draw a star **near the moon**. **चंद्राजवळ** एक चांदणी काढ. • There is a shop **near the school**. **शाळेशेजारी** एक दुकान आहे. • My house is **near**. माझे घर **जवळच** आहे. • Christmas is **near**. ख्रिसमस **जवळ** आला.

nearby (निअबाय्/निअर्बाय्) जवळ. आसपास. तिथेच : A mouse was playing **nearby**. तिथे **जवळच** एक उंदीर खेळत होता.

एखादी गोष्ट करण्याची गरज नाही असे सांगण्यासाठी **need not** म्हटले जाते.

• You **need not** shout. ओरडायची गरज नाही.

• She **need not** go. ती गेली नाही तरी चालेल.

neat (नीट्) नीटनेटका. टापटिपीचा. नीट. व्यवस्थित : Her dress was **neat**. तिचे कपडे **नीटनेटके** होते.

neck (नेक्) **necks** मान : The giraffe has a long **neck**. जिराफाची **मान** लांब असते. • **necklace** (नेक्लस्) गळ्यातील हार.

need[1] (नीड्) **needs** गरज : There is no **need** to shout. ओरडायची **गरज** नाही. (म्हणजेच ओरडू नको.)

need[2] (नीड्) **needs needing needed** गरज असणे. एखादी गोष्ट हवी असणे : I **need** your help. मला तुझी मदत **हवी आहे**. • He **needs** money. त्याला पैशाची **गरज आहे**.

needle (नीड्ल्) **needles** सुई : Give me a **needle** and thread. मला **सुई** आणि दोरा दे.

needlewoman (नीड्ल्वुमन्) **needlewomen** उत्तम शिवणकाम करणारी, त्यात कलाकुसर करता येणारी बाई.

neighbour (नेऽबऽ/नेऽबर्) **neighbours** शेजारी राहणारा. शेजारी : Our **neighbours** have a lovely garden. आमच्या **शेजाऱ्यांची** बाग फार सुंदर आहे.

nephew (नेफ्यू/नेव्ह्यू) **nephews** भाचा किंवा पुतण्या.

nest (नेस्ट्) **nests** घरटे : Birds build a **nest** for their young ones. पक्षी आपल्या पिलांसाठी **घरटे** बांधतात.

net (नेट्) **nets** जाळे. जाळी : The fisherman spread his **net**. कोळ्याने आपले **जाळे** पसरले.

n-e-w-s

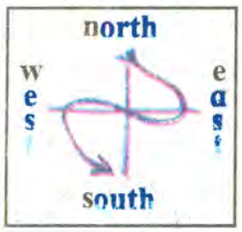

never (नेव्हऽ/नेव्हर्) कधीही नाही. कधीच नाही : I shall **never** forget this song. मी हे गाणे **कधीही** विसरणार **नाही**.

new (न्यू) नवीन : Each one of you must tell a **new** word. तुमच्यापैकी प्रत्येकाने **नवीन** शब्द सांगितला पाहिजे.

news (न्यूझ्) बातमी. बातम्या : My father listens to the **news** on television. माझे बाबा टीव्हीवरच्या **बातम्या** ऐकतात.

newspaper (न्यूस्पेऽपऽ/न्यूझ्पेऽपऽ/न्यूझ्पेऽपर्) **newspapers** वर्तमानपत्र. वृत्तपत्र : Which **newspaper** do you read? तुम्ही कोणते **वर्तमानपत्र** वाचता?

next Monday : पुढच्या सोमवारी.
next week : पुढच्या आठवड्यात
next month : पुढच्या महिन्यात
next year : पुढच्या वर्षी

next (नेक्स्ट्) १. यानंतर येणारा. पुढचा : We have a test **next** week. **पुढच्या** आठवड्यात आमची चाचणी आहे. २. लागून असणारा. शेजारचा : Seeta is sitting **next** to Geeta. सीता गीताच्या **शेजारी** बसली आहे. ३. पुढे. नंतर : What happened **next**? **पुढे** काय झाले?

nib (निब्) **nibs** नीब. पेन किंवा लेखणीचे धातूचे टोक : The **nib** of my pen is broken. माझ्या पेनाचे **नीब** तुटले आहे.

nibble (निब्ल्) **nibbles nibbling nibbled** कुरतडणे : The mouse **nibbled** at the ropes. उंदराने दोर **कुरतडले**.

nice (नाइस्) छान. सुरेख : She had a **nice** doll. तिच्याकडे एक **सुरेख** बाहुली होती.

Brainy's Box

रात्री दिसणाऱ्या किंवा उपयोगी पडणाऱ्या कमीत कमी पाच गोष्टी डिक्शनरीतून शोधून काढा.

niece (नीस्) **nieces** भाची किंवा पुतणी.

night (नाइट्) **nights** रात्र : It's dark at **night**. **रात्री** अंधार असतो.

no (नोऽ) १. नाही : 'Do you like tea?' **'No'**. 'तुला चहा आवडतो का?' **'नाही'**. २. एखादी गोष्ट चालणार नाही असे सांगण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : **No** talking. बोलायचे **नाही**./ बडबड **बंद**. ३. एकही नाही. अजिबात नाही. थोडेसुद्धा नाही : There

were no birds on the tree. झाडावर एकही पक्षी **नव्हता**. • There **was no** tea in the kettle. किटलीत चहा **नव्हता**. • **No** one likes him. तो कुणालाच आवडत **नाही**. ४. एखाद्या गोष्टीच्या विरुद्ध किंवा उलट अर्थ दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : This king is **no** good. हा राजा चांगला **नाही**. • Oh, **no**! अरेरे! (असे व्हायला नको होते.)

nobody (नोऽबडि/नोऽबॉडि) कोणी नाही. एकही नाही : **Nobody** could answer that question. **कोणालाही** त्या प्रश्नाचे उत्तर देता आले **नाही**.

noise (नॉइझ्) **noises** गोंगाट. गडबड. त्रासदायक आवाज : There was a lot of **noise**. तिथे खूप **गोंगाट** होता.

noisy (नॉइझि) गोंगाट करणारा. गोंगाट, गडबड असलेला : This is a **noisy** class. हा **गोंगाट करणारा** वर्ग आहे. • A market is a **noisy** place. बाजार म्हणजे **गोंगाटाची** जागा.

noon (नून्) मध्यान्ह. बरोबर दुपारी बाराची वेळ : She came at **noon**. ती **दुपारी बारा वाजता** आली.

nor (नॉऽ/नॉऽर्) हे नाही आणि तेही नाही असे सांगताना वापरला जाणारा शब्द : I did not cry, **nor** did I shout. मी रडलो नाही. **ओरडलोही नाही**.

north (नॉऽथ्/नॉर्थ्) उत्तर दिशा : The arrow in the map shows the **north**. नकाशातला बाण **उत्तर दिशा** दाखवतो.

nose (नोऽझ्) **noses** नाक : We saw a joker with a long **nose**. आम्ही लांब **नाकाचा** विदूषक पाहिला.

not (नॉट्) नाही, नको हे सांगण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : I am **not** angry. मी रागावलेलो **नाही**. • Do **not** forget. विसरू **नको**. • **Not** now. आता **नको**.

note (नोऽट्) **notes** १. नोट : She found a ten *rupee* **note**. तिला एक १० रुपयांची **नोट** सापडली. २. चिठ्ठी : I sent a **note** to my friend. मी माझ्या मित्राला एक **चिठ्ठी** पाठवली.

notebook (नोऽट्बुक्) **notebooks** वही : Write these words in your **notebook**. हे शब्द तुझ्या **वहीत** लिही.

nothing (नथिंग्) काही नाही : There was **nothing** in the box. खोक्यात **काहीच** नव्हते.

now (नाव्/नाउ) आता. सध्या : Can we play **now**? **आता** आम्ही खेळू का?

number[१] (नम्बऽ/नम्बर्) **numbers** १. संख्या : Count and write the **number**. मोजा आणि **संख्या** लिहा. २. क्रमांक.

number[२] (नम्ब्ऽ/नम्बर्) **numbers numbering numbered** क्रमांक देणे. नंबर घालणे : **Number** the pictures. चित्रांना **क्रमांक** द्या.

nurse (नऽस्/नर्स्) **nurses** दवाखान्यात डॉक्टरांना मदत करणारी आणि आजारी माणसांची देखभाल करणारी व्यक्ती. परिचारिका. नर्स : The **nurse** helped her to sit up. **नर्सबाईंनी** तिला उठवून बसवले.

nut (नट्) **nuts** कठीण कवचाचे फळ किंवा बी : Squirrels can eat **nuts** easily. खारींना **कठीण कवचाची फळे** सहज खाता येतात.

O

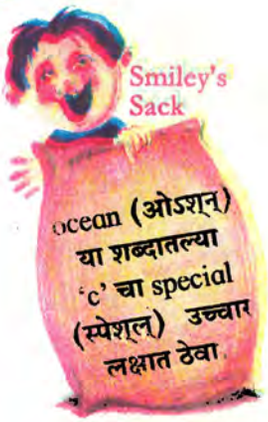

object (ऑब्जिक्ट्) **objects** वस्तू : Read the word and find the **object**. शब्द वाचा आणि ती **वस्तू** शोधा.

occur (अकऽ/अकऽर्) **occurs occurring occurred** आढळणे. दिसून येणे. असणे : How many times does the word 'the' **occur** on this page ? या पानावर 'the' हा शब्द किती वेळा **आढळतो** ?

ocean (ओऽशन्) **oceans** महासागर : Today, we read a passage about the bottom of the **ocean**. आज आम्ही **महासागराच्या** तळाबद्दलचा एक उतारा वाचला.

o'clock(अक्लॉक्) घड्याळातील वेळ सांगताना वापरला जाणारा शब्द. वाजता : It's **five o'clock**. **पाच वाजले** आहेत.

but	cut	hut
put		nut

odd (ऑड्) विचित्र. चमत्कारिक. वेगळाच : We heard an **odd** noise. आम्हांला एक **चमत्कारिक** आवाज ऐकू आला. • **the odd man out/ odd one out**. गटात न बसणारा किंवा न जुळणारा. राहिलेला.

of (अव्ह्, जोर देऊन म्हटल्यास ऑव्ह्) १. एखादी गोष्ट कोणाची/कशाची आहे हे सांगण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : What is the name **of your school** ? तुझ्या **शाळेचे** नाव काय आहे ? • piece **of paper कागदाचा** तुकडा. • lump **of butter लोण्याचा** गोळा. • sounds **of birds पक्ष्यांचे** आवाज. • days **of the week आठवड्याचे** दिवस. • captain **of a team संघाचा** नायक. • **spoonful of** sugar **चमचाभर** साखर.

off (ऑफ्) १. आधीच्या जागेवरून दूर, खाली किंवा बाजूला : They ran **off**. ते तिथून **दूर** पळून गेले. • He fell **off the tree**. तो **झाडावरून खाली** पडला. २. कपडे, चपला, टोपी इत्यादी काढले असे दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : She is **taking off** her sweater. ती स्वेटर **काढते** आहे. ३. बंद. रद्द : Put **off** the light. दिवा **बंद** कर. ४. सुटी किंवा रजा दाखवणारा शब्द : I took a day **off** from work. मी कामावरून एक दिवस **सुट्टी** घेतली. • **off** period **ऑफ** तास. रिकामा तास.

office (ऑफिस्) **offices** कचेरी. कार्यालय. ऑफिस : She works in a big **office**. ती एका मोठ्या **ऑफिसात** काम करते.

oh (ओऽ) (आनंद, आश्चर्य, दुःख वगैरे दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द.) अरे !

oil (ऑइल्) **oils** तेल : We get **oil** from groundnut, coconut, sunflower and many other seeds. आपल्याला शेंगदाणा, नारळ, सूर्यफूल आणि इतर अनेक बियांपासून **तेल** मिळते.

OK/Okay (ओऽकेऽ) एखाद्या गोष्टीला होकार देताना ठीक आहे, चालेल अशा अर्थाने वापरला जाणारा शब्द : **Ok,** you may go now. **ठीक आहे,** तू आता जाऊ शकतोस.

old (ओऽल्ड्) १. म्हातारा. वृद्ध : The king had become very **old**. राजा खूप **म्हातारा** झाला होता. २. जुना. पूर्वीचा : Even then the little girl loved the **old** doll best. तरीसुद्धा त्या छोट्या मुलीला **जुनी** बाहुलीच सगळ्यांत जास्त आवडायची. ३. वय सांगताना वापरला जाणारा शब्द : I am eight years **old**. मी आठ **वर्षांची** आहे.

Old is gold.
जुनं ते सोनं.

on (ऑन्) १. त्यावर : Put the book **on the table**. पुस्तक **टेबलावर** ठेव. २. कोणत्या दिवशी, कधी ते सांगण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : We have a test **on Monday**. **सोमवारी** आमची चाचणी आहे. ३. सुरू. चालू : Put the fan **on**. पंखा **चालू** कर. ४. एखादी गोष्ट तशीच चालू आहे हे दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : They went **on**. ते **तसेच पुढे** गेले. ५. त्याविषयी. त्यासंबंधी : I read a book **on wild animals**. मी **जंगलात राहणाऱ्या प्राण्यांविषयीचे** एक पुस्तक वाचले.

once (व्हन्स्) १. पूर्वी. एके काळी. मागे एकदा : **Once** there was a young tailor. **एके काळी** एक तरुण शिंपी होता. २. एकदा. एक वेळा :

Throw the ball, clap **once** and catch the ball.
चेंडू फेक, **एकदा** टाळी वाजव आणि चेंडू झेल.

• **at once** ताबडतोब.

one (व्हन्) १. एक : The clock struck **one**. घड्याळात **एक** वाजला. • Jump on **one** leg. **एका** पायावर उडी मार. २. एखादा : **One** should write his own name correctly. **एखाद्याने** त्याचे स्वतःचे नाव अचूकपणे लिहायला हवे.

onion (अन्यन्) **onions** कांदा : Put the **onions** in the basket. **कांदे** टोपलीत ठेव.

only (ओऽन्लि) फक्त. तेवढाच : On Saturday, we have **only two** classes. शनिवारी आम्हांला **दोनच** तास असतात.

onto (ऑन्टु) एखाद्या गोष्टीवर. त्या दिशेने : He threw the ball **onto** the table. त्याने तो बॉल टेबलावर टाकला.

open[१] (ओऽप्न्) **opens opening opened** उघडणे : **Open** your eyes. डोळे **उघड.** • He **opened** the door. त्याने दार **उघडले.**

open[२] (ओऽप्न्) बंद नसलेला. उघडा. मोकळा : an **open** box. **उघडी** पेटी. • Her eyes were **open.** तिचे डोळे **उघडे** होते.

or (ऑऽ/ऑऽर्) १. की. किंवा. (दोन किंवा अधिक गोष्टींपैकी कोणती ते विचारताना/सांगताना वापरला जाणारा शब्द.) : Are they sweet **or** sour? ती गोड आहेत **की** आंबट? • Would you like tea, coffee **or** milk? चहा, कॉफी **किंवा** दूध यांपैकी काय घेणार? २. यांपैकी कोणतीही गोष्ट नाही हे सांगताना वापरला जाणारा शब्द : You cannot jump **or** run. उडी मारायची नाही **आणि** पळायचंही नाही. ३. नाहीतर : Give it back to her **or** she will start crying. ते तिला परत देऊन टाक **नाहीतर** ती रडायला लागेल.

orange[१] (ऑरिन्ज्/ऑरन्ज्) **oranges** संत्रे : Nagpur **oranges** are sweet and juicy. नागपूरची **संत्री** गोड आणि रसाळ असतात.

orange[२] (ऑरिन्ज्/ऑरन्ज्) केशरी. नारिंगी रंगाचा : Raju put the ginger in the pocket of his **orange** jacket. राजूने त्याच्या **केशरी** जाकिटाच्या खिशात आले ठेवले.

order[१] (ऑऽडऽ/ऑर्डर्) १. क्रम : Write the numbers in the correct **order**. संख्या योग्य त्या **क्रमाने** लिहा. २. चांगली व्यवस्था : The teacher was putting things in **order**. बाई सगळ्या गोष्टी **व्यवस्थित** आवरून ठेवत होत्या.

order[२] (ऑऽडऽ/ऑर्डर्) **orders** हुकूम. आज्ञा : It is the king's **order**. ही राजाची **आज्ञा** आहे.

order[३] (ऑऽडऽ/ऑर्डर्) **orders ordering ordered** हुकूम देणे. आज्ञा करणे : The king **ordered** all his soldiers to stop. राजाने त्याच्या सगळ्या सैनिकांना थांबण्याचा **हुकूम दिला.**

ostrich (ऑस्ट्रिच्) **ostriches** शहामृग.

other (अ॒दऽ/अ॒दर्) **others** याखेरीज इतर. आणखी : Name **other** animals that have horns : शिंगे असणाऱ्या **आणखी** काही प्राण्यांची नावे सांगा. • **the other** : दुसरा : Where's the **other** sock? **दुसरा** मोजा कुठे आहे?

our (आऽ/आर्/आवर्) आमचा : This is **our** school. ही **आमची** शाळा आहे.

ourselves (आऽसेल्व्हझ्/आवसेल्व्हझ्) आपण स्वतः, आपल्याला स्वतःला इत्यादी : We will have to do it **ourselves.** हे **आपल्याला स्वतःलाच** करावे लागेल.

out (आउट्) बाहेर : Take **out** your books. पुस्तके **बाहेर** काढा.

outside (आउट्साइड्) बाहेरील बाजूला. बाहेर. बाहेरच्या बाजूने : Leave your shoes **outside**. बूटचपला **बाहेर** ठेवा.

oven (अ॒व्हन्) **ovens** भट्टी : She took the cake out of the **oven**. तिने केक **भट्टीतून** बाहेर काढला.

over (ओऽव्हऽ/ओऽव्हर्) वरच्या बाजूला. वरून. वर : Hold the umbrella **over** your head. छत्री तुझ्या डोक्यावर धर. • He jumped **over** the hole. त्याने त्या खड्ड्यावरून **पलीकडे** उडी मारली.

owl (आउल्) **owls** घुबड.

own[१] (ओऽन्) **owns owning owned** एखादी गोष्ट एखाद्याच्या मालकीची असणे : He **owns** a big house. त्याच्या **मालकीचे** एक मोठे घर **आहे**.

own[२] (ओऽन्) स्वतःचा : Write your **own** messages. तुमचे **स्वतःचे** संदेश लिहा.

ox (ऑक्स्) **oxen** शेतीच्या तसेच इतर कामांना उपयोगी पडणारा बैल : He takes care of his **oxen**. तो आपल्या **बैलांची** काळजी घेतो.

pack[१] (पॅक्) **packs** १. गठ्ठा : a **pack** of books. पुस्तकांचा **गठ्ठा**. २. कळप : a **pack** of wolves. लांडग्यांचा **कळप**.

pack[२] (पॅक्) **packs packing packed** खोक्यात, पेटीत वगैरे सामान भरणे. सामानाची बांधाबांध करणे : **Pack** your bags. आपल्या बॅगा **भरा**. • **Pack** a soap and brush with your clothes. आपल्या कपड्यांबरोबर एक साबण आणि ब्रशही **भरा**.

packet (पॅकिट्) **packets** पुडा. पुठ्ठ्याचे/कागदाचे छोटे, चपटे पाकीट. • a **packet** of biscuits. बिस्किटांचा **पुडा**.

pad (पॅड्) **pads** १. आधाराची फळी किंवा पुठ्ठा. पॅड. २. बॅटिंग करताना लागू नये म्हणून पायाला बांधायची मऊ गादी. पॅड.

page (पेऽज्) **pages** पुस्तकाचे/वहीचे पान. पृष्ठ : Turn to a new **page**. नवीन **पान** काढा/उघडा.

paid (पेऽड्) [pay पहा.]

pail (पेऽल्) **pails** बादली. (हा शब्द फारसा वापरला जात नाही.)

pain (पेऽन्) **pains** वेदना. कळ. दुखणे : I have a **pain** in my stomach. माझ्या पोटात **दुखते** आहे. • **painful** दुखणारा. वेदनाकारक.

paint[१] (पेऽन्ट्) **paints** रंगवण्याचा रंग : The **paint** is wet. **रंग** ओला आहे.

paint[२] (पेऽन्ट्) **paints painting painted** रंगवणे : She **painted** the flowers pink. तिने फुलांना गुलाबी **रंग दिला.**
• **painting** (पेऽन्टिंग्) **paintings** रंगवलेले चित्र. तैलचित्र.

painter (पेऽन्टऽ/पेऽन्टर्) **painters** १. रंग लावणारा. रंगारी : The **painter** prepared the paint. **रंगाऱ्याने** रंग तयार केला. २. चित्रकार.

pair (पेअ/पेअर्) **pairs** जोडी : Form **pairs**. **जोड्या** करा. • Match the **pairs**. **जोड्या** लावा.

palace (पॅलस्/पॅलिस्) **palaces** राजवाडा : The mouse went to the king's **palace**. उंदीर राजाच्या **राजवाड्याकडे** गेला.

pale (पेऽल्) फिका. फिकट. निस्तेज : She chose a **pale** blue dress. तिने **फिकट** निळा ड्रेस पसंत केला.

pan (पॅन्) **pans** तवा, कढई यांसारखे पसरट भांडे : Pour some oil into the **pan**. **कढईत** थोडे तेल ओत.

pants (पॅन्ट्स्) १. चड्डी : You should wash your **pants** yourself. आपली **चड्डी** आपण स्वत:च धुवायला हवी. २. पँट. विजार : He ironed his **pants**. त्याने आपल्या **पँटला** इस्त्री केली.

Papa (पपा) वडील. पपा. (मुले वडिलांना 'पपा' म्हणतात.)

papaya (पपाइअ/पपाय) **papayas** पपई.

paper (पेऽपऽ/पेऽपर्) **papers** कागद : We write on **paper**. आपण **कागदावर** लिहितो. • **paper** boats **कागदी** होड्या

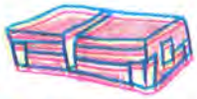

parcel (पाऽस्ल्/पार्स्ल्) **parcels** पार्सल. पोस्टाने किंवा इतर मार्गाने दुसरीकडे पाठवण्यासाठी व्यवस्थित बांधून तयार केलेले पाकीट किंवा गठ्ठा.

Brainy's Box

पार्कमध्ये फिरताना दिसणाऱ्या गोष्टींसाठी डिक्शनरीतून शब्द शोधा.

parent (पेअरन्ट्) **parents** आई किंवा वडील. Do you help your **parents**? तू आपल्या **आईवडिलांना** मदत करतोस का? • **parents** आईवडील.

park[१] (पाऽक्/पार्क्) **parks** उद्यान. बाग. वनविहारासाठी खास तयार केलेली जागा : They liked to walk around in the **park**. त्यांना **बागेत** फिरायला आवडत असे.

park[२] (पाऽक्/पार्क्) **parks parking parked** एखाद्या ठिकाणी विशेषत: गाडी, स्कूटर असे वाहन लावणे किंवा थोडा वेळ ठेवणे : No **parking**. येथे **वाहने लावू नयेत.**

parrot (पॅरट्) **parrots** पोपट : **Parrots** can copy the sounds of other birds. **पोपटांना** इतर पक्ष्यांच्या आवाजाची नक्कल करता येते.

part (पाऽट्/पार्ट्) **parts** १. तुकडा. भाग : He cut the apple into two **parts**. त्याने सफरचंद कापून त्याचे दोन **भाग** केले. २. यंत्राच्या/वस्तूच्या निरनिराळ्या भागांपैकी एक भाग. ३. वनस्पतींचा किंवा प्राण्यांचा अवयव. ४. भूमिका. काम.

party (पाऽटि/पार्टि) **parties** मेजवानी. पार्टी : There was a **party** at the palace. राजवाड्यात **मेजवानी** होती. • Let's have a **party.** आपण **पार्टी** करूया.

pass (पास्) **passes passing passed** १. जवळून किंवा शेजारून पुढे जाणे : We **passed** a lake on the way. वाटेत एका **तळ्याशेजारून** आम्ही पुढे गेलो. २. उत्तीर्ण होणे. पास होणे : *Tai* **passed** the tenth standard last year. गेल्या वर्षी ताई दहावी **पास** झाली. ३. दिवस, वेळ वगैरे जाणे. घालवणे : Some days **passed**. काही दिवस **गेले.** • How do you **pass** the time? तुम्ही वेळ कसा **घालवता**? ४. एकाने दुसऱ्याला देणे. दुसऱ्याच्या हातात देणे : **Pass** me that jug of water. ती पाण्याची सुरई इकडे मला **दे.**

passage (पॅसिज्) **passages** १. कशाच्या तरी मधून जाणारा रस्ता. पॅसेज. २. (पुस्तकातील) उतारा : Find the words in the **passage**. हे शब्द **उताऱ्यामध्ये** शोधा.

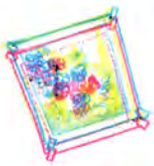

paste (पेऽस्ट्) **pastes pasting pasted** एखादी गोष्ट कशावर तरी चिकटवणे : The teacher **pasted** the big card on the wall of the classroom. बाईंनी ते भलेमोठे कार्ड वर्गाच्या भिंतीवर **चिकटवले.**

pat (पॅट्) **pats patting patted** थापणे. थोपटणे : I **patted** the big dog on his head. मी त्या मोठ्या कुत्र्याला डोक्यावर **थोपटले.**

patch (पॅच्) **patches** १. ठिगळ. फाटलेल्या किंवा तुटलेल्या जागी जोड म्हणून लावलेला तुकडा : There were many **patches** on his coat. त्याच्या कोटाला खूप **ठिगळे** लावली होती. २. जमिनीचा किंवा शेताचा एक तुकडा : The hare came to a carrot **patch**. **शेताच्या एका भागात** गाजरे लावली होती, तिथे ससा आला.

patient (पेऽशन्ट्) patients रोगी. आजारी व्यक्ती. पेशंट : The **patients** were waiting for the doctor. **आजारी माणसे** डॉक्टरांची वाट पहात होती.

pattern (पॅट्न्) patterns १. एखाद्या गोष्टीवरील नक्षी. चित्राकृती : a **pattern** of flowers. फुलांची **नक्षी**. २. नमुना : You can make other sentences on this **pattern**. या **नमुन्यावरून** तुम्ही आणखी वाक्ये तयार करू शकता.

paw (पॉऽ) paws पंजा : The lion caught the mouse in its **paw**. सिंहाने उंदराला आपल्या **पंजात** पकडले.

pay (पेऽ) pays paying paid पैसे देणे : **Pay** the bill. बिलाचे **पैसे द्या**. He **paid** five hundred *rupees* to the shopkeeper. त्याने दुकानदाराला पाचशे **रुपये दिले**.

pea (पी) peas मटार. वाटाणा : I helped mother to shell the **peas**. मी आईला **मटार** सोलायला मदत केली.

peace (पीस्) शांतता. शांती : People want **peace**, not war. लोकांना **शांतता** हवी आहे, युद्ध नाही.

peacock (पीकॉक्) peacocks मोर : A **peacock** has beautiful feathers. **मोराची** पिसे फार सुंदर असतात.

peanut (पीनट्) peanuts | अर्थ आणि वापर **groundnut** प्रमाणे. |

peel[१] (पील्) peels peeling peeled साल काढणे. सोलणे : **Peel** a banana. एका केळ्याचे **साल काढ**.

peel[२] (पील्) peels साल : Put the **peel** in the dustbin. ते **साल** केराच्या टोपलीत टाक.

peep (पीप्) peeps peeping peeped डोकावणे. गुपचूप किंवा हळूच पाहणे : Someone was **peeping** through the window. खिडकीतून कोणीतरी **डोकावून** पाहत होते.

pen (पेन्) pens लेखणी. पेन : There's no ink in my **pen**. माझ्या **पेनात** शाई नाही.

pencil (पेन्स्ल्) pencils पेन्सिल : He was sharpening his **pencil**. तो **पेन्सिलीला** टोक करत होता. slate **pencil**. पाटीवरची **पेन्सिल**.

penguin (पेंग्विन्) penguins थंड प्रदेशात समुद्राजवळ राहणारा एक पक्षी. पेंग्विन : A **penguin** cannot fly but it can swim. **पेंग्विनला** उडता येत नाही, पण पोहता येते.

people (पीप्ल्) लोक : Many **people** had gathered there. तिथे अनेक **लोक** जमले होते.

perfect (पऽफिक्ट् /पर्फेक्ट्) परिपूर्ण. संपूर्ण, बिनचूक आणि उत्तम. जसा असायला हवा, अगदी तसाच : His answer was **perfect**. त्याचे उत्तर **अगदी असायला हवे तसेच** होते.

person (पऽसन्/पर्सन्) **persons** व्यक्ती : The **person** standing at the gate is my uncle. त्या फाटकापाशी उभी असलेली **व्यक्ती** म्हणजे माझे काका आहेत.

pet (पेट्) **pets** घरात पाळलेला आवडता प्राणी : This is our **pet** dog. हा आम्ही **पाळलेला आमचा आवडता** कुत्रा आहे.

petal (पेट्ल्) **petals** पाकळी : Let me collect these rose **petals**. गुलाबाच्या या **पाकळ्या** मला गोळा करू दे.

petrol (पेट्रल्) पेट्रोल. • **petrol pump** गाडीत पेट्रोल भरून मिळण्याची जागा. पेट्रोल पंप.

नेहमीच्या लिहिण्या-बोलण्यात photograph ऐवजी photo हा छोटा शब्दही वापरतात.
photo (फोऽटोऽ)
photos

phone (फोऽन्) **phones** फोन. टेलिफोन. दूरध्वनी : The **phone** is ringing. **फोन** वाजतो आहे.

photograph (फोऽटग्राफ) **photographs** फोटो. छायाचित्र. **photographer** (फटॉग्रफऽ/फटॉग्रफर्) फोटो काढणारा. छायाचित्रकार.

phrase (फ्रेऽझ्) **phrases** शब्दगट. वाक्यांश : Read the following **phrases**. खाली दिलेले **शब्दगट** वाचा.

pick (पिक्) **picks picking picked** १. उचलणे. उचलून घेणे : He **picked** up the coin. त्याने ते नाणे **उचलले**. २. झाडाची फळे, पाने, फुले तोडून घेणे : Don't **pick** all the flowers from the plant. झाडावरची सगळी फुले **तोडू नका**. ३. लहान लहान तुकडे उचकटून किंवा खरवडून काढणे : Don't **pick** your nose. नाकात बोटे घालू नकोस.

pickle (पिक्ल्) **pickles** लोणचे : *Aaji* makes tasty **pickles**. आजी चवदार **लोणची** बनवते. • mango **pickle**. आंब्याचे **लोणचे**.

picnic (पिक्निक्) **picnics** सहल. वनभोजन : Children like to go on a **picnic**. मुलांना **सहलीला** जायला आवडते.

picture (पिक्चऽ/पिक्चर्) **pictures** चित्र : Colour the **picture**. **चित्र** रंगवा.

pie (पाय्) **pies** आत सारण भरून भट्टीत भाजून केलेला एक खाद्यपदार्थ.

piece (पीस्) **pieces** तुकडा : He ate three **pieces** of cake. त्याने केकचे तीन **तुकडे** खाल्ले.

pig (पिग्) **pigs** डुक्कर : I saw a **pig** at the side of the road. रस्त्याच्या कडेला मला एक **डुक्कर** दिसले.

pigeon (पिजन्) **pigeons** कबुतर : **Pigeons** can be taught to carry messages. **कबुतरांना** संदेश पोचवायला शिकवता येते.

pile (पाइल्) **piles** ढीग. रास : First, they made a **pile** of earth. त्यांनी आधी मातीचा एक **ढीग** केला.

pillow (पिलोऽ) **pillows** उशी : He put his head on the soft **pillow**. त्याने मऊ **उशीवर** डोके टेकले.

pin[१] (पिन्) **pins** टाचणी : I pricked myself with a **pin**. मला **टाचणी** टोचली.

pin[२] (पिन्) **pins pinning pinned** पिन लावणे. पिनेने अडकवणे : She **pinned** the letter to his bag. तिने ते पत्र **पिनेने** त्याच्या दप्तराला **लावले**.

pinch[१] (पिन्च्) **pinches pinching pinched** चिमटा घेणे : Chintu **pinched** his sister and made her cry. चिंटूने बहिणीला **चिमटा** काढून रडवले.

pinch[२] (पिन्च्) **pinches** चिमटा : She, too, gave him a **pinch**. तिनेदेखील त्याला **चिमटा** काढला.

pineapple (पाइनॅप्ल्) **pineapples** अननस : There was a slice of **pineapple** on the dish. बशीत **अननसाची** एक चकती होती.

pink (पिंक्) गुलाबी : Pintu picked up the **pink** pencil. पिंटूने **गुलाबी** पेन्सिल उचलून घेतली.

pipe (पाइप्) **pipes** द्रवपदार्थ वाहून नेणारा नळ किंवा नळी : My father waters the plants with a **pipe**. माझे बाबा झाडांना **नळीने** पाणी घालतात.

pitter-patter (पिटऽपॅटऽ/पिट्रपॅट्र्) पावसाच्या थेंबांचा टपटप आवाज.

pity (पिटि) दया. करुणा. कणव : She took **pity** on the poor dog. तिला त्या बिचाऱ्या कुत्र्याची **दया** आली.

place[१] (प्लेऽस्) **places** जागा. ठिकाण : Go back to your **place**. तुझ्या **जागेवर** परत जा. • There was no **place** to sit. तिथे बसायला **जागाच** नव्हती. • **in place of** एखाद्या गोष्टीच्या ऐवजी. There was a big house **in place of the hut**. **झोपडीच्या जागी** तिथे एक मोठे घर होते.

place[२] (प्लेऽस्) **places placing placed** ठेवणे : **Place** both the hands on the desk. दोन्ही हात डेस्कवर **ठेवा**.

plain (प्लेऽन्) **plains** सपाट मैदान : There was a **plain** by the side of the river. नदीच्या कडेला एक **सपाट मैदान** होते.

plan (प्लॅन्) **plans** योजना. बेत. ठरवलेला कार्यक्रम. आराखडा. प्लॅन : We made many **plans** for the holidays. सुट्टीसाठी आम्ही खूप **बेत** ठरवले.

plane (प्लेऽन्) **planes** विमान : We flew paper **planes**. आम्ही कागदाची **विमाने** उडवली.

plant[१] (प्लान्ट्) **plants** झाड. वनस्पती : We labelled the **plants** in the school garden. शाळेच्या बागेतील **झाडांना** आम्ही नावांच्या चिठ्ठ्या लावल्या.

plant[२] (प्लान्ट्) **plants planting planted** झाड लावणे : They **planted** a hundred trees on the hill. त्यांनी टेकडीवर शंभर **झाडे लावली**.

plaster (प्लास्टऽ/प्लास्टर्) गिलावा किंवा घट्ट होणारा लेप. प्लॅस्टर.

plastic (प्लॅस्टिक्) प्लॅस्टिक : We can use **plastic** to make thousands of things. **प्लॅस्टिक** वापरून आपल्याला हजारो गोष्टी बनवता येतात.

plate (प्लेऽट्) **plates** ताट. ताटली. थाळी : She washed the **plates** clean. तिने **ताटे** स्वच्छ धुतली.

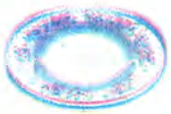

play[१] (प्लेऽ) **plays playing played** १. खेळणे : They **played** football. ते फुटबॉल **खेळले**. • **player** (प्लेऽअ/प्लेऽअर्) **players** खेळाडू. २. वाद्य वाजवणे : I can **play** the *tabla*. मला तबला **वाजवता** येतो. ३. एखादी भूमिका करणे : Who is **playing** the tiger? वाघाचं **काम** कोण **करतंय**?

play[२] (प्लेऽ) खेळ. क्रीडा : He spends all his time in **play**. तो सगळा वेळ **खेळात** घालवतो.

play[३] (प्लेऽ) **plays** नाटक : We all went to see the **play**. आम्ही सगळेच ते **नाटक** पाहायला गेलो.

playfellow (प्लेऽफेलोऽ) **playfellows** खेळगडी. सवंगडी. (हा शब्द फारसा वापरला जात नाही.)

playground (प्लेऽग्राउन्ड्) **playgrounds** क्रीडांगण. खेळाचे मैदान : We make three rounds of the **playground**. आम्ही **खेळाच्या मैदानाला** तीन फेऱ्या मारतो.

या वाक्यांत आणखी कोणता शब्द घालाल ?
- Give me that pencil.
- Pass that book.
- What's the time ?

please[१] (प्लीझ्) कृपा करून. कृपया. (एखादी गोष्ट विचारताना, मागताना इंग्रजीत 'please' म्हटले जाते. 'Please' न म्हणणे उद्धटपणाचे किंवा रागाचे समजले जाते) : Show me your book, **please**. मला जरा तुझे पुस्तक दाखवशील का? • **Please** bring me some water. मला **प्लीझ** थोडे पाणी आणून दे.

Brainy's Box

पायांनी करायच्या या सगळ्या गोष्टी डिक्शनरीत शोधा आणि करून बघा.

h – p
j – – p
l – – p
p l o d
r – n
s – – p
w – – k

please[२] (प्लीझ्) **pleases pleasing pleased** खूश होणे. प्रसन्न होणे : The king was **pleased** with the farmer's work. राजा शेतकऱ्याच्या कामावर **खूश झाला.**

pleasure (प्ले[झ्ज]/प्ले[झ्झ्र्]) **pleasures** आनंद. संतोष : She takes **pleasure** in working for the old people. म्हाताऱ्या माणसांसाठी काम करण्यात तिला **आनंद** वाटतो.

plod (प्लॉड्) **plods plodding plodded** रडतखडत चालणे. रखडणे. मोठ्या कष्टाने हळूहळू चालणे : We had to **plod** through the mud. आम्हांला चिखलातून **हळूहळू कसेबसे** जावे लागले. • **plod plod** कसेबसे चालताना होणारा पावलांचा आवाज.

plough[१] (प्लाउ) **ploughs** नांगर : We use an iron **plough**. आम्ही लोखंडी **नांगर** वापरतो.

plough[२] (प्लाउ) **ploughs ploughing ploughed** नांगरणे : Farmers **plough** their fields before the rainy season. शेतकरी पावसाळ्याच्या आधी शेत **नांगरतात.**

pluck (प्लक्) **plucks plucking plucked** उपटणे : Harry the Horrible **plucks** the bear's hair. हॉरिबल हॅरी अस्वलाचे केस **उपटतो.**

pocket (पॉकिट्) **pockets** खिसा : Prema put the pencil in her **pocket**. प्रेमाने पेन्सिल आपल्या **खिशात** ठेवली.

poem (पोउएम्) **poems** कविता : Read the **poem** aloud. **कविता** मोठ्याने वाच.

point[१] (पॉइन्ट्) **points pointing pointed** बोटाने, पट्टीने वगैरे दाखवणे. निर्देश करणे : The hands of the clock **point** to the time. घड्याळाचे काटे वेळ **दाखवतात.**

point[२] (पॉइन्ट्) **points** १. मुद्दा : Write a story using these **points**. हे **मुद्दे** वापरून गोष्ट लिहा. २. बिंदू. अगदी छोटा गोल ठिपका. टिंब.

poison (पॉइझ्न्/पॉय्झ्न्) **poisons** विष : Don't touch that bottle of **poison**. त्या **विषाच्या** बाटलीला हात लावू नका. • **poisonous** (पॉइझ्नस्/पॉय्झ्नस्) विषारी.

pole (पोउल्) **poles** खांब : They were running round the **pole**. ते **खांबाभोवती** गोलगोल पळत होते.

police (पलीस्) पोलीस : **Police** help the people. **पोलीस** लोकांना मदत करतात.

•**policeman** (पलीस्मन्) **policemen** एक पोलीस. शिपाई. •The **policeman** blew his whistle. **पोलीसदादांनी** त्यांची शिट्टी फुंकली.

polish (पॉलिश्) **polishes polishing polished** पॉलिश लावणे. मुलामा देणे. घासून पुसून स्वच्छ चकचकीत करणे : Do you know how to **polish** shoes? बुटांना **पॉलिश** कसे करतात, हे तुला माहीत आहे का?

polite (पलाइट्) नम्र. इतरांचा मान ठेवणारा : Be **polite** to others. इतरांचा **मान ठेवणारे** व्हा. (म्हणजेच इतरांचा मान ठेवा.)

pomegranate (पॉमिग्रॅनिट्) **pomegranates** डाळिंब. •**pomegranate seeds** डाळिंबाच्या बिया किंवा दाणे.

pond (पॉन्ड्) **ponds** तळे. छोटासा तलाव : A frog was sitting by the **pond**. **तळ्याच्या** शेजारी एक बेडूक बसला होता.

poor (पुअ/पुअर्) १. गरीब : The younger brother was **poor**. धाकटा भाऊ **गरीब** होता. २. बिचारा : The **poor** horse was very hungry. **बिचाऱ्या** घोड्याला खूप भूक लागली होती.

pop[1] (पॉप्) बाटलीचे बूच काढताना किंवा लाही फुटताना होतो तसा आवाज. पॉप्, फट् असा आवाज. •**popcorn** मक्याच्या लाह्या.

pop[2] (पॉप्) **pops popping popped** पटकन, अचानक येणे, जाणे, एखादी गोष्ट काढणे, नेणे इत्यादी : The fish **popped** up its head out of the sea. माशाने समुद्रातून **अचानक** आपले डोके **वर काढले**.

possible (पॉसब्ल्) शक्य : It's not **possible** to solve this puzzle in ten minutes. हे कोडे दहा मिनिटांत सोडवणे **शक्य** नाही.

post (पोऽस्ट्) पत्रे, पाकिटे इत्यादी टपाल. पोस्ट. •**postbox** पोस्टाची पेटी.

postman (पोऽस्ट्मन्) **postmen** पोस्टमन : The **postman** brings our letters. **पोस्टमन** आपली पत्रे आणतो.

pot (पॉट्) **pots** भांडे : These **pots** are very small. ही **भांडी** फार लहान आहेत. •**potter** कुंभार. मातीची भांडी आणि इतर वस्तू बनवणारा.

potato (पटेऽटोऽ) **potatoes** बटाटा : We bought two kilos of **potatoes**. आम्ही दोन किलो **बटाटे** आणले.

pound (पाउन्ड्) **pounds pounding pounded** जोरजोरात वाजवणे. आपटणे. कुटणे : They **pounded** on the door. त्यांनी **जोरजोरात** दार **वाजवले**. She was **pounding** chillies. ती मिरच्या **कुटत** होती.

pour (पॉऽ/पॉऽर्) **pours pouring poured** ओतणे : **Pour** some milk on the pieces of the banana. केळ्याच्या तुकड्यांवर थोडे दूध **ओत**.

powder (पाउडऽ/पाउडर्/पावडर्) **powders** बारीक पूड. भुकटी. पावडर : Chilli **powder**. तिखट. मिरचीची **पूड**.

power (पाउअ/पावर्) ताकद. शक्ती : He had the **power** to move mountains. त्याच्या अंगात डोंगर हलवण्याएवढी **ताकद** होती.

Practice makes perfect.

कोणतीही गोष्ट सरावाने साधते.

practice (प्रॅक्टिस्) सराव. प्रॅक्टिस : These children need more **practice**. या मुलांनी आणखी **सराव** करायला हवा.

practise (प्रॅक्टिस्) **practises practising practised** सराव करणे. एखादी गोष्ट नियमितपणे किंवा पुन्हा पुन्हा करणे : The children **practised** the song very well. मुलांनी ते गाणे म्हणण्याचा चांगला **सराव केला**.

praise (प्रेऽझ्) **praises praising praised** स्तुती करणे : Everyone **praised** the brave boy. त्या शूर मुलाची सर्वांनी **स्तुती केली**.

pray (प्रेऽ) **prays praying prayed** प्रार्थना करणे. विनवणे : **Pray** to God, He will help you. देवाची **प्रार्थना कर,** तो तुला मदत करेल.

prayer (प्रेअ/प्रेअर्) **prayers** प्रार्थना : School begins with a **prayer**. शाळेची सुरुवात **प्रार्थनेने** होते.

prepare (प्रिपेअ/प्रिपेअर्) **prepares preparing prepared** तयार करणे : She **prepared** a timetable. तिने एक वेळापत्रक **तयार केले**.

या डिक्शनरीतली भरभर म्हणायची इतर वाक्ये शोधा. (रंगाची रंगीत वाक्ये बघा.)

present[1] (प्रेझ्न्ट्) हजर. उपस्थित : All the children were **present** for the test. चाचणीसाठी सगळी मुले **हजर** होती.

present[2] (प्रेझ्न्ट्) **presents** भेटवस्तू : He bought Christmas **presents** for everybody. त्याने सर्वांसाठी नाताळच्या **भेटवस्तू** खरेदी केल्या.

present[3] (प्रिझेन्ट्) **presents presenting presented** सादर करणे. समोर आणणे. एखादा कार्यक्रम करून दाखवणे : Now we are going to **present** a play. आता आम्ही एक नाटक **करून दाखवणार** आहोत.

press (प्रेस्) **presses pressing pressed** दाबणे : He **pressed** the button of the bell. त्याने घंटीचे बटण **दाबले**.

pretend (प्रिटेन्ड्) **pretends pretending pretended** सोंग करणे. ढोंग करणे : The man **pretended** he was dead. त्या माणसाने मेल्याचे **सोंग केले**.

pretty (प्रिटि) गोड. सुरेख : She was very **pretty**. ती फार **गोड** होती.

price (प्राइस्) **prices** भाव. किंमत : The **price** of this book is *rupees* 24. या पुस्तकाची **किंमत** २४ रुपये आहे.

prick (प्रिक्) **pricks pricking pricked** टोचणे. भोक पाडणे : She **pricked** the balloon with a pin. तिने त्या फुग्याला टाचणी **टोचली**.

prince (प्रिन्स्) **princes** राजपुत्र : The **prince** was very brave. **राजपुत्र** फार शूर होता. • **princess** (प्रिन्सेस्) **princesses** राजकन्या.

print (प्रिन्ट्) **prints printing printed** छाप उठवणे. छापणे : Do you know how books are **printed**? पुस्तके कशी **छापली** जातात हे तुम्हांला माहीत आहे का?

Put these words in the proper order :

print
princess
prince
promise
programme
proper

डिक्शनरीतील क्रम पहा.

prize (प्राइझ्) **prizes** बक्षीस : Who got the first **prize**? पहिले **बक्षीस** कोणाला मिळाले?

problem (प्रॉब्लम्) **problems** अडचण. समस्या.

programme (प्रोउग्रॅम्) **programmes** कार्यक्रम : There was a special **programme** in the school. शाळेत एक खास **कार्यक्रम** होता.

promise[१] (प्रॉमिस्) **promises** वचन : You must keep your **promise**. तू तुझ्या **वचनाला** जागले पाहिजेस.

promise[२] (प्रॉमिस्) **promises promising promised** वचन देणे : **Promise** me that you will always tell the truth. तू नेहमी खरे बोलशील असे मला **वचन दे**.

proper (प्रॉपऽ/प्रॉपर्) योग्य. बरोबर : Put the sentences in the **proper** order. वाक्ये **योग्य** त्या क्रमाने लावा. • **properly** (प्रॉपऽलि/प्रॉपर्लि) नीट. बरोबर. चांगल्या प्रकारे.

proud (प्राउड्) अभिमानी. अभिमान वाटणारा : I am **proud** of my country. मला माझ्या देशाचा **अभिमान वाटतो**.

pull (पुल्) **pulls pulling pulled** ओढणे : **Pull** the drawer out. कप्पा बाहेर **ओढ**. • Don't **pull** the cat's tail. मांजराची शेपटी **ओढू** नको.

pulses (पल्सिझ्) कडधान्ये. डाळी : Peas, beans, gram are all **pulses**. वाटाणा, घेवडा, हरभरा ही सर्व **कडधान्ये** आहेत.

pump[१] (पम्प्) **pumps** पंप : This **pump** is used to draw water from the well. विहिरीतून पाणी काढण्यासाठी हा **पंप** वापरला जातो.

pump[२] (पम्प्) **pumps pumping pumped** पंपाने भरणे, काढणे इ. : **Pump** air into the tyre. टायरमध्ये **पंपाने** हवा **भर**.

pumpkin (पम्प्किन्) **pumpkins** भोपळा : Her daughter gave her a large **pumpkin**. तिच्या मुलीने तिला एक मोठा **भोपळा** दिला.

puncture (पंक्चऽ/पंक्चर्) **punctures puncturing punctured** भोक पडणे. भोक पाडणे. पंक्चर होणे/करणे : This tyre is **punctured**. हे चाक **पंक्चर झाले** आहे. • **puncture** (पंक्चऽ/पंक्चर्) **punctures** भोक. छिद्र.

punish (पुनिश्) **punishes punishing punished** शिक्षा करणे : The elephant **punished** the wicked wolf. दुष्ट लांडग्याला हत्तीने **शिक्षा केली.**

punishment (पुनिश्मन्ट्) शिक्षा : They had to make a round of the playground as **punishment**. त्यांना **शिक्षा** म्हणून मैदानाला एक फेरी मारावी लागली.

puppet (पुपिट्) **puppets** दोरे ओढून किंवा आत बोटे घालून हलवायची बाहुली. कळसूत्री बाहुली.

puppy (पुपि) **puppies** कुत्र्याचे पिल्लू : These **puppies** are six weeks old. ही **कुत्र्याची पिले** सहा आठवड्यांची आहेत.

purpose (पऽपस्/पर्पस्) **purposes** हेतू. एखादी गोष्ट करण्याचे कारण किंवा उपयोग : What's the **purpose** in building this wall? ही भिंत बांधायचे काय **कारण** आहे ? • **on purpose** मुद्दाम : You did that **on purpose**. तू **मुद्दामच** तसं केलंस.

purr (पऽ/पऽर्) **purrs purring purred** मांजराने खुशीत येऊन काढलेला आवाज. खुशीचे गुरगुरणे.

purse (पऽस्/पर्स्) **purses** थैली. पर्स : There was a small mirror in her **purse**. तिच्या **पर्समध्ये** एक छोटासा आरसा होता.

push(पुश्) **pushes pushing pushed** ढकलणे : Why is he **pushing** this board? तो ही पाटी का **ढकलतो** आहे?

pussy (पुसि) **pussies** मांजराचे लाडाचे नाव. मनी. मनीमाऊ.

put (पुट्) **puts putting put** १. ठेवणे : He **put** the pen in his pocket. त्याने त्याचे पेन त्याच्या खिशात **ठेवले.** २. लावणे : We **put** the sentences in the proper order. आम्ही ती वाक्ये योग्य त्या क्रमाने **लावली.** • The boys **put** tails on the kites. मुलांनी पतंगांना शेपट्या **लावल्या.** ३. टाकणे : Who **put** her in ? तिला आत कोणी **टाकले** ? ४. लिहिणे : He **put** his name on his notebook. त्याने आपल्या वहीवर आपले नाव **घातले** (लिहिले). • **put away** ठेवून देणे. जागेवर ठेवणे : **Put** the toys **away**. खेळणी **आवरून ठेव.** • **put off** बंद करणे. विझवणे. • **put on** १. लावणे. सुरू करणे. २. टोपी, कपडे, बूट वगैरे घालणे : Nikita **put on** the school uniform. निकिताने शाळेचा गणवेश **घातला.** ५. सांगणे. विचारणे. सुचवणे : **Put** this question to five of your friends. हा प्रश्न तुझ्या मित्रमैत्रिणींपैकी पाचजणांना **विचार.**

puzzle (पुझ्ल्) puzzles कोडे : There are many **puzzles** in this book. या पुस्तकात खूप **कोडी** आहेत.

quack (क्वॅक्) बदकाच्या ओरडण्याचा आवाज.

quail (क्वेऽल्) quails एक लहान पक्षी. लावा पक्षी : A **quail** was building a nest. **लावा पक्षी** घरटे बांधत होता.

quality[१] (क्वॉलटि) qualities गुण. सद्गुण.

quality[२] (क्वॉलटि) दर्जा.

quarrel[१] (क्वॉर्ल्) quarrels quarrelling quarrelled भांडण करणे : Neha **quarrels** with her sister every day. नेहा दररोज आपल्या बहिणीशी **भांडण करते.**

quarrel[२] (क्वॉर्ल्) quarrels भांडण : But they get over their **quarrels**. पण त्या आपली **भांडणे** विसरतात.

quarter (क्वॉऽटऽ/क्वॉर्टर्) quarters पाव भाग. चार समान भागांपैकी एक भाग. चतकोर : Break the *roti* in four **quarters**. रोटीचे चार **चतकोर** कर.

queen (क्वीन्) queens राणी : The **queen** was walking in the palace garden. **राणी** राजवाड्याच्या बगिच्यात फिरत होती.

question (क्वेस्चन्) questions प्रश्न : May I answer that **question**? या **प्रश्नाचे** उत्तर मी देऊ का ?

queue[१] (क्यू) queues रांग : Stand in a **queue**. **रांगेत** उभे रहा.

queue[२] (क्यू) queues queueing/queuing queued रांग लावणे. रांगेत उभे राहणे : **Queue** up quietly. शांतपणे **रांग** लावा.

quick (क्विक्) १. चपळ. पटकन एखादी गोष्ट करणारा : Their players were very **quick**. त्याचे खेळाडू फार **चपळ** होते. २. पटकन होणारा. पटकन झालेला : He had a **quick** bath. त्याने **पटकन** अंघोळ केली.

quickly (क्विक्लि) पटकन : Come here, **quickly**. **पटकन** इकडे ये.

quiet (क्वाइअट्/क्वायट्) १. गप्प. शांत : Be **quiet**. **गप्प** बसा. २. गर्दी, गडबडगोंधळ नसलेला. शांत. शुकशुकाट असलेला : The street was very **quiet**. रस्त्यावर **शुकशुकाट** होता.

quietly (क्वायट्लि) शांतपणे. गडबडगोंधळ न करता : Don't talk. Watch **quietly**. बोलू नको. **शांतपणे** लक्ष देऊन पहा.

quite (क्वाइट्) बराच. चांगलाच. पुष्कळ : I came to school **quite** early. मी शाळेत **बराच** लवकर आलो.

r

rabbit (रॅबिट्) **rabbits** ससा : A **rabbit** is soft and white. **ससा** पांढरा आणि मऊमऊ असतो.

race (रेइस्) **races** शर्यत : Who won the **race** – the hare or the tortoise ? **शर्यत** कोणी जिंकली – सशाने की कासवाने ?

radio (रेइडिओउ) ऐकण्याचे एक साधन. रेडिओ. आकाशवाणी : Let's listen to the news on the **radio**. आपण **रेडिओवरील** बातम्या ऐकूया.

radish (रॅडिश्) **radishes** मुळा : I love to eat fresh **radishes** with salt and lemon. मला ताजे **मुळे** मीठलिंबू लावून खायला फार आवडतात.

rag (रॅग्) **rags** कापडाचा तुकडा. चिंधी : Clean the slate with a wet **rag**. ओल्या कापडाच्या तुकड्याने पाटी स्वच्छ कर.

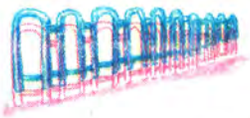

railing (रेइलिंग्) **railings** लोखंडी गजांचा कठडा किंवा कुंपण : There was a **railing** on one side of the footpath. पदपथाच्या एका बाजूला **कठडा** होता.

railway (रेइल्वेइ) **railways** आगगाडीसाठी रुळांचा रस्ता. लोहमार्ग. रेल्वे : Trains run on a **railway**. आगगाड्या **लोहमार्गावरून** धावतात.

rain[१] (रेइन्) पाऊस : **Rain, rain,** come again. **पावसा, पावसा** पुन्हा ये. • **rainbow** (रेइन्बोउ) **rainbows** इंद्रधनुष्य. • **raincoat** (रेइन्कोउट्) **raincoats** पावसात भिजावे लागू नये म्हणून घातला जाणारा लांब, मोठा कोट. पावसाळी कोट. रेनकोट. • **rainy** (रेइनि) पावसाळी.

rain[२] (रेइन्) **rains raining rained** पाऊस पडणे : It is **raining. पाऊस पडत** आहे.

raindrop (रेइन्ड्रॉप्) **raindrops** पावसाचा थेंब : **Raindrops** are falling on leaves. पानांवर **पावसाचे थेंब** पडत आहेत.

raise (रेइझ्) **raises raising raised** उचलणे. वर करणे : The elephants **raised** their trunk high. हत्तींनी आपापली सोंड उंच **वर केली.**

ran (रॅन्) **run** पहा.

rang (रॅंग्) **ring**[१] पहा.

rat (रॅट्) **rats** घूस : A **rat** had made a big hole near the tree. **घुशीने** झाडाजवळ मोठे बीळ केले होते.

raw (रॉउ) कच्चा. न पिकलेला किंवा न शिजलेला : These bananas are **raw**. ही केळी **कच्ची** आहेत. • Have you just eaten **raw** onion ? तू आत्ताच **कच्चा** कांदा खाल्ला आहेस का ?

reach (रीच्) **reaches reaching reached** पोहोचणे. पोचणे : He **reached** the mango tree. तो आंब्याच्या झाडाजवळ **पोचला**. • **reach for** एखादी गोष्ट घेण्यासाठी हात लांब करणे : Meena is **reaching for** the ball. मीना चेंडू घेण्यासाठी **हात लांब करत** आहे.

read (रीड्) **reads reading read** वाचणे : Let's **read** a story. आपण एक गोष्ट **वाचूया**. • We have **read** this story. आपण ही गोष्ट **वाचली** आहे. • **read aloud** मोठ्याने वाचणे.

ready (रेडि) तयार : Your paper hut is **ready**. तुमची कागदाची झोपडी **तयार** आहे. • Are you **ready** ? तू **तयार** आहेस का ?

Brainy's Box

मोठ्या शब्दाला जवळचा छोटा शब्द त्यातच शोधा.

really	quietly
loudly	slowly
quickly	softly
suddenly	

real (रिअल्) १. खरा. प्रत्यक्षातील : Are fairies **real** ? परी **खऱ्या** असतात का ? २. खरोखरीचे. अस्सल : These are not **real** diamonds. हे **खरे** हिरे नाहीत.

really (रिअलि) १. खरोखरी : You have **really** won this prize. तुला **खरोखरच** हे बक्षीस मिळाले आहे. २. खूप : I am **really** hungry. मला **खूप** भूक लागली आहे.

reason (रीझ्न्) **reasons** कारण : Give **reasons**. **कारणे** द्या.

receipt (रिसीट्) **receipts** पावती. पैसे किंवा वस्तू मिळाल्याची पोच : Don't forget to take a **receipt**. **पावती** घ्यायला विसरू नको.

red (रेड्) लाल. तांबडा : Radha rolled the **red** ribbon. राधाने लाल रिबिनीची गुंडाळी केली.

regular (रेग्युलऽ/रेग्युलर्) नियमित. ठरावीक किंवा एकसारख्या पद्धतीचे : Write the same letter at a **regular** distance. तेच अक्षर **एकसारख्या** अंतरावर लिहा. r r r r r r r

relative (रेलटिव्ह्) **relatives** नातलग : Make greeting cards for your **relatives**. आपल्या **नातेवाइकांसाठी** शुभेच्छा कार्डे तयार करा.

remain (रिमेऽन्) **remains remaining remained** उरणे. शिल्लक राहणे : How many **remain** if you take five out of six ? सहातून पाच घेतले तर किती **उरतात** ? • **remaining** राहिलेला.

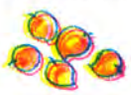

remember (रिमेम्ब/रिमेम्बर्) **remembers remembering remembered** १. आठवणे : The prince could not **remember** the magic word. राजकुमाराला जादूचा शब्द **आठवत** नव्हता. २. लक्षात ठेवणे : **Remember** to feed the fish. माशांना खायला घालायचे **लक्षात ठेव**.

remove (रिमूव्ह्) **removes removing removed** दूर करणे. काढून टाकणे : **Remove** your shoes. बूट **काढ**.

repair (रिपेअ/रिपेअर्) **repairs repairing repaired** मोडलेली किंवा खराब झालेली गोष्ट दुरुस्त करणे : My uncle **repaired** my cycle. काकांनी माझी सायकल **दुरुस्त करून दिली.**

repeat (रिपीट्) **repeats repeating repeated** पुन्हा सांगणे किंवा करणे : **Repeat** the sentence after me. हे वाक्य माझ्यापाठोपाठ **म्हण.**

respect (रिस्पेक्ट्) आदर : I have great **respect** for our soldiers. आपल्या सैनिकांबद्दल मला फार **आदर** आहे.

rest[1] (रेस्ट्) **rests resting rested** आराम करणे. विश्रांती घेणे : The man is **resting** under a tree. तो माणूस झाडाखाली **विश्रांती घेत** आहे. • **rest** विश्रांती. आराम.

rest[2] (रेस्ट्) बाकीचा. उरलेला : Find the word that does not rhyme with the **rest**. **बाकीच्या** शब्दांबरोबर यमक न जुळणारा शब्द शोधून काढा.

result (रिझल्ट्) **results** परिणाम. निकाल.

return[1] (रिटर्न्/रिटर्न्) **returns returning returned** १. परत येणे/जाणे : He **returns** home in the evening. तो संध्याकाळी घरी **परत येतो.** २. परत करणे : I will **return** your book in two days. मी दोन दिवसांत तुझे पुस्तक **परत करीन.**

return[2] (रिटर्न्/रिटर्न्) १. परती. एखाद्याचे परत येणे किंवा जाणे : a **return** ticket. **परतीचे** तिकीट. **परत येण्याचे** तिकीट. २. मोबदला. परतफेड : I will give you two pictures in **return** for the picture of a peacock. मोराच्या चित्राच्या **बदल्यात** मी तुला दोन चित्रे देईन.

rhyme (राइम्) **rhymes rhyming rhymed** यमक जुळणे. शब्दातील शेवटचा उच्चार सारखा असणे : 'Mat' **rhymes** with 'pat'. 'मॅट'चे 'पॅट'शी **यमक जुळते.** • **rhyming words** यमक जुळणारे शब्द.

Brainy's Box

एक तीन अक्षरी शब्द भरा आणि यमक जुळणारे शब्द मिळवा.

n – – –
m – – –
r – – –
sl – – –
tw – – –

ribbon (रिब्न्) **ribbons** फीत. रिबिन : She tied a bow with her **ribbon**. तिने **रिबिनीचे** फूल बांधले.

rice (राइस्) १. तांदूळ. भात : It's easy to cook **rice**. **भात** शिजवणे सोपे असते. २. तांदळाचे/भाताचे पीक किंवा रोपे : **Rice** is planted in the rainy season. **भाताची** लावणी पावसाळ्यात करतात.

rich (रिच्) श्रीमंत : The **rich** brother lived in a big house and the poor brother lived in a small hut. **श्रीमंत** भाऊ मोठ्या घरात राहायचा आणि गरीब भाऊ लहानशा झोपडीत राहायचा.

rickshaw (रिक्शॉऽ) **rickshaws** रिक्षा.

ride[१] (राइड्) rides riding rode ridden घोडा किंवा दुसऱ्या एखाद्या प्राण्यावर बसून जाणे. स्वार होणे. वाहन चालवणे : Can you **ride** a horse ? तुला घोड्यावर **बसता** येतं का ? • My father **rides** a scooter. माझे बाबा स्कूटर **चालवतात.**

ride[२] (राइड्) rides वाहनातून किंवा घोड्यावरून वगैरे केलेली सफर. फेरी. चक्कर.

right[१] (राइट्) १. उजवा : Show me your **right** hand. मला तुझा **उजवा** हात दाखव. २. उजवी बाजू : Put your bags on your **right**. तुमची दप्तरे तुमच्या **उजव्या बाजूला** ठेवा.

right[२] (राइट्) १. बरोबर. खरे : What is the **right** answer ? **बरोबर** उत्तर काय आहे ? २. योग्य. चांगले : We should always be ready to do what is **right**. जे **चांगले** ते करण्यासाठी आपण नेहमी तयार असले पाहिजे. ३. योग्य प्रकारे. बरोबर. अचूक रीतीने : Has he spelt the word **right** ? त्याने त्या शब्दातील सगळी अक्षरे **बरोबर** लिहिली का ? ४. अगदी थेट. नेमके एखाद्या जागी : The leaf fell **right** on her head. ते पान **नेमकं** तिच्या डोक्यातच पडलं. • **all right**. ठीक. छान.

ring[१] (रिंग्) rings ringing rang rung घंटा वाजणे/वाजवणे : Children run to their class when the school bell **rings**. शाळेची **घंटा वाजली** की मुले वर्गाकडे धावत जातात.

ring[२] (रिंग्) rings अंगठी : The rich man wore a **ring** on every finger. त्या श्रीमंत माणसाने प्रत्येक बोटात **अंगठी** घातली होती.

ripe (राइप्) पिकलेला : Are the grapes **ripe**? ही द्राक्षे **पिकलेली** आहेत का?

rise (राइझ्) rises rising rose risen वर जाणे. उठणे. उगवणे : The sun **rises** in the east. सूर्य पूर्वेला **उगवतो.**

river (रिव्हऽ/रिव्हर्) rivers नदी : There is a **river** by my village. माझ्या गावाच्या कडेला **नदी** आहे.

road (रोऽड्) roads रस्ता. मार्ग : Is this the **road** to the station ? हा स्टेशनकडे जायचा **रस्ता** आहे का ?

roar (रॉऽ/रॉऽर्) roars roaring roared गर्जना करणे. डरकाळी फोडणे : The lion was **roaring**. सिंह **गर्जना करत** होता.

robot (रोऽबॉट्) robots यंत्रमानव : A **robot** is a wonderful machine. **रोबोट** हे एक अद्भुत यंत्र आहे.

rock[१] (रॉक्) rocks खडक : He sat on a **rock**. तो **खडकावर** बसला.

rock[२] (रॉक्) rocks rocking rocked झुलणे/झुलवणे. डुलणे/डोलवणे. मागेपुढे हलवणे : Who **rocks** Baby's cradle ? बाळाचा पाळणा कोण **हलवते ?**

rocket (रॉकिट्) rockets अग्निबाण. रॉकेट : We saw a **rocket** going up in the sky. आम्ही आकाशात एक **अग्निबाण** उंच जाताना पाहिला.

rode (रोड्) **ride**[१] पहा.

role (रोऽल्) roles नाटक/सिनेमातील विशिष्ट पात्राचे काम. भूमिका : I am going to play the **role** of a tiger in the play. मी या नाटकात वाघाचे **काम** करणार आहे.

roll (रोऽल्) rolls rolling rolled १. घरंगळत, गडगडत जाणे/नेणे : My ball **rolled** down the slide. माझा चेंडू घसरगुंडीवरून **घरंगळत** खाली आला. • I **rolled** it up again. मी तो परत **फिरवत** वर **नेला**. २. गुंडाळी करणे. गुंडाळणे : Radha **rolled** the *roti*. राधाने रोटीची **गुंडाळी केली**. ३. लाटणे : I **rolled** out *poories*. मी पुऱ्या **लाटल्या**. • **rolling-pin** लाटणे.

Brainy's Box

या डिक्शनरीतल्या rooms शोधा.

- **bedroom**
- _____
- _____
- _____
- _____

roof (रूफ्) roofs छप्पर : The **roof** was covered with tiles. **छपरावर** कौले घातलेली होती.

room (रूम्) rooms खोली : Who is in the **room** ? **खोलीत** कोण आहे ?

root (रूट्) roots झाडाचे मूळ : The **root** grows in the soil. **मूळ** मातीत वाढते.

rope (रोऽप्) ropes जाड दोरी. दोर : The mouse nibbled at the **ropes** of the net. उंदराने जाळ्याच्या **दोऱ्या** कुरतडल्या.

rose[१] (रोऽझ्) roses गुलाब. गुलाबाचे झाड. गुलाबाचे फूल : There are many **roses** in the garden. बागेत **गुलाबाची** खूप **झाडे** आहेत.

rose[२] (रोऽझ्) **rise** पहा.

rough (रफ्) १. खरखरीत. खडबडीत : The wall is **rough**. ती भिंत **खडबडीत** आहे. २. फार वेळ न लावता आणि फार सुंदर, टापटीप दिसेल अशी काळजी न घेता केलेले. कच्चे.

round[१] (राउन्ड्) १. भोवती. सभोवती : All the children sat **round the toy train**. सगळी मुले **खेळातल्या आगगाडीभोवती** बसली. २. एखाद्या ठिकाणी सगळीकडे : I took the guests **round the school**. मी पाहुण्यांना **शाळेत सगळीकडे** घेऊन गेले. ३. एकाने दुसऱ्याला याप्रमाणे सगळ्यांकडे, सगळ्यांना : Pass this card **round the class**. हे कार्ड **वर्गात एकाने दुसऱ्याला असे सगळ्यांकडे** फिरवा.

round[२] (राउन्ड्) गोल. वाटोळा. गोलाकार : A lemon is small, **round** and yellow. लिंबू छोटे, **गोल** आणि असते.

round[३] (राउन्ड्) rounds चक्कर. फेरी : We made a **round** of the lake in a boat. आम्ही बोटीने तळ्यातून एक **फेरी** मारली.

row[१] (रोऽ) rows rowing rowed वल्हवणे : Who **rowed** the boat? नाव कुणी **वल्हवली**?

row[२] (रोऽ) rows रांग. ओळ : Stand in a **row**. **रांगेत** उभे रहा. • Each **row** has four squares. प्रत्येक **ओळीत** चार चौकोन आहेत.

rub (रॅब्) rubs rubbing rubbed घासणे. रगडणे. चोळणे : She **rubbed** the slate pencil on the sandpaper. तिने पाटीवरची पेन्सिल खरकागदावर **घासली**. • **rub out** खोडणे : **Rub out** the wrong answers. चुकीची उत्तरे **खोडून टाका**.

rubber[१] (रॅबऽ/रॅबर्) rubbers रबर : Put the **rubber** in the box. **रबर** डबीत ठेव.

rubber[२] (रॅबऽ/रॅबर्) रबरी. रबराचे : There are very small holes in the **rubber** wall of the balloon. फुग्याच्या **रबरी** आवरणाला अगदी छोटी भोके असतात.

rubbish (रॅबिश्) कचरा : Put the **rubbish** in the dustpan. **कचरा** केराच्या सुपलीत टाक.

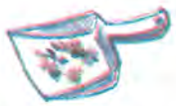

rude (रूड्) उद्धट. वाईट वागणारा : It's **rude** to shout at your parents. आपल्या आईवडिलांच्या अंगावर ओरडणे **उद्धटपणाचे** आहे.

rug (रॅग्) rugs कांबळे. घोंगडी. अंथरण्यासाठी किंवा पांघरण्यासाठी जाड कापड.

rule[१] (रूल्) rules ruling ruled १. रेघ आखणे : **Rule** ten lines on your slate. पाटीवर दहा **ओळी आखा**. २. राज्य करणे : Who **rules** over this beautiful country ? या सुंदर देशावर कोण **राज्य करते** ?

rule[२] (रूल्) rules नियम.

ruler (रूलऽ/रूलर्) rulers पट्टी : Take a **ruler** and a pencil. एक **पट्टी** आणि एक पेन्सिल घे.

run (रॅन्) runs running ran १. धावणे. पळणे : Children are **running** here and there. मुले इकडेतिकडे **धावत** आहेत. २. एखादे यंत्र, वाहन वगैरे चालणे. चालू राहणे. चालवणे : This machine **runs** on electricity. हे यंत्र विजेवर **चालते**. ३. एखादे दुकान, ग्रंथालय किंवा इतर उपक्रम चालवणे. त्याचे सर्व काम पाहणे : Who **runs** this library ? हे ग्रंथालय कोण **चालवतं** ? ४. पाणी किंवा इतर द्रवपदार्थ वाहणे. ओघळणे : The river **ran** down the hill. नदी टेकडीवरून खाली **वाहत गेली**.

rung (रॅंग्) **ring**[१] पहा.

sack (सॅक्) **sacks** पोते : Smiley's **sack** is full of fun. स्माइलीचे **पोते** गमतीजमतीने गच्च भरले आहे.

sad (सॅड्) दुःखी : You look **sad**. तू **दुःखी** दिसतोस.

safe (सेऽफ्) सुरक्षित : I will take you all to a **safe** place. मी तुम्हां सर्वांना एका **सुरक्षित** ठिकाणी घेऊन जाईन. • **safety** (सेऽफ्टि) सुरक्षितता • **safety pin** टोक उघडे न राहणारी सुरक्षित पिन.

said (सेड्) **say** पहा.

salad (सॅलड्) **salads** कच्च्या चिरलेल्या भाज्या. कच्च्या भाज्यांची कोशिंबीर. सॅलड : Mother makes me eat **salad** every day. आई मला रोज **कोशिंबीर** खायला लावते.

salesman (सेऽल्झ्मन्) **salesmen** विक्रेता. वस्तू विकणारा : The **salesman** rang the door bell. **विक्रेत्याने** दारावरची घंटा वाजवली.

Brainy's Box

या डिक्शनरीतून 'salty' खेरीज 's' ने सुरू होणाऱ्या आणखी दोन चवी शोधा.

salt (सॉल्ट्) मीठ : Put some **salt** in the rice. भातात थोडे **मीठ** घाल. • **salty** (सॉऽल्टि) खारट.

same (सेऽम्) सारखा. अगदी तसाच : Match the **same** shapes. **सारख्या** आकारांच्या जोड्या लावा.

sand (सॅन्ड्) वाळू. रेती : We built **sand** castles at the seashore. समुद्राच्या किनाऱ्यावर आम्ही **वाळूचे** किल्ले बांधले. • **sandpaper** खरकागद.

sandwich (सॅन्विज्/सॅन्विच्) **sandwiches** पावाच्या दोन फाकांमध्ये काहीतरी ठेवून, लावून तयार केलेला खाद्यपदार्थ. सँडविच.

sang (सँग्) **sing** पहा.

sapling (सॅप्लिंग्) **saplings** रोप. रोपटे : This little **sapling** will grow into a big tree. या छोट्याशा **रोपाचे** मोठे झाड होईल.

sat (सॅट्) **sit** पहा.

sauce (सॉऽस्) **sauces** ओल्या चटणीसारखा दाट चविष्ट पदार्थ. सॉस.

saucer (सॉऽसऽ/सॉऽसर्) **saucers** बशी : There are five cups and six **saucers**. तिथे पाच कप आणि सहा **बश्या** आहेत.

save (सेऽव्ह्) **saves saving saved** बचाव करणे. वाचवणे : We will **save** up our money and buy a new doll. आपण आपले पैसे **वाचवू** आणि एक नवीन बाहुली विकत आणू.

saw (सॉऽ) **see** पहा.

say (सेऽ) **says saying said** म्हणणे. बोलणे. उच्चारणे : Look and **say**. पहा आणि **म्हणा**. • 'OK,' he **said**. 'ठीक आहे,' तो **म्हणाला**.

scale (स्केऽल्) **scales** १. मोजपट्टी. पट्टी. २. प्रमाण : We grow beans on a large **scale**. आम्ही मोठ्या **प्रमाणावर** घेवडा पिकवतो.

scare (स्केअ/स्केअर्) **scares scaring scared** १. घाबरवणे. भिववणे : I want to **scare** my friends. मला माझ्या मित्रांना **घाबरवायचे** आहे. • **scared** घाबरलेला. भ्यायलेला. • **get scared** घाबरणे : Don't **get scared**. **घाबरू** नको.

scarecrow (स्केअक्रोऽ/स्केअर्क्रोऽ) **scarecrows** बुजगावणे : There was only a **scarecrow** in the field. शेतात फक्त एक **बुजगावणे** होते.

scarf (स्काऽफ्/स्कार्फ्) **scarves** गळपट्टा. डोक्याला बांधायचा रुमाल.

school (स्कूल्) **schools** शाळा. विद्यालय : I go to **school** every day. मी दररोज **शाळेत** जातो.

science (सायन्स्) **sciences** शास्त्र. विज्ञान : Bring my **science** notebook tomorrow without fail. माझी **शास्त्राची** वही उद्या न विसरता आण.

scissors (सिझर्झ्) कात्री : Cut the paper with **scissors**. **कात्रीने** कागद कापा.

scold (स्कोऽल्ड्) **scolds scolding scolded** रागावणे. रागे भरणे. रागावून बोलणे : Mother **scolded** her for telling lies. खोटे बोलल्याबद्दल आई तिला **रागावली**.

scooter (स्कूटऽ/स्कूटर्) **scooters** स्कूटर. दुचाकी वाहन : Daddy's **scooter** is green. बाबांची **स्कूटर** हिरव्या रंगाची आहे.

scorpion (स्कॉऽपिअन्/स्कॉर्पिअन्) **scorpions** विंचू.

scratch (स्क्रॅच्) **scratches scratching scratched** खाजवणे. ओरखडणे. बोचकारणे : The monkey **scratched** its head. माकडाने आपले डोके **खाजवले**. • **scratch** (स्क्रॅच्) **scratches** ओरखडा. खरचटल्यामुळे झालेली जखम.

screen (स्क्रीन्) **screens** पडदा. सिनेमाचा पडदा. टीव्ही किंवा संगणकाचा पडदा. स्क्रीन : The **screen** was blank. **पडदा** कोरा होता. (म्हणजेच त्यावर काही दिसत नव्हते.)

sea (सी) **seas** समुद्र : There are big waves in the **sea**. **समुद्रात** मोठ्या लाटा असतात. • **seashore** समुद्रकिनारा.

season (सीझ्न्) **seasons** हवामानाप्रमाणे होणारा वर्षाचा भाग. मोसम. ऋतू.

seat (सीट्) seats आसन. बैठक. बसण्याची जागा : Go back to your **seats**. आपापल्या **जागी** परत जा.

second[१] (सेकन्ड्) seconds सेकंद : How many **seconds** are there in a minute ? एका मिनिटात किती **सेकंद** असतात ?

second[२] (सेकन्ड्) दुसरा : She got the **second** prize. तिला **दुसरे** बक्षीस मिळाले.

secret (सीक्रट्) secrets गुपित : I will tell you a **secret**. मी तुला एक **गुपित** सांगेन.

see (सी) sees seeing saw seen १. दिसणे. पाहणे : Isha **saw** a monkey in the garden. त्या बागेत इशाला एक माकड **दिसले**. • **I see**. अस्सं. असं आहे तर. • **See you**. निरोप घेताना म्हणायचे शब्द. २. भेटणे : The old woman wanted to **see** her daughter. त्या म्हातारीला आपल्या मुलीला **भेटायचे** होते.

seed (सीड्) seeds बी. बीज : She dried the pumpkin **seeds**. तिने त्या भोपळ्याच्या **बिया** वाळवल्या. • **seedless** (सीड्लस्) बिनबियांचा.

seen (सीन्) see पहा.

select (सिलेक्ट्) selects selecting selected निवड करणे : **Select** one word at a time. एका वेळी एकच शब्द **निवडा**.

sell (सेल्) sells selling sold १. विकणे : A hawker **sells** things from door to door. फेरीवाला दारोदार जाऊन वस्तू **विकतो**. २. विकले जाणे : The new dresses **sold** quickly. नवे कपडे पटकन **विकले गेले**. • **seller** (सेलऽ/सेलर्) sellers विक्रेता. एखादी गोष्ट विकणारा.

send (सेन्ड्) sends sending sent पाठवणे : He **sends** greeting cards to many people. तो खूप लोकांना शुभेच्छा पत्रे **पाठवतो**.

sentence (सेन्टन्स्) sentences वाक्य : We can now speak a few **sentences** in English. आता आम्ही काहीकाही **वाक्ये** इंग्रजीत बोलू शकतो.

separate (सेप्रट्) वेगळा. स्वतंत्र : There is a **separate** computer room in our school. आमच्या शाळेत संगणकाची एक **स्वतंत्र** खोली आहे.

servant (सऽव्हन्ट्/सर्व्हन्ट्) servants नोकर : There were many **servants** in the palace. राजवाड्यात खूप **नोकरचाकर** होते.

set[१] (सेट्) sets संच. गट. सेट : The teacher gave me a **set** of colour pencils. गुरुजींनी मला रंगीत पेन्सिलींचा **संच (सेट)** दिला.

set[२] (सेट्) sets setting set १. ठेवणे. मांडणे. लावून ठेवणे : She **set** the plates on the table. तिने टेबलावर ताटे **मांडली**. २. एखादी गोष्ट

बसवणे, उभी करणे, चालू करणे किंवा त्यात इतर बदल करणे : She **set** the mouse **free**. तिने त्या उंदराला **सोडून दिले**. (मोकळे सोडले.) ३. सूर्य किंवा चंद्र मावळणे : The sun **sets** early in winter. हिवाळ्यात सूर्य लवकर **मावळतो**.

sew (सोऽ) **sews sewing sewed sewn** कपडे किंवा इतर गोष्टी शिवणे : Mother taught me to **sew** a cloth bag. आईने मला कापडाची पिशवी **शिवायला** शिकवली.

shade (शेऽड्) सावली. उन्हापासून आडोसा : The hare slept in the **shade** of the tree. ससा झाडाच्या **सावलीत** झोपला.

shadow (शॅडोऽ) **shadows** सावली : We played with our **shadows** in the candle light. मेणबत्तीच्या उजेडात आम्ही आमच्या **सावल्यांशी** खेळलो.

shake (शेऽक्) **shakes shaking shook shaken** हलवणे : Many flowers fell when I **shook** the tree. मी झाड **हलवल्यावर** खूप फुलं पडली.

shall (शल्/ल्,जोर देऊन म्हटल्यास शॅल्) **should** १. आपण स्वतः पुढे काय करणार/होणार वगैरे सांगताना किंवा विचारताना वापरला जाणारा शब्द : **Shall** I come in ? येऊ का मी आत ? २. हुकूम, सूचना देताना वापरला जाणारा शब्द : You **shall** not go out. तुम्हांला बाहेर जाता येणार नाही.

shape (शेऽप्) **shapes** आकार. आकृती : Cut out letter **shapes** from this sheet. हा ताव कापून अक्षरांचे **आकार** तयार करा.

share (शेअ/शेअर्) **shares sharing shared** मिळून वापरणे. वाटून घेणे : We can **share** my book today. आज आपण माझे पुस्तक **मिळून वापरू**. • I **shared** the mango with my brother. मी ती कैरी माझ्या भावाबरोबर **वाटून घेतली**.

sharp (शाऽप्/शार्प्) अणकुचीदार. धारदार : A mouse has **sharp** teeth. उंदराचे दात **अणकुचीदार** असतात. • a **sharp** blade **धारदार** पाते.

Brainy's Box

हे इंग्रजीत कसे म्हणाल ?

• ती माझी मैत्रीण आहे.
..... is my friend.

• त्या आमच्या बाई आहेत.
..... is our teacher.

sharpen (शाऽपन्/शार्पन्) **sharpens sharpening sharpened** धार किंवा टोक करणे : He **sharpened** the scissors. त्याने कात्रीला **धार केली**. • **sharpener** (शाऽपनऽ/शार्पनर्) टोकयंत्र.

she (शी) ती. तिने. तिला : Who is **she** ? **ती** कोण आहे ? • **She** wore a blue frock. **तिने** निळा फ्रॉक घातला. • **She** doesn't know the answer. **तिला** उत्तर माहीत नाही. **her hers herself** पहा.

shed (शेड्) **sheds** सामान, जनावरे वगैरे ठेवण्यासाठी बांधलेली साधी इमारत. शेड.

sheep (शीप्) मेंढी. मेंढ्या : We get wool from **sheep**. आपल्याला **मेंढीपासून** लोकर मिळते. • The **sheep** started running. **मेंढ्या** पळायला लागल्या.

sheet (शीट्) **sheets** कागदाचा ताव. धातूचा पत्रा. चादर : I need two more **sheets** of paper. मला **कागदाचे** आणखी दोन **ताव** लागतील. • She washed the **sheet** clean. तिने **चादर** स्वच्छ धुतली.

shelf (शेल्फ्) **shelves** सामान ठेवण्यासाठी कपाटातील किंवा भिंतीला लावलेली फळी. शेल्फ : Put these glasses and bowls on the **shelf**. हे पेले आणि वाट्या **फळीवर** ठेव.

shell[1] (शेल्) **shells** कवच. शंख, शिंपला इत्यादी : The tortoise hid in its **shell**. कासव आपल्या **कवचात** लपले. • egg **shell** अंड्याचे **कवच**. • coconut **shell** नारळाची **करवंटी**.

shell[2] (शेल्) **shells shelling shelled** शेंगा सोलणे/फोडणे. कवच काढून टाकणे : They **shelled** all the peas. त्यांनी सगळा मटार **सोलला**.

shepherd (शेपऽड्/शेपई) **shepherds** धनगर. मेंढपाळ : The **shepherd** drove his sheep up the hill. **धनगराने** मेंढ्या हाकत टेकडीवर नेल्या.

shine (शाइन्) **shines shining shone** प्रकाश देणे. चमकणे : The sun **shines** during the day. The moon **shines** at night. दिवसभर सूर्य **प्रकाश देतो**. रात्री चंद्र **चमकतो**.

shiny (शाय्नि) चमकदार. चमचम करणारे : The toy train had a red, **shiny** engine. खेळातल्या आगगाडीला लाल, **चमकदार** इंजिन होते.

ship (शिप्) **ships** जहाज : We went to Goa in a **ship**. आम्ही गोव्याला **जहाजातून** गेलो.

shirt (शऽट्/शर्ट्) **shirts** शर्ट. सदरा : The boys wear white **shirts** to school. शाळेत जाताना मुले पांढरा **शर्ट** घालतात.

shiver (शिव्हऽ/शिव्हर्) **shivers shivering shivered** कुडकुडणे. अंग कापणे : He began to **shiver** with fear. भीतीने त्याचे **अंग कापू** लागले.

shoe (शू) **shoes** जोडा. फक्त पाऊल झाकणारा बूट : He polished the **shoes** well. त्याने **बुटांना** छान पॉलिश केले.

shoemaker (शूमेऽकऽ/शूमेऽकर्) **shoemakers** जोडे, बूट बनवणारा कारागीर : The **shoemaker** bought some leather to make shoes. त्या **कारागिराने** जोडे बनवण्यासाठी चामडे विकत आणले.

shone (शोऽन्) **shine** पहा.

shook (शुक्) **shake** पहा.

shoot (शूट्) **shoots shooting shot** १. गोळी झाडणे, बाण मारणे, नेम धरून जोरात फेकणे : The soldiers **shot** at the enemy. सैनिकांनी शत्रूवर **गोळ्या झाडल्या**. २. कॅमेऱ्याने छायाचित्र (फोटो) किंवा चलत्चित्र (फिल्म) काढणे. शूटिंग करणे.

shop (शॉप्) **shops** दुकान : We can buy many things in this **shop**. या **दुकानात** आपण अनेक गोष्टी विकत घेऊ शकतो.

• **shopping** (शॉपिंग्) वस्तूंची खरेदी.

shopkeeper (शॉप्कीपऽ/शॉप्कीपर्) **shopkeepers** दुकानदार : We pay the **shopkeeper** when we buy things. वस्तू विकत घेताना आपण **दुकानदाराला** पैसे देतो.

short (शॉऽर्ट्/शॉर्ट्) १. बुटका : The **short** joker carried a very long stick. **बुटक्या** विदूषकाने एक लांब काठी घेतली होती. २. आखूड : My grandmother does not like my sister's **short** skirts. माझ्या आजीला ताईचे **आखूड** स्कर्ट आवडत नाहीत. • **shortest** सर्वांत लहान.

shorts (शॉऽर्ट्स् /शॉर्ट्स) पायाची चड्डी. हाफ पॅन्ट.

shot (शॉट्) **shoot** पहा.

should (शड्, जोर देऊन म्हटल्यास शुड्) काय करावे आणि काय करू नये हे सांगताना वापरला जाणारा शब्द. You **should** practise every day. तुम्ही रोज सराव **करायला हवा**.

shoulder (शोऽल्डऽ/शोऽल्डर्) **shoulders** खांदा : Keep your hands on your **shoulders**. हात आपल्या **खांद्यावर** ठेवा.

shout (शाउट्) **shouts shouting shouted** ओरडणे : The gardener **shouted** at the children. माळी मुलांवर **ओरडला**.

show (शोऽ) **shows showing showed shown** दाखवणे : **Show** me your picture. मला तुझे चित्र **दाखव**.

shower (शाउअ/शावर्) **showers** १. वर्षाव. सर : There was a sudden **shower**. एकदम पावसाची **सर** आली. २. वरून अंगावर पाणी घेण्याची सोय. शॉवर. • **shower bath** शॉवरखालची अंघोळ.

shut (शट्) **shuts shutting shut** १. बंद करणे. लावणे : **Shut** the door. दार **बंद करा**. २. बंद होणे : The shop **shuts** at eight. ते दुकान आठला **बंद होते**.

shy (शाय्) लाजाळू. लाजरा : The deer was **shy**. I could not touch it. हरिण **लाजाळू** होते. मला त्याला हात लावता आला नाही.

sick (सिक्) १. आजारी : She brought medicine for her **sick** father. तिने आपल्या **आजारी** वडिलांसाठी औषध आणले. २. मळमळत असलेला. उलटी होत असलेला. • I feel **sick**. मला **मळमळते** आहे.

sickle (सिक्ल्) **sickles** विळा : He cut the tall grass with a **sickle**. ते उंच उंच गवत त्याने **विळ्याने** कापले.

side (साइड्) **sides** बाजू. कंड : Her daughter lived on the other **side** of the jungle. तिची मुलगी जंगलाच्या दुसऱ्या **बाजूला** राहत होती.

sieve (सिव्ह्) **sieves sieving sieved** चाळणे : She **sieved** the flour into a pan. तिने मोठ्या भांड्यात पीठ **चाळले**.
• **sieve** (सिव्ह्) **sieves** चाळणी.

sign (साइन्) **signs** खूण. चिन्ह : The teacher took us to see the traffic **signs** along the main road. गुरुजी आम्हांला मुख्य रस्त्याच्या कडेला असणारी वाहतुकीची **चिन्हे** पाहण्यासाठी घेऊन गेले.

signal (सिग्नल्) **signals** खूण. इशारा : He gave them the **signal** to start running. त्याने त्यांना धावायला लागण्याचा **इशारा** केला.
• **traffic signal**. रस्त्यावरील वाहतुकीला इशारा देण्यासाठी लावलेले दिवे.

silence (साइलन्स्/साय्लन्स्) शांतता : There was **silence** in the classroom. वर्गात **शांतता** होती.

silly (सिलि) खुळा. वेडपट : 'It's a **silly** cat,' said Moti. 'हे मांजर **वेडपटच** आहे,' मोती म्हणाला.

silver (सिल्व्हऽ/सिल्व्हर्) १. चांदी : The little prince ate with a **silver** spoon from a **silver** bowl. छोटा राजपुत्र **चांदीच्या** वाटीतून **चांदीच्या** चमच्याने खायचा. २. चंदेरी.

similar (सिमिलऽ/सिमिलर्) तसा. त्यासारखा : Read aloud and make **similar** sentences. मोठ्याने वाचा आणि **तशीच** वाक्ये तयार करा.

simple (सिम्प्ल्) साधा. सोपा : Our teacher wears **simple** clothes. आमचे गुरुजी **साधे** कपडे घालतात. • The answer is quite **simple**. उत्तर अगदी **सोपे** आहे.

sing (सिंग्) **sings singing sang sung** गाणे : The engine **sings** this little song. इंजिन **गाते** हे छोटेसे गाणे.

singer (सिंगऽ/सिंगर्) **singers** गायक. गायिका : Tansen was a great **singer**. तानसेन हे एक थोर **गायक** होते.

Brainy's Box

या पानावरचे एकच 'l' (एल्) असणारे आणखी शब्द शोधा.

single (सिंग्ल्) एकच. एकसुद्धा : There is a **single** 'l' in 'double'. 'डबल' या शब्दात **एकच** 'एल्' आहे.

Sir (सऽ/सऽर्) शिक्षकांशी किंवा इतर मोठ्या माणसांशी आदराने बोलताना वापरला जाणारा शब्द.

sister (सिस्टऽ/सिस्टर्) **sisters** बहीण : I go to school with my **sister**. मी माझ्या **बहिणीबरोबर** शाळेत जाते.

sit (सिट्) **sits sitting sat** बसणे : **Sit** down. खाली **बसा**.

size (साइझ्) **sizes** आकार. माप : An elephant is big in **size**. हत्ती **आकाराने** मोठा असतो.

skies (स्काइझ्) आभाळ. (फारसा वापरला न जाणारा शब्द.)

skin (स्किन्) **skins** कातडी : An elephant has a thick **skin**. हत्तीची **कातडी** जाड असते.

skip (स्किप्) **skips skipping skipped** छोट्या छोट्या उड्या मारणे. बागडणे : Little lambs were **skipping** on the meadow. छोटी कोकरे कुरणात **बागडत होती**. • **skipping rope** दोरीवरच्या उड्या मारण्यासाठी खास दोरी.

skirt (स्कऽट्/स्कर्ट्) **skirts** स्कर्ट : The girl is wearing a yellow **skirt**. त्या मुलीने पिवळा **स्कर्ट** घातला आहे.

sky (स्काय्) आभाळ. आकाश : Birds fly in the **sky**. पक्षी **आकाशात** उडतात.

slate (स्लेऽट्) **slates** पाटी : Wipe your **slate** clean. **पाटी** स्वच्छ पुसा.

sleep[१] (स्लीप्) **sleeps sleeping slept** झोपणे : The lion was **sleeping** under a tree. सिंह झाडाखाली **झोपला** होता.

sleep[२] (स्लीप्) झोप : His **sleep** was broken. त्याची **झोप** मोडली. • **go to sleep** १. झोपी जाणे, २. खूप वेळ हालचाल न केल्यामुळे मुंग्या येणे : My leg has **gone to sleep**. माझ्या पायाला **मुंग्या आल्या आहेत**.

sleepy (स्लीपि) झोपाळलेला. झोपाळू : The rabbit was **feeling** very **sleepy**. सशाला खूप **झोप येत होती**.

slept (स्लेप्ट्) **sleep**[१] पहा.

slice (स्लाइस्) **slices** काप. चकती. पातळ तुकडा : He cut the cucumber into thin **slices**. त्याने काकडीचे पातळ **काप** काढले.

slide[१] (स्लाइड्) **slides sliding slid** घसरत जाणे. घसरवणे : I love to **slide** on the railing. मला कठड्यावरून **घसरत यायला** फारच आवडते.

slide[२] (स्लाइड्) **slides** घसरगुंडी : The children were playing on the **slide** in the park. मुले बागेत **घसरगुंडीवर** खेळत होती.

slip (स्लिप्) **slips slipping slipped** १. चुकून घसरणे. घसरून पडणे : She **slipped** on a banana peel. ती केळ्याच्या सालीवरून **घसरली**. २. आवाज न करता पटकन जाणे किंवा एखादी गोष्ट कुठेतरी ठेवणे : She **slipped** the fish into the water. तिने तो मासा **सुळ्कन** पाण्यात **सोडला**. • **slippery** (स्लिपरि) घसरडा. निसरडा.

slope (स्लोऽप्) **slopes** उतार : The wheel tumbled down the **slope**. चाक **उतारावरून** खाली गडगडत गेले. • **sloping** (स्लोऽपिंग्) उतरता. तिरका.

slow (स्लोऽ) हळूहळू, सावकाश हालचाल करणारा. मंद : This is a **slow** train. ही आगगाडी **हळूहळू जाणारी** आहे.

slowly (स्लोऽलि) सावकाश. हळूहळू. मंद गतीने :

The tortoise walked **slowly**. कासव **हळूहळू** चालत होते.

slurp (स्लऽप्/स्लर्प्) भुरका. खाताना किंवा पिताना तोंडाने केलेला आवाज.

small (स्मॉऽल्) १. बारीक. लहान. छोटा : There was a **small** box in his hand. त्याच्या हातात एक **छोटी** डबी होती. २. वयाने लहान : I rode a wooden horse when I was **small**. मी **लहान** असताना लाकडी घोड्यावर बसायचो. • **smaller** (स्मॉऽलऽ/स्मॉऽलर्) आणखी छोटा/लहान. • **smallest** (स्मॉऽलिस्ट्) सर्वांत छोटा/लहान.

smart (स्माऽर्ट् /स्मार्ट्) चलाख. चुणचुणीत. हुशार : We need **smart** boys for this job. या कामासाठी आम्हांला **चुणचुणीत** मुलगे हवे आहेत.

smell[१] (स्मेल्) **smells smelling smelt** वास घेणे. वास येणे : We **smell** with our nose. आपण आपल्या नाकाने **वास घेतो**. • A rose **smells** sweet. गुलाबाला छान **वास येतो**.

smell[२] (स्मेल्) **smells** वास : What is this **smell** ? हा कसला **वास** आहे ?

smelt (स्मेल्ट्) **smell**[१] पहा.

smile[१] (स्माइल्) **smiles** स्मित. हास्य. हसू : There was a **smile** on his face. त्याच्या चेहऱ्यावर **हास्य** होते.

smile[२] (स्माइल्) **smiles smiling smiled** थोडेसे हसणे. स्मित करणे. खुदकन हसणे : The old woman jumped out of the pumpkin and **smiled**. म्हातारी उडी मारून भोपळ्यातून बाहेर आली आणि **खुदकन हसली**.

smoke (स्मोऽक्) धूर : The engine gave out **smoke**. इंजिन **धूर** सोडत होते.

smooth (स्मूद्) गुळगुळीत. खाचखळगे नसलेला : We touched the **smooth** marble. आम्ही त्या **गुळगुळीत** संगमरवराला हात लावला.

snack (स्नॅक्) **snacks** मधल्या वेळचे खाणे. अल्पोपाहार. फराळ.

snail (स्नेऽल्) **snails** गोगलगाय.

snake (स्नेऽक्) **snakes** साप : All **snakes** are not poisonous. सगळे **साप** विषारी नसतात.

sneeze (स्नीझ्) **sneezes sneezing sneezed** शिंकणे : Does he always **sneeze** so loudly ? तो नेहमी असा जोरानेच **शिंकतो** का ?

snow (स्नोऽ) पावसासारखे आकाशातून पडणारे बर्फ. हिम.

snow या शब्दातली दोन किंवा जास्त अक्षरं घेऊन किती शब्द तयार करता येतील ? या डिक्शनरीतून असे सात तरी शब्द शोधा.

so (सोऽ) १. इतका : How did you wake **so** soon ? तुम्ही **इतक्या** लवकर कसे उठलात ? २. फार. अतिशय : **So** nice ! **फारच** छान ! ३. असे/तसे : That may be **so**. **तसे** असू शकेल. ४. तसाच... सुद्धा : I am reading. **So** are you. मी वाचते आहे. **तसाच तू सुद्धा**. (वाचत आहेस.) ५. त्यामुळे. म्हणून : The old woman promised to come back. **So** the wolf let her go. म्हातारीने परत येण्याचे वचन दिले **म्हणून** लांडग्याने तिला जाऊ दिले.

soap[१] (सोऽप्) साबण : She washed her hands with **soap**. तिने **साबणाने** आपले हात धुतले. • **a soap cake** साबणाची वडी.

soap[२] (सोऽप्) **soaps soaping soaped** साबण लावणे : **Soap** your hands and feet. तुमच्या हातांना आणि पायांना **साबण लावा**.

sock (सॉक्) **socks** पायमोजा : I want to buy a pair of brown **socks**. मला तपकिरी **पायमोजांची** जोडी विकत घ्यायची आहे.

sofa (सोऽफ) दोन किंवा अधिक लोकांना बसण्यासाठी गादी, पाठ, हात वगैरे असणारी बैठक. सोफा.

soft (सॉफ्ट्) १. मऊ. नरम : Baby's hand is as **soft** as butter. बाळाचा हात लोण्यासारखा **मऊ** आहे. २. सौम्य. मंद. शांत : The lantern gave a **soft** light. कंदिलाचा **मंद** उजेड पडला होता.

softly (सॉफ्ट्लि) मोठा आवाज न करता. सौम्यपणे : He speaks **softly**. तो **हळू आवाजात** बोलतो.

आता soldier शब्दात ओळीने येणारी दोन किंवा जास्त अक्षरे घेऊन चार तरी शब्द मिळवा.

soil (सॉइल्) माती : Put some **soil** in the pot. कुंडीत थोडी **माती** भर.

sold (सोऽल्ड्) **sell** पहा.

soldier (सोऽल्जऽ/सोऽल्जर्) **soldiers** सैनिक : **Soldiers** fight for their country. **सैनिक** देशासाठी लढतात.

solid[१] (सॉलिड्) घट्ट. वजनदार. भरभक्कम : There was a **solid** stone wall around that house. त्या घराभोवती दगडाची **भक्कम** भिंत होती.

solid[२] (सॉलिड्) **solids** घन पदार्थ : Stone, gold, wood, jaggery are all **solids**. दगड, सोने, लाकूड, गूळ हे सारे **घन पदार्थ** आहेत.

solve (सॉल्व्ह) **solves solving solved** उत्तर शोधणे. गणित, कोडे किंवा प्रश्न सोडवणे : It's fun to **solve** puzzles. कोडी **सोडवायला** मजा येते.

some (सम्, जोर देऊन म्हटल्यास सम्) १. काही. थोडे : Would you like **some** more grapes ? तुला आणखी **थोडी** द्राक्षे हवीत का ?
२. थोडेसे : Give me **some** water. मला **थोडे** पाणी दे.

somebody(सम्बडि) अर्थ आणि वापर **someone** प्रमाणे.

someone (सम्वन्) कोणीतरी : There is **someone** in my cave. माझ्या गुहेत **कोणीतरी** आहे.

something (सम्थिंग्) काहीतरी : I have **something** in my hand. माझ्या हातात **काहीतरी** आहे.

sometimes (सम्टाइम्झ्) कधी कधी. केव्हा तरी : **Sometimes** we go for a picnic. **कधी कधी** आम्ही वनभोजनाला जातो.

somewhere (सम्वेअ/सम्वेअर्) कुठेतरी : I have seen this man **somewhere**. मी या माणसाला **कुठेतरी** पाहिलेलं आहे.

son (सन्) **sons** पुत्र. मुलगा : The king had no **son**. राजाला **मुलगा** नव्हता.

song (सॉंग्) **songs** गाणे. गीत : Would you like to sing a **song** ? तुला **गाणे** म्हणायला आवडेल का ?

soon (सून्) लवकर. थोड्या वेळात : Come **soon**. **लवकर** ये.

sorry (सॉरि) दुःखी. ओशाळलेला. आपल्या हातून एखादी चूक झाल्यावर तसेच एखाद्या गोष्टीला नाही म्हणताना वापरला जाणारा शब्द : **I am sorry**. माझं चुकलंच. मला वाईट वाटतंय.

sound (साउन्ड्) **sounds** १. आवाज : The children ran out at the **sound** of an aeroplane. विमानाचा **आवाज** ऐकून मुले बाहेर धावली.
२. एकेक ध्वनी : The words 'rose' and 'rope' begin with the same **sound** 'r'. 'रोझ्' आणि 'रोप्' हे शब्द 'र' याच **ध्वनीने** सुरू होतात.

sour (साउअ/सावर्) आंबट : A lemon tastes **sour**. लिंबू चवीला **आंबट** लागते.

south (साउथ्) दक्षिण : There is a hill to the **south** of this village. या गावाच्या **दक्षिणेला** एक टेकडी आहे.

sow (सोऽ) **sows sowing sowed sown** पेरणे : The farmer **sows** seeds at the beginning of the rainy season. पावसाळ्याला सुरुवात व्हायच्या वेळी शेतकरी बी **पेरतो**.

space (स्पेऽस्) spaces मोकळी जागा : There is a big open **space** in front of the school building. शाळेच्या इमारतीच्या पुढे एक मोठी **मोकळी जागा** आहे.

spade (स्पेऽड्) spades खोरे. फावडे : We use a **spade** for digging. आपण **फावडे** खणण्यासाठी वापरतो.

sparrow (स्पॅरोऽ) sparrows चिमणी : A **sparrow** has made a nest near my window. माझ्या खिडकीजवळ एका **चिमणीने** घरटे बांधले आहे.

spat (स्पॅट्) spit पहा.

speak (स्पीक्) speaks speaking spoke spoken बोलणे : We can **speak** in English. आम्हांला इंग्रजीत **बोलता येते**.

speaker (स्पीकऽ/स्पीकर्) speakers १. वक्ता. बोलणारी व्यक्ती. २. टीव्ही, रेडिओ इत्यादींचा आवाज येण्यासाठीचा भाग. स्पीकर : My robot has two **speakers**. माझ्या रोबॉटला दोन **स्पीकर** आहेत.

special (स्पेशल्) खास प्रकारचा. विशेष : We decorate our classroom on **special** days. **खास महत्त्वाच्या** दिवसांना आम्ही वर्गाची सजावट करतो.

sped (स्पेड्) speed[२] पहा.

speed[१] (स्पीड्) speeds गती. वेग : This car goes at a high **speed**. ही गाडी खूप **वेगाने** जाते.

speed[२] (स्पीड्) speeds speeding sped वेगाने जाणे : They **sped** to the hospital. ते **वेगाने** दवाखान्याकडे **गेले**.

Brainy's Box

हे वाचा :

- **Write** on the **right** side.
- **Their** notebooks are **there** on the table.
- Give some milk **to** the **two** cats **too**.

सारखेच उच्चार पण वेगळे स्पेलिंग असणारे आणखी शब्द शोधा.

spell (स्पेल्) spells spelling spelt शब्दातील अक्षरे योग्य क्रमाने सांगणे किंवा लिहिणे : How do you **spell** this word ? या शब्दात **कोणती अक्षरे ओळीने येतात** ? • **spelling** शब्दातील अक्षरांचा ठरावीक क्रम.

spend (स्पेन्ड्) spends spending spent खर्च करणे : He **spent** all his money. त्याने आपले सर्व पैसे **खर्च केले**. • How do you **spend** your time ? तुम्ही वेळ कसा **खर्च करता** ? (म्हणजेच वेळ कसा घालवता ?)

spider (स्पाइडऽ/स्पायडर्) spiders कोळी.

spill (स्पिल्) spills spilling spilt/spilled सांडणे : He **spilt** water on the desk. त्याने डेस्कवर पाणी **सांडले**.

spin (स्पिन्) spins spinning spun १. सूत काढणे : I will help you to **spin**. मी तुम्हांला **सूत काढायला** मदत करीन. २. गरागरा फिरणे किंवा **फिरवणे** : The top **spins** fast. भोवरा वेगाने **गरागरा फिरतो**.

spit (स्पिट्) spits spitting spat थुंकणे : He ate the fruit and **spat** out the seeds. त्याने फळ खाऊन बिया बाहेर **थुंकल्या**.

spoil (स्पॉइल्) **spoils spoiling spoilt/spoiled** खराब होणे किंवा करणे. बिघडणे. बिघडवणे : Her new dress was **spoilt** in the rain. पावसात तिचा नवा पोशाख **खराब झाला.**

spoke (स्पोऽक्) } **spoken** (स्पोऽक्न्) } **speak** पहा.

sponge (स्पन्ज्) पाणी शोषून घेणारा एक पदार्थ. स्पंज : Wipe the slate with wet **sponge**. ओल्या **स्पंजाने** पाटी पुसा.

spoon (स्पून्) **spoons** चमचा : Name three things you can eat with a **spoon**. **चमच्याने** खाता येतील अशा तीन पदार्थांची नावे सांगा.

spoonful (स्पून्फुल्) **spoonfuls** चमचाभर : Add a **spoonful** of sugar. **चमचाभर** साखर घाला. • **two spoonfuls** दोन चमचे भरून.

sport (स्पॉऽट्/स्पॉर्ट्) **sports** क्रीडा. खेळ : She is very good at **sports**. ती **खेळात** फार हुशार आहे. • **team sports** संघाने खेळायचे खेळ.

spot[१] (स्पॉट्) **spots** १. गोल, भरीव खूण. ठिपका : The deer had beautiful white **spots**. हरणाच्या अंगावर सुंदर पांढरे **ठिपके** होते. २. जागा. ठिकाण : This is a picnic **spot**. हे सहलीचे **ठिकाण** आहे. • **on the spot** जागच्या जागी.

spot[२] (स्पॉट्) **spots spotting spotted** नेमके लक्ष जाणे. एकदम दिसणे : He **spotted** a blue bird in the tree. त्याला त्या झाडात **एकदम** एक निळा पक्षी **दिसला.**

spout (स्पाउट्) **spouts** १. छपरावरील पाणी वाहून नेणारा नळ किंवा पाईप. २. किटलीची नळी.

spray (स्प्रेऽ) **sprays spraying sprayed** फवारा मारणे : He **sprayed** water on the ground. त्याने मैदानावर पाण्याचा **फवारा मारला.**

spread (स्प्रेड्) **spreads spreading spread** पसरणे : She **spread** the mat on the floor. तिने जमिनीवर चटई **पसरली.**

spun (स्पन्) **spin** पहा.

spy (स्पाय्) **spies** हेर. गुप्तहेर. गुपचूप माहिती काढणारा.

square (स्क्वेअ/स्क्वेअर्) **squares** चौरस : Take a **square** piece of paper. कागदाचा एक **चौरस** तुकडा घ्या.

squash (स्क्वॉश्) **squashes squashing squashed** चेंगरणे : I am **squashed** between the two. मी दोघांमध्ये **चेंगरलो** आहे.

squeeze (स्क्वीझ्) **squeezes squeezing squeezed** १. पिळणे : She **squeezed** a lemon on the rice. तिने भातावर लिंबू **पिळले**. २. लहान जागेत कसेतरी अंग चोरून घुसणे : She **squeezed** in through the crowd. ती गर्दीतून **घुसली**.

squirrel (स्क्विर्ल्) **squirrels** खार : Five little **squirrels** sat up in a tree. पाच छोट्या **खारी** झाडावर बसल्या.

stain (स्टेऽन्) **stains** डाग : There were mud **stains** on her frock. तिच्या फ्रॉकवर चिखलाचे **डाग** होते.

stair (स्टेअ/स्टेअर्) **stairs** इमारतीच्या आतील जिन्याची पायरी : They climbed two **stairs** at a time. ते एका वेळी दोन-दोन **पायऱ्या** चढले.

staircase (स्टेअकेऽस्) **staircases** इमारतीच्या आतील जिना : There is wooden **staircase** in our school. आमच्या शाळेत एक लाकडी **जिना** आहे.

stall (स्टॉऽल्) **stalls** तात्पुरते उभे केलेले छोटे दुकान. स्टॉल : There were many **stalls** at the fair. जत्रेत अनेक **छोटी दुकाने** लावलेली होती.

stamp[१] (स्टॅम्प्) **stamps** पोस्टाचे तिकीट : My brother collects **stamps**. माझा भाऊ **पोस्टाची तिकिटे** जमा करतो.

stamp[२] (स्टॅम्प्) **stamps stamping stamped** जोरात पाय आपटणे : All the dancers should **stamp** at the same time. नाचातल्या सगळ्यांनी एकाच वेळी **पाय आपटले** पाहिजेत.

stand[१] (स्टॅन्ड्) **stands standing stood** १. उभे राहणे : **Stand** straight. सरळ **उभे रहा**. २. उभे करणे : **Stand** the candle on a dish. मेणबत्ती एका बशीत **उभी करा**.

stand[२] (स्टॅन्ड्) **stands** १. एखादी गोष्ट ठेवण्यासाठी किंवा उभी करण्यासाठी असलेली चौकट किंवा इतर काही सोय. स्टँड : Keep your shoes on the **stand**. आपापले चपलाबूट **स्टँडवर** ठेवा. २. जेथे प्रवाशांसाठी बस, रिक्षा, टॅक्सी वगैरे थांबतात ती जागा. बस, रिक्षा, टॅक्सीचा थांबा.

standard (स्टॅन्डड्/स्टॅन्डर्ड्) **standards** इयत्ता : I am in the third **standard**. मी तिसऱ्या **इयत्तेत** आहे.

star (स्टाऽ/स्टार्) **stars** चांदणी. तारा : We see the **stars** at night. आपल्याला **चांदण्या** रात्री दिसतात.

start (स्टाऽर्ट्/स्टार्ट्) **starts starting started** १. सुरू करणे. सुरुवात करणे: The children **started** crying. मुलांनी रडायला **सुरुवात केली**. २. सुरुवात होणे : It **started** raining. पाऊस पडायला **सुरुवात झाली**.

station (स्टेऽशन्) **stations** स्थानक. स्टेशन : Everyone was in a hurry at the railway **station**. रेल्वे **स्टेशनवर** प्रत्येकजण घाईतच होता.

statue (स्टॅचू) **statues** पुतळा : There was a marble **statue** in the park. उद्यानात एक संगमरवरी **पुतळा** होता.

stay (स्टेऽ) **stays staying stayed** १. एखाद्या जागी थांबणे : Will you **stay** for lunch ? तू जेवायला **थांबशील का** ? २. एखाद्या ठिकाणी तात्पुरते राहणे : He **stayed** in a hotel when he went to Mumbai. मुंबईला गेल्यावर तो हॉटेलात **राहिला**.

steady (स्टेडि) १. न हलणारा. स्थिर : This chair is not **steady**. ही खुर्ची **स्थिर** नाही. (म्हणजेच डुगडुगणारी आहे.) २. काही बदल न होता, न थांबता चालू असलेला : Slow but **steady** wins the race. हळूहळू पण **न थांबता सतत जाणाराच** शर्यत जिंकतो.

steal (स्टील्) **steals stealing stole stolen** चोरणे : Who **stole** the queen's necklace ? राणीच्या गळ्यातला हार कोणी **चोरला** ?

step (स्टेप्) **steps** १. चालताना टाकलेले पाऊल : Take one **step** forward. एक **पाऊल** पुढे टाका. २. पायरी : I was sitting on the **steps** with my sister. मी माझ्या बहिणीबरोबर **पायऱ्यांवर** बसले होते.

stick[१] (स्टिक्) **sticks** काठी : The old woman was carrying a bundle of **sticks**. ती म्हातारी बाई **काठ्यांची** मोळी घेऊन चालली होती.

stick[२] (स्टिक्) **sticks sticking stuck** १. चिकटवणे. लावणे : He **stuck** the pieces of the broken pot together. त्याने त्या फुटलेल्या भांड्याचे तुकडे एकत्र **चिकटवले**. २. चिकटणे. लागणे : The wet paint **stuck** to his clothes. ओला रंग त्याच्या कपड्यांना **लागला**. • **sticker** चिकटवण्यासाठी एका बाजूने गोंद किंवा डिंक असलेले चित्र. चिकटचित्र. • **sticky** चिकट. ३. खुपसणे. अडकणे : He **stuck** a finger in the wet sand. त्याने ओल्या वाळूत बोट **खुपसले**. • The drawer was **stuck**. कपाटाचा कप्पा **अडकून बसला होता**.

still (स्टिल्) १. शांत. अजिबात हालचाल न करणारा : Sit **still**. **शांत** बसा. २. अजूनही. आतापर्यंत : The engine's singing **still**. इंजिन **अजूनही** गाणे म्हणत आहे.

stir (स्टऽ/स्टऽर्) **stirs stirring stirred** ढवळणे. हलवणे : **Stir** it well with the spoon. ते चमच्याने चांगले **ढवळ/हलव**.

stitch[१] (स्टिच्) **stitches stitching stitched** शिवणे : The tailor **stitched** a cap for the mouse. शिंपीदादाने उंदरासाठी टोपी **शिवली**.

A stitch in time saves nine.

वेळेत काम केलं तर घोटाळे टळतात. वेळेत एक टाका घातला तर पुढचे नऊ वाचतात.

stitch[२] (स्टिच्) **stitches** सुईने घातलेला टाका : He could not find a single bad **stitch** in the shoes. त्या जोड्यांमध्ये त्याला एकसुद्धा वाईट **टाका** दिसला नाही.

stole (स्टोऽल्) } **steal** पहा.
stolen (स्टोऽल्न्)

stomach (स्टमक्) **stomachs** पोट : He had a big **stomach**. त्याचे **पोट** भलेमोठे होते. • **stomach-ache** (स्टमकेऽक्) पोटदुखी.

stone (स्टोऽन्) **stones** दगड. खडा : The cap seller threw **stones** at the monkeys. टोपी विकणाऱ्या माणसाने त्या माकडांना **दगड** मारले.

stood (स्टुड्) **stand**[१] पहा.

stool (स्टूल्) **stools** पाठ नसलेली बैठक. स्टूल : He stood on the **stool** to clean the fan. पंखा स्वच्छ करण्यासाठी तो **स्टुलावर** उभा राहिला.

stop[१] (स्टॉप्) **stops stopping stopped** १. थांबणे : The train does not **stop** at this station. ती गाडी या स्टेशनवर **थांबत** नाही. २. थांबवणे. बंद करणे : He **stopped** the bus. त्याने बस **थांबवली**. • **Stop** shouting. ओरडणे **बंद करा**.

तुमच्या पाठ्यपुस्तकातल्या किंवा तुमच्या माहितीच्या कोणत्या कथांची चित्रे या शब्दकोशात दिसतात, ते शोधा.

stop[२] (स्टॉप्) **stops** विराम. बसचा वगैरे थांबा. • **full stop** पूर्णविराम.

storey (स्टॉऽरि) **storeys** मजला : The school building has two **storeys**. शाळेच्या इमारतीला दोन **मजले** आहेत.

storm (स्टॉऽम्/स्टॉर्म्) **storms** वादळ : There was a **storm** in the sea. समुद्रामध्ये **वादळ** झाले.

story (स्टॉऽरि) **stories** कथा. गोष्ट : I will tell you a **story**. मी तुम्हांला एक **गोष्ट** सांगते.

stout (स्टाउट्) धष्टपुष्ट. मजबूत : A **stout** boy pulled the cat out of the well. एका **धष्टपुष्ट** मुलाने मांजराला विहिरीतून बाहेर काढले.

stove (स्टोऽव्ह्) **stoves** चूल. शेगडी : She put the pot on the **stove**. तिने भांडे **चुलीवर** ठेवले.

straight (स्ट्रेऽट्) सरळ : Draw a **straight** line. एक **सरळ** रेघ काढा.

strain (स्ट्रेऽन्) **strains straining strained** १. शक्य तितका प्रयत्न करणे. जोर लावणे. मेहनत करणे : He had to **strain** very hard to pull out the weeds. तण उपटण्यासाठी त्याला **फार जोर लावावा** लागला. २. गाळणे : **Strain** the tea in another pot. चहा दुसऱ्या एखाद्या भांड्यात **गाळ**. • **strainer** (स्ट्रेऽनऽ/स्ट्रेऽनर्) गाळणी.

strange (स्ट्रेञ्ज्) वेगळेच. विचित्र : There were many **strange** plants in the forest. जंगलात अनेक **विचित्र** वनस्पती होत्या.

straw (स्ट्रॉऽ) **straws** १. गवत वगैरेची वाळलेली काडी : She wove the **straws** together to make a mat. **काड्या** विणून तिने चटई बनवली. २. पेय पिण्याची पोकळ काडी. स्ट्रॉ : Use a **straw** to drink the coconut water. शहाळ्याचे पाणी पिण्यासाठी **स्ट्रॉ** वापर.

stream (स्ट्रीम्) **streams** ओढा. प्रवाह : He slipped the paper boat in the **stream**. त्याने कागदाची होडी **पाण्याच्या प्रवाहात** सोडली.

street (स्ट्रीट्) **streets** गल्ली. दोन्ही बाजूंनी घरे असलेला रस्ता : Children were playing in the **street**. मुले **गल्लीत** खेळत होती.

stress (स्ट्रेस्) **stresses stressing stressed** जोर देणे. जोर देऊन म्हणणे : When we say a long word, we **stress** only a part of it. एखादा लांबलचक शब्द म्हणताना आपण त्याचा एकच भाग **जोर देऊन म्हणतो**.

stretch (स्ट्रेच्) **stretches stretching stretched** ताणणे : Don't **stretch** the elastic too far. ते इलॅस्टिक जास्त लांबपर्यंत **ताणू** नको.

strict (स्ट्रिक्ट्) कडक शिस्तीचा : Some teachers are very **strict**. काही शिक्षक फार **कडक** असतात.

strike (स्ट्राइक्) **strikes striking struck** १. जोरात मारणे. घाव घालणे : He **struck** the hot iron with his hammer. तापलेल्या लोखंडावर त्याने आपल्या हातोड्याचा **घाव घातला**. २. घड्याळाचे टोल, ठोके देणे : The clock **struck** twelve. घड्याळाने बाराचे **ठोके दिले**. (बारा वाजले.)

string (स्ट्रिंग्) **strings** दोरा : Give me a piece of **string** to tie up this packet. हा पुडा बांधण्यासाठी मला थोडा **दोरा** दे.

strip (स्ट्रिप्) **strips** लांब, पातळ पट्टी : He cut the paper into thin **strips**. त्याने कागद कापून त्याच्या पातळ **पट्ट्या** काढल्या.

stripe (स्ट्राइप्) **stripes** पट्टा. जाड रेघ : I like the shirt with blue **stripes**. मला निळ्या **रेघांचा** शर्ट आवडतो.

stroke (स्ट्रोऽक्) **strokes** ठोका : He leaves at the **stroke** of five. पाचच्या **ठोक्याला** तो बाहेर पडतो.

strong (स्ट्रॉंग्) ताकदवान. शक्तिशाली. मजबूत : We need a **strong** man for this job. या कामासाठी आम्हांला **ताकदवान** माणूस हवा आहे.
• **stronger** (स्ट्रॉंगऽ/स्ट्रॉंगर्) आणखी ताकदवान. • **strongest** (स्ट्रॉंगिस्ट्) सर्वांत ताकदवान.

struck (स्ट्रक्) **strike** पहा.

stuck (स्टक्) **stick**[२] पहा.

तुमच्या अभ्यासाच्या पाच विषयांची नावं या शब्दकोशात शोधा.

- Eng - - - -
- Geo - - - - - -
- His - - - -
- Math - - - - - - -
- Sci - - - -

student (स्ट्यूड्न्ट्) **students** विद्यार्थी : There are fifty **students** in the class. वर्गात पन्नास **विद्यार्थी** आहेत.

study (स्टडि) **studies studying studied** अभ्यास करणे : My aunt **studies** day and night for her examination. परीक्षेसाठी माझी मावशी रात्रंदिवस **अभ्यास करते.**

stupid (स्ट्यूपिड्) मूर्ख. वेंधळा. बावळट : 'I am not **stupid** !' 'मी काही **मूर्ख** नाहीये !' • **stupid** mistakes **वेंधळ्यासारख्या** चुका.

subject (सब्जेक्ट्) **subjects** विषय : English is my favourite **subject**. इंग्रजी हा माझा आवडता **विषय** आहे.

such (सच्) १. असा. या प्रकारचा : Make a list of **such** words. **अशा** शब्दांची यादी करा. २. इतका. फारच. अगदी : 'He is **such** a kind person !' 'तो **अगदी** दयाळू माणूस आहे !'

suck (सक्) **sucks sucking sucked** चोखणे : Don't **suck** your thumb. अंगठा **चोखू** नकोस.

sudden (सड्न्) अचानक, एकाएकी झालेला किंवा केलेला : What was that **sudden** noise ? तो **एकाएकी झालेला** आवाज कसला होता ?

suddenly (सड्न्लि) एकाएकी. अचानकच : **Suddenly**, it started raining. **एकाएकी** पाऊस पडायला लागला.

sugar (शुगऽ/शुगर्) साखर : **Sugar** is sweet. **साखर** गोड असते.

या मोठ्या शब्दांतले छोटे शब्द ओळखा.

- sugarcane
- sunflower

sugarcane (शुगकेऽन्/शुगर्केऽन) ऊस : We get sugar and jaggery from **sugarcane.** **उसापासून** आपल्याला साखर आणि गूळ मिळतो.

suggest (सजेस्ट्) **suggests suggesting suggested** सुचवणे. सूचित करणे : **Suggest** a few other names. आणखी काही नावे **सुचवा.**

suitable (सूटब्ल्) योग्य. अनुरूप : Fill in the blanks with **suitable** words. रिकाम्या जागी **योग्य** शब्द भरा.

sum (सम्) **sums** आकडेमोडीचे गणित : The teacher gave us ten **sums**. बाईंनी आम्हांला दहा **गणिते** घातली.

sun[१] (सन्) **suns** सूर्य : The **sun** shines during the day. दिवसा **सूर्य** उजेड देतो. • **sunrise** (सन्राइझ्) सूर्योदय • **sunset** (सन्सेट्) सूर्यास्त.

sun[२] (सन्) ऊन : Put it out in the **sun**. हे बाहेर **उन्हात** ठेव.

sunflower (सन्फ्लाउअ/सन्फ्लावर्) **sunflowers** सूर्यफूल : A **sunflower** always looks at the sun. **सूर्यफूल** नेहमी सूर्याकडेच पाहते.

sung (सं॒ग्) **sing** पहा.

sunlight (स॒न्लाइट्) सूर्यप्रकाश. ऊन : Plants need **sunlight**. झाडांना **सूर्यप्रकाशाची** गरज असते.

sunshine (स॒न्शाइन्) ऊन. सूर्यप्रकाश : Early morning **sunshine** is nice and warm. अगदी सकाळचे **ऊन** छान उबदार असते.

super (सूपऽ/सूपर्/स्यूपर्) महाशक्तिशाली. असामान्य : Robot's brain was a **super** computer. रोबॉटचा मेंदू म्हणजे एक **महाशक्तिशाली** संगणक होता.

supper (स॒पऽ/स॒पर्) रात्रीचे जेवण : What do we have for **supper** ? आज **रात्रीच्या जेवणात** काय आहे ?

suppose (सपोऽझ्) **supposes supposing supposed** कल्पना करणे : **Suppose** you are a fish. तुम्ही मासा आहात अशी **कल्पना करा.**

sure (शुअ/शॉऽर्) १. खात्री असलेला. खात्रीचा : I'm **sure** they went this way. ते या रस्त्याने गेले अशी मला **खात्री वाटते.** • Our team is **sure** to win. आमचा संघ **खात्रीने/नक्कीच** जिंकेल. २. एखाद्या गोष्टीला मनापासून हो म्हणताना वापरला जाणारा शब्द : 'Can I use your rubber?' '**Sure** !' 'मी तुझे रबर वापरू का जरा ?' **'हो. जरूर.'**

surname (सऽनेऽम्/सर्नेऽम्) **surnames** आडनाव : His **surname** is Patil. त्याचे **आडनाव** पाटील आहे.

surprise[१] (सप्राइझ्/सर्प्राइझ्) **surprises** आश्चर्य. आश्चर्य वाटेल अशी गोष्ट/घटना: What a **surprise** ! केवढे हे **आश्चर्य** ! • When he got up in the morning, he got a big **surprise**. सकाळी उठल्यानंतर त्याला एक फारच **आश्चर्यकारक गोष्ट** आढळली.

surprise[२] (सप्राइझ्/सर्प्राइझ्) **surprises surprising surprised** आश्चर्य वाटायला लावणे. आश्चर्यचकित करणे : We wanted to **surprise** the teacher. आम्हांला गुरुजींना **आश्चर्यचकित करायचे** होते.

surprised (सप्राइझ्ड्/सर्प्राइझ्ड्) आश्चर्यचकित. चकित : They were **surprised** to see a flying horse. उडता घोडा पाहून ते **चकित** झाले.

surroundings (सराउन्डिंग्झ्) भोवतालचा परिसर. आसपासचा भाग : Find the letter shapes hidden in your **surroundings**. तुमच्या **आसपासच्या भागात** लपलेले अक्षरांचे आकार ओळखा.

swallow (स्वॉलोऽ) **swallows swallowing swallowed** गिळणे : I **swallowed** the sweet whole by mistake. मी चुकून ती सबंध गोळी **गिळली.**

swam (स्वॅम्) **swim** पहा.

sway (स्वेऽ) **sways swaying swayed** डोलणे : Trees were **swaying** in the wind. झाडे वाऱ्याने **डोलत** होती.

sweater (स्वेटऽ/स्वेटर्) **sweaters** इतर कपड्यांवरून घातला जाणारा एक उबदार कपडा. स्वेटर : My aunt is knitting a **sweater** for me. माझी मावशी माझ्यासाठी **स्वेटर** विणते आहे.

sweep (स्वीप्) **sweeps sweeping swept** झाडणे. झाडून स्वच्छ करणे : The boys **swept** the floor clean. मुलांनी फरशी **झाडून स्वच्छ केली.**

sweet[१] (स्वीट्) गोड : Sugar tastes **sweet**. साखर **गोड** लागते. • The baby looks **sweet**. बाळ **गोड** दिसतं.

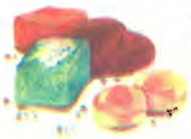

sweet[२] (स्वीट्) **sweets** मिठाई. गोड गोळी : In *Aaji*'s cupboard, there is a jar of **sweets** for us. आजीच्या कपाटात एका बरणीत आमच्यासाठी **गोळ्या** ठेवल्या आहेत.

swept (स्वेप्ट्) **sweep** पहा.

swift (स्विफ्ट्) चपळ : A deer is very **swift**. हरिण फार **चपळ** असते.

swim (स्विम्) **swims swimming swam swum** पोहणे : He **swims** like a fish. तो माशासारखा **पोहतो.**

swing[१] (स्विंग्) **swings** झोपाळा. झुला. झोका : He tied the ropes together to make a **swing**. त्याने दोर एकत्र बांधून **झोपाळा** तयार केला.

swing[२] (स्विंग्) **swings swinging swung** झोका घेणे. झुलणे : Monkeys **swing** on trees. माकडे झाडावर **झोके घेतात.**

swum (स्वम्) **swim** पहा.

table (टेऽब्ल्) **tables** १. टेबल. मेज : He went to the office and sat at the **table**. तो ऑफिसमध्ये जाऊन **टेबलाशी** बसला. २. तक्ता : Find the shortest word in the **table**. **तक्त्यातला** सर्वांत लहान शब्द शोधा.

tag[१] (टॅग्) एक खेळ. पाठशिवणी. पकडापकडी.

tag[२] (टॅग्) **tags** एखाद्या वस्तूचे नाव, किंमत वगैरे लिहून तिला जोडलेला छोटासा कापडाचा किंवा कागदाचा तुकडा. टॅग.

tail (टेऽल्) **tails** शेपटी. शेपूट : The elephant has a small **tail**. हत्तीचे **शेपूट** लहान असते.

tailor (टेऽलऽ/टेऽलर्) **tailors** शिंपी : The **tailor** was busy stitching clothes. **शिंपीदादा** कपडे शिवण्यात गढून गेले होते.

take (टेऽक्) takes taking took taken १. घेणे : **Take** a clean towel. एक स्वच्छ पंचा/टॉवेल **घ्या.** • You can **take** my pencil. तू माझी पेन्सिल **घे.** २. दुसऱ्याची वस्तू न विचारता घेणे. हडपणे. ढापणे : The king has **taken** my cap. राजाने माझी टोपी **ढापली** आहे. ३. नेणे. घेऊन जाणे : It's raining. **Take** an umbrella. पाऊस पडतो आहे. छत्री **घेऊन जा.** ४. ठरावीक वेळ लागणे : The journey will **take** two hours. या प्रवासाला दोन तास **वेळ लागेल.** ५. विशिष्ट कृती करणे : उदाहरणार्थ, **take a bath** अंघोळ करणे. • **take a bite** घास घेणे. दाताने तुकडा तोडणे. • **take care** काळजी घेणे. • **take a nap** डुलकी घेणे. • **take part** भाग घेणे. • **take pity** दया करणे. दया येणे. • **take a step** पाऊल टाकणे. ६. **take away** काढून घेणे : She has **taken away** my toys. तिने माझी खेळणी **काढून घेतली** आहेत. ७. **take down** लिहून घेणे. पाहून किंवा ऐकून तसेच लिहिणे.

tale (टेऽल्) tales कथा. गोष्ट. • **fairy tale** परीकथा.

talk (टॉऽक्) talks talking talked १. कोणाशी तरी बोलणे : She was **talking** to her mother. ती आपल्या आईशी **बोलत** होती. २. भाषण देणे : I am going to **talk** about uses of forests. मी वनांच्या उपयोगांबाबत **भाषण देणार** आहे.

tall (टॉऽल्) उंच : My brother is as **tall** as my father. माझा भाऊ माझ्या वडिलांएवढाच **उंच** आहे.

tamarind (टॅम्रिन्ड्) चिंच. चिंचेचे झाड : **Tamarind** *chutney* is sweet and sour. **चिंचेची** चटणी आंबटगोड असते.

tank (टॅंक्) tanks टाकी. हौद : The **tank** was full. **हौद** भरला होता.

tanker (टॅंकऽ/टॅंकर्) tankers पाणी, तेल किंवा इतर द्रव पदार्थांची वाहतूक करणारी गाडी किंवा जहाज. टँकर : Everyone was waiting for the water **tanker**. सगळेजण पाण्याच्या **टँकरची** वाट पाहत होते.

tap[१] (टॅप्) taps नळ. तोटी : Turn the **tap** off. **नळ** बंद करा.

tap[२] (टॅप्) taps tapping tapped टकटक करणे. हलकेच ठेका देणे : **Tap** your feet. पायाने **ठेका** द्या. • **tap tap** ठेक्याचा **टॅप-टॅप** आवाज.

tar (टाऽ/टाऽर्) डांबर : **Tar** is used for making roads. रस्ते तयार करण्यासाठी **डांबर** वापरतात.

taste[१] (टेऽस्ट्) tastes चव. रुची : Sugar has a sweet **taste**. साखरेला गोड **चव** असते. • **tasty** (टेऽस्टि) चवदार.

taste[२] (टेइस्ट्) **tastes tasting tasted** १. चव घेणे. चव बघणे : Can I **taste** the *kheer*? मी खिरीची **चव बघू** का ? २. चव असणे, लागणे : This cucumber **tastes** bitter. ही काकडी कडू **लागते** आहे.

taught (टॉऽट्) **teach** पहा.

taxi (टॅक्सि) **taxis** भाड्याची मोटारगाडी. टॅक्सी.

tea (टी) चहा : I know how to make **tea**. **चहा** कसा करायचा हे मला माहीत आहे.

teach (टीच्) **teaches teaching taught** शिकवणे : She **teaches** us English. त्या आम्हांला इंग्रजी **शिकवतात**.

teacher (टीचऽ/टीचर्) **teachers** शिक्षक. बाई. गुरुजी : Our **teacher** knows the answers to all the questions. आमच्या **बाईंना/गुरुजींना** सगळ्या प्रश्नांची उत्तरे माहीत असतात.

team (टीम्) **teams** खेळाडूंचा, एकत्र काम करणाऱ्यांचा गट. संघ : Their **team** was better. त्यांचा **संघ** जास्त चांगला होता.

teapoy (टीपॉय्) **teapoys** तीन पायांचे छोटे टेबल. टीपॉय.

tear[१] (टेअ/टेअर्) **tears tearing tore torn** फाडणे : Raju's little sister **tore** his kite. राजूच्या छोट्या बहिणीने त्याचा पतंग **फाडला**.

tear[२] (टिअ/टिअर्) **tears** अश्रू : **Tears** rolled down her cheeks. तिच्या गालावरून **अश्रू** ओघळू लागले.

tease (टीझ्) **teases teasing teased** सतावणे. चिडवणे. चेष्टा करणे : Reema, don't **tease** your sister. रीमा, तुझ्या ताईला **चिडवू** नको.

teeth (टीथ्) **tooth** पहा.

telephone (टेलिफोऽन्) अर्थ आणि वापर **phone** प्रमाणे.

television (टेलिव्हिझ्न्) अर्थ आणि वापर **TV** प्रमाणे.

tell (टेल्) **tells telling told** सांगणे : **Tell** me your address. मला तुझा पत्ता **सांग**. • I **told** him to go. मी त्याला जायला **सांगितले**.

temple (टेम्प्ल्) **temples** देऊळ. मंदिर.

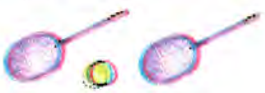

tennis (टेनिस्) टेनिस. एक खेळ.

tent (टेन्ट्) **tents** तंबू.

test (टेस्ट्) **tests** चाचणी. परीक्षा : We have a unit **test** on Saturday. शनिवारी आमची घटक **चाचणी** आहे.

textbook (टेक्स्ट्बुक्) **textbooks** पाठ्यपुस्तक : I love my English **textbook**. मला माझे इंग्रजीचे **पाठ्यपुस्तक** फार आवडते.

than (दन्, जोर देऊन म्हटल्यास दॅन्) तुलना करताना वापरला जाणारा शब्द. पेक्षा : I am older **than my sister**. मी माझ्या **बहिणीपेक्षा** मोठा आहे.

thank (थँक्) **thanks thanking thanked** आभार मानणे : **Thank** you for this pencil. ही पेन्सिल दिल्याबद्दल **आभारी आहे**.

अ, अ, अऽ, आ, इ, ई, उ, ऊ, ए, एऽ, ओऽ, अँ, आँ अशा उच्चारांनी सुरू होणाऱ्या शब्दांच्या आधी 'the' असल्यास 'दि' म्हणतात.

that[1] (दट्, जोर देऊन म्हटल्यास दॅट्) **those** १. आपल्यापासून जरा लांब असणाऱ्या किंवा पूर्वी झालेल्या गोष्टींबद्दल बोलताना वापरला जाणारा शब्द : I'll catch **that** cat. मी **त्या** मांजराला पकडतो. • **That** night, they hid behind the door. **त्या** रात्री ते दारामागे लपले. २. कोणाबद्दल बोलणे चालले आहे, ते दाखवणारा शब्द : I'll call only **those** who keep quiet. जे गप्प बसतील **त्यांनाच** फक्त मी बोलवीन.

the dog
दि डॉग्
the young man
दि यंग् मॅन्

पण

the animals
दि ॲनिमल्झ्
the end
दि एन्ड्
the idea
दि आयडिअ
the old man
दि ओऽल्ड् मॅन्

that[2] (दॅट्) १. इतका : It's not **that** cold. **इतकी** काही थंडी नाहीये. २. दोन वाक्ये जोडून एक वाक्य करताना वापरला जाणारा शब्द : Tick the words **that** you know. तुम्हाला माहीत आहेत **अशा** शब्दांवर बरोबरची खूण करा.

the (द्/द, दि, जोर देऊन म्हटल्यास दी) आपण नेमक्या कोणत्या व्यक्तीबद्दल/गोष्टीबद्दल बोलतो आहोत ते माहीत असल्यास किंवा तशा स्वरूपाची एकच गोष्ट असल्यास, त्या शब्दाआधी वापरला जाणारा शब्द : Read **the** first letter. पहिले अक्षर वाचा. • Look at **the** moon. चंद्राकडे पहा. • Put **the** pieces in a bowl. **ते** तुकडे एका कटोरीत ठेवा.

their (देअ/देअर्) **they पहा.** त्यांचा : Do you know **their** names ? तुम्हाला **त्यांची** नावे माहीत आहेत का ? • **theirs** (देअझ्/देअर्झ्) त्यांचा.

them (दम्, जोर देऊन म्हटल्यास देम्) **they पहा.** त्यांना : How can we help **them** ? आपण **त्यांना** कशा रीतीने मदत करूया ?

themselves (दम्सेल्व्हझ्) ते स्वतः/त्या स्वतः, त्यांना स्वतःला इत्यादी.

then (देन्) १. त्यानंतर. मग : Look, say and **then** copy the words. पहा, म्हणा आणि **त्यानंतर** ते शब्द पाहून लिहा. २. तसं असेल तर. तर मग : There's a cat ? **Then** we'd better run. तिथे मांजर आहे ? **तसं असेल तर** आपण पळालेलं बरं ! ३. तेव्हा. त्या वेळी : I didn't know you, **then**. **तेव्हा** मी तुला ओळखत नव्हतो.

there (देअ/देअर्) १. तिथे. त्या ठिकाणी : I lived **there** very well. मी **तिथे** फार मजेत राहत होतो. २. असे आहे/होते/झाले/ होईल अशा अर्थाच्या वाक्यात वापरला जाणारा शब्द : **There** is a white mouse in my pocket. माझ्या खिशात एक पांढरा उंदीर आहे. • Is **there** any problem ? काही अडचण आहे का ?

therefore (देअफॉऽ/देअर्फॉर्) म्हणून. त्या कारणामुळे : The balloon is light and **therefore** it goes higher and higher. फुगा हलका असतो आणि **म्हणून** तो वर वर जातो.

these (दीझ्) **this** पहा.

they (देऽ) **their theirs them** ते/त्या/ती/त्यांना/त्यांच्याकडे : **They** all sat on the grass. **ते** सगळे गवतावर बसले. • What do **they** want ? **त्यांना** काय हवे आहे ? • **They** had a robot. **त्यांच्याकडे** एक यंत्रमानव होता.

thick (थिक्) १. जाड : She made **thick** *rotis*. तिने **जाडजाड** रोट्या केल्या. २. दाट. घनदाट : He lived in a **thick** forest. तो **घनदाट** जंगलात रहायचा. ३. दाट. घट्ट : This *dal* is too **thick**. हे वरण फारच **घट्ट** आहे.

thief (थीफ्) **thieves** चोर : 'Catch that **thief** !' she cried. 'पकडा त्या **चोराला** !' ती ओरडली.

thin (थिन्) १. पातळ. खूप कमी रुंदीचा : Take a **thin** sheet of paper. एक **पातळ** कागदाचा ताव घ्या. २. विरळ : His hair had become **thin**. त्याचे केस **विरळ (पातळ)** झाले होते. ३. पाण्यासारखे पातळ : This honey is **thin**. हा मध **पातळ** आहे. ४. बारीक. लुकडा. रोड : See, I'm so **thin** ! बघ ना मी किती **रोड** आहे ! • **thinner** (थिनऽ/थिनर्) आणखी बारीक. आणखी पातळ.

thing (थिंग्) **things** १. वस्तू : Name any three **things** you use in the kitchen. तुम्ही स्वयंपाकघरात वापरता अशा कोणत्याही तीन **वस्तूंची** नावे सांगा. २. गोष्ट. बाब : Chocolates and books are my favourite **things**. चॉकलेट आणि पुस्तके या माझ्या आवडीच्या **गोष्टी** आहेत.

think (थिंक्) **thinks thinking thought** १. मनात वाटणे. मनात विचार येणे : I **think** I can. मला **वाटतं,** मला जमेल. • What did the cat **think** about Moti ? मांजराला मोतीबद्दल काय **वाटले** ? २. विचार करणे : He **thought** for a long time and then answered. त्याने खूप वेळ **विचार केला** आणि नंतर उत्तर दिले. ३. मनातल्या मनात आठवणे : Close your eyes and **think** of the letter. डोळे बंद करा आणि ते अक्षर **मनातल्या मनात आठवा.**

thirsty (थऽस्टि/थर्स्टि) तहान लागलेला. तहानलेला : The **thirsty** crow dropped a stone in the pot. **तहानलेल्या** कावळ्याने माठात एक दगड टाकला.

this (दिस्) **these** जवळ असणाऱ्या व्यक्ती किंवा वस्तूंबद्दल बोलताना वापरला जाणारा शब्द : I've brought **this** picture for you. **हे** चित्र मी तुमच्यासाठी आणले आहे. • **These** are lemon trees. **ही** लिंबाची झाडे आहेत.

thorn (थॉऽन् /थॉर्न्) **thorns** काटा : A rose has **thorns**. गुलाबाला **काटे** असतात.

those (दोऽझ्) **that**[१] पहा.

though (दोऽ) जरी. असे असले तरी : **Though** he is small, he is brave. तो लहान **असला, तरी** तो शूर आहे.

thought[१] (थॉऽट्) **think** पहा.

thought[२] (थॉऽट्) **thoughts** मनातील विचार : We cannot see a person's **thoughts**. माणसाच्या **मनातील विचार** आपण पाहू शकत नाही.

thread (थ्रेड्) **threads** दोरा. धागा : Don't bite off the **thread** with your teeth. दातांनी **दोरा** तोडू नको.

threw (थ्रू) **throw** पहा.

throat (थ्रोऽट्) **throats** घसा.

throne (थ्रोऽन्) **thrones** सिंहासन : The king sat on a golden **throne**. राजा सोन्याच्या **सिंहासनावर** बसला.

through (थ्रू) मधून. मधून आरपार : The birds flew in **through the windows**. पाखरे उडत उडत **खिडक्यांमधून** आत आली. • You cannot see **through this glass**. या **काचेतून आरपार** पाहता येत नाही. • I'm wet **through**. मी **आरपार** (चिंब) भिजलो आहे.

throw (थ्रोऽ) **throws throwing threw thrown** फेकणे. टाकणे : **Throw** the ball up. चेंडू वर **फेका**. • **throw away** टाकून देणे.

thumb (थ्रम्) **thumbs** अंगठा : The **thumb** is away from the other fingers. **अंगठा** इतर बोटांपासून दूर असतो.

thunder (थ्रन्डऽ/थ्रन्डर्) ढगांचे गडगडणे. गडगडाट : I hear **thunder.** मला **ढगांचा गडगडाट** ऐकू येतोय.

tic
tick ✔
tik

tick[१] (टिक्) **ticks** बरोबरची खूण : Put a **tick** against the correct spelling. अचूक स्पेलिंगसमोर **बरोबरची खूण** करा.

tick[२] (टिक्) **ticks ticking ticked** १. बरोबरची खूण करणे : **Tick** all the two-letter words. सगळ्या दोन अक्षरी शब्दांवर **बरोबरची खूण करा.** २. घड्याळाचे टिक टिक करणे : The clock has **stopped ticking**. घड्याळ **टिक टिक करेनासे झाले** आहे.

ticket (टिकिट्) **tickets** तिकीट : I have four **tickets** for the circus. माझ्याकडे सर्कसची चार **तिकिटे** आहेत.

tie (टाय्) **ties tying tied** गाठ मारणे. बांधणे : My sister taught me to **tie** a knot. माझ्या बहिणीने मला **गाठ मारायला** शिकवले.

tiffin (टिफिन्) शाळा/ऑफिसमध्ये मधल्या वेळी खाण्याचा डबा : My **tiffin** every day is *poli-bhaji*. माझा रोजचा **डबा** म्हणजे पोळी-भाजी.

tiger (टायगर्/टाइगर्) **tigers** वाघ : The **tiger** roared. **वाघाने** डरकाळी फोडली.

tight (टाइट्) घट्ट : This shirt is too **tight** for me. हा शर्ट मला फारच **घट्ट** होतो आहे.

tile (टाइल्) **tiles** कौल. फरशी : The roof was covered with **tiles**. छपरावर **कौले** बसवली होती.

till (टिल्) तोपर्यंत. तोवर. त्या वेळेपर्यंत : The shop is open **till 8 o'clock**. दुकान **आठ वाजेपर्यंत** उघडे असते.

time (टाइम्) १. दिवसातील विशिष्ट वेळ : 'What's the **time** ?' 'Ten o'clock.' 'काय **वेळ** झाली ?' (म्हणजेच 'किती वाजले ?') 'दहा.' • **Time** to get up. उठायची **वेळ** झाली. • **timetable** वेळापत्रक. २. कालावधी. वेळ : After some **time**, the water started boiling. काही **वेळानंतर** पाणी उकळायला लागले. • You play with Himani all the **time**. सगळा **वेळ** तू हिमानीबरोबरच खेळतेस. • **in no time** पाहता पाहता. (खूप कमी वेळात) ३. प्रसंग. वेळ : The fish came for the last **time**. माशाच्या येण्याची ती शेवटची **वेळ** होती. • **times** (टाइम्झ्) वेळा : Clap three **times**. तीन **वेळा** टाळी वाजवा.

tin (टिन्) **tins** पत्र्याचा डबा : She bought a **tin** of paint and a brush. तिने एक रंगाचा **डबा** आणि एक ब्रश विकत आणला.

tiny (टायनि) छोटासा. छोटुकला. इवलासा : My mother stitched **tiny** clothes for my doll. आईने माझ्या बाहुलीसाठी **इवलेसे** कपडे शिवले.

tip-cat (टिप्कॅट्) एक प्रकारचा खेळ. विटी-दांडू.

tired (टाइअड्/टायर्ड्) थकलेला. दमलेला : We were all very **tired** after the picnic. सहलीनंतर आम्ही सगळे **दमून** गेलो.

title (टायट्ल्) **titles** शीर्षक. मथळा. नाव : Suggest a **title** for this story. या गोष्टीला **नाव** सुचवा.

to (ट/टु, जोर देऊन म्हटल्यास टू) १. कुठे ते दाखवणारा शब्द : He has gone **to Beed**. तो **बीडला** गेला आहे. • Run **to the tree**. त्या **झाडाकडे** पळत जा.

२. **कुठपर्यंत,** कधीपर्यंत ते दाखवणारा शब्द : We work from ten **to six**. आम्ही दहापासून **सहापर्यंत** काम करतो. ३. कोणता बदल ते दाखवणारा शब्द : Change the colour from blue **to green**. निळ्या रंगाचा **हिरवा** रंग करा. ४. कशासाठी ते दाखवणारा, कोणती कृती ते दाखवणारा शब्द : She told me **to stop**. तिने मला **थांबायला** सांगितले. • Is it something **to eat** ? हे काहीतरी **खाण्यासाठीचे** आहे का ? ५. कोणाशी, कोणाला, कोणाचे, काय वगैरे दाखवणारा शब्द. : The hut belonged **to a fox**. ती झोपडी एका **कोल्ह्याची** होती. • I will talk **to her**. मी **तिच्याशी** बोलेन. • Give it **to him**. ते **त्याला** दे.

परवा : **day before yesterday**

काल : **yesterday**

आज : **today**

उद्या : **tomorrow**

परवा : **day after tomorrow**

today (टुडेऽ) आज : What is the date **today** ? **आज** तारीख काय आहे ?

toe (टोऽ) **toes** पायाचे बोट : Can you touch your **toes** ? तुला **पायाच्या बोटांना** हात लावता येतो का ?

toffee (टॉफि) **toffees** गोड वडी. चिक्की. टॉफी : Her hands and mouth were sticky with **toffee**. **टॉफीमुळे** तिचे हात आणि तोंड चिकट झाले होते.

together (टुगेदऽ/टुगेदर्) १. एकत्र. बरोबर : We study **together**. आम्ही **एकत्र** अभ्यास करतो. २. एकाच वेळी : They tapped their feet **together**. ते पायाने **एकाच वेळी** ठेका देत होते.

toilet (टॉय्लट्) **toilets** स्वच्छतागृह. प्रसाधनगृह. संडास मोरी.

told (टोऽल्ड्) **tell** पहा.

tomato (ट्माटोऽ/ट्मेटोऽ) **tomatoes** टोमॅटो : The **tomatoes** were red, fresh and juicy. **टोमॅटो** लाल, ताजे आणि रसरशीत होते.

tomorrow (टुमॉरोऽ) उद्या : What day is it **tomorrow** ? **उद्या** कोणता वार आहे ?

tongue (टंग्) **tongues** जीभ : She put her **tongue** out. तिने **जीभ** बाहेर काढली.

tonight (टुनाइट्) आज रात्री : We are going to see a play **tonight**. **आज रात्री** आम्ही नाटक पाहायला जाणार आहोत.

too (टू) १. अतिशय. फारच : It was **too** big for the postbox. पोस्टाच्या पेटीच्या मानाने ते **फारच** मोठे होते. २. सुद्धा : **He, too**, began to run with them. **तोसुद्धा** त्यांच्याबरोबर पळायला लागला.

took (टुक्) **take** पहा.

tool (टूल्) **tools** साधन. अवजार. हत्यार : He put all his **tools** in a box. त्याने आपली सगळी **अवजारे** पेटीत ठेवली.

tooth (टूथ्) **teeth** दात : I forgot to brush my **teeth** last night. काल रात्री मी **दात** घासायला विसरलो. • **toothache** (टूथेऽक्) दातदुखी : I have got a **toothache**. माझा **दात दुखत** आहे. • **toothbrush** (टूथ्ब्रश्) दात घासण्याचा ब्रश. • **toothpaste** (टूथ्पेऽस्ट्) टूथपेस्ट. दात घासण्यासाठी पेस्ट. • **tooth powder** दात घासायची पावडर. दंतमंजन.

top[१] (टॉप्) **tops** १. सर्वांत उंच भाग. माथा : We reached the **top** of the hill. आम्ही टेकडीच्या **माथ्यावर** पोचलो. २. झाकण. वरचा भाग : I can't find the **top** of this box. मला या डबीचे **झाकण** सापडत नाहीये. ३. भोवरा : Spin the **top**. **भोवरा** फिरव.

top[२] (टॉप्) वरचा. सर्वांत वरचा : Fold the **top** corners. **वरचे** कोपरे दुमडा.

tore (टॉऽ/टॉऽर्) } **tear**[१] पहा.
torn (टॉऽन्/टॉर्न्) }

tortoise (टॉऽटस्) **tortoises** कासव : The **tortoise** walks slowly. **कासव** हळूहळू चालते.

toss (टॉस्) **tosses tossing tossed** उडवणे. उंच फेकणे : Harry the Horrible **tosses** away foxes. हॉरिबल हॅरी कोल्ह्यांना दूर **फेकून देतो.**

total (टोऽट्ल्) **totals** बेरीज. एकूण आकडा : Add the numbers and write the **total**. आकड्यांची बेरीज करा आणि **एकूण** किती ते लिहा.

touch (टच्) **touches touching touched** हात लावणे. स्पर्श करणे. लावणे : **Touch** your toes. पायाच्या बोटांना **हात लावा.**

tough (टफ्) १. मजबूत. दणकट : This bag is **tough**. ही पिशवी **दणकट** आहे. २. अवघड : Is this question **tough** ? हा प्रश्न **अवघड** आहे का ?

tour (टुअ/टुअर्) **tours** फेरी. दौरा : Today we shall make a **tour** of the school. आज आपण शाळेत **फेरी** मारूया. • He is on a **tour**. ते **दौऱ्यावर** आहेत.

tourist (टुअरिस्ट्) **tourists** एखादे प्रसिद्ध स्थळ पहायला आलेला प्रवासी. पर्यटक.

towards (टवॉऽड्झ्/टवॉर्ड्झ्) तिकडे. त्याच्या जवळ. त्या दिशेने : He started walking **towards the well**. तो **विहिरीच्या दिशेने** चालू लागला.

towel (टाउअल्/टावल्) **towels** अंग पुसायचा पंचा. टॉवेल : My **towel** is clean and soft. माझा **टॉवेल** स्वच्छ आणि मऊमऊ आहे.

tower (टाउअ/टावर्) **towers** उंच मनोरा. टॉवर : There is a big clock on the **tower**. **मनोऱ्यावर** एक मोठे घड्याळ आहे.

town (टाउन्) **towns** मोठे गाव. नगर : This **town** is known for its rice mills. हे **गाव** इथल्या भाताच्या गिरण्यांसाठी प्रसिद्ध आहे.

toy (टॉय्) **toys** खेळणे : He had a bear, a ball and many other **toys**. त्याच्याकडे एक अस्वल, एक चेंडू आणि इतरही खूप **खेळणी** होती.

trace (ट्रेस्) **traces tracing traced** गिरवणे : **Trace** the letters with your pencil. पेन्सिलने अक्षरे **गिरवा**.

tractor (ट्रॅक्टऽ/ट्रॅक्टर्) **tractors** नांगरणी वगैरे शेतीकामासाठी वापरली जाणारी मजबूत गाडी. ट्रॅक्टर : A **tractor** has very big wheels. **ट्रॅक्टरची** चाके फार मोठी असतात.

trade (ट्रेड्) व्यापार. व्यवसाय.

traffic (ट्रॅफिक्) रस्त्यावरून ये-जा करणारी वाहने. रहदारी. वाहतूक : There was a lot of **traffic** on the road. रस्त्यावर खूप **रहदारी** होती.

train (ट्रेन्) **trains** आगगाडी : We went to Lonavala by **train**. आम्ही **आगगाडीने** लोणावळ्याला गेलो.

transport (ट्रॅन्स्पॉऽट्/ट्रॅन्स्पॉर्ट्) वाहतूक. सामानाची ने-आण.

travel (ट्रॅव्हल्) **travels travelling travelled** प्रवास करणे : We have to **travel** by boat to reach the island. बेटावर जाण्यासाठी बोटीने **प्रवास करावा** लागतो. • **traveller** (ट्रॅव्हलऽ/ट्रॅव्हलर्) प्रवासी.

tray (ट्रेऽ) **trays** कप, ग्लास किंवा खाद्यपदार्थ नेण्यासाठी तबक किंवा ताट. ट्रे : Take the bowls in a **tray**. त्या वाट्या **ट्रेमधून** घेऊन जा.

tree (ट्री) **trees** वृक्ष : We climbed a big **tree**. आम्ही एका मोठ्या **झाडावर** चढलो.

trench (ट्रेन्च्) **trenches** जमिनीतील लांबलचक पण अरुंद खड्डा. खंदक.

triangle (ट्राय्अँग्ल्) **triangles** १. त्रिकोण : A **triangle** has three sides. **त्रिकोणाला** तीन बाजू असतात. २. त्रिकोणी आकाराचे लोखंडी तालवाद्य.

trick (ट्रिक्) **tricks** १. लबाडी : It's a **trick**! ही **लबाडी** आहे! (यात काहीतरी **लबाडी** आहे.) • He likes to play **tricks** on others. इतरांना फसवून त्यांची फजिती करायला त्याला आवडते. २. चलाखी. युक्ती. करामत : There's a **trick** to opening that door. ते दार उघडण्याची एक **युक्ती** आहे. • **magic trick** जादूची करामत. ३. नेहमीची सवय. चाळा. • **monkey tricks** माकडाचे चाळे.

trim (ट्रिम्) **trims trimming trimmed** कड, काठ किंवा टोके व्यवस्थित कापणे. शोभिवंत काठ लावणे : Mother **trimmed** my dress with a golden lace. आईने माझ्या ड्रेसला सोनेरी जाळीचे **काठ लावले.**

trip (ट्रिप्) **trips** सहल. एखाद्या ठिकाणी जाऊन पुन्हा परत असा प्रवास : How was your **trip** to Pune ? तुमची पुण्याची **सहल** कशी झाली?

trouble[१] (ट्रब्ल्) **troubles** त्रास. अडचण. कटकट : She told the teacher all her **troubles**. तिच्या सगळ्या **अडचणी** (तिला होणारे सगळे **त्रास**) तिने बाईंना सांगितल्या. • **make trouble** कटकट करणे. अडचणी आणणे.

trouble[२] (ट्रब्ल्) **troubles troubling troubled** त्रास देणे : The monkeys **troubled** the fruit seller every day. फळे विकणाऱ्या माणसाला माकडे रोज **त्रास द्यायची.**

truck (ट्रक्) **trucks** जड मालाची वाहतूक करणारी मोठी मोटारगाडी. लॉरी. ट्रक.

true (ट्रू) खरा. सत्य. अस्सल : It's a **true** story. ही **खरी** हकीकत आहे.

trunk (ट्रंक्) **trunks** १. झाडाचा बुंधा. खोड : There was a hole in the tree **trunk**. झाडाच्या **बुंध्यात** एक ढोली होती. २. हत्तीची सोंड : An elephant's **trunk** is really its nose. **हत्तीची सोंड** हे खरे तर त्याचे नाक आहे. ३. सामान ठेवण्यासाठी मोठी झाकणाची पेटी. ट्रंक : Put all these things in the **trunk**. या सगळ्या वस्तू **पेटीत** ठेव.

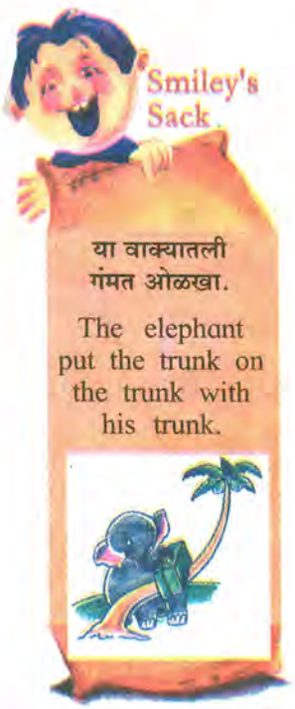

trust (ट्रस्ट्) **trusts trusting trusted** विश्वास ठेवणे. विश्वास असणे. खात्री असणे : The rich man did not **trust** anyone. तो श्रीमंत माणूस कोणावरही **विश्वास ठेवत** नसे.

truth (ट्रूथ्) सत्य. खरे : The old servant always told the **truth**. म्हातारा नोकर नेहमी **खरे** तेच सांगायचा.

try (ट्राय्) **tries trying tried** प्रयत्न करणे : **Try** again. पुन्हा **प्रयत्न कर.**

tub (टब्) **tubs** मोठ्या तोंडाचे, गोल, खूप मोठे भांडे. टब : Baby has its bath in a **tub**. बाळ **टबात** अंघोळ करते.

tube (ट्यूब्) **tubes** १. नळी. नळकांडे : There's a rubber **tube** inside the bicycle tyre. सायकलच्या टायरच्या आत रबरी **नळी** असते. २. मलम, डिंक अशा ओलसर पदार्थांची ट्यूब. • **tubelight** नळीच्या आकाराचा दिवा. ट्यूबलाइट.

Truth will out.
खरे कधी लपत नाही.

tuck (टक्) **tucks tucking tucked** खोचणे. खोवणे : He **tucked** his shirt into his trousers. त्याने आपला शर्ट पँटमध्ये **खोचला.**

tumble (टम्ब्ल्) **tumbles tumbling tumbled** गडगडणे : Jill came **tumbling** after Jack. जिल जॅकच्या पाठोपाठ **गडगडत** आली.

tune (ट्यून्) **tunes** सुरावट. धून.

tunnel (टन्ल्) **tunnels** बोगदा : Our train passed through a **tunnel**. आमची आगगाडी **बोगद्यातून** गेली.

turban (टर्बन्/टर्बन्) **turbans** फेटा. पागोटे : My grandfather looks great in a **turban**. **फेटा** बांधून माझे आजोबा फारच मस्त दिसतात.

turmeric (टर्म्रिक्/टर्म्रिक्) हळद : **Turmeric** is yellow in colour. **हळद** पिवळ्या रंगाची असते.

turn (टर्न्/टर्न्) **turns turning turned** १. गोल फिरणे. वळणे : The car **turned** right. गाडी उजवीकडे **वळली**. २. गोल फिरवणे. वळवणे: **Turn** your head to the left. आपले डोके डावीकडे **वळवा**. ३. होणे. करणे : **Turn** your bag upside down. तुमची पिशवी उलटी **करा**. ४. पुस्तकातील विशिष्ट पान काढणे : **Turn** to page 50. पान ५० **काढा**.

turtle (टर्ट्ल्/टर्ट्ल्) **turtles** कासव : The **turtle** swam into the sea. **कासव** समुद्रात पोहत गेले.

TV (टीव्ही) **television** दूरदर्शन. टीव्ही : How long do you watch **TV** everyday ? तुम्ही दररोज किती वेळ **टीव्ही** पाहता ?

डिक्शनरीच्या सुरवातीला दिलेल्या पानात 'tw' ने सुरू होणारे आणखी शब्द शोधा.
(ती पानं न पाहता 'tw' चा शब्द सांगता न आल्यास !)

twice (ट्वाइस्) दोन वेळा. दोनदा : In this game, you cannot use a letter **twice**. या खेळात तुम्हाला एक अक्षर **दोनदा** वापरता येणार नाही.

twilight (ट्वाय्लाइट्) सूर्यास्तानंतर अंधार होण्यापूर्वीचा प्रकाश. संधिप्रकाश : It becomes dark after **twilight**. **संधिप्रकाशानंतर** अंधार होतो.

twinkle (ट्विंक्ल्) **twinkles twinkling twinkled** लुकलुकणे. लुकलुक करणे. चमचम करणे : Stars **twinkle.** चांदण्या **चमचम करतात.**

twinkly (ट्विंक्लि) चकाकणारे : Tall ears, **twinkly** nose, tiny tail and hop, he goes. उंच उभे कान आणि **चकाकते** नाक, इवलेसे शेपूट अन् - गेला टुणकन्.

tying (टाइंग्) **tie** पहा.

type (टाइप्) **types** प्रकार : There are many different **types** of plants in the sea. समुद्रात खूप वेगवेगळ्या **प्रकारच्या** वनस्पती असतात.

tyre (टाइअ/टायर्) **tyres** वाहनाची धाव. टायर : Change this old **tyre** of your scooter. तुझ्या स्कूटरचे हे जुने **टायर** बदल.

ugly (अग्लि) कुरूप. विद्रूप : The prince was clever and brave but **ugly**. राजपुत्र हुशार आणि शूर होता, पण **कुरूप** होता.

umbrella (अम्ब्रेल) **umbrellas** छत्री : Stand your wet **umbrellas** in a corner. तुमच्या ओल्या **छत्र्या** कोपऱ्यात उभ्या करा.

umpire (अम्पाइअ/अम्पायर्) **umpires** खेळाच्या सामन्यातील निर्णय देणारा. पंच : Our class teacher was the **umpire** for our match. आमच्या वर्गशिक्षिका आमच्या सामन्याच्या **पंच** होत्या.

uncle (अंक्ल्) **uncles** काका/मामा. आत्या/मावशीचा नवरा : My **uncle** is older than my father. माझे **काका** माझ्या बाबांपेक्षा मोठे आहेत.

under (अन्डऽ/अन्डर्) खाली : The mouse hides **under the cupboard**. तो उंदीर **कपाटाखाली** लपतो.

underline (अन्डलाइन्/अन्डर्लाइन्) **underlines underlining underlined** अधोरेखित करणे. खालच्या बाजूला रेघ मारणे : **Underline** the middle letter in the word. शब्दातील मधल्या अक्षराच्या **खाली रेघ मारा.**

understand (अन्डस्टॅन्ड्/अन्डर्स्टॅन्ड्) **understands understanding understood** समजणे. लक्षात येणे : Do you **understand** ? **समजतं आहे** का तुम्हांला ?

underwater (अन्डवॉऽटऽ/अन्डरवॉऽटर्) पाण्याखालील. पाण्याच्या पृष्ठभागाखालील.

unfold (अन्फोऽल्ड्) **unfolds unfolding unfolded** घडी उलगडणे : Now, **unfold** the paper. आता कागदाची **घडी उलगडा.**

uniform (यूनिफॉऽम्/यूनिफॉर्म्) **uniforms** गणवेश : Our **uniform** is blue and white. आमचा **गणवेश** निळा आणि पांढरा आहे.

unit (यूनिट्) **units** घटक. भाग : There are eight **units** in our book. आमच्या पुस्तकात आठ **घटक** आहेत.

up (अप्) १. वर. उंच : The moon is shining **up** there. **वर** त्या तिथे चंद्र चमकतो आहे. • The balloon went **up**. फुगा **वर** गेला. २. वरच्या दिशेने. वरच्या बाजूला : They were trying to go **up the hill**. ते **टेकडीच्या वरच्या बाजूला** जाण्याचा प्रयत्न करत होते. ३. उठून : Stand **up**. **उठून** उभे रहा. • Sit **up**. **ताठ** बसा. ४. एखादी गोष्ट पार संपेपर्यंत. पूर्ण होईपर्यंत : He **ate up** all the rice. त्याने सगळा भात **खाऊन टाकला.** • **upside down** वरची बाजू खाली करून. उलटे : The bat hangs **upside down**. वटवाघूळ **उलटे** लटकते. • **up to** तिथपर्यंत. तोपर्यंत.

upon (अपॉन्) वर (हा शब्द कथाकवितांमध्ये वापरला जातो) : He put the crown **upon the prince's head**. त्याने **राजपुत्राच्या डोक्यावर** मुकुट ठेवला. • **once upon a time** कोणे एके काळी.

upper (अपऽ/अपर्) वरचा : We climb the stairs and go to the **upper** floor. आम्ही पायऱ्या चढून **वरच्या** मजल्यावर जातो.

us (अस्, जोर देऊन म्हटल्यास अस्) we पहा. आम्हांला. आमच्याशी. आपल्याला. आपल्याशी : Tell **us** a story. **आम्हांला** एक गोष्ट सांगा.
- She will play with **us**. ती **आपल्याशी** खेळेल.

use[१] (यूस्) uses उपयोग : The coconut tree has many **uses.** नारळाच्या झाडाचे खूप **उपयोग** आहेत.

use[२] (यूझ्) uses using used वापरणे : Teachers **use** a blackboard for writing words and sentences. शब्द व वाक्ये लिहिण्यासाठी शिक्षक फळा **वापरतात.**

useful (यूस्फल्/यूस्फुल्) उपयुक्त. उपयोगी. उपयोगाचा : A firefly's light is quite **useful** to it. काजव्याचा प्रकाश त्याला फार **उपयोगाचा** असतो.

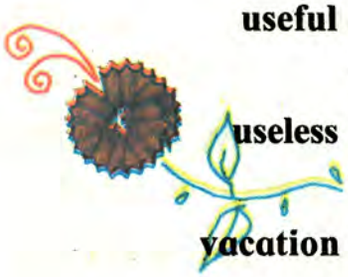

useless (यूस्लस्/यूस्लिस्) निरुपयोगी. कुचकामी : Nothing is **useless.** कोणतीही गोष्ट **निरुपयोगी** नसते.

V

vacation (व्हकेऽशन्) vacations सुट्टी : We will visit Tadoba in the **vacation**. **सुट्टीत** आम्ही ताडोबा पाहायला जाणार आहोत.

van (व्हॅन्) vans प्रवासी किंवा मालवाहतुकीची चारचाकी गाडी. व्हॅन : My uncle takes the vegetables to the market in our **van**. माझा काका आमच्या **व्हॅनमधून** भाज्या बाजारात घेऊन जातो.

vanish (व्हॅनिश्) vanishes vanishing vanished नाहीसे होणे. अदृश्य होणे : The magician **vanished** in front of us. आमच्या समोरच जादूगार **नाहीसा झाला.**

variety (व्हरायटि) varieties विविधता. वेगवेगळे प्रकार. तऱ्हा तऱ्हा : There we saw many **varieties** of fish. तिथे आम्ही माशांचे खूप **प्रकार** पाहिले.

vegetable (व्हेज्टबल्) vegetables भाजी : Some **vegetables** are cooked; some are eaten raw. काही **भाज्या** शिजवतात, काही कच्च्या खातात.

verandah (व्हरॅन्ड) verandahs ओसरी. पडवी. व्हरांडा : There was a large dog in the **verandah**. **व्हरांड्यात** एक मोठ्ठा कुत्रा होता.

very (व्हेरि) खूप. अतिशय. फार : He ran **very** fast. तो **खूप** जोरात धावला.
- **Very** good ! **फारच** छान !

village (व्हिलिज्) villages लहानसे गाव. खेडे : There are small houses and big trees in our **village**. आमच्या **गावात** लहान लहान घरे आणि मोठमोठी झाडे आहेत.

- **villager** (व्हिलिजऽ/व्हिलिजर्) villagers गावकरी.

violin (व्हायलिन्) **violins** एक प्रकारचे वाद्य. व्हायलिन.

visit (व्हिझिट्) **visits visiting visited** भेट देणे. पहायला, भेटायला जाणे : Let us **visit** the zoo. आपण प्राणिसंग्रहालय **पहायला जाऊ.**

visitor (व्हिझिटऽ/व्हिझिटर्) **visitors** पाहण्यासाठी, भेट देण्यासाठी आलेला पाहुणा : **Visitors** to the park have to buy a ticket. बागेला **भेट देणाऱ्या लोकांना** तिकीट काढावे लागते.

voice (व्हॉइस्) **voices** आवाज : She sang in a sweet **voice**. ती गोड **आवाजात** गायली.

volleyball (व्हॉलिबॉऽल्) एक प्रकारचा खेळ. व्हॉलीबॉल.

vulture (व्हल्चऽ/व्हल्चर्) **vultures** गिधाड : A **vulture** is a big bird. **गिधाड** हा एक मोठा पक्षी आहे.

wafer (वेऽफऽ/वेऽफर्) **wafers** पातळ, कुरकुरीत काप. वेफर : We ate **wafers** on the train. गाडीतून जाताना आम्ही **वेफर्स** खाल्ले.

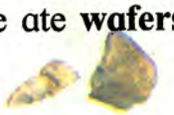

W

wag (वॅग्) **wags wagging wagged** भरभर वरखाली किंवा या बाजूकडून त्या बाजूकडे हलवणे : Our puppy **wags** his tiny tail whenever he sees me. मी दिसल्यावर प्रत्येक वेळी आमचे कुत्र्याचे पिल्लू त्याची छोटीशी शेपटी **हलवते.**

waist (वेऽस्ट्) **waists** कंबर : Put your hands at the **waist**. तुमचे हात **कंबरेवर** ठेवा.

wait (वेऽट्) **waits waiting waited** १. वाट पाहणे : All the children were **waiting** for the jokers. सगळी मुले विदूषकांची **वाट पाहत** होती. २. थांबून राहणे. थांबणे : Please **wait** for me. माझ्यासाठी **थांबा** ना जरा.

wake (वेऽक्) **wakes waking woke woken** १. जागे होणे. झोपेतून उठणे : Every day my mother **wakes** up early in the morning. **माझी** आई दररोज सकाळी लवकर **उठते.** २. झोपेतून उठवणे. जागे करणे : It's very difficult to **wake** my brother. माझ्या भावाला **झोपेतून उठवणे** फार कठीण आहे.

walk[१] (वॉऽक्) **walks walking walked** चालणे. चालत जाणे. पायी पायी जाणे : She had to **walk** through the jungle. तिला जंगलातून **पायी चालत जावे** लागणार होते. • **Walk** fast. भरभर **चाला.**

walk[२] (वॉऽक्) **walks** फेरफटका. पायी चालत मारलेली चक्कर : I take our puppy for a **walk** every day. मी आमच्या कुत्र्याच्या पिल्लाला रोज **चालत चक्कर** मारायला नेतो.

wall (वॉऽल्) **walls** भिंत : Put your tiffin boxes near the **wall**. तुमचे जेवणाचे डबे **भिंतीच्या** जवळ ठेवा.

want (वॉन्ट्) **wants wanting wanted** एखादी गोष्ट हवी असणे : I **want** a mango. मला आंबा **हवा आहे.** • I **want** to go home. मला घरी **जायचं आहे.**

war (वॉऽ/वॉऽर्) **wars** युद्ध. लढाई.

warm (वॉऽम्/वॉर्म्) उबदार. ऊन. कोमट : We use **warm** clothes in winter. हिवाळ्यामध्ये आपण **उबदार** कपडे वापरतो.

was (वझ्, जोर देऊन म्हटल्यास वॉझ्) **be पहा.** होते. होतो. होता. होती : I **was** tired. मी दमले **होते.** • He **was** going to school. तो शाळेत चालला **होता.** • **Was** it there on the table ? ते तिथे टेबलावर **होते** का ?

wash (वॉश्) **washes washing washed** १. धुणे. स्वच्छ करणे : **Wash** your hands. हात **धुवा.** २. पाण्याच्या लोंढ्यात वाहून नेणे : The rain **washed** the spider out. पावसाने कोळ्याला बाहेर **वाहून नेले.**

waste[१] (वेऽस्ट्) **wastes wasting wasted** वाया घालवणे. फुकट घालवणे : Don't **waste** water. पाणी **वाया घालवू** नका.

waste[२] (वेऽस्ट्) केरकचरा. टाकाऊ पदार्थ : We dug a hole and put all the **waste** in it. आम्ही खड्डा खणला आणि सगळा **केरकचरा** त्यात भरला.

watch[१] (वॉच्) **watches watching watched** लक्ष देऊन पाहणे : **Watch** the bird on that tree. त्या झाडावरचा पक्षी **लक्ष देऊन पहा.**

watch[२] (वॉच्) **watches** जवळ बाळगण्याचे घड्याळ : My **watch** has a brown belt. माझ्या **घड्याळाचा** पट्टा तपकिरी आहे. • **pocket watch** खिशात ठेवायचे घड्याळ. • **wrist watch** मनगटी घड्याळ.

watchman (वॉच्मन्) **watchmen** रखवालदार. पहारेकरी : At the gate you will see a **watchman** in a blue uniform. दाराशी तुम्हाला निळा गणवेश घातलेला **पहारेकरी** दिसेल.

water[१] (वॉऽटऽ/वॉऽटऽर्) पाणी : We drink **water**. आपण **पाणी** पितो. • Fish live in **water**. मासे **पाण्यात** राहतात. • **waterfall** (वॉऽटफॉऽल्/वॉऽटर्फॉऽल्) धबधबा.

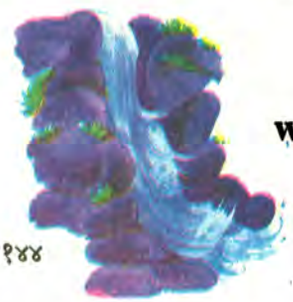

water[२] (वॉऽटऽ/वॉऽटऽर्) **waters watering watered** पाणी घालणे : **Water** the plants every day. झाडांना दररोज **पाणी घाल.**

watermelon (वॉऽटऽमेलन्/वॉऽटऽ्मेलन्) कलिंगड.

wave[१] (वेऽव्ह्) **waves waving waved** हलणे. डुलणे. हलवणे. फडकवणे : He **waved** his hand to say 'bye-bye'. बाय्-बाय् करण्यासाठी त्याने हात **हलवला.**

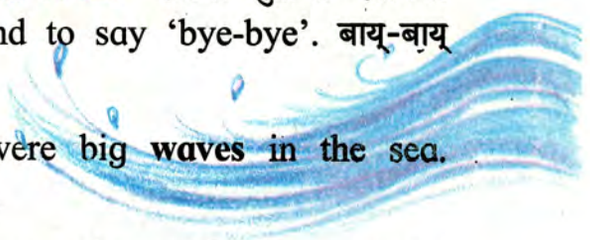

wave[२] (वेऽव्ह्) **waves** लाट : There were big **waves** in the sea. समुद्रात मोठमोठ्या **लाटा** उठत होत्या.

way (वेऽ) **ways** १. रस्ता : Can you tell me the **way** to the station ? मला जरा स्टेशनचा **रस्ता** सांगता का ? २. रीत : Learn five words at a time in this **way**. या **रीतीने** एका वेळी पाच शब्द शिका.

we (वि, जोरात म्हटल्यास वी) १. आम्ही. आम्ही सगळे : **We** went for a picnic. **आम्ही** सहलीला गेलो. २. आपण : **We** see with our eyes. **आपण** डोळ्यांनी पाहतो. **our us** पहा.

weak (वीक्) अशक्त. दुबळा : He became **weak**. तो **अशक्त** झाला.

wealth (वेल्थ्) संपत्ती. • **wealthy** (वेल्थि) धनवान. खूप संपत्ती असणारा.

wear (वेअ/वेअर्) **wears wearing wore worn** कपडे, टोपी, चपला वगैरे घालणे : He is **wearing** a blue sweater. त्याने निळा स्वेटर **घातला** आहे. • She **wore** a crown. तिने मुकुट **घातला होता.**

weave (वीव्ह्) **weaves weaving wove woven** विणणे. दोरे विणून कापड, चटया वगैरे बनवणे : These people **weave** beautiful *saris*. हे लोक सुंदर साड्या **विणतात.**

weed (वीड्) **weeds** तण. शेतात किंवा बागेत आपोआप उगवलेले पण नको असलेले झुडूप : The farmer pulls out the **weeds**. शेतकरी **तण** उपटून काढतो.

week (वीक्) **weeks** आठवडा : Name the days of the **week**. **आठवड्याच्या** दिवसांची नावे सांगा.

Sunday
Monday
Tuesday
Wednesday
Thursday
Friday
Saturday

आठवड्याच्या या दिवसांची नावे आता alphabetical order प्रमाणे लावा.

weigh (वेऽ) **weighs weighing weighed** वजन असणे. वजन करणे : The shopkeeper **weighed** the sugar. दुकानदाराने साखरेचे **वजन केले.**

weight (वेऽट्) **weights** वजन : What is your **weight** ? तुझे **वजन** किती आहे ?

welcome (वेल्कम्) **welcomes welcoming welcomed** स्वागत करणे : Sunil will **welcome** the guests. सुनील पाहुण्यांचे **स्वागत करील.** • **You are welcome.** 'Thanks', 'Thank you' **वगैरे म्हटल्यानंतर द्यायचे उत्तर.**

well[१] (वेल्) १. योग्य प्रकारे. चांगल्या रीतीने : The children sang **well**. मुले **चांगली** गायली. • **Well done** ! शाब्बास ! (हे तू छान केलेस.) २. नीट. पूर्णपणे. अगदी व्यवस्थित : Wash the clothes **well**. कपडे **नीट** धू. ३. छान. मजेत. काही आजार वगैरे नसलेला. बरा : Now she is **well**. आता ती **बरी** आहे. • I am not feeling **well**. मला **बरे** वाटत नाही. • Very **well**. **ठीक** आहे. **बरे** आहे.

well[२] (वेल्) **wells** विहीर : He fell into the **well**. तो **विहिरीत** पडला.

went (वेन्ट्) **go** पहा.

were (व, जोर देऊन म्हटल्यास वऽ/वऽर्) **be** पहा. होतो/होतास/होतात. होते/होत्या/होती : There **were** some books on the table. त्या टेबलावर काही पुस्तकं **होती**. • You **were** absent. तू गैरहजर **होतास**. • They **were** dancing. ते नाचत **होते**.

west (वेस्ट्) पश्चिम : The sun sets in the **west**. सूर्य **पश्चिमेला** मावळतो.

wet[१] (वेट्) ओला. भिजलेला : She wiped the floor with a **wet** piece of cloth. तिने **ओल्या** फडक्याने फरशी पुसली.

wet[२] (वेट्) **wets wetting wetted** ओले करणे. भिजवणे : **Wet** your hands and feet and face. तुझे हात, पाय आणि चेहरा **ओला कर**.

whale (वेऽल्) **whales** देवमासा : A **whale** lives in the sea but it is not a fish. **देवमासा** समुद्रात राहतो, पण तो मासा नाही.

what (वॉट्) १. काय. कोणता : **What's** your name ? तुझे नाव **काय** आहे ? • **What** colour is the sky ? आभाळाचा रंग **कोणता** असतो ? • Moti didn't know **what** to do. मोतीला **काय** करावे ते समजेना. • **What** did you say? तू **काय** म्हणालीस ? २. एकदम आश्चर्य, आनंद, दुःख वगैरे झाल्यामुळे 'केवढा, किती, खूप खूप' अशा अर्थाने वापरला जाणारा शब्द : **What** fun ! **केवढी** मजा ! **किती** मजा !

wheat (वीट्) गव्हाचे रोप. गहू : **Wheat** grows well in this soil. या मातीत **गहू** चांगला वाढतो. • **wheat** grains **गव्हाचे** दाणे.

wheel (वील्) **wheels** चाक : A bicycle has two **wheels**. सायकलीला दोन **चाके** असतात. • a potter's **wheel** कुंभाराचे **चाक**.

when (वेन्) १. केव्हा. कधी : **When** did you come ? तुम्ही **केव्हा/कधी** आलात ? २. जेव्हा/तेव्हा. ज्यावेळी/त्यावेळी. तसे झाल्यावर : You must listen to me **when** we go round the school. आपण **जेव्हा** शाळेत चक्कर मारायला जाऊ, **त्यावेळी** तुम्ही माझे ऐकले पाहिजे.

What, when, where, which, why या शब्दांच्या स्पेलिंगमध्ये 'h' असला तरी म्हणताना वॉट्, वेन्, वेअर्, विच्, वाय् असेच म्हणतात.

where (वेअ/वेअर्) १. कुठे. कोठे : **Where** is my shirt ? माझा शर्ट **कुठे** आहे ? • **Where** do you live? तू **कुठे** राहतोस? २. जिथे/तिथे. जिथून/तिथून : Stand **where** you can see everyone. **जिथून** तुला सर्वजण दिसतील **अशा** जागी उभा रहा.

which (विच्) १. कोणता : **Which** subject do you like best? तुला **कोणता** विषय सर्वांत जास्त आवडतो? २. जो/तो. ज्या/त्या : Find words **which** have five letters. **ज्यांत** पाच अक्षरे आहेत, **असे** शब्द शोधा.

while (वाइल्) त्या वेळात. तेवढा वेळ : All this **while,** the tortoise didn't stop even once. **त्या** सगळ्या **वेळात** कासव एकदाही थांबले नाही.

whisper (विस्पऽ/विस्पर्) **whispers whispering whispered** कुजबुजणे : Don't **whisper** among yourselves. आपसांत **कुजबूज करू** नका.

whistle[१] (विस्ल्) **whistles** शिट्टी. शीळ : The guard had a new shiny **whistle**. पहारेकऱ्याकडे एक नवी, चकचकीत **शिट्टी** होती. • The dog heard his master's **whistle**. आपल्या मालकाची **शिट्टी** कुत्र्याने ऐकली.

whistle[२] (विस्ल्) **whistles whistling whistled** शिट्टी वाजवणे. शीळ घालणे : Can you **whistle** ? तुला **शिट्टी वाजवता** येते का ?

white (वाइट्) पांढरा. शुभ्र. सफेद : Which watchman waits at the **white** wall ? **पांढऱ्या** भिंतीजवळ कोणता पहारेकरी थांबतो ?

who (हू) १. कोण. कोणी : **Who** is talking at the back ? पाठीमागे **कोण** बोलतंय ? • **Who** helped them ? त्यांना **कोणी** मदत केली ? २. कोण ते : Now I know **who** makes the shoes. हे जोडे **कोण** तयार करतं **ते** आता मला समजलं.

whole (होऽल्) पूर्ण. सगळा. अख्खा : He studied the **whole** night. त्याने **अख्खी** रात्र/रात्रभर अभ्यास केला.

whose (हूझ्) कोणाचा. ज्याचा : **Whose** book is this ? हे **कोणाचे** पुस्तक आहे ?

Who, whole, whose या शब्दांच्या स्पेलिंगमध्ये 'w' असला तरी म्हणताना हू, होऽल्, हूझ् असेच म्हणतात.

why (वाय्) का : **Why** are you late? तुला उशीर **का** झाला?

wicked (विकिड्) दुष्ट : The prince killed the **wicked** giant. राजपुत्राने **त्या दुष्ट** राक्षसाला ठार मारले.

wicket (विकिट्) **wickets** क्रिकेटच्या खेळातील त्रिफळा. यष्टी. विकेट. खेळणारे किंवा बाद झालेले फलंदाज : He took three **wickets**. त्याने तीन **फलंदाज** बाद केले. • How many **wickets** are left ? अजून किती **विकेट** राहिल्या आहेत ? • **wicket keeper** यष्टिरक्षक. विकेट कीपर.

wide (वाइड्) १. रुंद : There are **wide** roads in a city. शहरात **रुंद** रस्ते असतात. • The room is ten feet **wide**. ती खोली दहा फूट **रुंद** आहे. २. पूर्ण, शक्य तितके उघडलेले किंवा फाकलेले : The door was **wide** open. दार **सताड** उघडे होते. • **width** (विड्थ्) रुंदी.

wife (वाइफ्) **wives** पत्नी. बायको : His **wife** worked all day. त्याची **बायको** दिवसभर काम करत असे.

wild (वाइल्ड्) जंगलात/रानात राहणारा. जंगलात/रानात वाढणारा : This is a **wild** plant. हे **रानात वाढणारे** झाड आहे. • **wild animals** जंगलात राहणारे प्राणी.

will (ल्, जोर देऊन म्हटल्यास विल्) **would** १. पुढे होणाऱ्या किंवा होऊ शकणाऱ्या गोष्टींबाबत बोलताना वापरला जाणारा शब्द : We **will buy** a new doll. आपण नवी बाहुली **विकत आणू.** २. लगेचच घडणाऱ्या/घडू शकणाऱ्या गोष्टींबाबत बोलताना वापरला जाणारा शब्द : I **will tell** you a secret. मी आता तुम्हांला एक गुपित **सांगतो.** ३. विनंती करताना वापरला जाणारा शब्द : **Will** you **show** me your book ? मला तुझे पुस्तक **दाखवशील** का ? ४. होकार देताना किंवा एखादी गोष्ट करण्याची तयारी दाखवताना वापरला जाणारा शब्द : I **will give** you half of my kingdom. मी तुला माझे अर्धे राज्य **देईन.**

I will, we will, you will, she will इत्यादी लिहिताना थोडक्यात I'll, we'll, you'll, she'll असेही लिहितात.

win (विन्) **wins winning won** जिंकणे. विजय मिळवणे : Who **won** the race ? शर्यत कोणी **जिंकली** ?

wind[१] (विन्ड्) **winds** वारा : The curtain flew with the **wind**. पडदा **वाऱ्यावर** फडफडत होता.

wind[२] (वाइन्ड्) **winds winding wound** गोल गोल फिरवणे. गुंडाळणे : She **wound** the thread around the pencil. तिने पेन्सिलीला दोरा **गुंडाळला.**

window (विन्डोऽ) **windows** खिडकी : Open the **window**. **खिडकी** उघड.

wing (विंग्) **wings** पंख : Birds have **wings**. पक्ष्यांना **पंख** असतात.

winner (विनऽ/विनर्) **winners** विजेता. शर्यत, स्पर्धा जिंकणारा : All the **winners** will get a prize. सगळ्या **विजेत्यांना** बक्षीस मिळेल.

winter (विन्टऽ/विन्टर्) **winters** हिवाळा. थंडीचा मोसम : We use warm clothes in **winter**. आपण **हिवाळ्यात** उबदार कपडे वापरतो.

wipe (वाइप्) **wipes wiping wiped** पुसणे. पुसून स्वच्छ करणे : **Wipe** yourself with a towel. **टॉवेलने स्वतःचे अंग पूस.**

wire (वायऽ/वायर्) **wires** तार : Don't touch the **wire.** **तारेला** हात लावू नको. • **wire** fence **तारेचे** कुंपण • **wire** cage **तारेचा** पिंजरा.

wise (वाइझ्) शहाणा. ज्ञानी. अनुभवी : The king bowed to the **wise** man. राजाने त्या **ज्ञानी** माणसाला वंदन केले.

wish[१] (विश्) **wishes** इच्छा : What is your **wish**? तुझी **इच्छा** काय आहे ?

wish[२] (विश्) **wishes wishing wished** १. इच्छा असणे. इच्छा करणे. असे घडावे असे वाटणे : I **wish** I was a bird. मला पक्षी **व्हावेसे वाटते.** २. दुसऱ्यासाठी चांगली इच्छा करणे. शुभेच्छा देणे : We'll all **wish** her a happy birthday. आपण सर्वजण तिचा वाढदिवस आनंदात जावो अशी **इच्छा करू.** (म्हणजेच तिला वाढदिवसाच्या **शुभेच्छा देऊ.**)

with (विद्/विथ्) १. एखाद्या गोष्टीचे अवयव, भाग दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : I saw an animal **with eight legs.** मी एक **आठ पायांचा** प्राणी पाहिला. • She wants a big house **with a garden.** तिला **बाग असलेले** मोठे घर पाहिजे. २. एखादी गोष्ट घेऊन. त्यासकट : The mouse ran away **with the cap.** **टोपी घेऊन** उंदीर पळून गेला. ३. कोणाबरोबर/कशाबरोबर/कोणाशी/कशाशी ते दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : I go to school **with my sister.** मी माझ्या **बहिणीबरोबर** शाळेत जातो. • Don't fight **with your brother.** स्वतःच्या **भावाशी** मारामारी करू नको. • The teacher was angry **with us.** बाई **आमच्यावर** रागावल्या होत्या. ४. कशाने, कशाच्या साहाय्याने, काय वापरून ते दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : She ate the rice **with a spoon.** तिने **चमच्याने** भात खाल्ला. • We see **with our eyes.** आपण **डोळ्यांनी** पाहतो. ५. कशाबाबत, कोणाबाबत ते दाखवण्यासाठी वापरला जाणारा शब्द : What's the matter **with you** ? **तुला** काय झालंय ? • Help me **with my homework.** मला **माझ्या घरच्या अभ्यासात** मदत कर. ६. त्यामुळे : He was white **with fear.** तो **भीतीने** पांढरा पडला.

without (विदाउट्) त्याविना. त्याशिवाय. एखादी गोष्ट न घेता, न करता वगैरे : They went **without me.** ते **मला न घेता** गेले. • He was travelling **without a ticket.** तो **तिकीट न घेता** प्रवास करत होता.

woke (वोऽक्) } **wake** पहा.
woken (वोऽक्न्) }

wolf (वुल्फ्) **wolves** लांडगा : A **wolf** looks like a big dog, but it is a wild animal. **लांडगा** एखाद्या मोठ्या कुत्र्यासारखा दिसतो, पण तो जंगलात राहणारा प्राणी आहे.

women या शब्दाचा उच्चार (विमिन्) असा करतात.

woman (वुमन्) **women** स्त्री. बाई : There were many **women** working in the field. शेतात खूप **स्त्रिया** काम करत होत्या.

won (वन्) **win** पहा.

wonder (वन्डऽ/वन्डर्) **wonders wondering wondered** कुतूहल, उत्सुकता वाटणे : How I **wonder** what you are ! तू नेमका काय आहेस याचं मला फार **कुतूहल वाटतं.** (म्हणजेच असा प्रश्न सारखा मनात येतो.)

wonderful (वन्डफुल्/वन्डर्फुल्) आश्चर्यकारक. विस्मयकारक. अद्भुत. फार सुंदर. अप्रतिम : It was a **wonderful** play. नाटक **फारच सुंदर** होते.

wonderment (वन्डमन्ट्/वन्डर्मन्ट्) आश्चर्य. नवल (हा शब्द विशेषतः कथाकवितांत वापरतात. नेहमीच्या बोलण्यात वापरत नाहीत.) : An hour she sat in **wonderment**. एक तास ती **नवल** करत बसून राहिली.

won't (वोऽन्ट्) 'will not' या शब्दाऐवजी वापरला जाणारा शब्द : I **won't get up**. (म्हणजेच I will not get up.) मी **उठणार नाही.**

wood (वुड्) लाकूड : We make many things from **wood**. आपण **लाकडाच्या** खूप वस्तू बनवतो. • **wooden** (वुड्न्) लाकडी : a **wooden** doll **लाकडी** बाहुली.

wool (वुल्) लोकर : The kittens were playing with a ball of **wool**. मांजराची पिल्ले **लोकरीच्या** गुंड्याशी खेळत होती. • **woollen** (वुलन्) लोकरी. • It's a **woollen** cap. ही **लोकरीची** टोपी आहे.

word (वऽड्/वर्ड्) **words** शब्द : Guess the meaning of these **words**. या **शब्दांचे** अर्थ ओळखा.

wore (वॉऽ/वॉऽर्) **wear** पहा.

work[१] (वऽक्/वर्क्) काम. कार्य : I'll finish my **work** and then eat the *jilebis*. मी माझे **काम** संपवेन आणि मग जिलब्या खाईन.

work[२] (वऽक्/वर्क्) **works working worked** काम करणे : My father **works** in a factory. माझे वडील एका कारखान्यात **काम करतात.**

world (वऽल्ड्/वर्ल्ड्) **worlds** जग. विश्व : I would like to travel around the **world**. मला सगळ्या **जगाचा** प्रवास करावासा वाटतो.

worn (वॉऽन्/वॉर्न्) **wear** पहा.

worry (वरि) **worries worrying worried** काळजी करणे : Don't **worry**. **काळजी** करू नकोस.

worse (वऽस्/वर्स्) आणखी वाईट : The giant was bad, but his brother was **worse**. राक्षस वाईट होता पण त्याचा भाऊ तर **जास्तच वाईट** होता.

worst (वऽस्ट्/वर्स्ट्) सगळ्यांत वाईट : The **worst** thing was that I missed the train. **सगळ्यांत वाईट** गोष्ट म्हणजे माझी गाडी चुकली.

worth (वऽथ्/वर्थ्) योग्यता. महत्त्व. किंमत. मूल्य : He understood the **worth** of those books. त्याला त्या पुस्तकांची **किंमत** कळली. (म्हणजेच महत्त्व लक्षात आले.)

worthy (वऽदि/वर्दि) लायक. पात्र. योग्य : Is he **worthy** of trust ? तो विश्वासाला **पात्र** आहे का ?

would (ड्/अड्, जोर देऊन म्हटल्यास वुड्) १. झाल्या असत्या, होऊ शकल्या असत्या अशा गोष्टींबाबत बोलताना will ऐवजी वापरला जाणारा शब्द : He said he **would go**. तो **जाईल** असे तो म्हणाला. २. विनंती करताना वापरला जाणारा शब्द : **Would** you lend me your cycle, please ? तू मला तुझी सायकल थोड्या वेळापुरती देशील का ? • **would like** हवे असणे. करावेसे वाटणे. **Would** you **like** some tea ? तुला चहा **हवा आहे** का ? • **Would** you **like to sing** a song ? तुला गाणे **म्हणायचे आहे** का ? **will पहा.**

wound[१] (वून्ड्) **wounds** जखम : He put a bandage on the lion's **wound**. त्याने सिंहाच्या **जखमेवर** पट्टी बांधली.

wound[२] (वाउन्ड्) **wind**[२] **पहा.**

wove (वोऽव्ह्) } **weave पहा.**
woven (वोऽव्हन्)

wrap (रॅप्) **wraps wrapping wrapped** एखादी गोष्ट कशात तरी गुंडाळणे : She **wrapped** the kitten in soft cloth. तिने मांजराच्या पिल्लाला मऊ कपड्यात **गुंडाळले**.

wrist (रिस्ट्) **wrists** मनगट : She tied a *rakhi* on his **wrist**. तिने त्याच्या **मनगटावर** राखी बांधली.

write (राइट्) **writes writing wrote written** लिहिणे : **Write** your name on your slate. तुझ्या पाटीवर तुझं नाव **लिही**.

wrong (रॉंग्) १. चुकीचे. चूक : Is this answer right or **wrong** ? हे उत्तर बरोबर आहे की **चूक** ? २. बिघडलेले. बिनसलेले : What's **wrong** ? काय **बिनसले** आहे ?

wrote (रोऽट्) **write पहा.**

Xerox (झिअरॉक्स्) **Xeroxes** १. छापील कागद, पत्रे वगैरेंची यंत्रावर फोटोसारखी प्रत काढण्याची सोय. २. या रीतीने काढलेली प्रत. झेरॉक्स : Make a **Xerox** of this page. या पानाची एक **झेरॉक्स काढा**.

X

xerox (झिअरॉक्स्) **xeroxes xeroxing xeroxed** कशाची तरी झेरॉक्स प्रत काढणे : **Xerox** this page. हे पान **झेरॉक्स करा**.

y

yak (यॅक्) **yaks** लांब शिंगांचा आणि लांब लांब केस असणारा गाईबैलांसारखा प्राणी. याक.

yam (यॅम्) सुरणासारखा एक कंद. कोनफळ. गोराडू.

yap (यॅप्) छोट्या कुत्र्याच्या भुंकण्याचा आवाज.

yard (याऽड्/याई) **yards** अंगण : We have planted bananas in the **yard** at the back. आम्ही आमच्या मागच्या **अंगणात** केळीची झाडे लावली आहेत.

yawn (यॉऽन्) **yawns yawning yawned** जांभई देणे : He puts his hand on his mouth when he **yawns**. **जांभई देताना** तो स्वतःच्या तोंडावर हात ठेवतो.

year (यिअ/यिअर्/यऽ/यऽर्) **years** वर्ष. साल : There are twelve months in a **year**. एका **वर्षात** बारा महिने असतात. • I am nine **years** old. मी नऊ **वर्षांचा** आहे. • I have a three-**year**-old sister. मला एक तीन **वर्षांची** बहीण आहे.

yell (येल्) **yells yelling yelled** किंचाळणे. जोरात ओरडणे : Don't **yell**. **किंचाळू** नको.

yellow (येलोऽ) पिवळा : Why did the young boy in **yellow** uniform yawn yesterday? काल त्या **पिवळ्या** गणवेशातल्या छोट्या मुलाने जांभई का दिली ?

yes (येस्) हो. होय : 'Shall we play tag ?' 'Oh, **yes**.' 'आपण पकडापकडी खेळूया का ?' **'हो.'** • 'Do you know how to swim ?' **'Yes**, I do.' 'तुला पोहायला येतं का ?' **'हो**, येतं की.'

yesterday (येस्टडेऽ/येस्टर्डेऽ) काल : I came to school quite early **yesterday**. **काल** मी शाळेत अगदी लवकर आलो.

yet (येट्) अजून : She hasn't finished her homework **yet**. तिने **अजून** घरचा अभ्यास पूर्ण केलेला नाही.

yoghurt (यॉगर्ट्/यॉगर्ट्) दही : Is the **yoghurt** sour ? **दही** आंबट आहे का ?

yoke (योऽक्) **yokes** जूं. जोखड. जोत : Is this **yoke** strong enough ? हे **जूं** चांगले **भक्कम** आहे का ?

मराठीत बोलताना आपण आदर दाखवण्यासाठी तू, तुला असे न म्हणता तुम्ही, तुम्हाला असे म्हणतो. इंग्रजीत बोलताना तू, तुम्ही या दोन्हीसाठी 'you' हाच शब्द वापरतात. अनेक जणांशी बोलतानाही 'you' हाच शब्द वापरतात.

you (यु, जोर देऊन म्हटल्यास यू) तू. तुम्ही : • Are **you** angry with me ? **तू** माझ्यावर रागावली आहेस का ?/ **तुम्ही** माझ्यावर रागावला आहात का ? • Who told **you** ? **तुला** कोणी सांगितलं ?/**तुम्हांला** कोणी सांगितलं ? • Does it belong to **you** ? हे **तुझं** आहे का ?/हे **तुमचं** आहे का ?

young (यंग्) तरुण : Once there was a **young** soldier. एकदा एक **तरुण** शिपाई होता. • **younger** वयाने लहान. धाकटा : She is **younger** than me. ती माझ्यापेक्षा **वयाने लहान** आहे. • **younger** sister **धाकटी** बहीण • **young one** पिल्लू.

your (य/यर्, जोर देऊन म्हटल्यास यॉऽ/यॉऽर्/युअर्) तुझा. तुमचा : What's **your** name ? **तुझे** नाव काय ? • Teacher, is this **your** pen ? गुरुजी, हे पेन **तुमचे** आहे का ?

yourself (यॉऽसेल्फ्/यॉऽर्सेल्फ्/युअर्सेल्फ्) yourselves तू स्वत: /तुम्ही स्वत:, तुला स्वत:ला/तुम्हांला स्वत:ला इत्यादी : Don't play with the knife. You will cut **yourself**. सुरीशी खेळू नको. **तुला स्वत:लाच** कापेल.

अनेक जणांशी बोलताना yourselves वापरतात. उदा., Check your answers yourselves. तुम्ही स्वत:च आपापली उत्तरे तपासा.

yummy (यमि) खूप चवदार. चविष्ट. मिटक्या मारत खावे असे : There were many **yummy** things on the king's table. राजाच्या टेबलावर **खूप छान छान चविष्ट** पदार्थ होते.

zebra (झेब्र/झीब्र) zebras काळेपांढरे पट्टे असणारा घोड्यासारखा एक प्राणी. झेब्रा.

Z

zero (झिअरोऽ) zeroes शून्य. पूज्य : If you don't study, you will get a big **zero**. तू अभ्यास केला नाहीस, तर तुला एक मोठ शून्य मिळेल.

zigzag (झिग्झॅग्) नागमोडी. वळणावळणाचा : The road goes **zigzag** up the hill. रस्ता **वळणावळणाने** टेकडीवर जातो.

zip (झिप्) zips कापडी किंवा चामड्याच्या वस्तूंच्या कडा जुळवता किंवा फाकता याव्या यासाठी बसवलेली पट्टी. झिप : The bag needs a new **zip**. या पिशवीला नवी **झिप** लावायला हवी.

zoo (झू) zoos प्राणिसंग्रहालय : Children enjoy going to the **zoo**. मुलांना **प्राणिसंग्रहालयात** जायला मजा वाटते.

Answers : (B : Brainy's box / S : Smiley's sack)

• **पान १ B** : **an** apple, **a** table, **an** aeroplane, **an** ink-pot, **an** umbrella, **a** giraffe, **a** lamp, **an** elephant, **a** wall. • **पान २ S** : **alone, ahead.** • **पान ४ B** : giraffe, elephant, bullock, bear, lion, deer, kangaroo, monkey, dog, snail, ant. • **पान ५ B** : नऊ शब्द : body, one, [illegible] thing, where, anybody, anyone, anything, anywhere. • **पान ६ B** : **flower, ant, star.** • **पान ६ B** : 'at' • **पान ८ S** : bake, baker. • **पान ११ B** : bean. • **पान ११ S** : **big bush / blue building / black board** इत्यादी. • **पान १५ B** : boot, border, borrow, both, bottle, bottom, bought. • **पान १८ S** : bun, bus, by. • **पान १८ S** : burn, bush, buy / bye. • **पान २६ S** : clip, clock, close, cloud, cluck. • **पान २८ B** : dictionary, difference, electrical, everything, photograph इत्यादी. • **पान ३२ B** : cry, crown, crystal, crossword. • **पान ३४ S** : पहिले अक्षर 'd' बदलल्यास : bear, fear, hear, near, tear, wear. तिसरे अक्षर 'a' बदलल्यास : deer. शेवटचा 'r' बदलल्यास : dead, deaf. • **पान ३५ B** : artist, chemist, list, wrist इत्यादी. • **पान ३९ S** : daughter, depot, dumb. • **पान ४१ B** : English ! • **पान ४१ S** : bend, lend, send, friend इत्यादी. • **पान ४२ B** : **every-** eve, ever, very. **everybody** - eve, ever, very, every, body. **everyone** - eve, ever, very, every, one, on. **everything** - eve, ever, very, every, thin, thing. **everywhere** : eve, ever, very, every, her, where, here. • **पान ४५ S** : फोन, स्टेशन, स्टॉल, कॅमेरा, फिल्म, फुटबॉल, मॅच, फोटो, फ्रेम. • **पान ६४ B** : How nice ! एखादी गोष्ट आवडल्यास. How sad ! एखाद्या गोष्टीचे वाईट वाटल्यास. How sweet ! एखादी गोष्ट आवडल्यास. How wonderful ! खूप आनंद झाल्यास. • **पान ६५ B** : **in** the bag **on** the table. **on** the shelf **in** the cupboard. **in** the classroom **on** the first floor. • **पान ६८ S** : kettle, kangaroo, jungle. • **पान ६८ B** : He **keeps** dogs. (तो कुत्रे **पाळतो**), He **keeps** their biscuits in a cupboard. (तो त्यांची बिस्किटे कपाटात **ठेवतो**), He **keeps** his dogs clean. (तो आपल्या कुत्र्यांना स्वच्छ **ठेवतो**.), The dogs **keep** barking. (कुत्रे भुंकत **राहतात**.) • **पान ७० B** : a, an, and, land. • **पान ७१ S** : pale. • **पान ७५ B** : lamb, leaf, lemon, leopard, lion, lizard, lotus इत्यादी. • **पान ७९ B** : • **डाव्या** बाजूचा माणूस नुकताच **निघून गेला**. • **बाकीच्या** लोकांना **विश्रांती** घ्यायची होती. • त्याने **परतीची** तिकिटे **परत केली**. • **काठ्या** एकत्र **चिकटवा**. • **पान ८२ S** : missing, letters, message, correct, spelling. • **पान ८५ B** : **Nature मधील गोष्टी** : boys, mushroom, hare, moon, giraffe, mud, fruits. **Nature मधे नसणाऱ्या :** table, chair, cupboard, shirt, nail, needle. • **पान ८६ B** : candle, lantern, lamp, moon, star, tubelight इत्यादी. • **पान ८७ S** : 'noon' शेजारी दिलेल्या घड्याळात इंग्रजी आकडे आहेत. • **पान ८८ B** : slice of bread, month of year, leader of a group, bucket of water. • **पान ९२ B** : flowers, bushes, bench, grass, watchman, stalls, water, slide, swing इत्यादी. • **पान ९७** : please. • **पान ९८ B** : hop, jump, leap, plod, run, step, walk. • **पान १०१ B** : prince, princess, print, programme, promise, proper. • **पान १०५ B** : real, quiet, loud, slow, quick, soft, sudden. • **पान १०६ B** : nice, mice, rice, slice, twice • **पान १०८ B** : bedroom, bathroom, living room, classroom, dining room. • **पान १०९ B** : **kitchen** - rolling-pin. **school bag** - rubber, ruler. **garden** - rope, rose, root. • **पान १०९ S** : rubbish. • **पान ११० B** : sweet, sour. • **पान ११२ S** : Have some **tea.** Can **you see** me ? **You are** in a **queue.** • **पान ११३ B** : She is my friend. She is our teacher. • **पान ११५ S** : तो प्राण्यांवर प्रेम करतो म्हणूनच तो कुत्र्याच्या आणि मांजराच्या पिलांचे फोटो काढतो. • **पान ११६ B** : sickle, signal, silence, silver, similar, simple, single, slate, sleep, sleepy, slept, slice, slide. • **पान ११९ B** : on, no, now, so, sow, son, own. • **पान ११९ B** : so, old, sold, die. • **पान १२० B** : lion - roar, cow - moo, cock - crow, dog - bark, duck - quack, bird - chirp, hen - cluck, cat - purr, mew इत्यादी. • **पान १२१ B** : hair - hare, not - knot, son - sun, sea - see इत्यादी. • **पान १२२ S** : 's' काढल्यास pot, tall, tar आणि 'sp' काढल्यास oil, out, read हे शब्द राहतात. • **पान १२७ B** : English, Geography, History, Mathematics, Science. • **पान १२७ S** : • sugarcane - sugar, can, cane. • sunflower - sun, flow, flower. • **पान १२८ B** : sunrise, sunset. • **पान १३३** : top, hammer, iron, nib, gate, slate. • **पान १४० S** : two, twelve, twenty इत्यादी. • **पान १४५ B** : Friday, Monday, Saturday, Sunday, Thursday, Tuesday, Wednesday.

चला खेळूया !

- एकाने डोळे मिटून इयत्ता पहिली ते चौथीच्या इंग्रजीच्या एखाद्या पाठ्यपुस्तकातले कोणतेही एक पान उघडायचे आणि त्यावर बोट ठेवायचे. तिथे कोणता इंग्रजी शब्द आहे ते पहायचे. (तिथे इंग्रजी शब्द नसल्यास, इंग्रजी शब्दावर बोट जाईपर्यंत हे करायचे.) नंतर सर्वांनी तो शब्द कोशातून लवकरात लवकर शोधण्याची शर्यत खेळा.
- फळ, फूल, प्राणी, शेताशी संबंधित शब्द, शाळेशी संबंधित शब्द, आभाळाशी संबंधित शब्द, खेळ आणि खेळाशी संबंधित शब्द असा एखादा गट ठरवून घ्या. चित्रे, मराठी अर्थ किंवा वाक्य यांच्या मदतीने ५ मिनिटे, १० मिनिटे अशा ठरावीक वेळात त्या गटातले जास्तीत जास्त शब्द कोण शोधते ते पहा.
- गट पाडा. डिक्शनरीच्या मदतीने भेंड्या खेळा.
- एकाने डिक्शनरीचे कोणतेही पान उघडून त्यावरचा कोणताही शब्द मनात धरायचा, पण दुसऱ्याला दाखवायचा नाही. फक्त त्या शब्दातल्या अक्षरांएवढ्या रेघा काढायच्या. दुसऱ्याने तो शब्द/त्यातील अक्षरे ओळखायची. जितक्या रेघा असतील, त्यांच्या तिप्पट वेळा ओळखण्याची संधी. उदा., तीन अक्षरी शब्दाकरता नऊ संधी, चार अक्षरी शब्दाकरता बारा संधी.
- एक उच्चार पण वेगळे स्पेलिंग अशी पाच उदाहरणं दोन मिनिटात शोधा. (उदा., right - write (राइट्))
- एक स्पेलिंग पण वेगळे उच्चार अशी तीन उदाहरणं तीन मिनिटात शोधा. (उदा., wind : १. विन्ड्, २. वाइन्ड्)
- डिक्शनरीतली गंमतचित्रं पहा. त्या प्रसंगात कोण कोणाला काय म्हणालं असेल, ते ओळखा. त्याच्याआधी, त्याच्यानंतर काय झालं असेल त्यावर गप्पा मारा.

MAHARASHTRA STATE BUREAU OF TEXTBOOK PRODUCTION
AND CURRICULUM RESEARCH, PUNE.

Rs. 50.00